

Avtotihša Berus
SERVISNO PRODAJNI CENTER Audi

SLOVENSKI AVTO LETA 1996
POLO od 17.990 DEM

UGODNO: GOLF RABBIT za 22.996 DEM
Zelo ugodne cene za vozila iz zaloge,
rabljena vozila.

telefon: 068 342 360, 25 098

DOLENJSKI LIST

Št. 4 (2424), leto XLVII • Novo mesto, četrtek, 25. januarja 1996 • Cena: 180 tolarjev

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

TEREZA KESOVIA PRI FRANČISKANIH

NOVO MESTO - Jutri, 26. januarja, bo ob 19. uri v frančiškanski cerkvi na humanitarnem samostojnem koncertu nastopila znana hrvaška popevkarica Tereza Kesovija. Pela bo sakralne in druge pesmi. Koncert sta pripravila Hrvaško kulturno združenje in Frančiškanski samostan Novo mesto.

NOV TV PRETVORNIK

OSILNICA - Vse kaže, da bodo končno tudi vsi prebivalci občine Osilnica ob južni državni meji lahko spremljali slovenski tv program. Državni zbor je na zasedanju 16. januarja sklenil, da bodo iz sredstev rezerv državnega proračuna namenili denar za gradnjo tv pretvornika, ki bo omogočal spremljanje slovenskega tv programa tudi v tej občini. Sedanji slovenski tv pretvornik, ki je bil zgrajen pred desetletjem in več na Hrvaškem, namreč omogoča sprejem slovenskega programa le v manjšem delu te občine. Ni pa še znano, kje bo pretvornik stal in kdaj bo zgrajen.

ROLETARSTVO

20 let

Šentjernejska c. 13
68000 Novo mesto
tel./fax: 368(0)68/23-673, 323-673
mobilni: 0609/622-585

MEDELE

* lamelne zavese * žaluzije * rolete * profili za fasade * kovinski izdelki * sestavni in nadomestni deli za rolete in žaluzije *

Država žene svojo mrežo

Kot je jeseni napovedal minister Tajnikar, ministrstvo za gospodarske dejavnosti že vzpostavlja državno mrežo za pospeševanje malega gospodarstva. Tako vsaj lahko sklepamo po razpisu upravne enote Novo mesto in razpisih drugih enot, ki zaposlujejo kadre za to področje. Morda je ves vik in krik okrog tega povsem brez potrebe, a tudi če bo nova mreža dobro delovala, ostaja vprašanje, ali res ne bi mogli izkoristiti že obstoječega.

Državna uprava v Novem mestu ravnokar zaposluje vodjo oddelka za gospodarske dejavnosti in za povrh še dva svetovalca za malo gospodarstvo. Tako bo na ravni enote začela razvoj malega gospodarstva pospeševati cela ekipa. Za povrh ima tudi občinska uprava za to področje referentko in pomočnico, za kateri so obrtniki in podjetniki izvedeli šele nedavno, kakor sta po nekaterih informacijah tudi onidve šele pred kratkim slišali zanje. Svoj sistem za pospeševanje malega gospodarstva že nekaj let gradi tudi Obrtna in Gospodarska zbornica Slovenije, potem so tu še zasebni svetovanci in morda smo koga še pozabili. Okrog podjetnikov in obrtnikov se suče torej cel kup svetovalcev, pa vendar še ni niti sledi o eni sami dobro organizirani mreži z državno podporo in z vključevanjem zasebne pobude. Država vztraja pri svojem, zato vse kaže, da se bo še tisto malo sredstev, kolikor se jih za pospeševanje nateče v državni proračun, porazgubilo po birokratskih členih mreže. Vsaka mreža namreč nekaj stane - državna ponavadi največ.

BREDA DUŠIČ GORNIK

Ogromen plaz drsi v reko Čabranko

Občina Loški Potok sama sanacije ne bo zmogla

LOŠKI POTOK - Juzoahodni del občine, ki je znan po svoji strmi legi in zaprtosti, pestijo plazovi. Zadnji večji, najbrž pa ne edini, se je sprožil tik nad reko Čabranko pred mestom Čabar na Slovenski strani in delno zasul strugo z gramozom in drevesi. Na to je občino Loški Potok 17. januarja opozorila občina Čabar (Hrvaška). V dopisu omenja, da je plaz nastal že preteklo leto in da preti nevarnost, da se na reki ustvari čep, ki bi ob višjem vodostaju ogrozil mesto.

Že naslednji dan sta si potoški župan in podžupan ogledala mesto plazu in ugotovila, da so trditve čabranskega županstva pravilne. Kako se bo sanacije lotila občina Loški Potok, je ta trenutek še težko reči. Gre namreč za ogromne količine materiala, sam dostop pa je s slovenske strani dejansko nemogoč. Vsekakor bo pri sanaciji morala pomagati vodna skupnost Slovenije ali pristojne službe, ki imajo za podobne primere denar in usposobljene ljudi.

A. KOŠMERL

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

Naša usoda je tudi v naših rokah

Srečanje Društva kmetič Brežice - V kmetičah želja po izobraževanju - Poskusi za zmanjšanje pravic - Zdaj še ugodno pokojninsko zavarovanje - Lep pozdrav je lep

ČATEŽ - Na sobotnem srečanju kmetič na Čatežu ob Savi so obširno razpravljali o številnih vprašanjih v zvezi s kmetijstvom, še posebej o življenju kmečkih ljudi v starosti in o kmečkem podmladku.

Uvodoma je navzoče pozdravila Slavka Preskar, predsednica Društva kmetič Brežice, ki ga je pred Preskarjevo vodila zdaj že pokojna Anica Šetinc. Nanizala je vrsto akcij društva v zadnjem obdobju, med drugim srečanje s podobnimi društvi v Sloveniji in zamejstvu ter udeležbo na strokovnih srečanjih in predavanjih.

Mihaela Logar, predsednica Zveze kmetič Slovenije, je zbranc obvestila, da kmetice občutijo močan pritisk za zmanjšanje druž-

ROLETARSTVO

20 let

Šentjernejska c. 13
68000 Novo mesto
tel./fax: 368(0)68/23-673, 323-673
mobilni: 0609/622-585

MEDELE

* lamelne zavese * žaluzije * rolete * profili za fasade * kovinski izdelki * sestavni in nadomestni deli za rolete in žaluzije *

Država žene svojo mrežo

Kot je jeseni napovedal minister Tajnikar, ministrstvo za gospodarske dejavnosti že vzpostavlja državno mrežo za pospeševanje malega gospodarstva. Tako vsaj lahko sklepamo po razpisu upravne enote Novo mesto in razpisih drugih enot, ki zaposlujejo kadre za to področje. Morda je ves vik in krik okrog tega povsem brez potrebe, a tudi če bo nova mreža dobro delovala, ostaja vprašanje, ali res ne bi mogli izkoristiti že obstoječega.

Državna uprava v Novem mestu ravnokar zaposluje vodjo oddelka za gospodarske dejavnosti in za povrh še dva svetovalca za malo gospodarstvo. Tako bo na ravni enote začela razvoj malega gospodarstva pospeševati cela ekipa. Za povrh ima tudi občinska uprava za to področje referentko in pomočnico, za kateri so obrtniki in podjetniki izvedeli šele nedavno, kakor sta po nekaterih informacijah tudi onidve šele pred kratkim slišali zanje. Svoj sistem za pospeševanje malega gospodarstva že nekaj let gradi tudi Obrtna in Gospodarska zbornica Slovenije, potem so tu še zasebni svetovanci in morda smo koga še pozabili. Okrog podjetnikov in obrtnikov se suče torej cel kup svetovalcev, pa vendar še ni niti sledi o eni sami dobro organizirani mreži z državno podporo in z vključevanjem zasebne pobude. Država vztraja pri svojem, zato vse kaže, da se bo še tisto malo sredstev, kolikor se jih za pospeševanje nateče v državni proračun, porazgubilo po birokratskih členih mreže. Vsaka mreža namreč nekaj stane - državna ponavadi največ.

BREDA DUŠIČ GORNIK

Mučna zgodba o porodnišnici

Obisk zdravstvenega ministra dr. Božidarja Voljča v Novem mestu - Bodo spomlad res ženske rojevale v novi porodnišnici? - Kdaj bo dokončana celotna stavba?

NOVO MESTO - Gradnji novomeške porodnišnice ni videti konca. Če bi obveljale "dokončne" napovedi vseh dosedanjih visokih obiskov, bi moral reporter Dolenjskega lista že lani fotografirati prvega novorojenčka v novi porodnišnici, pa je tudi letos svoj posel opravil v stari. Zadnji obiski in z njim povezane napovedi sicer govori o skorajšnji preselitvi porodnišnice v novo stavbo, a kaj, ko gredo obljube tako lahko iz ust.

Tudi trditve zdravstvenega ministra dr. Božidarja Voljča, ki je prejšnji teden spet obiskal Novo mesto, da slovenska družba še nikoli ni za bolnišnice dajala toliko denarja kot sedaj, v novomeškem primeru prav nič ne pripomore; otroci, ki naj bi bili rojeni v novi porodnišnici, že hodijo in govori, stavba pa je še vedno gradbišče. In tudi še lep čas bo.

MINISTER V PODGORJU - Minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč je zadnji petek obiskal Novo mesto. Najprej se je z vodstvom in zdravniki novomeških zdravstvenih zavodov pogovarjal o stanju zdravstva v Novem mestu in o načrtovanem dokončanju gradnje novomeške porodnišnice, zvečer pa je bil z državno sekretarko za zdravstvo dr. Dunjo Piškur-Kosmač gost na javni tribuni o prihodnosti javnega zdravstva v Zavarovalnici Tilia, ki jo je vodil dr. Rafko Kapš. (Foto: A. B.)

novomeške porodnišnice stala 25 milijonov mark. Za dokončanje

• Minister Voljč je ponovno zadržal, da bo v primeru novomeške porodnišnice država izpolnila vse svoje obveznosti, za kaj več pa se bo treba dogovarjati na novo. V tem kontekstu je jasno, da stavba ne bo v celoti zgrajena, da še naprej vztrajajo pri fazni gradnji in postopni preselitvi. Rok za preselitev porodnišnice je še vedno letošnja pomlad, tako kot ob lanskem obisku državnega sekretarja prim. dr. Zajca.

sedanje faze, se pravi do preselitve porodnišnice, manjka še 2 milijona mark, za dograditev celotnega objekta pa še 3,5 milijona mark. Potrebna je še oprema, ki naj bi veljala 6 milijonov mark, da o stroških zunanje ureditve ne govorimo.

O teh in drugih težavah in dilemah je tekla beseda na obisku ministra Voljča v Novem mestu in na njegovem pogovoru z vodstvom novomeške bolnišnice in z zdravniki ter z novomeškim županom in njegovim svetovalcem. Župan je postavil tudi vprašanje, kako bo upoštevan vložek samoprispevka pri lastninjenju zdravstva; doslej so namreč za gradnjo porodnišnice iz samoprispevka namenili 6,8 milijona mark, kar je več kot tretjina investicijske vrednosti in več, kot je doslej za to gradnjo prispevala država.

A. BARTEJL

Danes v DOLENJSKEM LISTU

- stran 2:
 - Ne morejo več živeti le od obljub
- stran 3:
 - Nova generacija steklene volne
- stran 6:
 - Župan: "Gre za izgubo spomina!"
- stran 7:
 - Svetniki podprli razvojni "skelet"
- stran 11:
 - V enem dnevu izgubili mamo in brata
- stran 14 in 15:
 - Lokalna samouprava med centralizacijo in strankarstvom
- stran 16:
 - Pometač, čuvaj in direktor

Ustrelil ga je vpricho žene in hčerke

Tragični konec prepira

TREBNJE - Star spor med romskima družinama je ponedeljek, 22. januarja, dopoldne botroval še eni tragediji, v kateri je izgubil življenje 40-letni B. H. z Male Loke.

B. H. je skupaj z ženo in hčerko čakal v avli Centra za socialno delo in izobraževanje v Trebnjem, v avli pa so takrat čakali tudi 26-letni V. M. z Velike Loke in njegovi sorodniki. Zaradi starih družinskih sporov sta se B. H. in V. M. sporekla, med prepikom pa je B. H. iz suknjiča potegnil predelano pištolo in vpricho njegove žene in hčerke V. M. iz neposredne bližine ustrelil v gornji del prsnega koša. V. M. je na kraju dejanja izkrcvavel, medtem ko je B. H. skupaj s svojimi sorodniki pobegnili.

Kot je zapisano v poročilu Urada načelnika UNZ Novo mesto, so policisti osumljenca že po eni uri našli v romskem naselju Zogorica, kjer so mu odvzeli orožje in prostost, z zločinom pa se bo naprej ukvarjal preiskovalni sodnik Okrožnega sodišča Novo mesto.

DIPLOMATSKI SULČJI LOV NA KRKI - Ribiška družina Novo mesto, ki letos praznuje 50. obletnico ustanovitve, je ob koncu minulega tedna na Krki od Žužemberka do Straže pripravila družabni ribolov za tuje diplomate, ki so akreditirani v Ljubljani. Čeprav ni bilo pričakovane ulova, so se diplomati iz Albanije, Avstrije, Bolgarije in Rusije zelo dobro počutili med gostitelji, ki so jim med drugim tudi pokazali ribogojnico v Luknji v Prečni. Na sliki: dr. Gerhard Wagner, ambasador Avstrije, se v ribiškem domu v Žužemberku zahvaljuje gostiteljem za prisrčen sprejem. (Besedilo in slika: Slavko Dokl)

VREME

Do konca tedna bo še oblačno vreme, z občasnimi padavinami, lahko sneg, lahko dež.

Cenejši uvoz rabljenih vozil

Odpri evropske meje bodo Sloveniji zagotovile ne le srednje- in zahodnoevropski med in mleko, pač pa tudi rabljene avtomobile. Tako se zdi po nedavnem zmanjšanju carinske stopnje na rabljena vozila, ki jih bodo uvozili v našo državo. Nekateri pozdravljajo znižanje carin, in to v prepričanju, da bo carinska olajšava za marsikoga pomenila zlato priložnost, da se dokopljajo do dobrega avtomobila, čeravno le-ta ne bo več čisto nov. Drugi vidijo v vladni pocenitvi uvoza potezo v korist prekupčevalcem, k takemu mnenju pa jih navaja bojazen, da bodo trgovci v Slovenijo iz tujine navlekli predvsem odslužena vozila. Če ta ne bodo povsem dotrajana, bodo vsaj potrebna temeljitega popravila, preden bodo primerna za varno in okoljevarstveno sprejemljivo vožnjo po cesti. Kajti vozila, ki jih bodo uvozili v Slovenijo, imajo za seboj že okrog 100.000 kilometrov, kar je celo za dobre stroje ali vsaj nekatere njihove dele zelo veliko, menijo. Misli, da se je z omejenim ukrepom država odrekla zaslužku, ki bi ga z višjimi carinami sicer dobila v proračun? Ali ste med tistimi, ki so komaj čakali olajšave pri uvozu rabljenih vozil? Kako gledate na uvoz rabljenih avtomobilov v Slovenijo, smo vpraševali tudi v tokratni anketi.

FRANC ŠTOKAR, avtomehaničar iz Orehovca: "Niža tarifa za prodajo in proizvodnjo novih avtomobilov ni najboljša, medtem ko kupcem prinaša ugodnosti. Uvoz se bo delno povečal, mislim pa, da se s tem vozniki ne bodo bistveno postarali, saj veljajo predpisi o homologaciji. Pri svojem delu opažam, da se je v zadnjih letih vozniki park izboljšal, pa tudi kvaliteta starih vozil."

JOŽE KOŽAR, zavarovalni zastopnik, doma iz Dolenje Pirošice: "Preseneča, da so carine za rabljena vozila nižje kot za nova. Ukrep pomeni, da država ne štiti domače proizvodnje. Prehitro se liberaliziramo v nekaterih pogledih. Znižanje carin bo minus za državni proračun. Po mojem mnenju pa se vsaka država otepa takih minusov. Znižanje carin za rabljena vozila je napaka."

BOGDAN GRABRIJAN, ključavničar iz Črnomlja: "Za tiste, ki imajo plitve žepke, je dobro, da se je uvoz avtomobilov pocenil. Menim pa, da ni nevarnosti, da bi Slovenija postala odpad za stare avtomobile iz ostale Evrope. Naša država je namreč tako majhna in ima tako malo prebivalcev, da ti avtomobili ne morejo preplaviti naše dežele, saj vsi tudi ne bodo kupovali rabljenih vozil."

PETER MALENEŠEK, lastnik semiške vinoteke Pecel: "Uvožen avto, star nekaj let, je boljši kot mlajši z juga bivše Jugoslavije. Ker novega poceni avta ni več moč dobiti, je prav, da revnejši lahko kupijo vsaj poceni starega. Vendar ne bi smeli dovoliti uvoza tako starih avtomobilov, da bi Slovenija postala pokopališče zanje. Predvsem morajo biti varni in ekološko neoporečni."

HERMINA SIMONČIČ, upokojena vzgojiteljica iz Sevnice: "Menim, da je poteza za zmanjšanje davka na rabljene uvožene avtomobile prava poteza, kajti tako bodo lahko prišli do solidnih jeklenih konjičkov tudi ljudje s tanjšimi denarnicami. Vsekakor ne bi smeli dovoliti uvoza motornih vozil, starejših od treh let, da se ne bi Slovenija spremenila v odpad rabljenih avtomobilov."

FRANC HEGLER, upokojeni prometni tehnik, predsednik Zelene alternative v Ivančini Gorici: "Sem za uvoz največ od treh let starih rabljenih avtomobilov. Še bolje pa bi bilo, če bi na te nabili ekološki davek, za nove avtomobile pa bi znižali prometni davek za kakšnih 15 do 20 odstotkov, da bi dobri avtomobili postali bolj dostopni in bi s tem obnovili vozniki park pri nas."

ANDREJ JERELE, zaposlen v podjetju Biro 5 v Novem mestu: "Gre za dobro pripravljeno akcijo, pisano na kožo prekupčevalcem. Nekateri bodo na račun neukih občanov spet pospravili masne zaslužke. S temi avtomobili se bo dogajalo marsikaj. Prekupčevalci bodo za nekaj sto mark kupili "totalke", jih tu zakrpali in s tako nevarnimi avtomobili spet ogrozili sebe in druge v prometu."

PETER JECELJ, zasebni podjetnik iz Ribnice: "Vprašanje je, ali se sistem, ki kupuje avtomobil, splača uvoziti rabljenega, saj je danes možno pri nas dobiti kar precej dovolj dobrih novih avtomobilov, po dokaj ugodnih cenah. Kar zadeva uvoz rabljenih avtomobilov pa podpiram omejitve uvoza avtomobilov glede na njihovo starost. Starih avtomobilov je na cestah že tako preveč."

MATIJA JERBIČ, socialni delavec v Domu starejših občanov Kočevje: "Ne bi se mogel strinjati, da se uvozi čisto vse, saj imamo že sedaj na cestah preveč starih avtomobilov. Podpiram omejitve uvoza avtomobilov glede na njihovo starost in zahtevo, da bi moral imeti vsak avtomobil temeljit tehnični pregled. Sprašujem pa se, če so rabljeni avtomobili res toliko cenejši."

OTVORITEV NACIONALNEGA SPEKTROSKOPSKEGA CENTRA

LJUBLJANA - Na Kemijskem inštitutu v Ljubljani so s postavitvijo še dveh spektrometrov zaključili opremljanje Nacionalnega centra za jedrsko magnetno resonančno spektroskopijo visoke ločljivosti. Slovesno odprtje centra bo jutri, 26. januarja. Raziskovalci bodo sodobno opremo, ki je v skladu z evropskimi standardi, uporabljali za raziskave struktur in dinamike molekul, karakterizacijo materialov, za vzgojo kadrov in v druge namene. Zanimivo je, da sodobna oprema omogoča tudi določanje kakovosti in geografskega porekla slovenskih vin. Pri opremljanju te pomembne raziskovalne ustanove je poleg drugih podjetij denarno pomagala tudi Tovarna zdravil Krka.

VARSTVO ZA 6 OTROK

OSILNICA - V občini Osilnica, ki je najmanjša slovenska občina tudi po številu prebivalstva, je le 6 predšolskih otrok. Vodstvo občine se prizadeva, da bi zanje uredilo tudi otroško varstvo. Po sedanjih zamisli naj bi v prostor za otroško varstvo uredili v delu prostorov sedanje ambulante.

Če naj združenje častnikov deluje, potrebuje denar

Slovenski častniki treh občin o svojem položaju

ŠKOCJAN - Na delovnem razgovoru predsedstva novomeškega območnega združenja slovenskih častnikov, ki je bil pred dnevi v Škocjanu, so govorili o financiranju in položaju te organizacije. Območno združenje, ki je naslednik nekdanje Zveze rezervnih vojaških starešin in ki ima sedež v Novem mestu, vključuje rezervne častnike iz občin Novo mesto, Šentjernej in Škocjan, zato so sklicatelji razgovora povabili medse tudi župane teh treh občin. Vabilu sta se odzvala Janez Povšič in Franc Hudoklin - prvi je župan Škocjana in drugi Šentjerneja - medtem ko je občino Novo mesto zastopal podžupan Lojze Zupančič.

Člani predsedstva, katerega predsednik je Borut Usenik, so poudarili, da se združenje otepa s precejšnjim pomanjkanjem denarja. Pri tem so povedali, da je najmanjšo pripravljeno za financiranje združenja pokazal novomeški župan Franci Koncilija, čeprav je pred leti obljubil vsa podpora častniškemu združenju.

Navzoča Povšič in Hudoklin sta ob tem rekla, da občine po zakonu pač niso več dolžne financirati takih organizacij, kot je častniško združenje. Vendar, sta poudarila, moramo to združenje financirati, če ga hočemo imeti in če so v njem tudi naši občani. V razgovoru so bili v obtoku tudi predlogi, da bi zaradi pomanjkanja denarja združenje poiskalo sponzorje. Na koncu so se predloge zavrnili, med drugim z utemeljitvijo, da je združenje, ki je po zakonu sicer društvo, društvo posebnega pomena, saj ima poudarjen domovinski, obrambni in, lahko bi rekli, državotvorni značaj. Sponzorstvo bi ga potisnilo v naročje zasebnih lastnikov, kar je po mnenju častnikov povsem nedopustno.

L. M.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

Razgovore z občino so izsilili

Obtrniki škocjanske, šentjernejske in novomeške občine so lani prispevali od 22 do 25 odstotkov bruto dohodka svojih občin - Spoznali referentki na občini

NOVO MESTO - Območna obrtna zbornica zdaj združuje 1500 obrtnikov, pri katerih je zaposlenih še enkrat toliko delavcev. Kljub temu da je lani 130 trgovcev prešlo v Gospodarsko zbornico, se je število članstva s 150 novimi obrtniki rahlo povečalo. Obrtni delavnice ustvarijo četrtno bruto dohodka občine.

Novi obrtni zakon je zbornici dodelil nove pristojnosti (npr. izdajanje obrtnih dovoljenj), poleg tega pa ohranja tudi vse prejšnje delo. Tako zbornica vsakemu obrtniku nudi pomoč in informacije, pripravljajo preizkuse znanja ter skrbi za delo 9 sekcij obrtnikov. Zdej bo s srednjo šolo, ki ima licenco za vajensko šolo, pripravila vajenske pa tudi mojstrske izpite. Lani je zbornica organizirala dneve obrti in podjetništva, prodala prostore na Glavnem trgu in se preselila na Trdinovo v obrtni dom, ki ga zdaj prenavlja. Že 11 let tudi štirikrat na leto izdaja glasilo za svoje člane ter pripravila vrsto strokovnih in družabnih srečanj in izletov, za katera zadnja leta med obrtniki spet zelo narašča zanimanje.

V minulem letu so območne obrtne zbornice podpisale sporazum o sodelovanju z Združenjem podjetnikov Dolenjske in Bele krajine, nato pa so skupaj ob pomoči medijev izsilili razgovor z županom in njegovo ekipo. S pritiskom preko javnosti so tudi prepričali ukinitve občinskega

Sklada za razvoj malega gospodarstva. Zdej razmišljajo o bodečem skladu za vse tri občine.

"Sodelovanje se je začelo in zdaj že deluje skupno koordinacijsko telo obrtnikov, podjetnikov, Zaveda za zaposlovanje in občinske uprave. Pomembno je, da smo se dogovorili, da občinski svet ne bo obravnaval nobenega vprašanja, ki zadeva obrtnike in podjetnike, brez stališča tega telesa. Spoznali smo tudi občinski referentki za

Ivan Krajnc

• Že omenjena usklajevalna komisija se je sredi preteklega tedna prvič sestala, da bi obravnavala odprta vprašanja obrtnega območja v Drgančevju (Zabjvas). Obrtniki so po dogovoru navedli podatke o svojih razvojnih načrtih. Predlagajo, da se Drgančevje v prostorskih dokumentih trajno nameni za območje obrtne dejavnosti, o tem predlogu pa naj bi novomeški svetniki razpravljali še na januarski seji. Obrtniki so o tem že spregovorili z vodji poselskih klubov, s posameznimi svetniki in z županom. Če bo predlog sprejet, naj bi se občina lotila zadalnega načrta, stroške za pa bi plačali v glavnem prizadele obrtniki.

malo gospodarstvo in onidve spoznali nas," je povedal predsednik OOOZ Ivan Krajnc.

B. DUŠIČ GORNIŠ

• Medalje in krogle nikoli nepadajo na prave prsi.

• Ženske so bliže življenju in smrti. (Klevisar)

Ne morejo več živeti le od obljub

Delavci črnomaljskega Tergusa so začeli pretekli teden zopet stavkati - "Nismo sužnji!" - Neuresničen dogovor o izplačevanju plač - Solastnik Grahek napovedal tožbo

ČRNOMELJ - Pretekli teden je ob glavni cesti, ki vodi iz Črnomlja proti Metliki, stala velika tabla, na kateri je pisalo: "Gospodje Mohar, Hanžel, Grahek, zahtevamo plače za avgust, september, oktober, november, december in del regresa. Tergus." Delavci črnomaljskega zasebnega podjetja Tergus so namreč v torek, 16. januarja, začeli ponovno stavkati, ker dogovor o izplačilu obveznosti, ki so ga decembra podpisali z v.d. direktorja Zdenkom Moharjem, odgovorniki niso izpolnjevali.

Da je delavcem Tergusa dovolj agonije, so pričali tudi transparenti, naslonjeni na tovarniška vrata. "Od obljub se ne da živeti", "Slovenska demokracija - 7 plač letno", "Delavci smo, ne pa sužnji!" so bila njihova sporočila, ki so jih brali mimoidoči. Sicer pa so njihove zahteve jasne. Pravijo, da je bilo dogovorov in obljub že dovolj, zato sedaj pristajajo le še na izplačilo plač, ki jim jih dolgujejo, potem pa bodo šli zopet delat. Kot so povedali stavkajoči delavci, so

terjavo plač.

Tožbo pa je napovedal tudi Dušan Grahek iz Črnomlja, ki je v Tergus vložil stroje in material in je 13-odstotni lastnik podjetja, sicer pa pri odločitvah ni imel nikakršnega vpliva. "Tožil bom v.d. direktorja Zdenka Moharja, menedžerja Mira Hanžla in glavnega komercialista Bojana Modjoroša,

ker želim dokazati, da so se v podjetju delala nezakonita dela. Med drugim so bili iz podjetja za gotovino in brez faktur prodani stroji. Prodal jih je Mohar, kam je šel denar, pa bo sam dokazal. Borim se za delavce v tem podjetju, četudi izgubim vse imetje. Predlagal bom stečaj podjetja in pregled vseh poslovnih knjig. Med drugim še ni bil sprejet niti zaključni račun za leto 1994, saj ga direktor do sedaj še ni predložil," je dejal Grahek, ki od lanskega 31. oktobra ni več zaposlen v Tergusu.

M. BEZEK-JAKŠE

Ljubljansko pismo

Pri stanovanjih eni profitirali, drugi "izviseli"

Nejasno, kako naprej

LJUBLJANA - Tako svetlih zvezda, kot so (nam) sijale v času veljave Jazbinškovega stanovanjskega zakona, ne bo nikoli več na slovenskem nebu. Že res, da so pristojni v času razprodaje družbenih stanovanj govorili, naj gre izkupiček od te "kupčije stoletja" za najemna in socialna, vendar se to ni zgodilo, odtekal je za druge "prednostne namene". Tako in zato smo v Sloveniji zadnja leta lahko zgradili le nekaj sto pravih neprofitnih stanovanj, medtem ko je naloga občin - poskrbeti za gradnjo socialnih stanovanj, ostala neuresničena.

Nenamenska poraba denarja od prodaje družbenih stanovanj je in bo najbolj prizadela revnejše sloje prebivalstva, predvsem mlade družine, ki si ne morejo privoščiti nakupa stanovanj po tržnih cenah, neprofitnih in socialnih pa ni. Statistični podatki govorijo, da imamo Slovenec okoli 664.000 stanovanj; od tega jih je ostalo po privatizaciji samo 77.000 ali dobrih 11 odstotkov najemnih. Tako neugodne lastninske sestave stanovanj ne pozna nobena izmed razvitih držav. Po mnenju strokovnjakov bi se morala zato čimhitreje približati razmerju: tričetrt lastniških proti četrtini najemnih stanovanj. Stanovanjski primanjkljaj so ocenili na

25.000 dodatnih enot, gostota novih gradenj pa je še vedno pri repu lestvice evropskih držav - na leto zgradimo samo tri stanovanja na tisoč prebivalcev.

Najpomembnejši dokument na stanovanjskem področju je nedvomno nacionalni stanovanjski program, ki določa glavne smernice v slovenski stanovanjski oskrbi do leta 2000 in vlogo države pri tem. Vlada ga je po dolgotrajnih pripravah sprejela sredi lanskega julija. Izpolnila je tudi prvi pogoj za začetek uresničevanja programa: iz proračuna je stanovanjskemu področju namenila tudi državni denar. Sprva predlaganih 9 milijard tolarjev se je po medresorskem proračunskem usklajevanju skrčilo na 2,34 milijarde, ob koncu leta je bila približno znana tudi vsota iz proračuna za isti namen za leto 1996. Žal je še skromnejša: predvidoma naj bi za stanovanjske namene zagotovili 1,5 milijarde tolarjev, vendar bo imel zadnje besedo o tem še državni zbor. Da je tega denarja veliko premalo, je razvidno iz teh podatkov: če bi hoteli zadovoljiti potrebe po stanovanjih, bi morali pridobiti (zgraditi, obnoviti ali najeti) do preloma tisočletja po deset tisoč stanovanj na leto (2000 socialnih, 2500 neprofitnih, 500 tržnih in 5000 stanovanj v individualni gradnji), zanje pa bi potrebovali okoli 55 milijard tolarjev.

In kako naj pričakovani karšnikoli že stanovanj pridejo do strehe nad glavo? Država predlaga: predvsem s lastnim varčevanjem. Tako smo lahko brali, naj bi "stanovanjsko kreditiranje počasi prevzela slovenska stanovanjska hranilnica". Vendar vlada za takšno "dobrodnelno" ustanovo še ni poskrbela.

VINKO BLATNIK

KOLIKO JE NA CERTIFIKATNEM RAČUNU?

Vsem imetnikom certifikatov, ki še niso uporabili vse vsote na certifikatnem računu, ali tistim, ki o tem niso čisto prepričani, velja naslednje sporočilo. Če želite zvedeti za stanje na svojem certifikatnem računu ali pa potrebujete potrdilo o njem, da bi lahko preostanek vsote vložili kam drugam, se oglasite osebno na najbližji enoti Agencije za plačilni promet (bivši SDK) in ne pozabite s sabo prinesiti osebne izkaznice! Potrdilo boste dobili za 100 tolarjev.

Nova generacija steklene volne

V novomeškem Novotermu so izdelali zdravstveno popolnoma neoporečno stekleno volno - 70 odstotkov proizvodnje izvozijo v 11 držav - Višji in večji dimnik

NOVO MESTO - V začetku tega leta je novomeška firma Krka Novoterm dala na trg nov proizvod - Novoterm K 40 plus. Gre za novo generacijo steklene volne, ki je, kot poudarjajo, zdravstveno popolnoma neoporečna, prijazna okolju in prijetna za vgradnjo. "Ta naš proizvod v celoti ustreza vsem zahtevam najnovejših nemških predpisov," je povedal direktor Krke Novoterm Vojmir Svigelj.

Ti predpisi razvrščajo snovi glede na zdravstveno neoporečnost v različne razrede. Kriterij za razvrstitve je indeks karcinogenosti (rakotvornosti); v primeru, da je ta indeks 40 in več, to zagotavlja, da te snovi ne povzročajo raka, ne spreminjajo dedne zasnove in ne ogrožajo razmnoževanja. "Skratka, snovi z indeksom 40 in več so zdravstveno popolnoma neoporečne," pravijo v Krki Novotermu,

Na očitke o motečem vplivu tovarne na okolje pa direktor proizvodnje inž. Marjan Kopač pravi: "Odkar smo lani odpravili prevelik hrup, so vsi parametri precej nižji od dopustnih. Ljudje so posebej občutljivi za proste fenole in formaline, ki jih človek v zvezi z zelo majhnimi količinami. To je lahko moteče ob nizkem zračnem pritisku, vendar količine nikoli ne presegajo dopustnih. Kljub temu pa načrtujemo spomladi prihodnje leto ob remontu zgraditi nov višji in večji dimnik, ki naj bi odpravil še to nadlogo."

firni, ki je v večinski lasti nemškega koncerna Fleiderer.

V Sloveniji je sedaj steklena volna Novoterm K 40 plus edini izolacijski material na osnovi stek-

leno volno, to je 120 km dolg vlak.

Kar 70 odst. svoje proizvodnje Novoterm izvozi, njihov velik trg pa je Slovenija, kjer porabimo na prebivalca toliko tega izolacijskega materiala kot v Nemčiji. Se pravi, da smo na tem področju zelo osveščeni. Ves čas ta novomeška tovarna posluje pozitivno in v koncernu, v katerem je sicer proizvodnja izolacijskih materialov manjši del, so med 5 tovarnami v tej branži na prvem mestu tako po kakovosti proizvodnje kot po ekonomičnosti; k slednji seveda precej pripomore tudi cenejša delovna sila. Vsa od 165 zaposlenih (včasih jih je bilo 235) je lani ustvaril 200.000 nemških mark prihodka. Lani so izplačali 14 plač, plače pa so 38 odst. nad slovenskim povprečjem. Novoterm sodi med 10 največjih proizvajalk steklene volne v Evropi, izvažajo pa jo v 11 držav; njihovi glavni trgi so sosednje države, saj je zaradi stroškov transporta radij njihovega izvoza omejen na največ 600 km.

A. BARTEJL

PREDSTAVITEV NOVEGA PROIZVODA - Novo generacijo steklene volne Novoterm K 40 plus so vodilni tovarne Krka Novoterm, ki je v večinski lasti nemškega koncerna Fleiderer, predstavili na novinarski konferenci prejšnji četrtek. (Foto: A. B.)

40 LET OŠ DRAGOTIN KETTE - Novomeška osnovna šola Dragotina Ketteja, ki izvaja prilagojen program za otroke s posebnimi potrebami, je prejšnji petek praznovala 40-letnico delovanja. Ob tej priložnosti so učenci pripravili lep, bogat, pristrčen in pester program, ki so si ga ogledali številni obiskovalci proslave. Za jubilej je dolgoletna darežljiva pokroviteljica šole tovarna zdravil Krka šoli podarila aparat za pomoč pri učenju branja, novomeško Društvo za pomoč duševno prizadetim pa televizor in videorekorder; poleg teh so darila prinesli še številni drugi. V kulturnem programu je nastopil še Dolenjski oktet, slavnostni govornik pa je bil novomeški župan Franci Koncilija. Ob tej priložnosti je sedanja ravnateljica Breda Oklešen ustanoviteljica in dolgoletni prvi ravnateljici šole prof. Slavki Keglovič in uslužbenkam, ki so že dolga leta zveste šoli, izročila priložnostna darila. (Foto: A. Bartelj)

KULTURNI VEČER V ŠKOCJANU - V okviru Salezijanskega mladinskega centra je bil v soboto, 20. januarja, kulturni večer, na katerem so se predstavili mladinski pevski zbor Slavček iz Škocjana, domača dramska skupina (na sliki), ki deluje v okviru centra pod vodstvom Marjete Smrekar, glavni gostje večera pa so bili mešani pevski zbor župnije Boštanj, ki so iz svoje bogate repertoarja cerkvenih pesmi eno uro prepevali najlepše božične pesmi. Sobotni kulturni večer je bil prva akcija nedavno ustanovljenega mladinskega centra, mladi pa se pripravljajo že na proslavo ob materinskem dnevu. (Foto: T. Gazvoda)

OD PESKOKOPA NIČ V OBČINSKO MALHO

ŠENTJERNEJ - Šentjernejski svetniki so na zadnji seji podaljšali zaposlitev župana za 6 mesecev, obravnavali pa so tudi osnutek rebalansa proračuna. Večjih zapletov ni bilo, saj je bil osnutek dobro pripravljen in je bil z večino glasov tudi potrjen. Največ vroče krvi pa so povzročili prihodki od izkopa v peskokopu Cerov Log, saj je proračun predvideval 2 milijona prihodkov, a občina v celem letu ni dobila nič finančnih sredstev, zato so svetniki zahtevali pregled poslovanja.

DVOR ŽELI SVOJO KRAJEVNO SKUPNOST

DVOR - Danes, 25. januarja bodo na seji občinske skupščine odločali o ustanovitvi nove krajevne skupnosti Dvor. Ker so se prebivalci enajstih vasi in dveh zaselkov v javnomnenjski anketi 92-odstotno odločili za ustanovitev omenjene krajevne skupnosti, približno enak rezultat pa je bil dosežen tudi na zboru krajanov, je upravičeno upati, da bodo svetniki novomeške občine upoštevali ljudsko voljo in potrdili novo krajevno skupnost Dvor.

ZIMSKI KOPAČ - V Šmarjeških Toplicah uradno sicer še nimajo odprtega zimskega bazena, vendar si tisti, ki razmere bolj poznajo, radi privoščijo zimsko plavanje v starem, verno in lepo obnovljenem lesenem bazenu, ki leži tik nad vrelcem. V bazenu je celo zimo voda, kar domačini dobro vedo. Možak na sliki že dolgo živi v Beli krajini, a je po rodu iz teh krajev in rad pozimi v spomin na otroška leta zaplava v "domačem" bazenu, ko drevje okoli oklepa izvje. (Foto: A. B.)

NOVI PROSTORI ELEKTRA

ŠENTJERNEJ - Danes, v četrtek, ob 12. uri bo v Šentjerneju pri sejmišču otvoritev poslovne stavbe javnega podjetja Elektro. To je prva stavba v nastajajoči obrtni coni.

SEMINAR O INTERNETU

NOVO MESTO - Podjetje Infotehna, ki nudi dolenjskim podjetjem in posameznikom možnost vključitve v svetovno računalniško omrežje Internet, je v torek, 23. januarja, v izobraževalnem centru Tovarne zdravil Krka pripravilo uvodni predstavitveni seminar o tehničnih in komercialnih možnostih, ki jih nudi Internet. V sodelovanju s podjetjem Nil, ki je slovenski upravljalec omrežja EUNET, so predstavili tehnične možnosti, potrebno opremo in načine priključevanja ter "v živo" tudi uporabo Interneta. Predstavili so tudi cenovno politiko, stroške, način izdelave oglašnih strani ter druge storitve. Predavali so Čedo Jakovljevič in Allen Weeks iz Infotehne ter Damjan Podbregar iz Nila.

INSERT PREDSTAVLJA INTERNET

NOVO MESTO - Podjetje Insert pripravlja v Kulturnem centru Janeza Trdine za jutri in soboto, 26. in 27. januarja, predstavitev omrežja Internet. Predstavitev bodo v petek ob 17. in v soboto ob 10. uri, trajale pa bodo po eno uro. V tem času bodo Igor Zupančič, Ljubčo Tasevski, Uroš Mesojevec in Fikret Džepar govorili o razvoju omrežja, njegovem tehničnem ozadju, o poslovanju s pomočjo Interneta in o stroških dela na njem. Predavanja bodo pospremlili s praktičnimi prikazi uporabe, potem pa bo poslušalcem na voljo svobodno deskanje po Mreži.

Družine za družine

Z dobrodelno prireditvijo do denarja za potreben medicinski aparat

NOVO MESTO - Zadnji petek v lanskem letu je novomeška SKD v športni dvorani Marof pripravila dobrodelno prireditev Družine za družine, ki se je udeležilo več kot 1000 ljudi. Izvajalci: ansambel Henček, Modra kronika, družinski trio Novina, pevski zbor in instrumentalna skupina Sonce in Zarja, plesna skupina OŠ Bršljin ter Mojca in Kaličopko, so se odpovedali honorarju, izkupiček od prireditve, dobrih 216.000 tolarjev, pa so namenili za nakup pulznega oksimetra za novomeško bolnišnico. Poleg izkupička od prireditve so za nakup tega aparata, ki stane okoli 6.000 mark, prispevali še številni drugi dobrotniki, tako da se je do konca prejšnjega tedna za ta namen zbralo okroglo 700 tisočakov.

Prispevek je spodbudil vodstvo novomeške bolnišnice, da se je odločilo, da bodo prej, kot so nameravali, nabavili aparat za spremljanje življenjskih funkcij novorojenčkov in reanimacijo, ki stane okoli 30.000 mark in katerega sestavni del je pulzni oksimeter.

Kdo se debeli na račun otrok?

Aktiv ravnateljcev o financiranju predšolske vzgoje in osnovnošolskega izobraževanja

NOVO MESTO - To, kar se dogaja s financiranjem predšolske vzgoje in siromašenjem dela osnovnošolskega izobraževanja, presega vse meje. Idejo za dobro premišljen scenarij je moč najti na sejah odborov in sveta Mestne občine Novo mesto. Po javno izrečenem dvomu o korektnosti prenakazil denarja za vrtce in šole se izgublja okoli 220 milijonov tolarjev. Kam ta denar izgineva, ravnatelji ne vemo, vsekakor pa vemo, da ga ni na žiro računih vrtcev in šol, čeprav bi moral biti namensko porabljen za vzgojo in izobraževanje mladih ljudi.

Na sejah aktivna ravnateljcev vrtcev in osnovnih šol je slišati: da je v zadnjih letih močno čutili nazadovanje stroke; da otrokom v naši občini zagotavljamo manj kot v drugih; med vzgojitelji in učitelji je vse več malodušja; nenamenska in nesmotrna poraba denarja, ki bi moral iti za vzgojo in izobraževanje, siroma-

ši celoten potencial, otrokom pa onemogoča vključevanje v nadaljnje izobraževanje; da za razvoj ne naredimo dovolj; strokovni kader odhaja, ker ob sedanjem nagrajevanju, možnostih napredovanja in (ne)zadovoljstvu ne vidi perspektive; za 4 odst. z rebalansom povečana sredstva, dolgoročno gledano, pomenijo pogreb predšolske vzgoje in izobraževanja.

Javnost in še posebej starše otrok sprašujemo, ali pristajajo na to, da njihovi otroci že na začetku vzgoje in izobraževanja zaostajajo za svojimi vrstniki iz drugih delov Slovenije. Ali kot davkoplačevalci nimajo pravice izvedeti, kako in za kaj se porablja njihov denar, ki ga država nakazuje novomeški občini za vrtce in šole, vendar ga v celoti ne namenja za to?

Kdo se debeli na račun otrok? **AKTIV RAVNATELJEV MESTNE OBČINE NOVO MESTO**

V času od 9. do 18. januarja so v novomeški porodnišnici rodile: Martina Doberdrug iz Prečne - Nino, Slavka Dolmovič iz Podbočja - Darjo, Katja Franko iz Hrastja - Žiga, Alenka Perušič iz Butoraja - Anjo, Nevena Erpič z Mirne - Blaža, Marija Antolovič iz Brezic - Zana, Darinka Dragovan iz Krivoglavic - Mateja, Vesna Milkovič iz Metlike - Saro, Justa Miklič iz Dol. Kamenja - Saro, Vesna Simonič iz Metlike - Karmen, Milica Vardijan iz Metlike - Antonio, Mateja Sunjerga iz Črnomlja - Dina, Vida Hrastar iz Poljan - Marjetko, Minka Kosec z Lokey pri Črnomlju - dečka. Iz Novega mesta: Brigita Primožič iz Sukletove 15 - Marka. **Čestitamo!**

ODPRTI DAN ŠOLE

MIRNA PEČ - OŠ Mirna Peč vabi v petek, 26. januarja, na dan odprtih vrat. Popoldne, od 15.35 ure naprej, bodo obiskovalci lahko spoznali delo otrok po razredih, ob 16.30 pa bo na programu predstavitev projekta "Vsaka vas ima svoj glas". Gost prireditve bo rojak, glasbenik Lojze Slak.

RAST - Konec prejšnjega leta so z novomeške občine, ki je lani prevzela tudi finančno skrahirano revijo Rast, pošiljali opomine za plačilo naročnine za to edino literarno-družbeno revijo na Dolenjskem. Med tistimi, ki so prejeli opomin, je bil tudi častni občan novomeške občine, zadnji še živeči predstavnik generacije, ki je ustvarila slovitost novomeško pomlad, 97-letni Leon Štukelj. Medtem ko se po vsem svetu kosajo, kdo bo najstarejšemu nosilcu zlate olimpijske medalje izkazal večjo čast in ga gostil, mu uprava njegove rodne občine pošlje opomin. To-liko, da mu ne grozijo s tožbo! V Kopenhagnu, danskem glavnem mestu, pa ljudje klenega gospoda ustavljajo sredi mesta in mu izrekajo svoje spoštovanje in občudovanje. V zasmeh in sramoto novodobnim ignorantom je natančni gospod poslal fotokopijo položnice, s katero je dokazal, da je naročnino za revijo plačal in da je bolj natančen od občinske uprave.

OBLETNICA - V petek, 19. decembra, je minilo 120 let od rojstva slovenskega pesnika Dragotina Ketteja. Kette, ki so mu njegovi tovariši iz slovenske moderne, Cankar, Zupančič in Murn, priznavali nesporno prvenstvo, je svoji najplodnejši in najsrečnejši leti preživel kot dijak v Novem mestu. Najdlje je stanoval v nekdanji Štamcarjevi hiši pod Marofom, v sedanjem Kettejevem dre-

voredu. Kako to zatohtlo mesto pozablja ljudi, ki so mu edini v čast in ponos! Nobene omembe, nobene literarne večera, molk, tišina, ignoranca. Kette, genius loci tega kraja! Le samotni občudovalec je ob spominski plošči prižgal svečo. Krka pa teče počasi naprej. Adijo, adijo...

CESTITKE - Novoletne čestitke, ki jih je novomeški župan izrekel svojim "podanikom", delavcem občinske uprave, niso bile kar tako. Šlo je kar za nekakšno napoved hudega. Če se ne boste poboljšali, če ne boste bolj delavni in uspešni, bom moral ukrepati. Zasluge za uspehe in učinkovitost so tako in tako se ve čigave, kar pa je narobe, se pa tudi ve, kdo je kriv. Kdo pa vam je kriv, da ste spodaj...

Ena gospa je rekla, da je res že dopolnila 90 let, a ji novomeški župan kljub temu ni prišel čestitat, ker verjetno ni prave barve.

Suhokranjski drobiž

BREZ TELEFONA - V zdravstvenem domu Žužemberk, natančneje v zobni ambulanti, nimajo telefonskega priključka, kar je za sodobne čase nezasišano.

OBUEJENA TRADICIJA - V sredo, 17. januarja, popoldne so na praznik sv. Antona žužemberški možaki obudili nekdanjo tradicijo - licitacijo krač. Že popoldne je bil blagoslov krač, popoldne pa so v kmečkem turizmu pri Pučlju opravili licitacijo. Denar so namenili za cerkev sv. Mohorja in Fortunata.

NEVARNA RAZPOKA PRI TOVARNI KEKO - Še pred novim letom je nastala v bližini tovarne Keko v Žužemberku globoka prepadna jama. Raziskati so jo hoteli jamarji, vendar jim to ni uspelo. Pravijo, da verjetno nima nobene zveze s pred leti izginulo nafto, medtem ko zlobneži dodajajo, da je namenjena za vodilne, ki so spravili v propad Keko. Celo ta verzija obstaja, da bodo s to jamo rešili problem nakopičenih odpadkov, s katerimi se trudi stečajni upravitelj.

S. M.

Program tudi za otroke, ki vrta ne obiskujejo

Proti zapostavljenosti

METLIKA - Eden od metliških svetnikov je na seji sveta opozoril, da je za otroke, ki niso vključeni v vrtec, preslabo poskrbljeno ter da niso v enakem položaju z otroki, ki vrtec obiskujejo. S tem se je strinjala tudi ravnateljica metliškega vrtca Franciška Hauptman, vendar je takoj dodala, da bi bil potreben dodaten denar za plačilo vzgojiteljice in materialna sredstva.

A za te namene doslej vrtec ni dobil še prav nič denarja, čeprav vsako leto v tednu otroka in v decembru pripravi različne prireditve za otroke, ki vrta ne obiskujejo. V teh primerih gre za dobro voljo vzgojiteljic. Sicer pa Hauptmanova pojasnjuje, da za dodatno dejavnost v dopoldanskem času nimajo ne prostora ne vzgojiteljic. S problemi, ki jih imajo pri izvajanju redne dejavnosti vrtca in male šole, že vrsto let seznanjajo občino, torej ustanoviteljico, a se vedno zatakne pri denarju, češ da ga je premalo. Zato si vrtec ni upal priložiti še za denar, s katerim bi pripravil dodatni program za otroke, ki vrta ne obiskujejo.

Kljub temu namerava vrtec za letošnje leto v načrt dela vključiti dejavnosti za otroke, ki vrta ne obiskujejo, in če bodo svetniki pri zagotavljanju proračunskih sredstev za potrebe predšolskih otrok bolj radodarni, bodo v vrtcu lahko ugodili tudi upravičeni pobudi svetnika. Po zagotovilih Hauptmanove so pripravljene za te otroke izvajati 80-urni program, v katerem bi bilo lahko največ 20 otrok, veljal pa bi 105 tisoč tolarjev.

M. B.-J.

SUBVENCije ZA VINOGRADNIKE

ČRNOMELJ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj obvešča vse vinogradnike, da je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano objavilo javni razpis zbiranja ponudb za dodelitev subvencij za obnovo vinogradov in posajanje vinogradov, ki je bil objavljen v 3. številki Kmečkega glasa 17. januarja letos. Do subvencije so upravičeni vinogradniki, ki nameravajo v letošnjem letu obnavljati vinograde in ki skupaj z na novoobnovljeno površino obdelujejo najmanj pol hektarja vinogradov, so vpisani v register pridelovalcev grozdja in vina in imajo prijavo pridelka. Upravičenci se lahko do 15. februarja oglašijo na kmetijski svetovalni službi Črnomelj, Kolodvorska 34, tel. 51-265, kajti prijaven rok na razpis je vso potrebno dokumentacijo do 1. marca.

Znanje osnova Kambičeve uspešnosti

V podjetju Kambič-laboratorijska oprema izdelujejo več kot petdeset različnih aparatov, ki jih, če je potrebno, prilagajajo potrebam vsakega kupca posebej

SEMIČ - Samostojni podjetnik Anton Kambič, lastnik in direktor zasebnega podjetja Kambič-laboratorijska oprema iz Semiča, se je, še ko je bil zaposlen v tukajšnji Iskri, veliko ukvarjal z inovativno dejavnostjo. Ta je bila tudi osnova njegove popoldanske obrti, s katero je pričel leta 1983. Dve leti pozneje pa je začel z redno obrtjo, ki jo je s prvotne proizvodnje vakuumskih olj razširil še na izdelavo laboratorijske opreme in aparatov.

Danes v Kambičevem podjetju izdelujejo že več kot 50 vrst različnih aparatov, njihovih najpomembnejših kupci pa so tovarne zdravil, inštituti za biologijo, medicino, mikrobiologijo, kmetijstvo, zdravstveni laboratoriji, zobozdravniki.

Pretežni del kupcev je slovenski, nekaj opreme pa tudi izvozijo. Na razpisih v naši državi so mnogokrat med prizvajalci edini iz Slovenije, Anton Kambič pa zatrdi, da so tisti njihovi izdelki, ki so enakovredni tujim, vedno cenejši. Pri tem je pomembno, da so se v tem semiškem podjetju vedno pripravljali prilagoditi vsakemu kupcu posebej, zato so njihovi izdelki maloserijski ali celo unikatni. Ob tem pa gredo vedno v korak s časom in razvojem. Lahko se celo pohvalijo, da imajo kar nekaj

Šivilje so šle še enkrat na led

Delavke Novosti si želijo delati, a je v podjetju oklican stečaj

ČRNOMELJ - Že decembra smo poročali o težavah 17 delavk ljubljanskega obrata Novosti-elite konfekcije v Črnomlju, ki so začele 1. decembra stavkati. Zadržajo plačo so namreč dobile za julij, potem pa le še nadomestilo za malico. Potem ko je iz njim neznanega razloga padlo v vodo zanjih še edino upanje, da bi jih namreč prevzel zasebnik, niso razen stavke videli nikakršne rešitve več.

A kljub temu da so se odločile, da ne bodo prijele za delo, dokler ne bodo dobile denarja, so po nekajdnevni stavki pristale, da dokončajo proizvodnjo, namenjeno v izvoz, delodajalci iz Ljubljane pa so obljubili, da bodo prišli po gotova oblačila z denarjem. Konec decembra so izdelke res odpejali, a brez plačila. Tako so se delavke črnomaljske Novosti pustile še enkrat speljati na led. Vendar pa so ves čas, ko so dokončevale proizvodnjo, upale, da se bo zanje le našla rešitev in bodo lahko delale tudi naprej, češar si zelo želijo. A 4. januarja so zvedele, da se je 27. decembra v Novosti-elite konfekciji začel stečaj. Sedaj se šivilje pripravljajo na zavodu za zaposlovanje, kakšna pa bo usoda njihovega obrata, ne vedo. Upajo le, da bo ponovno stekla proizvodnja.

M. B.-J.

Številnim nastopom sledila kriza

Toda metliški folkloristi so bili kos težavam in po uspešni lanski sezoni načrtujejo pestro letošnje leto - Konec leta praznovanje 20-letnice folklorne skupine

METLIKA - Člani metliške folklorne skupine "Ivan Navratil" so minulo soboto pretresali delo v preteklem letu, ki je bilo po njihovem mnenju zelo pestro. Vrhunec je bila zagotovo kanadska turneja, od nastopov pa velja pohvaliti predvsem tistega na Vinski vigradi, ki je bil eden najboljših v zadnjih letih. A četudi je za njimi uspešna sezona, ni šlo brez težav.

Prav zaradi nasičenosti z nastopi je lani jeseni v skupini nastopila kriza, medtem ko je pri tamburaških prišlo tudi do generacijske zamenjave. Toda prav v tem času se je skupini pridružilo kar 20 novih članov, tako da jih je sedaj 71. Za letos načrtujejo nastop v Dragatušu, že tradicionalno "zaviranje kola" na metliškem "placu" na velikonočni ponedeljek, gostovanje folkloristov iz Djakova, organizacijo mednarodnega festivala za Vinsko vigradi, nastop na črnomaljskem jurjevanju in metliških poletnih kulturnih prireditvah ter gostovanja v Nemčiji, Italiji in Franciji. Zelo veliko pozornosti in bogat program bodo letos namenili praznovanju 20. obletnice folklorne skupine.

Kot je bilo slišati na obnem zboru, je prav organizacija mednarodnega festivala ob lanski Vinski vigradi povečala ugled metliški folklorni skupini ter ji odprla vra-

ta na kvalitetna folklorna gostovanja. Ker pa je večina festivalov takšna, da na njih ne nastopajo le izvirne folklorne skupine, kakršna je njihova, so predlagali tudi, da bi se naučili še ples iz katere druge slovenske pokrajine, a tudi še druge belokranjske plesne. Vendar je umetniški vodja Stane Križ spomnil, da je Slovenija na folklornih festivalih lahko kvalitetna, ni pa atraktivna razen belokranjske folklorne, zato se bodo začela slovenskim folklornim skupinam vrata na festivale v tujini zapirati.

Zupan Branko Matkovič je folk-

loristom čestital za uspehe in jih hkrati opozoril, da je 1,3 milijona tolarjev, kolikor pričakujejo, da

• V metliški folklorni skupini štejejo za velik uspeh lanskega leta izdajo CD plošče, ki je izšla v nakladi 10 izvodov. Polovico naklade je predsednik FS "Ivan Navratil" Matjaž Rus podelil možem, ki so veliko pripomogli, da so folkloristi lahko obiskali Kanado: Branku Matkoviču, Jušu Mihelčiču, Toniju Gašperiču, Martinu Črnuglju in Jožetu Matekoviču.

bodo dobili iz občinskega proračuna, nekaj deset odstotkov več, kot so bili deležni denarja lanske leto, v občini pa so za letos za kulturo načrtovali le za 6,5 odst. več sredstev.

M. BEZEK-JAKŠE

MINISTER ŠTER V SEMIČU

SEMIČ - Občinski odbor Slovenskih krščanskih demokratov Semič vabi prebivalce semiške občine na okroglo mizo z ministrom za notranje zadeve Andrejem Šterom, ki bo v petek, 26. januarja, ob 19. uri v restavraciji Pecel v Semiču. Beseda bo tekla o novem zakonu o cestnem prometu, o ukrepih in rezultatih ministrstva za notranje zadeve v lanskem letu ter o drugih aktualnih temah. Uro predtem bo v istem prostoru prva letna konferenca članov in simpatizerjev OO SKD Semič.

KRMLJENJE GOVEDI

ČRNOMELJ - Tukajšnja kmetijska svetovalna služba organizira v petek, 26. januarja, ob 15. uri praktičen prikaz krmljenja govedi v hlevu, in sicer pri Vinku Dragošu, Cerkevšče 6. Prikaz bo vodil dipl. inž. Stane Bevc iz Kmetijskega zavoda Novo mesto. V sredo, 31. januarja, pa bo ob 9. uri v sejni sobi občine Črnomelj predavanje o tem, kako povečati dohodek na kmetiji. Predavala bo mag. Tanja Strniša iz Kmetijskega zavoda Novo mesto.

Črnomaljski drobir

RAZVITOST - Na letni konferenci združenja soferjev in avtomobilistov Črnomelj-Metlika je bilo med drugim slišati kritiko račun polovične zapore mesta na Primostoku. "To je meja med razvito in nerazvito občino," je dejal eden od številnih navzočih. Ali je glas prišel iz ust Metličana ali Črnomaljsca, ni bilo moč ugotoviti, zato je tudi domišljiji in presoji vsakega posameznika prepuščeno, katera od občin, črnomaljska ali metliška, je razvita in katera zaostala.

PARKIRANJE - Na veliki preizkušnji je potrepljivost vseh, ki se morajo vsak dan voziti ali hoditi po župančevih ulici. Teh pa ni malo, saj je samo učencev osnovne šole Mirana Jarca na stotine. In prav ti so fotografirali avtomobile, ki parkirajo ob ulici, kjer ne bi smeli, da o mešalcu za beton, ki je ob preurejanju ene od hiš v ulici stal kar na cesti, niti ne govorimo. A učencem vsa ta zagnanost ne pomaga kaj prida. Nevestni vozniki kljub temu, da so na njihovih fotografijah razločno vidne številke na registrskih tablicah, še naprej parkirajo, kjer se jim zdi. Njihovo zadnje upanje na boljše čase pa je posvjet splahnelo, ko so v fotografski aparat ujeli celo policiste na spreduh ob nepravilno parkiranih avtomobilih, ki niso ukrenili ničesar...

STEČAJI - V Črnomlju je vse pogosteje slišati, kako bi ljudje radi delali, pa gredo njihova podjetja v stečaj, delavci pa na zavodu za zaposlovanje. A zgodi se tudi, da bi se delavci radi "zaposlili" tem največjem črnomaljskem podjetju, kot pravi zavodu, v katerem je prijavičenih že toliko ljudi, kot jih je bilo na Beltu v najboljših časih, pa jim to nikakor ne uspe. Delavcem Tergusa na primer ne uspe nikogar prepričati, naj jih da v stečaj. Dolenska batla, kakot njihova največja upnica, je bila pripravljena dati le kredit, da bi sprožili stečaj, a kaj, ko delavci po petmesečni brezplačni suši nimajo niti toliko denarja, da bi se ga nagledali.

Semiške tropine

PONOS I - Semičani nergajo, ker sta na praporu združenja soferjev in avtomobilistov omenjena na Črnomelj in Metlika, ne pa tudi Semič. Pojasnili so jim, da je prapor star le tri leta ter da stane 75.000 tolarjev. A Semičanom to ni mar, sami so pripravljeno zbrati denar, samo da ne bo prizadet njihov ponos.

PONOS II - Kako ponosni zna biti na svoj kraj Semičani, pa je dokazal tudi tisti, ki je pisal obrazložitev za kandidacijo za priznanje za najboljšega semiškega športnika. Za karateista Štefana Hozjana je namreč napisal, da je zasedel 2. mesto v Semič-kontaktu. Če je Semič že dobil svojo občino, zakaj se ne bi po njem imenovala še zvrst karateja?

PREDAVANJE O DROBNICI BO V TOREK

ČRNOMELJ - Predavanje o zajedalskih boleznih in preventivi pri drobnici, ki je bilo za člane društva rejcev drobnice napovedano v Črnomlju za danes, 25. januarja, bo odpadlo. Predavanje bo v torek, 30. januarja, ob 18. uri v sejni sobi občine Črnomelj, predaval pa bo veterinar Fajdiga iz tovarne zdravil Krka.

MINISTER ŠTER V SEMIČU

SEMIČ - Občinski odbor Slovenskih krščanskih demokratov Semič vabi prebivalce semiške občine na okroglo mizo z ministrom za notranje zadeve Andrejem Šterom, ki bo v petek, 26. januarja, ob 19. uri v restavraciji Pecel v Semiču. Beseda bo tekla o novem zakonu o cestnem prometu, o ukrepih in rezultatih ministrstva za notranje zadeve v lanskem letu ter o drugih aktualnih temah. Uro predtem bo v istem prostoru prva letna konferenca članov in simpatizerjev OO SKD Semič.

Lojze Fink

Izgubljeni Finki

Če bi bili samostojni, morda ne bi bili "zelve v segedinarju"

FINKI - Čeprav mnogi v črnomaljski občini vedo za naselje Finki, pa ga v telefonskem imeniku, v katerem je zapisan tudi zaselek, kjer ima telefon le en naročnik, ni moč najti. Uradno Finki namreč ne obstajajo, ampak so priključeni k Tanči Gori, čeprav z njo po mnenju Lojzeta Finka iz Finkov nimajo prav nič.

"Od Tanče Gore smo oddaljeni vsaj poldrugi kilometer in prav to, da nas prištevajo k njej, nas tepe. Če bi bili samostojni, bi naša beseda gotovo prišla bolj do veljave, tako pa se zaradi majhnosti izgubimo v tančegorski povprečnosti. V tem segedinarju smo mi zelve," pravi Fink in začne naštevati. Na Tanči Gori imajo vodovod, medtem ko so ga v Finke hote ali ne hote pozabili napeljati, čeprav so najbližje vodnemu zajetju v Dobljeh, ki je postavljeno celo na nekdanji Finkovi zemlji. 12 hektarjev zemlje, ki jo ima Lojze še vedno tam okrog, je prepređenih z vodovodnimi cevmi, eden od kanalov pa po dolgih letih še vedno ni zasut.

"Problem je tudi še vedno makadamska cesta do naše vasi, da kmetijstva niti ne omenjam. Prebivalci Tanče Gore imajo njive v glavnem v ravnini, mi pa v bregu. Ko je v KS Dragatuš potekala agromelioracija, je bila meja ravno pri naših poljih in smo bili iz teh posegov izključeni. Vsa leta smo plačevali samoprispevek, a nismo dobili prav ničesar. Če bi ga sedaj predlagali mi, zagotovo ne bi bil izglasovan, ker smo v manjšini, po večjih vaseh v krajevni skupnosti pa imajo v glavnem že vse," pove v imenu 14 prebivalcev šestih naseljenih hiš v Finkih Lojze Fink.

M. B.-J.

O OBNOVI VINOGRADOV

METLIKA - Kmetijska svetovalna služba Metlika vabi v nedeljo, 28. januarja, ob 9,30 v sejni sobi občine Metlika na predavanje o obnovi vinogradov. Predaval bo inž. Joče Maljevič, ob koncu prdavanja pa boste zvedeli tudi o podrobnostih javnega razpisa za dodelitev subvencij za obnovo vinogradov, ki je bil objavljen v 3. številki Kmečkega glasa.

Anton Kambič ob sterilizatorju

ZLSD o svojem delu

S konference v Kočevju

KOČEVJE - V torek, 16. januarja, popoldan je kočevska območna organizacija Združene liste socialnih demokratov pripravila tiskovno konferenco, na kateri so predstavili delo stranke v preteklem letu in načrte za letošnje leto.

Predsednik območne organizacije ZLSD Jože Novak je povedal, da so svoje aktivnosti usmerjali predvsem na notranja organizacijska vprašanja stranke, stike s članstvom in simpatizerji ter delo kluba občinskih svetnikov. Poleg skoraj tedenskih delovnih srečanj vodstva stranke v ožji ali razširjeni sestavi so pripravili nekaj sestankov s člani stranke, dve večji politično-družabni srečanja članov in simpatizerjev stranke, organizirali pa so tudi razpravo o dokumentih za 2. kongres ZLSD Slovenije.

O delu kluba svetnikov ZLSD je njegov predsednik Matija Jerbič povedal, da so pri podajanju pobud za razreševanje vprašanj, ki so pomembna za življenje in delo v občini, skušali uresničiti program stranke. Zavzemali so se za priznanje statusa pravne osebe krajevnih skupnostim, urejanje perečih komunalnih zadev, izgradnjo šol ter reševanje problemov v zvezi s pripravi na razglasitev naravnega parka na Kočevskem. Poudaril je, da si danes nekatere druge stranke oziroma svetniki lastijo prvenstvo za nekatere predloge, ki so jih kot prvi že pred časom dali člani ZLSD. Kot primer je navedel izplačila honorarjev svetnikom, za katere so prvi predlagali, da jih ne bi dobivali.

O načrtih stranke za letošnje leto je Novak povedal, da bodo dosedanje oblike dela razširili na organizacijo okroglih miz in javnih tribun. Med najpomembnejšimi zadevami, ki jih čakajo v letošnjem letu, je omenil pripravo in izvedbo volitev v nove organe krajevnih skupnosti in volitve za državni zbor in državni svet.

M. L.-S.

OTVORITEV TEHNIČNE BAZE AMZS

KOČEVJE - Jutri, 26. januarja, bo ob 11. uri v obrtno-poslovni coni v Kočevju otvoritev nove tehnične baze Avto-moto zveze Slovenije. Nova baza slovenskega nacionalnega avtomobilskega kluba je pomembna pridobitev za prebivalce kočevske in ribniške občine, hkrati pa tudi pomemben prispevek k večji prometni varnosti in razvoju turizma na tem območju.

Mirtovski šratelj pravi:

"Minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč je zagotovil že pred meseci, da bo Osilnica v kratkem dobila stalno medicinsko sestro, a je še vedno nima, čeprav dela po svetu najmanj 6 medicinskih sester, ki so se rodile v osilniški občini. Podobno velja tudi za druge osilniške strokovnjake, ki so se zaposlili drugod."

Krpanova kobilica pravi:

"Zdaj pa vem, zakaj je občinske mu proračunu občine Velike Lašče lani manjkalo denarja. Vodilni občine Ljubljana Vič-Rudnik, kamor je še pred dobrim letom sodila tudi laška občina, so si delili milijonske nagrade, zato je bilo premalo denarja za nove, majhne občine."

Osilniški nadev

ODPRAVILI DIVJA SMETIŠČA - V občini Osilnica so odpravili divja odlagališča odpadkov in se odločili za eno odlagališče, ki pa še ni tisto pravo. Naslednja naloga je, izbrati kraj za pravo smetišče v svoji občini ali pa kje drugje v sodelovanju z drugimi občinami ali vsaj z eno.

UREDITI POKOPALIŠČA

V občini Osilnica imajo štiri pokopališča. Vsa so precej neurejena, zato bo ena izmed nalog občine letos, da poskrbi za ureditev vseh pokopališč, tudi osilniškega, ki je po večini ocen najbolj neurejeno v občini.

NOVA KAPELICA - Lani so pri domačiji Martina Knapa in Marjane Malner dogradili novo kapelico, ki jo je blagoslovil osilniški župnik Cveto Jurak.

NIČ ZASTOJEV ZARADI SNEGA

Čeprav je bila to zimo tudi občina Osilnica "obdarjena" z nadpovprečnimi padavinami snega, promet ni trpel. Ceste so bile redno pluzene in ni bilo zastojev.

V SOBOTO ZBOR DRUŽINE FUJI

RIBNICA, KOČEVJE, NOVO MESTO - Fotoklub "Družina Fuji" Ribnica-Kočevje sklicuje za soboto, 27. januarja, ob 19. uri občni zbor, ki bo v prostorih gostišča Pugelj v Ribnici (bivša menza RIKO). Fotoklub šteje že blizu 300 članov, in sicer iz občin Ribnica, Kočevje, Novo mesto, Velike Lašče, Ljubljana in od drugod. Po občnem zboru bo še družabno srečanje s srečelovom.

OSNUTEK ZA NOVO ODLAGALIŠČE ODPADKOV

KOČEVJE - Zaradi sedanjega odlagališča komunalnih odpadkov imajo prebivalci Mozlja, Livolda in še drugi vrsto pripomb, zato je sedaj v prostorih občine Kočevje javno razgrnjen osnutek novega ureditvenega načrta za novo odlagališče. Občani imajo do 12. februarja možnost, da podajo svoje predloge in pripombe. V tem času bo Oddelek za okolje Občine Kočevje organiziral javno obravnavo v KS Ivan Omerza s sedežem v Livoldu. Osnutek je izdelalo Populis, Podjetje za prostorski inženiring, d.d., Ljubljana.

BARAKARSKO NASELJE NA PLOŠČADI - Enajsti dan novega leta je zaradi stojnic, ki sta jih v času med božičnimi in novoletnimi prazniki postavila na mestni ploščadi v Kočevju dva kočevska podjetnika, bilo strogo središče mesta videti kot opuščeno barakarsko naselje. K temu videzu so prispevale deske, iz katerih so bile zbite stojnice, saj je bil na njih še dobro viden z ničimer prikriti omet. Po mnenju občanov Kočevja, ki so se nad stojnicami zgražali, kritika ne gre le obema podjetnikoma, ki sta stojnice za točenje pijače in nudenje hrane na prostem postavila z vsemi potrebnimi soglasji in dovoljenji, marveč tudi občini, upravni enoti in inšpekcijskim službam, ki so dovoljenja izdali, ne da bi zahtevali, kakšna mora biti podoba stojnic. (Foto: M. L.-S.)

RAZSTAVA DEL DRUGAČNIH - V petek, 19. januarja, ob 18. uri so v Miklovi hiši v Ribnici odprli razstavo izdelkov stanovalcev Doma Škofljica. Z razstavo predmetov iz stekla in žgane gline, ki so jih naredili dušeno in telesno prizadeti gojenci, so delavci Doma Škofljica ribniškemu občinstvu pokazali ustvarjalnost drugačnih. Ob otvoritvi razstave, ki bo v Ribnici na ogled še do jutri, 26. januarja, je nastopila tudi skupina Stopinje in zapela nekaj znanih slovenskih ljudskih in drugih pesmi. (Foto: M. L.-S.)

Letos tudi tri dni ljudske glasbe

V turističnem koledarju najprej mačkare, nato stare pesmi in drugo

DOBREPOLJE - Polletni obračun dela so obravnavali na nedavnem občnem zboru Turističnega društva Dobrepolje, ki je bilo ustanovljeno šele junija lani. Kljub "mladosti" pa je društvo že organiziralo ali soorganiziralo nekaj prireditev. Tako je s svojim programom popestrilo avtomobilski rally od Turjaka do Polževega, na tiskovni konferenci slovenskih železnic v Dobrepoljah so novinarjem predstavili dobrepoljske zanimivosti, skupaj z vaščani Podgore pa so organizirali adventno-Miklavžev sejem.

Zdaj društvo pripravlja sodelovanje v vseslovenski akciji Turistične zveze Slovenije "Moja dežela - lepa, urejena in čista". Razen tega so začeli s pripravami na izdajo tudi turističnih razglednic.

Tudi za letos ima TD bogat pro-

gram. Razpisali so projekt "dobrepoljske mačkare". Z njim namenjajo obnoviti nekdanje uspešne pustne prireditve v Dobrepoljah. K sodelovanju so povabili tudi skupine iz drugih krajev.

V juniju se bodo v kar treh dneh

S pup-om na nekdanj zaprto območje

Najprej bo na vrsti z začasnimi prostorskimi ureditvenimi načrti Gotenica

KOČEVJE - Kočevska občina je s prostorsko ureditvenimi pogoji slabo pokrita, še zlasti na nekdanjem zaprtem območju, ki obsega kar tretjino občine. Vsa povojna leta prostorsko načrtovanje na tem območju ni bilo v pristojnosti občine, tako pa je bilo tudi po sicer uradnem odprtju zaprtega območja vse do danes.

Dokaz za to, da kočevska občina tudi po odprtju nekdanjega zaprtega območja ni imela neposrednega vpliva na dogajanje na tem območju, je leta 1994 objavljeni sklep o razglasitvi dobršnega dela

nekdanjega zaprtega območja za gozdove s posebnim namenom. Vlada RS je razglasitev opravila brez predhodnega sodelovanja in vednosti kočevske občine ter brez obrazložitve, kaj naj bi to sploh

pomenilo.

Pet let po tem, ko so tedanji novi politični veljaki javnosti pokazali podzemne hodnike na območju Gotenice in s tem razglasili nekdanje zaprto območje za odprto, so se zadeve začele spreminjati. Kočevska občina namerava za celotno nekdanje zaprto področje narediti prostorsko ureditveni načrt. Izdelalo ga bo podjetje Populis, predno bo narejen, pa bodo to območje urejali z začasnimi pup-i. Najprej bodo izdelali začasni akt za naselje Gotenico, kjer je Vadbno-oskrbni center ministrstva za notranje zadeve. V njem bodo določili arhitekturne in urbanistične pogoje ter kriterije za adaptacije in novogradnje v naselju. Načrt bo narejen skladno s potrebami investitorja in občine ter ob upoštevanju strokovnih ugotovitev. S prostorskim planom bodo kasneje opredelili tudi namembnost naselja in širšega, spodnjega dela Gotenice, ki je sedaj v kmetijski rabi. Vse prostorsko ureditvene pogoje bo sprejel kočevski občinski svet.

M. L.-S.

Deljena mnenja o statusu KS

ZLSD: Zgoditi se mora volja ljudi! - SKD: O statusu KS bodo odločali občinski svetniki!

KOČEVJE - Na prvi letošnji seji občinskega sveta bodo svetniki ponovno odločali o predlogu spremembe občinskega statuta, po katerem naj bi krajevne skupnosti postale pravne osebe. Po zagotovilih na neformalnih razgovorih večina svetnikov spremembo podpira, kljub temu pa bo za spremembo statuta težko doseči potrebno dvotretjinsko večino.

Statut občine Kočevje je takšen, kot je objavljen, protiustaven, ven-

dar pa se v občini niso odločili za preverjanje ustavnosti preko ustavnega sodišča, marveč za dogovorjanje in usklajevanje s predstavniki krajevnih skupnosti. Ti se zavzemajo za ohranitev pravnega statusa krajevnih skupnosti, kar so potrdili tudi s peticijo s 1774 podpisi, ki so jo podali po aprila lani sprejetem statutu občine, v katerem je bil na zahtevo stranke SKD krajevnim skupnostim odvzet pravni status.

Za ureditev pravega statusa krajevnih skupnosti si v občini najbolj vneto prizadeva stranka ZLSD. "Kritizirali so nas, da smo 50 let tlačili narod, sedaj pa smo edini, ki se zavzemamo, da bi ljudem dali nekaj reči," pravi vodja kluba svetnikov ZLSD Matija Jerbič, ki zavrača očitke, da želijo zadevo spolitizirati, da bi pridobili politične točke. "Želimo, da se uresniči volja krajanov," pravi Jerbič, predsednik stranke ZLSD Jože Novak pa dodaja, da bodo storili vse, kar bo v njihovi moči, da se bo to tudi zgodilo. V nasprotnem primeru bodo dali pobudo, da se razpiše referendum.

"Ker menimo, da je SKD vložil amandma proti pravnemu statusu krajevnih skupnosti v času, ko še ni bilo popolnoma jasno, ali te lahko obdržijo pravni status ali ne, kar pa je sedaj razjasnjeno tudi na nivoju vlade RS, upamo, da se bo tudi kočevska občina pridružila sedaj že 92-im odstotkom slovenskih občin, v katerih imajo krajevne skupnosti pravni status," pravi član občinskega odbora za krajevne skupnosti Borut Hočevvar, ki zagovarja mnenje stranke ZLSD.

Predsednik stranke SKD Alojz Košir, ki je tudi predsednik občinskega sveta, pravi, da je občina tista, ki ureja zadeve in pomaga krajevnim skupnostim. "Seveda pa morajo biti službe, ki ta dela opravljajo, na profesionalni ravni in nepristranske," dodaja Košir.

M. LESKOVŠEK-SVETE

OHRANITEV KOČEVARSKE DEDIŠČINE

KOČEVJE - Snovalci projekta Kočevskega naravnega parka načrtujejo v okviru parka tudi zavarovanje področja Suhega Potoka, kjer čas neusmiljeno briše še zadnje ostanke podeželskega naselja. Zamislili so si, da bi načrtno obnovili pokopališče za Kočarji, vaški vodnjak in cerkvico v Suhem Potoku. S tem bi ohranili tri značilnosti podeželja kot spominski park, istočasno pa bi tako imeli na Kočevskem vsaj en primer ohranjenih ostankov stare kočevarske kulturne dediščine.

NEJASNOSTI O MRLIŠKI VEŽICI

DRAGA - S tem vprašanjem se ubada novoizvoljeno vodstvo KS Draga. Kup dogovorov pa nič ne zaleže, saj je zemljišče, kjer naj bi gradili še vedno last sklada kmetijskih zemljišč republike Slovenije. Še pred mesecem so dobili obljubo, da bodo zemljišče dobili brezplačno, očitno pa so v Ljubljani drugačnega mnenja. Zadnji predlog, ki so ga dobili iz Ljubljane, je, naj pridobe nadomestno zemljišče. Predlog je sicer preprost, očitno pa bodo pokojniki še dolgo zadnje ure počivali na svojih domovih.

A. K.

Traktorji izrinili vozove

Tako so izgubili delo kolarji - 81-letni Ivan Kaplan z Velikega Vidma pa se ne da

DOBREPOLJE - "Nekdaj, ko sem bil mlajši, sem delal vozove, 'šajtrge', sani, smuči in še kaj. Potem so vozove izpodrinili traktorji in je le tu in tam še kakšen gumar. Smuči pa raje kupujejo Elanove, so bolj imenitne, mojih pa niti domačini več nečejo," je potožil 81-letni Ivan Kaplan-Stancarjev z Velikega Vidma v Dobrepoljah, ki je po poklicu kolar.

Nekdaj je bilo na območju od Kočevja do Ljubljane kar veliko kolarjev, ki so po drugi svetovni vojni in z uvajanjem avtomobilov in traktorjev vedno bolj izgubljali delo. Mlajši kolarji so se zato raje zaposlovali v večjih krajih kot vratarji in varnostniki, eden redkih starejših, ki še ni povsem opustil svoje obrti, pa je Ivan Kaplan.

Zdaj le še tu in tam popravi kakšen del voza ali pa kakšen sod, česar prej ni delal. Tudi za mline za sadje nekateri še povprašujejo. Največ pa je dela z nasajanje lopat, krampov, cepinov in drugega orodja. Po smu-

SANKE IZDELUJE - 81-letni kolar Ivan Kaplan z Vidma

čeh ni več povpraševanja. Še največje zanimanje je za otroške sanke, ki jih naredi največ pred Miklavžem, kasneje pa po njih ni več povpraševanja. Največ jih je prejšnjo zimo, in sicer kar 15, naročil neki trgovec iz Kočevja.

J. PRIMC

Menihi že niso napodili mešarjev

Predstojnik stiškega samostana opat dr. Anton Nadrah pojasnjuje, zakaj se mesarji seli iz Stične v Ljubljano - Ni kriva predvsem najemnina - Nujna velika naložba

IVANČNA GORICA - Glavni razlog, da se mesarji selijo v Ljubljano je očitno to, da sedanja ureditev in oprema mesarije še zdaleč ne ustreza več zahtevam sanitarne inšpekcije. Med nedavnim obiskom stiškega samostana so strokovnjaki z ministrstva za kmetijstvo vodstvu odsvetovali kakršnokoli nadaljevanje proizvodnje v mesariji, ker so prostori nevdrževani in zato v slabem stanju. Ko si je uspešen mesar in poslovnež ogledal prostore zavoljo morebitnega prevzema mesarije, je izjavil: "Če bi jaz imel takšno mesarijo, bi mi jo sanitarna inšpekcija v petih minutah zaprla!"

Tako odgovarja opat dr. Anton Nadrah na članek v ivanškem občinskem glasilu Kļasje, zakaj je Mercator - KZK Škofja Loka z novim letom 1996 preselil proizvodno mesnih izdelkov iz stiškega samostana v Ljubljano. Direktor M-KZK Miro Duič je opatu povedal, da najemnina nikakor ni poglavitni razlog za selitev, temveč gre za združitve njihove proizvodnje. Od novega leta sta namreč združeni Mercatorjevi podjetji KZK in Meso izdelki v Mesnine dežele Kranjske. Če bi bila vprašljiva najemnina, bi se napolnilo o tej pogajali z vodstvom samostana o znižanju. Toda opat dr. Nadrah zatrjuje, da vodstvo mesarije ni predlagalo znižanja najemnine v vsem času najemnega razmerja! O višini najemnine, ta pa je bila 4,80 nemške marke za kvadratni meter, so se dogovorili družno in najemno pogodbo tudi obojestransko podpisali. Tako dela vsak dober gospodar, poudarja opat in pojasnjuje, da je najemnina potrebna tudi zaradi vzdrževanja stavbe, ki je v slabem stanju in veliko stane, saj morajo pri obnavljanju upoštevati navodila ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. V samostanu se že dve desetletji trudijo, da bi ta prvotni spomenik slovenske vernosti in kulture dostojno

obnovili in ga tako ohranili za prihodnost v veselje Slovencev in tujcev, ki prihajajo v to oazo bogate zgodovine in lepe umetnosti.

Torej le niso presneti menihi tisti, ki bi povzročali škodo ivanški občini in Stični, ko naj bi zaradi previsoke najemnine iz Stične pregnali mesarje, zatem pa še si-

• Stiški samostan želi, da bi mesarji v Stični, ki jo je on ustanovil in jo je do nacionalizacije leta 1945 imel v svojih rokah, ostala. Ureditev prostorov in nabava novih strojev pa je mnogo prevelik zalogaj za skromne dohodke samostana, zato skušajo najti koga, ki ima dovolj denarja in interesa za tovrstno naložbo. Upajmo, da bo samostanu uspelo zaščititi blagovno znamko priljubljenih izdelkov stiške mesarije, kot je denimo stiška salama.

rarje, kot bi lahko sodili po raznih govoricah in pisanju. P. PERC

Trebanjskemu košu pojenja sapa

Turistično društvo Trebnje pričakuje od Krajevne skupnosti Trebnje in občine večje razumevanje in pomoč pri organizaciji turistične prireditve Iz trebanjskega koša

TREBNJE - Odnosi med trebanjskim turističnim društvom in tukajšnje krajevno skupnostjo pa tudi občino so se v zadnjem času precej zaostriili, kajti upravni odbor TD ni dobil od krajevne skupnosti, kjer je predsednik sveta Ciril Pungartnik, niti od župana občine v isti osebi zadovoljivih odgovorov glede nadaljnje usode tradicionalne prireditve Iz trebanjskega koša.

Predsednica TD Marija Cugelj je že 28. novembra naslovila v imenu TD Trebnje trebanjskemu županu vprašanje, ali je zainteresiran za nadaljevanje zgoraj omenjene prireditve ali pa naj zatone v pozabo, kot se je, žal, primerilo mokrnoški kresni noči. TD sam, brez finančne pomoči občine, ni več pripravljen izpeljati prireditve kot doslej, je poudarila Cugljeva in zaprosila za čimprejšnji odgovor, ker bi morali prireditve vključiti v koledar prireditev Dolenjske in Bele krajine za leto 1996. Društvu je 4. decembra odgovorila KS Trebnje, da je KS kazala velik interes za združitve moči TD in KS za skupno praznovanje dneva državnosti in krajevnega praznika 25. junija v okviru prireditve Iz trebanjskega koša. Prav tako je v tem času hotela Galerija likovnih samorastnikov pripraviti vsakoletno otvoritev Tabora likovnih samorastnikov. KS Trebnje navaja, da je v letih 1992 - 1994 sodelovala na prireditvi Iz trebanjskega koša v okviru skupnih prireditev, da pa ni nikoli imela možnosti celovitega vpogleda v organizacijo in finančno stanje prireditve. Zato je prihajalo do očitkov in spreminjanja že dogovorjenih zadev.

Svet KS Trebnje je po analizi sodelovanja s TD sprejel stališče, potrdila pa ga je tudi skupščina KS, da je možno sodelovanje v okviru skupnega organizacijskega odbora, ki naj bi ga vodila Marija Cugelj, njegov podpredsednik pa naj bi bil Alojz Podboj. "TD Trebnje je iz nam neznanih razlogov zavrnil predlog, ki je bil predhodno dogovorjen s predsednico TD gospo Cugljevo... Skupščina KS je že spomladi sklenila, da bo v naslednjih letih praznovala krajevni praznik in dan državnosti, in si

• V tem pingpongu TD Trebnje zavrača očitke KS, češ da ni hotel sodelovati s KS. Predsednica TD Marija Cugelj je posegla nekoliko v zgodovino TD in spomnila, da so leta 1982 s prostovoljnimi delom obnovili šolsko drvarnico v solidno pisarno, ki pa je bila ob obnovi stavbe podrt. "Nihče ni pomislil na odškodnino, le mačehovsko smo prešli pogodbo, da se imamo pravico v novi pisarni sestajati in da se najemnina prostora namenja društvu za njegovo delovanje. Spomladi je bila KS pripravljena sodelovati s TD pri izvedbi prireditve Iz trebanjskega koša, vendar je do nesoglasij prišlo, ker se na omenjenem sestanku nismo dogovorili nič konkretnega. Nihče ni imel časa, da bi nas seznanil z vašim programom, zato je bil celoten naš odbor proti, ker smo razumeli, da KS posega v našo dejavnost," pojasnjuje predsednica TD Trebnje Cugljeva. V 11 letih ni vzela niti beliča za svoje delo, čeravno je na njenih plečih slone la največja peza, bodisi pri pridobivanju sponzorjev za prireditve Iz trebanjskega koša kakor tudi pri sami izvedbi. Samo lani je tako nabrala 1,1 milijona tolarjev, občina pa je primaknila le 200 tisočakov za Baragov dan.

za to rezervirala 24. in 25. junij. V tem času pa bodo lahko prireditve,

ZMAGO JELINČIČ V RADEČAH

RADEČE - Občinski odbor Slovenske nacionalne stranke Radeče vabi svoje člane, somišljenike in vse, ki se zanimajo za njihovo delo, v petek, 26. januarja, ob 17. uri v sejni sobi bivšega hotela Jadran v Radečah, na javni razgovor oz. okroglo mizo s predsednikom SNS Zmagom Jeliničem.

• Umirajoči so me naučili živeti. (Dr. Metka Klevišar, Slovenka leta)

• Študentje so termometer družbe. (Moravia)

• Reši nas lahko samo še Poštena stranka z Vodjem na čelu. (Kuljaj)

Bodo svetniki pobudniki in avtorji odlokov?

Vse bolj vroče o Romih

TREBNJE - Tukajšnji občinski svet bo skušal letos poskrbeti za čimboljši gospodarski razvoj občine, za uspešno šolstvo, otroško varstvo, izobraževanje, šport in socialno varstvo. Po besedah predsednika občinskega sveta dr. Marjana Pavlina se bodo morali spoprijeti z vse bolj vročim romskim vprašanjem.

Trebanjci bodo nadaljevali s programi za demografsko ogrožene in republiškim programom CRPOV (Knežja vas, Čatež, Sela Šumberk in Šentrupert). Za reševanje prostorskih zagat trebanjske glasbene šole so trebanjski svetniki iz rebalansa namenili 10 milijonov tolarjev. Letos naj bi pričeli z gradnjo doma za ostarele. S pomočjo ministrstva za šolstvo bodo rešili že kar neznosne težave pri organizaciji pouka zavoljo prostorske stiske na osnovni šoli Mokronog.

Letos naj bi dokončali izgradnjo mrliške vežice v Šentlovrencu in pričeli z gradnjo mrliške vežice še na Čatežu. Občinski svet bo po svojih močeh pomagal pri gradnji in asfaltiranju cest v občini. "Želim, da bi bili svetniki sami pobudniki in avtorji odlokov v kraju in občini, saj so prav oni podaljšana roka krajanov," je poudaril predsednik občinskega sveta v Trebnju, dr. Marjan Pavlin. Več o njegovih pogledih pa v današnji prilogi DL!

P. P.

ŠMARČANI KONČNO DOBILI TELEFONSKO CENTRALO

ŠMARTNO PRI LITJI - Srečni Šmarčani, ki že imajo telefonske priključke (teh je okoli 50), so bili do konca lanskega leta priključeni na telefonsko centralo v Litiji. V prvih dneh letošnjega leta pa so bili končno priključeni na novo avtomatsko telefonsko centralo v Šmartnem. Postopoma bodo nanjo priključeni še vsi stari in novi naročniki na območju pošte Šmartno. Najprej so bili priključeni telefonski naročniki neposrednih telefonskih priključkov, lastniki dvojčkov in tisti, ki na to že več let obupani čakajo. Telefon bodo dobili do maja letos. Tako bo popolnoma pokrito šmarsko območje, sproščenih pa bo tudi več telefonskih števil na preobremenjeni telefonski centrali v Litiji.

M. Š.

DOLENJSKI LIST vaša četrikov prijatelj

PRENOVLJENA IZPOSTAVA UPRAVNE ENOTE SEVNICA - Sevniška upravna enota ima svoje izpostave v večini večjih krajev v sevniški občini (Blanca, Zabukovje, Studenec, Loka pri Zidanem Mostu, Sentjanž in Tržišče) in na Bučki, ki spada v novo škočjansko občino. Blanco Zabukovje pokriva ena matičar, Bučko in Studenec pa drugi. Upravna enota Sevnica je po besedah načelnika Jožeta Kovača lani posvečala veliko pozornost urejanju prostorov izpostav. Ker so te nekakašna podaljšana roka države na razgibanem terenu, je še toliko bolj pomembno, kakšni ljudje in v kakšnih prostorih jih vodijo. UE Sevnica je v letu 1995 uredila vse prostore svojih izpostav ter referata za gradbene zadeve v Sevnici. Izpostava na Bučki je bila do lani še najslabše urejena, zato je temeljita prenova zunanjsčine in notranjsčine zanemarljive stavbe v ponos UE in v veselje občanov. Vodja izpostave na Bučki (na posnetku), dolgoletni šef krajevnega urada na Bučki Anton Ilaš, pravi, da lahko poslej v lepo prenovljenih in opremljenih prostorih nudijo občanom veliko bolj kakovostien servis kot prej. (Foto: P. P.)

LJUBEZENSKI NOTES V SEVNICI

SEVNICA - Tukajšnja Zveza kulturnih organizacij vabi drevi, 25. januarja, ob 19. uri v kulturno dvorano GD Sevnica na ogled komedije Ljubezenski notes z Alenko Vidrih in Iztokom Valičem v glavnih vlogah. Predstavo je na oder postavilo Moje gledališče, ki deluje v okviru kulturnega doma Španski borci v Ljubljani.

27 MILIJONOV TOLARJEV ZA IVANŠKO POŠTO - Ivančani se poleg nove občine, zdaj lahko vesele še sodobnejše, temeljito prenovljene pošte. Takšna pošta s telefonskimi govornicami se napolnila tudi spodbodi občinskemu središču. Z 27 milijonov tolarjev vredno naložbo pa so lahko zadovoljne tudi uslužbenke, ki se v službo pretežno vozijo iz sosednje trebanjske občine, saj so tudi očem strank skriti prostori dobili novo podobo. (Foto: P. P.)

Župan: "Gre za izgubo spomina!"

Sevniški župan Jože Peternel po objavi izsledkov Računskega sodišča v Dnevniku o dodeljevanju posojil iz proračuna meni, da gre za pogrevanje že znanih stvari

SEVNICA - "Nadzornemu odboru sem že podrobno pojasnjeval dodeljevanje posojil iz proračuna, občinskemu svetu že dvakrat, Računskemu sodišču pa tudi pisno. Ne vem, ali so nekateri to prezrli ali gre za izgubo zgodovinskega spomina? Na občinskem svetu je svetnik Albin Ješelnic poudaril, da je treba župana in računovodkinjo zaščititi pred ulico, kajti po Sevnici so po objavah v sredstvih javnega obveščanja začel krožiti govornice, kot, da bi denar porabil zase oz. svoje podjetje Ajdina inženiring. Naj spomnim, da je bila Ajdina inženiring le transmisijska, posrednik za dajanje posojil podjetnikom, ki sem jih dobro poznal in jim zaupal, da bodo denar vrnili v pogodbenem roku, oplemeniten z obrestmi. Tako se je tudi zgodilo," pojasnjuje sevniški župan Jože Peternel.

Naj povzamemo, da je Računsko sodišče med inšpekcijskim pregledom, ki ga je vodila članica sodišča Ana Praprotnik, ugotovilo, da je lani sevniška občina nepravilno ravnala pri najemanju in dodeljevanju posojil. Poklicni župan Jože Peternel je hkrati še direktor družbe Ajdina inženiring, podjetje za razvoj, inženiring, proizvodnjo in trgovino. Sevnica, d.o.o., čeprav je že lani poleti, skladno s svojo obljubo v predvolilni kampanji za župana, preregistriral podjetje (postopek vodi sevniški odvetnik Franc Pipan) na svojo hčer Leopoldino. A ker sodni mlini meljejo bolj počasi, s krškega sodišča pa še ni uradnega sporočila, da je Leopoldina že tudi

formalnopravno direktorica firme Ajdina inženiring. Kot župan je 27. februarja lani Peternel podpisal kreditno pogodbo, s katero je dala občina Sevnica iz proračuna dvomesečno posojilo njegovemu podjetju v znesku 1.300.000 tolarjev po obrestni meri R+10 odstotkov. 25. aprila pa je župan za svoje podjetje sklenil še drugo pogodbo, in sicer za 2.500.000 tolarjev, po enaki obrestni meri. V obeh primerih je bil, kot rečeno, denar vrnjen v pogodbenem roku.

V tem obdobju je župan pri LB - Posavski banki, d.d., Krško najel kratkoročno posojilo v znesku 2.166.668 tolarjev po obrestni meri R+15. Občina je plačala banki za to posojilo 171.791 tolarjev obre-

sti. Peternel je omenjeno neskladje pojasnjeval s tem, da ni vedel za posojilno pogodbo z banko, zato je občina Sevnica 26. junija obračunala obresti za omenjeno posojilo po obrestni meri R+15, Ajdina inženiring pa je 27. julija plačala občini razliko v obrestih. Omenjeni posojili sta po mnenju Računskega sodišča v nasprotju z določili zakona o financiranju občin, saj se

• Župan Peternel je povedal, da so lani v sodelovanju z banko in Obrtno zbornico plasirali podjetnikom za milijon mark posojil s 6-odst. subvencioniranjem obrestne mere, preko HKS pa še za okrog 500.000 mark po obrestni meri R+2 za kmete. Župan je iz tujih virov v Sevnico pridobil še 610.000 mark kreditov po 6 do 7,5-odstotni obrestni meri za podjetnike in 3 kmete.

sme proračunski denar uporabljati le namensko. Župan je še dodal, da je v množstvu listin, ki jih je dobil v podpis, pač spregledal sporno podrobnost in je pač tudi ta dokument dobil njegovo parafo. P. PERC

Trebanjske iveri

REŠETO - Tradicionalno nevolento srečanje trebanjskega društva invalidov naj bi bilo po pisanju enega njenih članov, ki s nam je oglašil s celim naslovom očitno organizirano, žal samo za nekatero, saj naj bi tajnica društva M. R. položila invalide, včlanjen v prostovoljni osnovni, na drobnih rešetih, v katerem jih je ostalo približno tretjina. Ti invalidi so žal, morali ostati doma. "Ali rešajo lahko nekdo sam odloča o usodi invalidov, ki so še kako potrebni razvedrila? Naj ne bo izgovor neplačana članarina, saj koledarsko leto se ni bilo zaključeno. Vzrok je povsem drugo, saj so iz padli tudi taki, ki imajo obveznost poravnane. V društvu ni več sloge izvršni odbor je zelo okrnjen, zato žal, o vsem odloča le ena oseba, predsednik in nesklepen izvršni odbor pa sta le na papirju," piše prizadeta članica Društva invalidov občine Trebnje.

ROMSKI OBRČAČUN - V ponedeljek dopoldne se je v avli Centra za socialno delo zgodila tragična zgodba. Po prepiranju med Romi je eden izmed njih po tregnju pištolo in ustrelil svojega rojaka v prsi. Rom je navkljub hitri pomoči izkrmavel v pisarni direktorice Centra za socialno delo Anice Miklič. Delavke CSD in Centra za izobraževanje in kulturo, ki je v isti stavbi stare šole so bile po tem zločinu, razumljivo pretresene, saj niti v sanjah ne bi pomislile, da se utegnejo sindromi krvave balkanske morije pri plaziti celo do uradov, kjer ljudem v stiski vedno radi pomagajo.

Sevniški paberki

SPLOŠNA AMNEZIJA? - Sevniški župan Jože Peternel se po malce jeziti tudi na predstavnike sedme silice ki jim po njegovem očitno primanjkuje "zgodovinskega spomina", sicer ne bi včasih pisali tako kot zdaj, ko občinskim velmožem pač ni najbolj povšeč. Sicer pa Peternel zatrjuje, da sploh ni zamrljiv clovek. Reči bi le, da bi novinarji poleg temnih in senčnih epizod življenjskega vsakdana večkrat odklikavali še svetlejši sone dogodke in prigode. Nekaj znano zvenijo tele misli... Je že blizu splošna amnezija?

POLEG ZUPANOVH MINUTE ŠE KONFERENCE? - Politiki, ki hoče biti všeč volilcem, ne sme nikoli pozabiti na pravnjo mero pojanjanja v javnosti. Ne sme biti nastopski, pozerski niti preveč zaprt vanali v zidove svoje pisarne. Predsednik pa politik ima prihodnost, če je prepričljiv, četudi v svojih predvolilnih obljubah, na katere bi že čez nekaj mesecev najraje pozabili. Sevniški župan Peternel že ima zaplanove ure ob ponedeljskih in županske minute na sevnškem radiu, kar kar mesečno. Se bo Peternel odločil še vsaj za občasne novinarske konferenice?

KLIMA IN MOHAMED - O močna enota Republiškega zavoda za zaposlovanje v Sevnici dokaj pogosto preureja svoje prostore "rdeči kapi". Te dni so v pisarni namestili še klima naprave, naredili pa so tudi nov, ličen vhod z eno samo napako: ni omogočen tudi dostop invalidom na vozčkih. Direktor zavoda Tone Korcn obljublja, da bodo taki težji invalidi lahko urajali svoje zadeve v sosednjih prostorih Zavoda za zdravstven zavod, kjer je šef izpostave Ljub. Motore. Torej bo še šel Mohamed gori, in ne obratno.

Svetniki podprli razvojni "skelet"

Gradivo o strategiji razvoja naletelo na burno razpravo - Stanje in splošne usmeritve niso dovolj - Župan: "Ali bi sploh lahko kakšno gradivo zadovoljilo svetnika Gorenc?"

KRŠKO - Na sejah krškega sveta je bil že večkrat govor, da bi urad župana pripravil koncept razvoja občine in večkrat se je tudi pokazalo, da ni prav jasno, kako se lotiti takšnega projekta. Kljub negotovostim so svetniki konec novembra prejeli zajeten kup papirja z naslovom "Razvojne možnosti občine Krško v obdobju 1995 - 1998", besedilo je razmalo še na več drugih naslovov v občini, gradivo pa je na zadnji seji sprožilo burno razpravo.

Negotovost in pomisleke ob takšni nalogi je v uvodu načel že tajnik občine Vinko Bah, ki je spregovoril v imenu predlagatelja. Niti država namreč nima globalnega koncepta razvoja, o ciljih koncepta na občinski ravni pa se tudi svetniki niso izrekli. Gradivo so obravnavali tudi po odborih in drugod, na seji pa so svetniki nasuli kup predlogov, dopolnil in kritik: da je gradivo le zbir želja, premalo prostora pa posveča na primer brezposelnosti, naravnim virom energije, socialnim stanovanjem. Potrebno bi bilo nekaj ukreniti proti razprodaji opreme v podjetjih, premalo pozornosti je posvečene odlivu kapitala in malemu gospodarstvu. Turistična društva in turistična zveza kot glavni nosilci turizma v občini sploh niso omenjeni, in če po eni strani gradivo navaja športnike celo poimensko, je na primer sklad stavbnih zemljišč odpravljen v 6 stvkih.

Najbolj kritičen je bil Silvo Gorenc (ZLSD): "Župan ni smatral za potrebno, da sam nastopi z ekspozicijem. Tako v uvodu nismo dobili nič vsebinskega, pač pa le strokovne metodološke napotke, kako delati naprej. Material je nedodelan in neuravnotežen in iz stališč predhodnih govorcev je očitno, da je le pomožni ilustrativni material in bi ga bilo potrebno

vrniti predlagatelju, čeprav je vanj vložena veliko truda in znanja. Kdo pa je predlagatelj, v gradivu sploh ni napisano." Gorenc je opozoril na številne razvojne možnosti, kot je na primer jedrske elektrarne, da je občina središče papirne industrije in sedež edinega proizvajalca celuloze v državi, s termoelektrarno in savsko verigo pa postajamo energetskega bazena države. Potrebno bi bilo pritegniti strokovnjake, ki bodo pomagali pri oblikovanju gradiva,

NEKDANJI REMONTNI ZAVOD BREŽICAM

BREŽICE - Klub svetnikov Združene liste, ki delujejo v brežiškem občinskem svetu, je na nedavni seji predlagal sklep, po katerem naj bi občina Brežice imela v lasti in upravljanju prostor in objekte nekdanjega armadnega Tehničnega remontnega zavoda Bregana pri Brežicah. Vse postopke za prodajo tega območja naj bi ustavili. Vlada in območna ministrstva - omenja se ministrstvo za obrambo Republike Slovenije - naj bi prenesla na občino vse objekte nekdanjega zavoda, ki jih neposredno ne uporablja. Omenjeni predlagani sklep, s katerim je zadovoljen tudi brežiški župan Jože Avšič, je občinski svet sprejel, ker bo v oporo občini pri pogajanjih z vlado. Kot je povedal predstavnik Združene liste, je omenjeni strankin predlog nastal ob napovedih, da bo nekdanji Tehnični remontni zavod kupila SKB.

TEKOČINA - Nekje na Bizeljskem ob državni meji s Hrvaško je kmet dvolastnik vztrajno vozil cisterno za gnojevko na hrvaško stran, kjer je imel njive. Prisotni obmejni organi so bili več kot veseli, češ živimo v okolju, kjer ljudje res z gledno skrbijo za svoje njive, saj jih pridno gnojijo. Vseolja je bilo konec takrat, ko so ugotovili, da cisterna odznotraj še ni videla gnojnih pripravkov, ampak je kmet v njej vozil na Hrvaško vino. Baje so kmetu prepovedali voziti v cisterni vino. Zalost! Naj bi na Hrvaško vozil gnojevko? Kdo bi jo pa pil?!

TRZ - Nekdanjega vojaškega tehničnega remontnega zavoda Bregana ne bodo spremenili niti v trgovsko območje niti v obrtniško cono. Tam bodo uredili muzej na prostem. Tisti, ki se zdaj naključno znajdejo tam, pravijo, da bi bil s sedanjo podobo lahko kvečjemu muzej dinosavrov. Galerije, gostilne in kar je še takih maloštevilnih novodobnih zdev na širni planjavi nekdanjega TRZ, so seveda izzveti.

FUNKCIONARSKA PLAČE - Brežiški svetniki so se zelo razživel v razpravi ob poslanskih plačah. Potem pa se je vsa ploha besed polegla in so sprejeli pravilnik. Kot so povedali nekateri svetniki, so funkcionske plače malodane beraške. Župan ali predsednik odbora bosta potemtakem menda že jutri šla na ulico s kitaro v roki in s klobukom v roki. Kot kažejo brežiške razmere, v klobuk ne bo padlo kaj dosti cvenka, vsaj iz svetniških rok ne.

ŽUPANA O PROMETU NA MEJI - BREŽICE, OBREŽJE - V teh dneh naj bi se bila sestala župana občin Brežice in Samobor in izmenjala poglede v zvezi z vse gostejšim prometom na mejnem prehodu Obrežje. Čakalna doba pri prehodu slovensko-hrvaške meje se podaljšuje, take zastoje pa nekateri pripisujejo počasnosti hrvaških mejnih služb, kar naj bi bila med drugim tudi tema omenjenega srečanja. Dolga čakalna doba je tudi posledica vse gostejšega prometa na magistralni cesti do Obrežja.

O agenciji vedo še premalo

Brežiški svetniki o predvideni ustanovi za šport

BREŽICE - Brežiški občinski svet je na nedavni seji zavrnil predložene osnutek odloka za ustanovitev Agencije za šport Brežice. Omenjeno besedilo, ki ga je pripravil Ciril Kolešnik in svetu predlagal župan Jože Avšič, so svetniki na seji preimenovali v delovno gradivo. Tako so se odločili zaradi pomanjkanja podrobnejših informacij o tej načrtovani ustanovi, kot se je dalo razbrati iz besed udeležencev seje. Na seji je bilo slišati precej pomislekov in predlogov, med temi tudi, da bi morali razmejiti delo te agencije in športne zveze. Dr. Peter Zorčič je med drugim posvaril pred nevarnostjo, da bi Agencija, ko bi že delovala, izkazala dolg, ki bi ga morala potem plačati občina. Svet, ki je, kot rečeno, osnutek vrnil na nižjo stopničko v proceduri, je menil, da morajo pripravljenci novega besedila odloka zbrati glede načrtovane Agencije za šport kar največ mnenj športnikov iz klubov in društev v občini. Odbor za družbene dejavnosti občinskega sveta je predlagal, naj bi izraz agencija nadomestili z besedo zavod, kar so svetniki sprejeli.

Zavod za šport ne bi bil lastnik športnih objektov v občini, kot je povedal župan, ampak bi z njimi upravljali. S tem je župan odgovoril na predlog iz razprave, da naj bi pred ustanovitvijo zavoda uredili odprta vprašanja o lastništvu nekaterih športnih objektov.

kajti kot je dejal Gorenc: "Če nam vržete skelet, bo gor obesil vsak tisto, kar mu prija."

Župan Danilo Siter je podvomil, ali bi sploh kakšno gradivo svetnika Gorenc zadovoljilo, prepričan pa je, da je gradivo osnova, na podlagi katerega bodo lahko razvojni program dograjevali (to so na koncu svetniki tudi potrdili). Ljudskim izbrancem pa je potekla že četrtnina mandata.

VODARSKA UČNA POT

PIŠECE - Po vzoru učnih poti, ki jih je v Sloveniji že nekaj, nastaja vodarska učna pot za širše območje Pišec. Med posebnostmi te poti navajajo med drugim izvir potoka Gabernica, ribnik in Jovše, ob teh pa bodo s tablami in prospektom predstavili obiskovalcem še nekaj drugih krajevskih značilnosti, ki so najtesneje povezane s fenomenom vode.

TEČAJ ZA TURISTIČNE VODNIKE

KRŠKO - Do 29. januarja bo potekal v Krškem večtedenski tečaj za turistične vodnike iz sevniške, krške in brežiške občine. Tečaj financira sevniška enota Zavoda za zaposlovanje, izvaja pa ga Turistična agencija Karantana iz Krškega. Poleg predavanj, seminarja in praktičnih vaj seminar obsega tudi krajše strokovne izlete po bližnji okolici ter dvodnevno ekskurzijo po Sloveniji, Istri in Benečiji.

PRISEGA - V Učnem centru Slovenske vojske Cerklje ob Krki je v petek prisegla 14. generacija vojakov. Dogodku so prisostvovali poleg mladih vojakov in njihovih svojev vojaški častniki, predstavniki brežiške in nekaterih drugih občin, predstavniki nevojaških organizacij in drugi. Zbranim je med drugimi spregovoril brigadir Janez Butara. Na sliki: mimohod čete; v ospredju Pihalni orkester Loče, ki je nastopil v kulturnem programu. (Foto: M. Luzar)

Načrtujejo obnovo pišečkih vasi

KS Pišce izgubila precej prebivalcev - V državnem načrtu za razvoj podeželja - Prostorski načrti, šolski prizidek, ceste in vodovod - Javna predstavitev programa

PIŠECE - Krajevna skupnost Pišce se je zaradi izseljevanja domačinov v preteklosti dokaj izpraznila, zato je danes preredko naseljena in gospodarsko ne prav močna. Ponokod v Sloveniji, kjer so bile razmere podobne, npr. v Suhi krajini v občini Trebnje, so zagnali ljudi za državno pomočjo začeli spreminjati stvari na boljše. Taka svetla usoda mogoče čaka tudi Pišce, saj so krajevno skupnost uvrstili v vsedrjavni načrt za celostni razvoj podeželja in obnovo vasi.

V sklopu načrta CRPOV bodo v Pišecah pod nujno pridobili prostorski načrt za krajevno skupnost. Vse preveč ljudi je v preteklosti zamaženo moledoval pri obla- steh za gradbena dovoljenja, in ker ob taki uradniški negibnosti niso mogli zidati tik pred domačim pragom, so se odselili. Ker v Pišecah verjamejo v izrek, da kraj propade, če izgubi šolo in župnika, bodo v danih razmerah okrepili šolo, za kar bodo morali najprej prizidati nekaj prostorov k obstoječi stavbi OŠ Maks Pleteršnik. Naložba, ki sodi v razvojni načrt

Raziskujejo kulturno izročilo

Piščki folkloristi obnavljajo ples in nošo

PIŠECE - Folklorna skupina Duplo Pišce je pod strokovnim vodstvom Mirka Ramovša, ki je strokovni vodja ljubljanske folklorne skupine France Marolt, lani opravila etnološko raziskavo. Plod te so nova spoznanja o običajih na območju Pišec in na tej podlagi je Duplo pripravilo prvo novo vajo, in sicer ti. ples ob jutranji. Gre za ples, ki je bil v navadi med svati po končani ohceti. Pišečani so opravili še eno podobno raziskavo, in to pod strokovnim vodenjem Marije Makarovič. Tako so rekonstruirali značilno nošo, ki jo bodo predstavili v prvi polovici letošnjega leta. Folklorna skupina Duplo praznuje letos desetletnico delovanja.

GLASBENI FESTIVAL

BIZELJSKO - V telovadnici osnovne šole Bizeljsko bo jutri, v petek, ob 16. uri 5. Zimski festival. Na tej glasbeni prireditvi bo nastopilo 18 pevcev solistov.

NEKDANJA GRAMOZNICA POSTAJA PRIVLAČNA - Brežiška Forma si prizadeva, da bi jezero, nastalo v opuščeni gramoznici pri Borštu med Krško vasio in Cerkljami, uredila privlačno turistično točko v Posavju. Še zlasti pridejo na svoj račun ljubitelji ribolova, saj je jezero bogato s postrvmi. To so ribiči dokazali tudi na nedavnem tekmovanju. (Foto: M. Vesel)

Novo v Brežicah

TEKOČINA - Nekje na Bizeljskem ob državni meji s Hrvaško je kmet dvolastnik vztrajno vozil cisterno za gnojevko na hrvaško stran, kjer je imel njive. Prisotni obmejni organi so bili več kot veseli, češ živimo v okolju, kjer ljudje res z gledno skrbijo za svoje njive, saj jih pridno gnojijo. Vseolja je bilo konec takrat, ko so ugotovili, da cisterna odznotraj še ni videla gnojnih pripravkov, ampak je kmet v njej vozil na Hrvaško vino. Baje so kmetu prepovedali voziti v cisterni vino. Zalost! Naj bi na Hrvaško vozil gnojevko? Kdo bi jo pa pil?!

TRZ - Nekdanjega vojaškega tehničnega remontnega zavoda Bregana ne bodo spremenili niti v trgovsko območje niti v obrtniško cono. Tam bodo uredili muzej na prostem. Tisti, ki se zdaj naključno znajdejo tam, pravijo, da bi bil s sedanjo podobo lahko kvečjemu muzej dinosavrov. Galerije, gostilne in kar je še takih maloštevilnih novodobnih zdev na širni planjavi nekdanjega TRZ, so seveda izzveti.

FUNKCIONARSKA PLAČE - Brežiški svetniki so se zelo razživel v razpravi ob poslanskih plačah. Potem pa se je vsa ploha besed polegla in so sprejeli pravilnik. Kot so povedali nekateri svetniki, so funkcionske plače malodane beraške. Župan ali predsednik odbora bosta potemtakem menda že jutri šla na ulico s kitaro v roki in s klobukom v roki. Kot kažejo brežiške razmere, v klobuk ne bo padlo kaj dosti cvenka, vsaj iz svetniških rok ne.

V času od 5. do 18. januarja so v brežiški porodnišnici rodile: Jožica Arh iz Velike vasi - Miha, Renata Nečemer iz Krškega - Roka, Zdenka Kukec iz Sevnice - Tadejo, Renata Baškovič iz Cerklje ob Krki - Jaka, Polonca Sintler Ciglar iz Sevnice - Luka, Marija Smrekar Fajdiga z Velike Doline - Dorotejo, Sonja Plahuta iz Velike vasi - Anjo, Tatjana Novak iz Brežic - Izidorja, Olga Bobnič iz Krajnih Brd - Anjo, Tamara Soyec s Cateža ob Savi - Rebeko, Štefka Škofljanc iz Breg - Francija, Lidija Ban z Razeza - dekljo, Danica Ban Henigman iz Črešnjice - dekljo, Melita Krošelj iz Arnovih sel - Majo, Andreja Grile iz Dobrove - Anamarjo.

Cestitamo!

Kratke domače

VEČERNA ŠOLA - Kot so povedali v Združenju podjetnikov Dolenjske in Bele krajine, se v ponedeljek, 29. januarja, začne večerna šola za marketing in prodajo. Tovrstno izobraževanje je namenjeno podjetnikom in obrtnikom.

PREKO MEJE - Območna gospodarska zbornica Novo mesto se je že začela dogovarjati o navezavi gospodarskih stikov s Karlovcem, pripravljala pa še srečanja z madžarskimi in slovaškimi podjetniki.

ZAPOSLÖVANJE - Območna enota Zavoda za zaposlovanje Novo mesto pripravlja v sredo, 31. januarja, posvet s predstavniki delodajalcev, na katerem bo beseda tekla o stanju na področju zaposlovanja ter o dejavnosti zavoda.

LASTNINJENJE - V času od 10. do 17. januarja sta 2. soglasje k izvedbi privatizacije dobila tudi trabanjski Akropol in kočevska Tekstilna. Dolej je bilo končanih že 70 javnih prodaj, trenutno pa potekajo javne prodaje še v tovarni krmil Hmezd iz Žalca (do 1. februarja), v Zdravilišču Moravske toplice (do 27. januarja), Istrabezu Koper (do 4. marca) in mariborskem podjetju Dom Smreka (do 9. februarja).

STEČAJI - V drugi polovici lanskega decembra so bili uvedeni stečajni postopki v podjetju Kolping, d.o.o., iz Črnomlja (že končan), v Tesnilih engineering export import, d.o.o., iz Sentruperta (stečajni upravitelj Branko Ogorevc) in v Testil-konfekciji Adlešiči, d.o.o. (upravitelj Martin Dergan).

DNEVI OBRTI IN PODJETNIŠTVA

NOVO MESTO - Območna obrtna zbornica Novo mesto in Združenje podjetnikov Dolenjske in Bele krajine bosta junija pripravila Dneve obrti in podjetništva. Razstava bo med 20. in 23. junijem, v času te prireditve pa naj bi obrtniki slovesno odprli tudi prenovljeni obrtni dom, pripravili tradicionalno srečanje obrtnikov Dolenjske in Bele krajine ter delavcev, ki so zaposleni pri njih. Srečanje bo letos v Dolenjskih Toplicah, na njem pa pričakujejo 800 do 1000 udeležencev.

MALA ŠOLA PODJETNIŠTVA

Za bodoče kapitaliste

BORZNA TEČAJNICA je odraz borznih poslov: trgovanja borznih posrednikov z vlagatelji, trgovanja med borznimi hišami in posli za razne sklade. Borza jo objavlja vsak dan razen nedelje. Vrednostni papirji so uvrščeni po kakovosti v kotacijo A, kotacijo B ali pa na odprti trg C (OTC, izvenborzno trgovanje). Značilno je, da imajo na borzni tečaj prevladujoč vpliv veliki posli. Tako ni nič nenavadnega, če v enotnem tečaju ne moremo prepoznati cen vrednostnih papirjev, po katerih so kupovali in prodajali mali vlagatelji.

Kako kaže na borzi?

Zmagovalna delnica iztekajočega se tedna je Kolinska, saj je v tem času pridobila preko 20 odstotkov. Zdi se, da so se investitorji oprjeli dejstva, da gre za eno uspešnejših podjetij, ki kotirajo na borzi, in da se je zmanjšal pritisk neučakanih prodajalcev na padec cene. Nakup delnic Kolinske je bil očitno dobra odločitev, saj se zdaj tečaj "drži" nad nominalno vrednostjo, pa tudi promet vztrajno narašča, saj dnevno zamenja lastnika kar okoli 8 tisoč delnic.

Na splošno se je nekoliko bolje kot na začetku leta godilo tudi večini drugih delnic, čeprav se na delniškem trgu ne dogaja nič presenetljivega. Ponovno se je največ trgovalo z delnicami SKB banke, Primofina, Dadasa in Term Čatež, od katerih vse razen Term beležijo porast tečajev. Skupni promet je bolj skromen, saj se že nekaj časa zadržuje na ravni okrog 200 milijonov dnevno, tako da se zdi, kot da investitorji čakajo na ugodnejše cene in se še ne morejo odločiti za dodatne nakupe. Pričakovati je, da se bo denar le začel seliti v vrednostne pa-

pirje, saj vlagatelji ugotavljajo, da naložbe v bankah po znižanju pasivnih obrestnih mer niso več zanimiva naložba.

V kratkem na borznem trgu pričakujemo novo "bančno" delnico, ki je že bila sprejeta v borzno kotacijo. Gre za redne (kotacija A) ter prednostne imenske in prinosniške delnice (kotacija B) Dolenjske banke. Nominalna vrednost vseh delnic je 8.000 tolarjev, glede na vzpodbudne poslovne rezultate pa pričakujemo, da bo trgovanje s temi delnicami še zanimivo.

Na trgu obveznic tečaji še vedno vztrajajo na precej visoki ravni. Investitorji vztrajajo v teh naložbah, ker trenutno ni veliko alternativnih donosnih naložb, ki bi bile tudi varne, čeprav je ob tako visokih tečajih tudi donosnost obveznic dokaj majhna. Bančne in občinske obveznice so nekoliko donosnejše, vendar so te obveznice precej manj likvidne od republiških.

MARJETKA ČIČ,
Dolenjska borznoposredniška družba

Itpp povečuje izvoz

Konkurenca doma je velika - Izvažajo 80 odstotkov žičnih tkanin, njihovega glavnega izdelka

RIBNICA - V ribniškem Itpp-ju nameravajo do leta 2000 dvigniti delež prodaje realizacije na tujih trgih na 60 odstotkov, kar je po besedah direktorja Andreja Mateta nujno zaradi vse večje konkurence na slovenskem tržišču. Po izgubi nekdanjih jugoslovanskih tržišč so v Itpp-ju zamenjali približno polovico proizvodnega programa in 75 odstotkov trga. Po petih letih so sedaj prišli v obdobje stabilizacije, iz katerega že počasi prehajajo v čas rasti podjetja po kakovosti in produktivnosti.

Glavni program podjetja je izdelava žičnih tkanin ter predelava žičnih tkanin v filtre in druge izdelke. Pomembno mesto zavzema tudi program toplotne tehnike, zadnjih nekaj let pa v podjetju izdelujejo tudi gasilne aparate s komercialnim nazivom Urban. Kar 80 odstotkov proizvodnje žičnih tkanin izvažajo na tržišča domala po vsej Evropi, v Severni in Južni Ameriki in Avstraliji, gasilne aparate pa izvažajo na

Češko in Slovaško. Delež prodaje njihovih izdelkov na domačem tržišču se zmanjšuje.

Lani so kot prvi med srednje velikimi podjetji s širšega ribniško-kočevskega območja zaključili postopek lastninskega preoblikovanja podjetja. Od 25. maja poslujejo kot delniška družba in ravno v teh dneh bodo imeli prvo skupščino delničarjev. Kljub temu da so poslovanje v preteklem letu zaključili s pozitivno ničlo, so zabeležili pozitiven korak naprej. Prodajno realizacijo so namreč povečali za 12,5 odstotka, in sicer na račun 75-odstotnega povečanja izvoza. V obdobju dveh let so tako povečali delež izvoza od 12 na 30 odstotkov, zato direktor Andrej Mate meni, da niso nerealna pričakovanja, da jim bo uspelo ta delež do leta 2000 povečati na 60 odstotkov.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Novomeška Tilia širi tržni delež

Tudi formalno prevzela zavarovalniški portfelj Zavarovalnice Ljubljana - Okrog 6-odstoten tržni delež in 4. mesto med slovenskimi zavarovalnicami - Vrednost delnice raste

NOVO MESTO - Zavarovalnica Tilia, ki je leta 1991 prevzela celotno dejavnost in stranke bivše območne skupnosti Novo mesto, se je v nekaj letih uspešno razširila po Sloveniji in si priborila 5 do 6 odstotkov tržnega deleža, s čimer se na lestvici največjih slovenskih zavarovalnic uvršča na 4. mesto. Tilia je splošna zavarovalnica, vendar v njenem portfelju prevladujejo avtomobilska zavarovanja, vse pa kaže, da dokaj smelo povečuje tudi delež premoženjskih zavarovanj in svoj tržni delež sploh.

Novomeška zavarovalnica je večji del že olastninjena, saj je družbene lastnine le še 6 oz. 15 do 18 odst., odvisno od tega, če se upošteva premoženje v Hrvaški. Vrednost njene delnice je od leta 1991 narasla za 42 odst., poleg tega pa so vsako leto izplačali še 10-odstotno dividendo. Družba Tilia je po tem letu tudi pobirala vse več bruto premij. V letu 1991 jih je imela za 556 milijonov, leto pozneje že 1.900 milijonov, nato 2.926, predlani 3.516 in lani že čez 4 milijarde tolarjev.

Kot je na nedavni tiskovni konferenci navedel predsek uprave družbe Janez Novak, je poleg izboljšanja kakovosti pozavarovanja, širitve poslovne mreže ter pospeševanja razvoja gospodarstva in podeželja ena glavnih postavk njihovega poslovnega načrta za to leto tudi širitev zavarovalnega portfelja. V precejšnji meri so jo uresničili z nedavnim prevzecom portfelja Ljubljanske zavarovalnice in s prevzecom 15 delavcev te zavarovalnice.

Po besedah člana uprave družbe Janeza Komelja prevzem portfelja ni nakup zavarovalnice, ampak le prevzem pogodb in obveznosti do strank, ki lahko pogodbe po izteku leta tudi odpovejo. Zaradi tega si bo morala Tilia močno prizadevati, da stranke obdrži. Po oceni Urada za zavarovalniški nadzor, ki v podobnih prenosih (gre za prvi tak prenos v Sloveniji) štiti interese zavarovalcev, bodo le-ti

Kar za 50 milijonov mark dolga

Upniki so v stečajnem postopku za Adrio Caravan prijaviili za 4,844 milijarde tolarjev terjatev - Delavcem podjetje dolguje 631 milijonov - Sklad za razvoj lastnik in upnik hkrati

NOVO MESTO - Na prvem naroku za preizkus terjatev do Adrie Caravan, ki je od začetka oktobra 1995 v stečajnem postopku, so ustanovili sedemčlanski odbor upnikov. V njem bodo predstavniki največjih upnikov: Sklada RS za razvoj, Ministrstva za finance, delavcev (Tončka Hrastar), Slovenskih železarn, Mestne občine Novo mesto, Revoza in SPIZ-ov. Kot je povedal stečajni upravitelj Janez Pezdirc, so zdaj že ugotovili začetno stečajno bilanco, trenutno pa poteka ocenjevanje premoženja. Zaloge so že ocenjene in so jih nekaj tudi odprodali.

Stečajni upravitelj je upošteval 128 prijav upnikov (nekaj jih je skupinskih), ki so skupaj prijaviili za 4,844 milijarde tolarjev (okrog 50 milijonov mark) terjatev, od tega jih je za 343 milijonov tolarjev upravitelj prerekal. Skoraj 300 milijonov je prerokanih Slovenjalesovih terjatev, ker zanje še poteka spor. Med priznanimi terjatvami je 1,28 milijarde osnovnega dolga, 239 milijonov dolguje podjetje v stečaju delavcem za razlike do izhodiščnih plač.

Sklad za razvoj je uveljavil ločitveno pravico za terjatve v višini 2,8 milijarde tolarjev. Sklad, ki je največji upnik Adrie Caravan v stečaju, ima namreč hipoteko nad premoženjem, čeprav je navadnim smrtnikom težko razumljivo, kako ima lahko lastnik podjetja in nepremičnin hipoteko nad lastnim premoženjem. Po nekate-

rih ocenah je premoženje Adrie Caravan v stečaju vredno 15 milijonov mark, vendar je vprašanje koliko bodo zanj v resnici iztržili.

Stečajni upravitelj pogodbo priznava še za 149 milijonov tolarjev drugih terjatev. Kupec tovarni Plastroform iz Šmarjete uveljavlja izločitveno pravico, ker premoženje lastnine še ni vpisan v zemljiško knjigo. Med upniki, če ne štejejo Sklada za razvoj, izstopajo delavci, ki jim nekdanje podjetje dolguje skupno 631 milijonov tolarjev. Stečajni upravitelj je prejel okrog 2.000 terjatev. Delavci imajo po zakonu prednost pri poplačilih med izplačanimi in izhodiščnimi plačami po kolektivni pogodbi. Če bodo dobili terjatve poplačane, potem lahko na poplačilo računata tudi SPIZ.

B. DUŠIČ GORNIK

VEČINA DOBI DEL ZA DOLOČEN ČAS

NOVO MESTO - V dolenjski regiji se je povpraševanje po delovni sili proti koncu lanskega leta še vedno zmanjševalo. Tako je bilo, kot sporoča območna enota Republiškega zavoda za zaposlovanje, novembra za 9 odst. manj potrebe po delavcih kot oktobra, hkrati pa kar za 22,5 odstotka manj kot v novembru leto poprej. V enajstih mesecih lanskega leta pa je bilo povpraševanja po delavcih kljub vsemu za 2 odst. več kot v enakem obdobju leto prej. Značilno je, da je bilo kar 58 odstotkov vseh potreb po delavcih za določen čas.

NOVO MESTO - Mestna občina Novo mesto je nedavno razdelila za 26 milijonov tolarjev ugodnih posojil za razvoj malega gospodarstva. Na razpis za dodelitev sredstev se je odzvalo 55 obrtnikov in podjetnikov. Komisija je ugodno rešila 30 prošenj, pri čemer je prednost dajala proizvoznim dejavnostim in tistim, ki so na začetku svoje podjetniške poti.

B. DUŠIČ GORNIK

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

Za 26 milijonov posojil malemu gospodarstvu

Ugodna posojila dodelili 30 obrtnikom in podjetjem

NOVO MESTO - Mestna občina Novo mesto je nedavno razdelila za 26 milijonov tolarjev ugodnih posojil za razvoj malega gospodarstva. Na razpis za dodelitev sredstev se je odzvalo 55 obrtnikov in podjetnikov. Komisija je ugodno rešila 30 prošenj, pri čemer je prednost dajala proizvoznim dejavnostim in tistim, ki so na začetku svoje podjetniške poti.

Posamezni kredit znaša od 400 tisoč do 2 milijona tolarjev, pri čemer so upoštevali, koliko delovnih mest bo odprtih na račun te dejavnosti. Po programu naj bi 30 kreditiranih projektov na novo zaposlilo 76 delavcev.

B. D. G.

BODO DOLGOVI POPLAČANI? - Skupna začetna stečajna bilanca Adrie Caravan v stečaju je 3,4 milijarde tolarjev, od tega 85 odstotkov predstavljajo osnovna sredstva. Na nepremičninah (zgradbah in zemljiščih) je, kot smo že omenili, vpisana hipoteka Sklada RS za razvoj. Na kakšno poplačilo lahko računajo upniki, ki svojih terjatev nimajo zavarovanih s hipoteko nad premoženjem podjetja v stečaju, bo odvisno tudi od dogovora z Adrio Mobil, ki nadaljuje proizvodnjo prikolic (na sliki), ter od uspešnosti prodaje premoženja, opreme in zalog. (Foto: B. D. G.)

pod okriljem Tilie na boljšem.

V Tilii so zadovoljni s prevzetim portfeljem, ki sicer nima življenjskih zavarovanj, če pa odstejejo kreditna zavarovanja, potem tretjino portfelja predstavljajo premoženjska zavarovanja, tretjino nezgodna ter tretjino avtomobilska odgovornost in kasko zavarovanja. Manjši predstavljajo še transportna zavarovanja. Tilia si bo s prevzecom utrdila položaj na ljubljanskem območju, saj je Ljubljanska zavarovalnica imela okrog pol odstotka tržnega deleža med 10. slovenskimi zavarovalnicami. Z njenimi zavarovalci je pridobila tudi nekaj večjih pravnih oseb.

SKB banka, ki je s 97-odst. deležem večinska lastnica Ljubljanske zavarovalnice in se je s Tilio tudi pogodila za prevzem, bo zavarovalnico nekaj mesecev pustila v mirovanju. V tem času namerava preoblikovati njeno dejavnost tako, da bo dopolnjevala bančno ponudbo in delala s pomočjo mreže SKB.

B. DUŠIČ GORNIK

3216 ŠTIPENDIJ

NOVO MESTO - Konec lanskega leta je po podatkih Zavoda za zaposlovanje prejelo študentov in dijakov za zaposlovanje 3216 študentov in dijakov iz Dolenjske in Bele krajine. Republiško študentsko in dijaško izplačilo je dobivalo 90 odst. dijakov, slabih 10 odst. pa je izpolnilo pogoje za pridobitev Zoisove študentske. Večji odstotek (29 odst. vseh študentov študentov) upravičencev do Zoisove študentske je med študenti.

KDO SO LASTNIKI HIPOTEKARNE BANKE?

BREŽICE - Po podatkih iz prospekta, ki ga je Hipotekarna banka Brežice izdala zaradi uvrstitve njenih delnic v kotacijo na borzi, so med največjimi delničarji banke tri družbe iz skupine Nika (Nika, DZU 12 odst.; Nika investicijska družba 12 odst.; Nika, BPH 6,7 odst.), 7,5-odstotni delež ima brežiško podjetje Star, tako da je v lasti družine Sušterič skupno 38 odst. kapitala banke. Četrtna delnic so lastne delnice banke, 15 odstotkov delnic je ob izdaji prospekta imela še Probanka in 6 odst. Primofin. Ker so delnice na prinosnika, se sestava delničarjev stalno menja.

Tečaji

Povprečni menjalniški tečaji v torek, 23. januarja: za marko 94.17 tolarjev prodajni (po Dolenjskem od 93.40 do 95.00) in 92.23 tolarjev nakupni (po Dolenjskem 91.40 do 93.00), za šiling 13.39 prodajni in 12.97 nakupni, za 100 lir 8.88 tolarja prodajni in 8.41 nakupni. Srednji tečaj Banke Slovenije za torek: 100 šilingov 1265.5243 tolarja, 100 kun 2399.1834, 100 mark 8898.9823, 100 lir 8.2939 in 1 dolar (ZDA) 131.5139 tolarja.

BORZNI KOTACIJI A IN B										
vrstn.	obr.	ex. kupon	enotni	%	datum	povpraš.	ponud.	max.	min.	promet v
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
BORZNA KOTACIJA A - REDNE DELNICE										
FMD	1715	(24.05.95)	27.6631	1.33	16.01	27.500	28.000	28.400	27.500	332
LEKC	800	(11.05.95)	12.110		10.01	12.110	13.400			
PRB	665	(13.06.94)	16.216	26	16.01	16.360	16.520	16.400	16.100	1.330

Zelo pomemben podatek o borznem trgovanju je tudi borzni promet. Njegova višina se prikazuje v posebnih borznih enotah - LOTIH. Pred začetkom kotacije namreč borza za vsak vrednostni papir določi, kakšen bo lot. Pri delnicah je ponavadi en lot ena delnica, pri obveznicah pa je en lot enak najnižji vrednosti izdane obveznice.

ščenja cene v enem dnevu. Enotni borzni tečaj je ponderirana (tehna) aritmetična sredina vseh tečajev poslov, ki so bili sklenjeni na tisti dan. Ponder ali utež je velikost nekega posla. Naprej v tabeli je še datum zadnjega trgovanja, v stolpcu vmes pa odstotek spremembe tečaja glede na prejšnji dan.

V tabeli je poleg enotnega tečaja navedeno še: najnižja cena, ki so jo bili kupci pripravljali plačati za vrednostni papir ta dan (povpraš.); najvišja cena, po kateri so bili prodajalci pripravljali prodati delnico ta dan (ponudba); najvišji (max.) in najnižji tečaj (min.), po katerem je steklo trgovanje na dan, za katerega je objavljena tečajnica. Na koncu je naveden še promet za tisti dan v tolarjih.

Kdaj pravi čas za pripust kobile

Nekaj veterinarskih napotkov pred paritveno sezono kobil, ki se začenja februarja

Ena najvažnejših stvari je gotovo opazovanje pojatvenega ciklusa in pravilna izbira časa za pripust. Za kobile pravimo, da je sezonsko poliestrična žival. To pomeni, da se goni večkrat v letu, vendar pa so pojatve vezane na sezono. Sezona se začne približevati proti pomladi, ko se dan daljša in noč krajša, kajti delovanje spolnih hormonov je pri kobilah odvisno od dnevne svetlobe. Približno februarja se začenjajo prvi ciklusi, ki pa še niso pravilni in trajajo krajši ali daljši čas. Pravimo, da gre za prehodno obdobje. To traja lahko različno dolgo, mesec, dva, lahko tri. Ko se pojatveni ciklus ustali, traja ponavadi 21 dni, kar pomeni, da lahko začetek nove pojatve pričakujemo približno 16 dni po koncu prejšnje.

Pojatveni ciklus lahko strokovnjaki razdelimo na več faz. V vsaki fazi se na spolnih organih kobile dogajajo značilne spremembe pod vplivom določenih spolnih hormonov. Pojativni hormon zagotovi maternici izvrstno obrambni mehanizem, ki je nujen za normalno plodnost. Ob vsakem parjenju pride namreč do vdora bakterij v rodila kobile. To je povsem normalno, kajti te bakterije, ki so običajno prisotne na žrebečem penisu in zunanjih spolovilih kobile, so nujno potrebne, saj preprečujejo razmnoževanje patogenih, se pravi zdravju škodljivih bakterij. Zato tudi napačno ravnanje tisti, ki žrebcu redno perejo penis. Potrebno je le, da kobilu pripustimo v pravi pojatvi, ko ima maternica razvito sposobnost, da se učinkovito ubrani omenjenih bakterij.

Zdaj pa se moramo spet vrniti k začetku sezone. Takrat ciklusi še niso normalni. V tem prehodnem obdobju lahko ciklusi potekajo manj ali več kot 21 dni, lahko trajajo tudi mesec in pol ter še dlje. Dokler je tako, tista pojatev ni prava. V telesu se delovanje hormonov še ni uravnalo, še ni "pravega reda". Zato tudi ni zagotovljeno, da je maternica pripravljena za obrambo proti bakterijam, ki nujno pridejo vanjo ob vsakem parjenju. Sledi vnetje maternice, endometritis. To pa je obolenje, ki je v največjem deležu vzrok za zmanjšano plodnost kobil. Lahko poteka prikrito, brez zunanjih znakov in preide v kronično obliko. Taka kobilca se ne more obrežiti. Zdravljenje je velikokrat vprašljivo, predvsem pa je dolgotrajno in drago.

Skratka velja priporočilo, naj rejci vodijo kobile na pripust res šele takrat, ko se ciklus uravna na normalni potek, to je ponavadi 21 dni. Tisto eno, dve pojatvi, do katerih pride na začetku sezone, ko

ciklusi še niso redni, naj raje izpustijo in dajo kobilam možnost oziroma čas, da svoje telo resnično pripravijo na parjenje in oploditev.

Naj na tem mestu tudi poudarim, naj rejci ne pripuščajo kobile v prvi pojatvi po žrebetu, če je

imela po porodu zaostalo posteljico in je bila potrebna veterinarska pomoč. Taka maternica si še ni opomogla v tako kratkem času. Njen obrambni mehanizem se še ni utrdil in dovzetnost za razvoj infekcije v vnetje maternice je v teh prvih devetih dneh še zelo velika.

Kobilca, ki se po dveh rednih ciklusih ne obreži, žrebec pa je sicer normalno ploden, naj pregleda veterinar. Rejec naj pelje kobilca na pregled vsekakor še pred koncem pojatvene sezone, se pravi nekje konec julija ali v začetku avgusta. Ginekološke preiskave in morebitna zdravljenja so pri kobilah možna le med pojatvijo. Tako je dobro imeti "v rezervi" še dve pojatvi za morebitno zdravljenje maternice. Pozimi, ko spolni ciklus ne poteka, je maternica zaprta in miruje za razliko od pojatvene sezone, ko si maternica tudi sama pomaga k ozdravitvi s krčenjem in izločanjem. Rejec naj ne čaka naslednje pomladi. V takem primeru bo okužba vztrajala v maternici vso zimo, kar pa nikakor ni dobro. Pa tudi zdravljenje je uspešnejše, če je okužba mlajša. Dlje traja, težja bo ozdravitev.

S sodobnimi metodami ginekološkega pregleda se lahko že dokaj zanesljivo napove, koliko možnosti ima kobilca, da se bo še kdaj obrežila. Tako je reju tuji omogočeno, da se lahko v primeru slabe prognoze že jeseni odloči za izločitev. Skratka, učinek pravočasnega pregleda še pred koncem pojatvene sezone je lahko dvojen, terapevtski in ekonomski.

mag. ELIZABETA ZVEGLIČ,
dr. vet. med
Veterinarski zavod Slovenije
OE Novo mesto

Konjsko meso v vsaki mesni prodajalni?

Ministrstvo že pripravlja spremembo pravilnika

Priraja in uživanje konjskega mesa ima dolgo in zanimivo zgodovino. Kot del živalske prehrane so ga poznali skoraj vsa stara ljudstva, po uveljavitvi krščanstva in različnih predsodkov, denimo o konjih kot plemiških živalih, pa je konjsko meso skorajda izginilo z evropskih miz, dokler se ni znova pojavilo v drugi polovici preteklega stoletja. Danes ga cenijo v mnogih državah in tudi pri nas se je že začela namenska reja konj za meso v obliki pospešeno spitanih žrebet, ki gre do sladokusem vanjo ob vsakem parjenju. Sledi vnetje maternice, endometritis. To pa je obolenje, ki je v največjem deležu vzrok za zmanjšano plodnost kobil. Lahko poteka prikrito, brez zunanjih znakov in preide v kronično obliko. Taka kobilca se ne more obrežiti. Zdravljenje je velikokrat vprašljivo, predvsem pa je dolgotrajno in drago.

Konjsko meso je podobno drugim vrstam mesa, le da ima več vode in manj maščob, kar je za zdravstvenega stališa še priporočljivejše. Za peko in kuho je primernejše od govejega, saj je mehkejšo in nežnejše, kar velja zlasti za meso mladih konj ali žrebet. Barva je odvisna od mioglobina, to je mišičnega barvila, ki ga imajo starejše živali več. Energetska vrednost je sorazmerno majhna, vrednost beljakovin pa zaradi obilice esencialnih aminokislin velika. Zaradi večje vsebnosti železa je konjsko meso cenjeno zlasti pri slabokrvnih bolnikih. Če odštejemo predhodke, vse to govori za večjo porabo konjskega mesa pri nas. Je pa še ena ovira, ki bi jo bilo mogoče zlahka odpraviti. Po veljavnem pravilniku o kakovosti mesa kladne živine in divjadi se mora pri nas konjsko meso prodajati ločeno od drugih vrst mesa, razen če je vnaprej pakirano. Kmetijsko ministrstvo pripravlja spremembo tega pravilnika in odpravo te diskriminacije konjskega mesa, kar pomeni, da se porabnikom konjskega mesa obetajo boljši časi, s tem pa tudi rejci konj, ki bi lahko pomagala izboljšati nezavidljiv gospodarski položaj našega kmeta.

- n

OBVESTILO VINOGRADNIKOM!

V kmečkem glasu št. 3 z dne 17. januarja je objavljen razpis za pridobitev subvencije za obnovo in dosajevanje vinogradev v letu 1996. Rok za prijavo s predložitvijo vse zahtevane dokumentacije je 1.3.1996. Osnovni pogoj je, da bo posameznik obdeloval skupno z obnovljeno površino vsaj 0,5 ha vinogradev, v Dolenjskem vinorodnem okolišju pa 0,3 ha. Minimalna površina obnove v letu 1996 mora znašati 0,1 ha.

Vlogi je obvezno priložiti: kopijo vpisa v register pridelovalcev grozdja in zadnjo prijavo pridelka ali izjavo, da se pridelovalec šele začenja ukvarjati z vinogradništvom, program obnove, mapno kopijo in skico izvedbe, izpis iz zemljiške knjige kot dokaz o lastništvu ali najemno pogodbo za dobo 25 let in izjavo, da ima zagotovljena preostala sredstva. Možno je pridobiti subvencijo za posajevanje cepljenk (v znesku 40 SIT/sadika) za vinograde stare do 13 let.

Za zainteresirane naj se čim prej oglašijo pri svetovalni službi, če izpolnjujejo v razpisu zahtevane pogoje.

J. MALJEVIČ

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Zakaj je treba cepiti trto in izbor podlag

Posledica nekontroliranega uvoza sadik iz Amerike

Da bi združili posamezne ugodne lastnosti in odpravili pomanjkljivosti posameznih vrst ameriške trte, so v času od prve obnove pa vse do današnjih dni strokovnjaki opravili nešteto medsebojnih križanj ameriških vrst in evropskih sort z ameriški. Tako je izbora se v naših krajih uporabljajo naslednji križanci prej navedenih vrst ameriških podlag: Berlandieri x Riparia: Kober 5BB, SO4, Teleki 8B, 161-49, 420A, 5C, Berlandieri x Rupestris: Paulsen 1103, Richter 99 in 110, Rugeri 140.

Vitis rupestris (med vinogradniki imenovana Montikola) se uporablja samostojno, in to selekciji Rupestris du lot in Rupestris Goethe 9. Kot posebnost velja omeniti križanca evropske sorte Šasla (Zlahtina) in ameriške vrste Berlandieri to je 41B. To je najbolj odporna podlaga proti preobilici apna v tleh.

Pri izbiri podlage moramo presojati po naslednjih merilih:

- kako podlaga vpliva na bujnost, rodnost in čas dozorevanja določene sorte
- kako podlaga razvija korenine (plitvo ali v globino) in če so odporne do apna
- kakšna tla zahteva glede na razmerje voda zrak (lahka ali so lahko tudi težka)

Nekaj priporočil

Rupestris du lot (Montikola). Primerna za zgodnejše, šibkorastoče sorte, z manj kisline na južnih legah. Tla so lahko peščena in celo kamnita z zmerno vsebnostjo apna in revna s hranili. Na rodovitnih tleh povzroča osipanje.

Berlandieri x Rupestris Paulsen 1103. Primerna za vse razen najpogostejših sort. Uspeva na revnih tleh, od peščenih do glinastih, z zmerno vsebnostjo apna. Tla so lahko vlažna in suha.

Berlandieri x Riparia Kober 5BB. Bolj primerna za bele kot rdeče sorte. Za povprečna tla z primerno vlago. Na rodovitnih (gnojnih) tleh se bujne sorte osipljejo in slabo zorijo.

Berlandieri x Riparia SO₄. Primerna za pozne sorte. Ni za premočna niti presuha tla. Oplodjevanje je boljše kot na Kober 5BB.

Berlandieri x Riparia 5C. Za primerno bujne sorte, ki pozno zorijo tudi na nekoliko bolj sušnih tleh.

Berlandieri x Riparia 6M. Prenaša bolj sušna, peščena tla, sicer podobna Kober 5BB, celo boljša od nje.

Berlandieri x Riparia 8BČM. Dobra za težke lapornate zemlje in rdeče sorte.

O uporabi drugih podlag, ki so v rabi na Primorskem, je priporočljivo se prej posvetovati s izkušenim strokovnjakom.

Primer nastale škode (in trajne potrebe po cepljenju) na evropski trti zaradi nekontroliranega širjenja ameriških vrst je dober poduk, da brez temeljitega preverjanja možnih posledic ne smemo širiti posameznih rastlinskih vrst na območja, kjer prej niso rasle. Če bolj nam ta primer kaže nekaj drugega, to je, da lahko škodljivci živi v ravnovesju s svojim gostiteljem, ne da bi ga popolnoma uničil (ameriško trto). Vsi ukrepi človeka kljub njegovi znanosti in opravljenemu neštetemu številu poskusov niso našli tako ugodne rešitve za evropsko trto, kot jo je ustvarila narava v dolgoletni odbiri skozi veliko število rodov pri ameriški trti. Skozi rodove se živa bitja prilagodijo razmeram in na medsebojno sožitje ter je vsako nekontrolirano širjenje in prenašanje ukrepanje nesmiselno, čeprav ni mogoče tako pogubno, kot je to bilo za evropsko vinsko trto. Za vinogradnika ostaja tolažba, da s cepljenjem trta tudi nekaj pridobi in je vino boljše, vendar je argentinsko vino cenejše, ker ne rabijo cepiti vinsko trto (niso ponovili napake Francozov oz. Evropejcev).

Svetovalec za vinogradništvo
JOŽE MALJEVIČ, dipl. inž.
agr.

PРАВНА SVETOVALNICA

Svetuje odvetnica Marta Jelačin

Ugotovitevna tožba

VPRAŠANJE - S pokojnikom ste živeli v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti. Pokojnik je umrl brez oporoke in sedaj obstaja spor med vami in dediči o obstoju življenjske skupnosti med vami in pokojnikom in s tem spor o vaši dedni pravici. Zanima vas, kakšna je pravna pot, da bi prišli do dednega deleža, ki vam pripada.

ODGOVOR - Predpostavljam, da o zadevi že teče zapuščinski postopek, sicer pa, če še ni uveden, se z dopisom pred stvarno pristojnim sodiščem (po kraju, kjer leži zapuščina) prijavite v postopek kot sodeč iz naslova dalj časa trajajoče življenjske skupnosti.

Glede na to, da vam dediči zapustnika osporavajo vašo dedno pravico, se zadeva ne bo končala z odločitvijo zapuščinskega sodišča. Odločanje o spornih dedno-pravnih zahtevkih je namreč porazdeljeno med pravno in zapuščinsko sodišče. Zapuščinski sodnik o nekaterih vprašanjih, ki se tičejo zapuščine in dedičev - med te sodi vsekakor tudi vprašanje trajanja vaše življenjske skupnosti.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

sti s pokojnikom - ne sme sam odločiti. V takšnih primerih mora postopek prekiniti in stranko napotiti na pravdo. Šele ko pravdo sodišče odloči o spornem vprašanju, lahko zapuščinski sodnik postopek nadaljuje in ga tudi konča. V roku, ki vam ga bo določilo zapuščinsko sodišče, boste torej morali pred pravnim sodiščem vložiti ugotovitveno tožbo, s katero boste dokazovali trajanje življenjske skupnosti s pokojnikom. Na podlagi te odločitve pa bo zapuščinsko sodišče odločilo o vaši dedni pravici.

AGRO d.o.o.
NOVO MESTO

»KMETIJSKA APOTEKA«
Kastelčeva ulica 3
tel. 322-560

— UGODNA PREDSEZONSKA PONUDBA ZAŠČITNIH SREDSTEV ZA VARTVO RASTLIN
— Ročne in motorne škropilnice
— rezervni deli za škropilnice
STROKOVNI NASVETI

KMETIJSTVO

KMETOVOALEC ŠT. 1

SLOVENJ GRADEC - Začenja se tretji letnik obnovljenega Kmetovalca, zdaj glasila kmetijskih svetovalcev Slovenije. V prvi letošnji številki je objavljen zanimiv prispevek inž. Tadeja Sluge o krompirju, zatem članek inž. Igorja Šantavca o kompostu iz komunalnih organskih odpadkov, reportaža inž. Marjana Dolenška o obisku v nemški tovarni Claas, članek našega najvidnejšega strokovnjaka za prašičerejo dr. Andreja Saleharja o pasmah prašičev v Sloveniji ter še vrsta drugih zanimivih strokovnih prispevkov. Revija je res vredna svojega denarja!

Z NOVOMESKE TRZNICE

Januar je le premrz, občasna sneženja in poledice pa branjeveke in gospodinje najpogostje zdržuje doma v toplih zapečkih. Zato je bil ta ponedeljek na tržnici pravi dolgčas, polovico mizic je bilo nezasedenih, manjkali so celo tisti prodajalci, ki v lanskem letu niso izpustili niti enega tržnega dne. Cene so bile naslednje: redkev in koren 150 tolarjev, kozarec ocirkov 450, smetana 700, sirček 200, jajca 30, sadno žganje 600, krhlji 800, orehi 1000, med 500 in propolis 250 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so računali: kilogram banan 125, kislo zelje 100, radič 250, cvetača 231, por 315, solata 175, limone 205, fižol 247, orehe 1000, pomaranče 105, zeleno 295 in jabolka 110 tolarjev. Pri Deladiniju je bil fižol 300, rozine 380, orehi 900, mandarine in klementine 500 (3 kg), pomaranče 200, solata 200, mandarine 160, banane 120, krompir 30, banane 120 in čebula 80 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem tedenskem prašičjem sejmu so imeli naprodaj 280 živali, starih do 3 mesece, in 60 starejših. Mlajše so prodali po 260 do 300 tolarjev kilogram žive teže, starejše pa po 215 do 230 tolarjev kilo žive teže. Prvih so prodali 90 in drugih 35.

kmetijski nasveti

Prva sudanska trava in sirk

Izid poskusov s krmnimi dosevkami na Dolenjskem

Za zaščito tal v poletnem času pridejo v poštev strnišni dosevki. Izbor teh dosevkov je v Sloveniji dokaj pester. Zaradi sorazmerno zgodnjega zorenja žita imamo na voljo še najmanj tri mesece z ugodnimi temperaturami. V tem času lahko dozori še nekatere rastline, npr. proso, ajda, okopavine: repa, kavla ipd. in krmni dosevki. Izbor posameznih strniščnih dosevkov je odvisen od orientacije kmetijske proizvodnje in namena zaščite tal.

Medtem ko so strniščne poljščine pri nas v praksi bolj ali manj že preizkušene in uveljavljene, pa se s krmnimi dosevkami srečujemo šele v zadnjih nekaj letih. Izbor krmnih dosevkov in izboljšanje kulturalne sta povečala možnost prilagajanja le-teh določenim bolj ali manj ugodnim klimatskim razmeram: daljši rastni dobi, ugodnejši temperaturi in razporeditvi padavin. Strniščni krmni dosevki izravnavajo nekatere negativne vplive žita v kolobarju, delujejo podobno kot travno-deteljne mešanice na izboljšanje rodovitnosti tal v krajšem časovnem obdobju in prinašajo velik pridelek krme.

Z ozirom na delež žita v kolobarju so strniščni krmni dosevki lahko zelo pomemben vir volomuniozne krme v njivski proizvodnji. Pridelki strniščnih krmnih dosevkov v ugodnih klimatskih razmerah dosegajo pridelek celoletne krme na travniku. V manj ugodnih klimatskih razmerah ali zaradi neugodnih vremenskih razmer, kjer dosevki ne bi dosegli pomembnejšega pridelka, lahko služijo le-ti za podor kot zeleno gnojenje. To je še posebno pomembno za obrate, na katerih primanjkuje hlevskega gnoja za obnovo humusa v tleh.

Za naše klimatske razmere je značilno bolj ali manj obilno jesensko deževje, ki tudi negativno deluje na tla. Pred temi vplivi se lahko zavarujemo s prezimnimi krmnimi dosevkami, ki pokrivajo tla jeseni in preko zime.

(Nadaljevanje prihodnjič)
Mag. KATARINA KASTELIC
Dr. TATJANA ŠTUPICA

STAR SADOVNJAK NA BLANCI KLONIL POD BULDOŽERJEM - Kar 20 hektarov sadovnjaka jablan, pretežno 30 let stare palmete sevniškega Mercatorja na Blanci, je klonil pod buldožerjem nekaj zaradi svoje starosti, a tudi zaradi denacionalizacijskih zahtevkov upravičencev do te zemlje. V sevniškem sadovnjaku Mercatorja pa so odstranili, kot je povedala direktorica Proizvodnje inž. Martina Korinik, približno poldrug hektar (na posnetku) zgodnjih, poletnih, tržno nezanimivih sort jablan. Stanovalci v okolici sadovnjaka računajo, da se je ta poslovlil za vedno, da bi se tako znebili nevarnega škropljenja. (Foto: P. P.)

Anjina prva "knjiga"

Učenka Anja Mervar pripravila knjigo pravljic

ŠMARJETA - Desetletna Anja Mervar iz Šmarjete, učenka 4.b razreda tamkajšnje šole, je ob pomoči šole in staršev izdala svojo prvo knjižico. V njej je zbrala deset pravljic, ki jih je napisala ob urah slovenskega jezika in v prostem času doma. Anja zelo rada bere knjige, še posebej pa so ji pri srcu pravljice, zato niti ne čudi, da jo je kljub rosnim letom zamaklo poskusiti se v pisanju. Kot dekle z bujno domišljijo je zapisala mične kratke pripovedke, v katerih nastopajo vsakdanja in pravljica bitja od čarovnice do Miklavža, ljudje, živali, skratka ves pisani svet, ki se v otroški domišljiji prepleta v živopisne zgodbe in podobe.

Anja je sama pretipkala pravljice na računalnik, mamica Marta ji je popravila kakšno slovnično napako, sicer pa njenega pisanja ni spreminjala. Učiteljica likovne vzgoje Vida Cizel je narisala barvno naslovnico in nekaj ilustracij, nekaj pa jih je naredila Anjina mlajša sestra Jasmina. Oči Jože je vse skupaj stiskal in dal razmnožiti na fotokopirnem stroju. Tako je nastalo blizu 20 izvodov knjige Moj sanjski svet, ki jih bo Anja podarila sorodnikom, učiteljem in prijateljem. Začetek je spodbuden in morda se bo iz Anje naredila prava pisateljica. MiM

Prva iz potrebe, druga za dušo

Tako bi lahko v nekaj besedah orisali knjigi dr. Dušana Pluta z ekološko tematiko, ki sta izšli v lanskem letu - Vse le še ni izgubljeno, zato avtor že išče poti rešitve

METLIKA - Postala je že kar navada, da Belokranjsko muzejsko društvo vsako leto predstavi kakšno delo katerega od svojih članov. Med okrog 200 člani jih je doslej namreč že precej izdalo knjige, minuli teden pa je številno poslušalstvo prisluhnilo dr. Dušanu Plutu, belokranjskemu rojaku, ki živi in dela v Ljubljani. Predstavil je izsledke svojih petih knjig, in sicer Belokranjske vode, Slovenija - zelena dežela ali pustinja, Entropijska zanka, Brez izhoda? - Svetovni okoljski procesi in Vode v Sloveniji.

Poudarek pri predstavitvi je dal dr. Plut predvsem slednjim dveh knjigam, ki sta izšli lani, čeprav vse njegove knjige govorijo tako rekoč o istem: o ekoloških vprašanjih, o katerih nam ne sme biti vseeno. Kot je v uvodu dejala članica društva Andreja Brancelj Bednaršek, bi morala postati knjiga Brez

V Vodah v Sloveniji pa nas dr. Plut s soavtorjem fotografom Matevžem Lenarčičem popelje skozi čudoviti svet slovenskih voda in pri tem svari, da bi bilo zares človeka nevrudno, če bi svoje okolje brez premisleka uničili. Gre za reprezentančno delo dveh avtorjev in skoraj neznane zasebne založbe Epsi, brskanje po njej pa naj bo za dušo, medtem ko je prebiranje prve bolj iz potrebe. Po mnenju Bednarškove sodita obe Plutovi deli med boljše lanske letne slovenske novosti, čeprav so sredstva obveščanja o njih malo poročala.

Dr. Dušan Plut, ki pri pred-

Dr. Dušan Plut ob predstavitvi svojih knjig v Metliki

izhoda? obvezno čtivo ne le za geografje, temveč za vse, še najbolj pa za mlade, saj bodo prav v njihovih rokah v prihodnosti pomembne odločitve. V delu, ki je prva knjiga v novi zbirki Državne založbe Slovenija, imenovani Geografija, nas avtor seznanja, v kakšnem okolju živimo, kako ga uničujemo, in nas prestraši, kaj bo z nami, če se teh vprašanj in problemov ne bomo začeli zavedati.

Dr. Dušan Plut je svoje knjige pretekli teden predstavil tudi v galeriji Raztresen v Jankovičih pri Adlešičih. Tam je v kulturnem programu nastopil violinist Peter Jud, učenec 3. razr. Glasbene šole Črnomelj iz razreda prof. Antona Čorbiča, na orgle pa ga je spremljal Andrej Kunič. Sicer pa bo dr. Plut svoja dela v prihodnjih dneh predstavil še po drugih večjih belokranjskih krajih.

stavitvi ni mogel iz svoje kože naravovarstvenika, je opozoril na številne spremembe v okolju, ki jih je zakrivil človek in s katerimi ogroža življenje na Zemlji. A je kljub temu optimist, čeprav poudarja, da optimizem lahko nekaj velja le tam, kjer se ljudje pro-

blemov zavedajo. Osnovna pri tem pa je etika do prihodnjih generacij. Zato dr. Plut že išče poti rešitve, o katerih bomo gotovo brali v njegovi naslednji knjigi, gre pa za rešitev osnovne dileme odnosa med razvojem in okoljem. Novejše študije, narejene po letu 1985, dajejo po njegovih besedah namreč slutiti, da za človeštvo še ni prepozno in da bi bilo naš planet še moč rešiti pred ekološko pogubo.

M. BEZEK-JAKŠE

PREDSTAVITEV GABRIJELČICEVE KNJIGE

NOVO MESTO - Danes bodo v prostorih Zavarovalnice Tilia predstavili knjižno novost Dolenjske založbe, in sicer delo Od kakovosti do odličnosti, ki ga je napisal dr. Janez Gabrijelčič. Na predstavitvi bosta govorila urednik Franci Šali in avtor.

PUNK FESTIVAL

ČRNOMELJ - V Mladinskem kulturnem klubu Bele krajine se bodo v soboto, 27. januarja, ob 20. uri v okviru Punk festivala predstavile skupine A.N.C. iz Straže, Blood Suckers iz Kopra, Debeli predsednik iz Osijeka, Kontra iz Karlovca in Srou pa letu iz Kranja.

LIKOVNA RAZSTAVA UČENCEV

LJUBLJANA - Od srede, 24. januarja, je na Zavodu Republike Slovenije za šolstvo, na Poljanski cesti 28/2, na ogled razstava likovnih del učencev slovenskih osnovnih šol s prilagojenim programom.

ZASLUŽENO PRIZNANJE MARIJI GABRIJELČIČ - Marija Gabrijelčič, prof. pedagogike iz Novega mesta, je Zavod RS za šolstvo ob svoji 40-letnici obstoja v letu 1995 namenil priznanje za njeno dolgoletno uspešno strokovno delo na področju šolstva. Ker se zaradi bolezni ni mogla udeležiti podelitve v Ljubljani, je to nalogo naknadno 22. januarja opravil Jože Škufca iz območne enote Zavoda za šolstvo v Novem mestu. Na kratko je predstavil njeno poklicno pot, ki jo odlikujejo nenehni trud in prizadevanja za boljše šole in sodelovanje med učenci in učitelji, ter to, da je znala združiti svoje bogate pedagoške izkušnje s teorijo. Gabrijelčičeva je poznana po številnih predavanjih in seminarjih doma in v tujini (na Tržaškem, Madžarskem, v Španiji), tako za strokovne sodelavce kot za učence in njihove starše. Poleg tega, da je rezultate svojih raziskovanj vsako objavljala v najrazličnejših publikacijah, pa je veliko prispevala boljši šoli tudi s štirimi knjigami, katerih rdeča nit so miselni vzorci. Priznanja je bila zelo vesela, za svoje uspehe pa se zahvaljuje svojim staršem in učiteljem vseh šol, ki jih je obiskovala. Gabrijelčičeva je še dejala, da srečna, ker opravlja poklic, za katerega čuti in ve, da je poklicana. To pa tako malo. (Foto: L. Murn)

Ustaviti trenutek časa

V galeriji vojašnice v Cerkljah ob Krki razstava slik fotoamaterja Oskarja Gerjeviča

CERKLJE OB KRKI - V galeriji tukajšnje vojašnice so v petek, 19. januarja, odprli razstavo fotografij brežiškega fotoamaterja Oskarja Gerjeviča. Dogodek je popostril nastop učencev brežiške glasbene šole.

O razstavi je navzočim govoril Olaf Lovrenčič, ki je dejal, da Gerjevič svoje posnetke dela iz zornih kotov, ki jih ljudje zaradi vsakdanje naglice sploh ne vidijo. Fotografije so s fotoaparatom dokumentirale v mestnih vedutih, ki jih povezuje s človekom in rožami. Avtor teh slik ne vidimo, slutimo ga le sliki in po njej ocenjujemo njega in sliko". Gerjevič je po Lovrenčičevih besedah fotoamater stare šole ki s fotoaparatom dokumentira "resnico - čisto resnico". On je mistični, ki znajo s sliko za vedno ustaviti trenutek časa.

SLOVENSKI OKTET NAVDUŠIL V NOvem MESTU - Dom kulture v Novem mestu je bil v torek, 16. januarja, zvečer poln obiskovalcev. Razlog za to je bil koncert Slovenskega okteta iz Ljubljane, ki ga vodi Anton Nanut. Pevci so nastopili na 3. abonmajske koncertu v sezoni 1995/96, in sicer v dveh delih: v prvem so se predstavili z nekaterimi tujimi pesmimi, v drugem delu pa so dokazali, da s posebno zavzetostjo gojijo slovensko narodno pesem. Omeniti velja pesem Josipa Pavčiča Na Krki, ki jo je Slovenski oktet prvi in prvič predstavil v dolenjski metropoli. V skoraj 40 letih obstoja je Slovenski oktet nastopil na več kot 3000 koncertih na vseh petih kontinentih, posebno priznanje - Prešernovo nagrado pa so pevci dobili tudi doma leta 1957 in 1964. Njihov repertoar je širok, sega od gregorijanskega korala do del sodobnih avantgardnih skladateljev in seveda slovenske ljudske pesmi. Da so takšni nastopi več kot dobrodošli, so novomeški obiskovalci dokazali tudi z bogatim aplavzom. (Foto: L. Murn)

TEČAJ AKROBATSKEGA ROCK'N'ROLLA

NOVO MESTO - V plesni dvorani KC Janeza Trdine bo med zimskimi počitnicami, od 26. februarja do 2. marca, ob 16.30 potekal tečaj akrobatskega rock'n'rolla, ki ga organizira Terpsihora dance company. Prijave in informacije so možne do 26. februarja, tudi pri ZKO Novo mesto.

"IZLET NA MODRI PLANET" NA PRIPOROČLJIVI LISTI

NOVO MESTO - Pionirska knjižnica v okviru Knjižnice Otona Župančiča v Ljubljani vsako sredo organizira srečanja mladinskih knjižničarjev iz vse Slovenije, za leto nazaj pa vedno izdelajo tudi listo knjig, ki jih ne sme pogrešati noben otrok za mladino. Sporočili so, da bo na priporočljivi listi za leto 1995 tudi knjiga dolenjske pisateljice Ivanke Mestnik Izlet na modri planet. Knjiga ima vrednost tudi zaradi problematike, ki jo obravnava - odnosa do drugačnih, invalidnih ljudi oziroma do invalidnih otrok. Glavna junakinja zgodbe je namreč invalidna deklica Živa.

Vsi posavski pihalni orkestri

V soboto se je 6 orkestrov iz treh posavskih občin predstavilo na reviji - Od začetnikov do orkestra s koncertnim programom - Kakovost orkestrov narašča

GLOBOKO - Na 12. regijski reviji pihalnih orkestrov se je minulo soboto predstavilo 6 skupin, povprečno dve na občino, kar nedvomno dokazuje, da Posavje pošteno prekaša druge občine podobne velikosti. Vsakoletna revija, ki nima tekmovalnega značaja, saj orkestri vsak zase tekmujejo v svoji kakovostni kategoriji na državni ravni, je bolj prikaz tovrstne dejavnosti amaterske kulture in srečanje godbenikov.

Letos je koncertni večer organiziral v dvorani globoške šole Pihalni orkester Kapele. Kot organizator je pod vodstvom dirigenta Francija Arha nastopil prvi in ob zaključku svojega nastopa preseletil z vključitvijo solista na ksilofonu Roberta Fuksa. Kapelski orkester je lani slavil 145-letnico delovanja in se uvršča v 2. kakovostno kategorijo slovenskih orkestrov.

Na reviji se je predstavil tudi Pihalni orkester Kostanjevica, ki deluje šele dobro leto in je eden najmlajših, če ne celo najmlajši orkester v državi. Po taktirko Tonija Homana si je zadal zahteven in zanimiv program, mlado članstvo pa je nedvomno zagotovilo, da ga bodo v naslednjih letih lahko še pošteno dodelali. Gasilska godba na pihala iz Loč pri Dobovi bo letos tekmovala v 3. kakovostni kategoriji orkestrov, vodi pa jo Jože Rus. Delavska pihalna godba

pri GD Sevnica, ki ji dirigira Franc Zupanc, največ tekmuje v okviru gasilskih godb.

Revijo sta zaključila dva izvrstna orkestra. Delavski pihalni orkester "Svoboda" Senovo je lani nastopil na državnem tekmovanju 1. kategorije v koncertnem programu in si s kakovostnim igranjem zaslužil zlato plaketo. Orkester vodi Janez Ceglar. Pihalni orkester "Videm" Krško si je pod vodstvom dirigenta Draga Gradiška v preteklosti tudi že priigral zlato plaketo na tekmovanju orkestrov v prvi kakovostni kategoriji, lani pa se je udeležil mednarodnega tekmovanja v Španiji in se v konkurenci napol profesionalnih orkestrov zelo dobro odrezal. Navdušil je tudi občinstvo v dvorani v Globokem, tako da je moral za konec odigrati še dodatno skladbo.

Posavski pihalni orkestri tako napredujejo po kakovosti, pred-

vsem pa je razveseljivo, da imajo številno in mlado članstvo, ki zadnje čase kar po pravilu prihaja iz glasbenih šol. To je tudi zagotovilo, da lahko orkestri napredujejo ter se ob temeljitim delu, strokovnem vodstvu in amaterski zagnanosti postavljajo celo ob bok profesionalnim skupinam.

B. DUŠIČ GORNIK

DVE NAJLEPŠI PROTESTANTSKE KNJIGE

NOVO MESTO - Danes, v četrtek, 25. januarja, bo ob 18. uri v rokopisni čitalnici knjižnice Mirana Jarca predstavitev dveh najlepših protestantskih knjig, Dalmatinske Biblije in Trubarjeve Hišne postile. Gost bo Miha Glavan, vodja rokopisnega oddelka NUK v Ljubljani, uvodni nagovor bo imel Alojz Zupančič, podžupan Mestne občine Novo mesto, za kulturni del programa pa bo poskrbel oktet Adoramus.

Slikarjeva velika želja

Razstava slik Franca Lesa

ČATEŽ OB SAVI - V tukajšnjem Petrolovem motelu so v petek zvečer odprli razstavo 38 slik domačina Franca Lesa. Otvoritve so se udeležili številni Lesovi prijatelji, predstavniki posavskega javnega življenja, podjetniki, umetniki in številni drugi obiskovalci iz brežiške in drugih občin. Razstavo so pripravili v sklopu dogodkov ob kulturnem prazniku, kot je uvodoma povedal Ernest Ferk, predsednik ZKO Brežice. Slikarju, ki je poznan kot gostilničar na Čatežu, je za slike čestital tudi brežiški župan Jože Avšič, ki je tudi odprl razstavo. Franc Les je razstavljene slike naredil v Posavju in na Gorenjskem in je udeležencem otvoritve na Čatežu sporočil, da se mu je z razstavo uresničila življenjska želja.

LONGSTREET - DIXIE - Pihalni orkestri že lep čas na koncertih ne nastopajo več s koračnicami ali poskočnimi polkami za ples, kar se nekdanje počele godbe, njihove predhodnice. To je morda posledica ali pa tudi razlog, da so njihove vrste zapolnjene z mladimi silami, ki se učijo igranja v glasbenih šolah. Na sliki je nastop Gasilske godbe na pihala Loče. (Foto: B. D. G.)

Knjiga o klimakteriju

LJUBLJANA - Založba EWO je te dni izdala vsebinsko in oblikovno zelo zanimivo in lepo knjigo univerzitetne profesorice endokrinologije in predstojnice v Kliničnem centru dr. Andreje Kocijančič z naslovom "Knjiga o klimakteriju". Kot je dejala avtorica na predstavitvi, gre pri poznavanju obdobja klimakterija in s tem povezanih zdravstvenih težav, ki prizadene polovico žensk pa tudi mnogo moških, za rušenje še enega tabuja naše družbe. Fenomen klimakterija ali menopavze je treba poznati in temu primerno prilagoditi življenje, še več: na predstavitvi je ena od soavtoric zatrčila, da ima ženska tak klimakterij, kakršnega zasluži, kar tudi pomeni, da se ne sme predati malo dušju ob doživljanju svojega staranja. Knjiga o klimakteriju je nasploh optimistična, k temu so pripomogle tudi soavtorice oz. strokovne sodelavke: prof. dr. Helena Meden-Vrtovec, Elči Gaber in Vesna Preželj, zato jo priporočamo vsaki ženski.

Slovenska Carmen

Novi slovenski celovečerni igrani film

NOVO MESTO - Z današnjim dnevom se je začela distribucija novega slovenskega celovečernega igranega filma Carmen. Slovenska premiera je bila prejšnjo soboto, 20. januarja, v Ljubljani, ta četrtek pa so film začeli redno predvajati še v Celju in Novem mestu. Domu kulture se bo danes, 25. januarja, na dolenjski premiet predstavitvi tudi del ekipe, ki je ustvarila novi celovečerec. Film Carmen je nastal v produkciji Vertiga in Emotion filmov, scenarist in režiser filma pa je Metod Pevec. S tem filmom je Pevec debitiral kot režiser celovečernih filmov in kot pisatelj, saj je ob scenariju napisal tudi roman Carmen. V filmu igrajo znani igralci kot so Alenka Vipotnik, Lojze Rozman, Pavle Ravnohrib, Andrej Rozman-Roza, Olga Kacjan, Dušica Žegarac idr., ob njih pa je tudi nekaj obetavnih novih imen, predvsem Nataša Barbara Gračner. Glavni vlogi in Sebastian Cavazzo. Glasbo je napisal Urban Kodet. Montažo je opravil Janez Bricek. Scenografijo pa Matjaž Pavlovec. Film je zgodba o neizpolnjenih ljubezni, o hrepenenju in sanjnih razpletu pa se na mračnem ozadju družbenega dna med beračici cipami in pijanci.

POTA IN STRAN POTA

dežurni poročajo

OB JAKNO - 13. januarja, ko je bil v športni dvorani Loka v Črnomlju turnir v malem nogometu, je neznanec iz garderobe odnesel moško jakno zelene barve, ki je last Aleša K. s Tanče gore pri Črnomlju. Vrednost jakne je okoli 24 tisočakov.

PRAZNE OBLJUBE - F. A. in H. B. iz Črmošnjic pri Črnomlju sta med 15. in 18. januarjem prišla dvakrat v trgovino Butik v Črnomlju, kjer sta si nabrala več oblek in čevljev v skupni vrednosti 36 tisočakov. Z lažnim prikazovanjem okoliščin sta prepričala prodajalko, da bosta dolg poravnala naslednji dan, kar pa se ni zgodilo.

OSUMLJENA GOLJUFIJE - 49-letna B. Z. iz Krškega je kot direktorica podjetja 3. julija lani izdala naročilnico za nabavo gradbenega materiala podjetju Bramez iz Malega Mraševega, čeprav je vedela, da materiala ne bo mogla plačati, ker podjetje še ne posluje, pri Agenciji za plačilni promet pa je žiro račun odprla šele konec lanskega leta. Ker do sedaj računa v višini dobrih 300 tisoč tolarjev še ni plačala, je osumljena goljufije.

OB KOLO - 14. ali 15. januarja je neznanec pred bencinskim servisom Petrol v Kočevju pri Črnomlju ukradel razstavljeno žensko gorsko kolo in s tem Petrol oškodoval skoraj za 34 tisoč tolarjev.

VLOMIL V AVTO - 15. januarja zvečer je neznanec vlomil v osebni avto, ki ga je imel A. J. iz Šmarjeških Toplic parkirane ob lokalni cesti Šmarješke Toplice - Paha, ter ukradel denarnico z denarjem in dokumenti.

ZA MALICO - D. N. iz Trebnjega je utemeljeno osumljena, da je v času od 5. do 16. januarja v trgovini Mercator Gradišče v Trebnjem ukradla vakuumsko pakiran kraški pršut, hrenovke in zavoj cigaret. Trgovino je oškodovala za 6 tisočakov.

NA SINJEM VRHU KUHAJO PTIČJE POGAČE - Turistično društvo Sinji Vrh je decembra lani pričelo akcijo "Ptički ne bodo lačni". Odločili so se, da bodo pripravili več tisoč ptičjih pogač ter jih ponudili v prodajo predvsem šolam v Ljubljani in okolici, na Dolenjskem in v Beli krajini. Pogače kuhajo v stari kuhinji (na fotografiji), po dobrem mesecu pa ugotavljajo, da je bil odziv na njihovo akcijo veliko večji med ljubljanci kot med Dolenjci in Belokranjci. Hkrati je turistično društvo naslovilo na ministrstvo za okolje in prostor pobudo, naj bi bilo letos slovensko leto varstva ptic. (Foto: M. B.-J.)

KRONIKA NESREČ

IZSILIL PREDNOST - 18. januarja ob 23.45 se je na magistralni cesti M1 zaradi izsiljevanja prednosti in vožnje pod vplivom alkohola zgodila huda prometna nesreča, v kateri sta bila udeležena voznik osebnega avtomobila Peter M. iz Stolovnika pri Krškem, ki je vozil pod vplivom alkohola (alkohol je pokazal 1,5 g/kg alkohola v izdihnjem zraku) in voznik osebnega avtomobila Branko Š. iz Semic. Povzročitelj nezgode Peter M., ki se je nepravilno vključeval na prednostno cesto, se je hudo poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici.

PREHITRO PO POLEDENELI CESTI - 42-letna A. K. je 20.

Piscu ni dokazan namen razžalitve

Bivšega novinarja Dolenjskega lista Bojana Budja sodišče ni spoznalo za krivega kaznivega dejanja razžalitve, ko je novembra 1992 pisal o dogajanjih v Pionirjevi Avtohiši

NOVO MESTO - Slavko Sever, direktor Avtohiše Pionir Novo mesto je vložil zasebno tožbo zoper bivšega novinarja Dolenjskega lista Bojana Budja, v kateri mu očita kaznivo dejanje razžalitve po drugem odstavku 169. člena KZ, ko je 12. novembra 1992 v Dolenjskem listu in malo kasneje še v Kajju pisal o dogodkih v Avtohiši. Zoper odgovorne so bile namreč vložene kazenske ovadbe, ki pa so bile kasneje umaknjene. Sodišče je po drugi obravnavi razsodilo, da novinar ni kriv, tožilcu pa je naložilo plačilo vseh stroškov.

Odvetnik Drago Demšar je na začetku obravnave Severjevi pooblaščenki Tatjani Ahlin predlagal poravnavo in da naj vsak krije samo svoje stroške, s čimer se ni strinjala. Novinarjev zagovornik je v nadaljevanju povedal, da Budja iz pravnih razlogov ni kriv, saj je članek nastal kot povzetek ali boljše prepis teksta - gradiva o vloženi kazenskih ovadbah zoper odgovorne, ki so ga mediji dobili od Uprave za notranje zadeve Novo mesto.

Sporni so bili predvsem naslovi, mednaslovi in podnaslovi - v Dolenjskem listu "Nova poglavja kriminalke iz Avtohiše" s podnaslovi "Kopica kazenskih ovadb zoper odgovorni osebi Pionirjeve avtohiše Slavka S. in Zdravka V. - Avti po polovičnih cenah - Kje sta petici in denar zanj? - Lažni potni stroški in še kaj", prispevek v Kajju pa je nosil naslov "Črni posli za fasado Avtohiše", vendar v Kajju tako naslov kot podnaslovi niso bili novinarjevo avtorstvo, pač pa redaktorjevo, kot je običaj v večjih časopisnih hišah.

Budja je dejal, da se mu pisanje ne zdi žaljivo, še manj, da bi imel zaničevalni namen, saj je šlo le za verodostojen posnetek poročila UNZ, naslov in podnaslovi pa izhajajo iz teksta samega. Po besedah zasebnega tožilca Slavka Severja sta omenjena članka zelo negativno vplivala na poslovne stranke in celotno dejavnost Avtohiše, zadevo pa je težko razložil tudi svoji družini. "Vedel sem, da nisem bil avtor teh zadev ali da bi bil kakorkoli vpleten, in prepričan sem bil, da bo resnica prišla na dan, kar je bilo tudi dokazano v kazenskem postopku z ustavitvijo postopka," je dejal Slavko Sever.

Njegova pooblaščenka meni da je naslovje v člankih napisano v sarkastičnem in posmehljivem tonu, iz katerih je viden namen

zaničevanja, trditvev, da je korektno povzel informacijo, pa po njenem mnenju ni točna, saj informacija UNZ govori o sumu storitve, avtor pa o utemeljenem sumu. Informacija se poslužuje le začetnic osumljenih, novinar pa je uporabil tudi imena. Po zakonu o javnih glasilih novinar res ni kazensko odgovoren za informacijo, ki jo dobi od odgovorne osebe, a le, če jo je objavil vsebinsko točno.

Novinarjev zagovornik je opozoril na malenkostne razlike med "sumom storitve" in "utemeljenim sumom", ki jih bralci niti ne opa-

zijo, tekst pa je novinar obdelal v skladu z novinarsko stroko, saj bi lahko drugače objavljali kar policijska poročila. Po njegovih besedah bi se moral zasebni tožilec obrniti na Upravo za notranje za-

Obravnava se je sicer končala novinarju v prid in čeprav še ni pravomočna, je spet izzvenela v znani melodiji: kaj je z odgovornostjo tistega, ki informacijo posreduje v objavo?

deve Novo mesto, ki je tekst posredovala, če se ne strinja z informacijo, ne pa da je spet hrbet novinarja tisti, na katerem so hoče kaj doseči.

T. GAZVODA

Tisti, ki na mrtvo krade, lahko veselo živi. (Jurijč)

Na delu lačen in žejen vlomilec v vikende

Več vlomov

Med 15. in 17. januarjem je bilo kar nekaj vlomov v vikende. Tako je neznanec vlomil v vikend v Rebru pri Drganjih Selih, ki je last Mihaela D. iz Novega mesta. Iz vikenda je odnesel 10 klobas, 4 kose posušene slanine, 5 kilogram divjačinskega mesa in kilogram svinjskih zrezkov. V noči na 17. januar je bilo vlomljeno tudi v vikend v Liscu v krajevni skupnosti Dobrič, last Pera B. iz Gorenjega Kamenja. Neznanec si je ogledal vse prostore, odnesel pa je le oškodovančev malico.

V istem času je bilo vlomljeno v istem naselju še vikend Franca M. Tokrat si je neznanec nabral več hrane, 10 litrov vina in vrtni stroj Iskra. Vlomilci so bili na delu tudi v krajevni skupnosti Žužemberk, točneje v Borštu, kjer so vlomili v vikend, ki je last Slavka Š. iz Novega mesta. Neznanec je odnesel 10 tisočakov, okoli 85 litrov belega vina, 10 litrov žganja in fotoaparata. Bolj "tehnični" tip pa je bil vlomilec, ki se je podal v vikend v Griblje, ki je last Metličana A. G. Odnesel je nahrbtno in samohodno kosilnico, oljno peč, stensko uro, šest reflektorjev, za popotnico pa tudi nekaj pijače. S tem je povzročil kar za 300 tisoč tolarjev škodo.

STE SAMI IN RAZOČARANI?
Pokličite ženinno posredovalnico METULJ na tel.: (061) 126 35 84. Diskretnost je zjamčena.

VEDEŽEVANJE ASTROLOGIJA
Vse, kar želite izvedeti o sebi in svoji prihodnosti.
090 41-29 Zaupajte najboljšim!

po dolenjski deželi

• Da je prostor v špediciji na mejnem prehodu Obrežje zelo priročen za dolge in srbeče prste, se je na lastni koži prepričal 34-letni V. A. Ta je najprej stopil v prostore špedicije, da bi mu delavka urenila dokumente za prevoz blaga. Gospa je odšla ven, V. A. pa je počakal na toplem. Vse lepo in prav, če ga ne bi zasrbeli prsti; odprl je predal mize in iz njega vzel tolarje in marke, skupaj kar za 166 tisoč tolarjev. Ki je tako na hitro obogatel, je stopil ven in počakal na prijazno gospo, ki mu je odstopila toplem prostor pod streho, toda na poti k tovrnem terminalu so ga že ustavili policisti. Seveda so pri njem našli denar, zato si je V. A. zaslužil še izlet v novomeške zapore.

• 17. januarja se je 28-letni B. B. s Straže pri Raki kar brez vozniškega izpita, z neregistriranim avtom pa še z alkoholnimi hlapi pod kapo odpravil na vožnjo po domači deželi. A pri izletu so ga v Leskovcu prestregli policisti in mu nadaljnjo vožnjo prepovedali. B. B. si je očitno mislil svoje in se odpejal naprej, a že slabe pol ure kasneje je ponovno padel v roke možem v modrem. Tokrat je B. B. spoznal, kdo je močnejši, o tem pa je lahko vse do iztreznive razmišljal tudi na policijski postaji.

SNEG PODRL KOLESARNICO

DOBREPOLJE - Pod težo snega se je 9. januarja podrla streha kolesarnice pri osnovni šoli na Vidmu, in to prav po končanem pouku, ko so učenci jemali kolesa iz kolesarnice. Sreča v nesreči je bila, da izmed učencev nobeden ni bil poškodovan. Uničenih ali poškodovanih je bilo 8 koles. Skupna škoda znaša po nepopolni oceni okoli 200.000 tolarjev.

M. S.

Na osnovi pogodbe z dobaviteljem-podjetjem

Kappa

iščemo poslovne partnerje, ki bi svoje prodajalne v KRŠKEM, VELENJU, MURSKI SOBOTI v strogem centru mesta (velikost cca. 40m²) namenili za prodajo športnih oblačil blagovnih znamk KAPPA, INVICTA.

Otvoritev 15.3.1996

Informacije in prijave v roku 8 dni v:

JEKLO TEHNA MARKETING
Strossmayerjeva 30, Maribor, tel. 062/20-840, fax: 221-535

V enem dnevu izgubili mamo in brata

V soboto zvečer je za hudo boleznijo umrla 60-letna Marija V. iz Velikih Vodenic pri Kostanjevici, 24 ur kasneje pa se je v hudi prometni nesreči pri Otočcu ubil njen najmlajši, 20-letni sin Jože

Prejšnjo sredo so domačini, prijatelji in znanci na kostanjeviško pokopališče pospremili 60-letno Marijo in njenega 20-letnega sina Jožeta. Marija je umrla po kratki, a hudi bolezni, najmlajši od petih sinov Jože pa v prometni nesreči.

Marija se je po ločitvi pred 18 leti s petimi otroki preselila v eno od vasi nad Kostanjevico k svoji mami, najmlajši sin Jože je imel komaj dve leti, najstarejši pa 12. Na srečo je kar kmalu dobila službo v osnovni šoli, kjer je delala kot čistilka, a s skromno plačo in majhno kmetijo je preživljala pet otrok. Pred leti so začeli graditi tudi novo hišo, saj je bila prejšnja premajhna in stara. Kljub težkemu življenju je vse otroke spravila do kruha. Pred nekaj leti je odšla v pokoj. Čeprav ni bila nikoli huje bolna, jo je pred pol leta napadla bolezen, ki ji je kar hitro jemala življenjske moči. Od poletja pa

do smrti je več časa preživela v bolnišnici kot doma, od srede decembra pa se ni več vrnila pod domačo streho. Zanj so ves čas skrbeli sinovi. Vsak dan je bil v bolnišnici kateri, če ne eden, pa drugi. In prav najmlajši Jože, ki je pravzaprav celo življenje odraščal brez očeta, je bil na mamo še posebej navezan in jo je v bolnišnici še posebej redno obiskoval, tako zaradi navezanosti pa tudi zaradi bližine službe, saj se je po končani šoli zaposlil pri Pionirju na Cikavi in do bolnišnice ni imel daleč.

Čeprav je bila mama v bolnišnici ves čas pri zavesti, so ji moči vidno pojemale in njeni otroci

DOMA STA OSTALA LE ŠE JANEZ IN FRANC - Tone in Lojze ne živita več doma, pri hiši pa sta sedaj ostala le še Janez in Franci. Da bo mama umrla, sta pričakovala, nikakor pa ne moreta razumeti bratove smrti.

MAMO IN SINA POKOPALI SKUPAJ - Vzrok za Marijino smrt je znan, manj jasno pa je, zakaj je le 24 ur po njeni smrti umrl njen najmlajši sin Jože. Bratje ne verjamejo, da bi si nalašč vzel življenje.

so bili pripravljani na smrt. Zadnjič so bili pri njej v soboto. Takrat sploh ni mogla več govoriti, umrla pa je še istega dne ob 22. uri. Ko so v nedeljo dopoldne klicali iz bolnišnice, da bi domačini sporočili žalostno novico, ravno ni bilo doma nobenega od fantov, hoteli pa so še istega dne k njej na obisk. Tako so Tone in Lojze z izbrankama ter Jože šele v bolnišnici izvedeli, da je mama umrla.

Kod je kasneje hodil najmlajši sin Jože, še ni povsem znano, njegovo življenje pa se je končalo na avtocesti pri Otočcu. Celno je trčil v nasproti vozeči tovornjak in na kraju nezgode umrl. Na nesrečo je naletel najstarejši sin, ki je hotel na

Otočec tankat. Cesta je bila takrat že zaprta, v popolnem razbitem golfu pa je spoznal svojega najmlajšega brata.

Kaj se je pred nezgodo pletlo v Jožetovi glavi, bo verjetno za vedno ostala skrivnost. Ljudje govorijo, da si je nalašč vzel življenje, a njegovi bratje so prepričani, da to ni res. "Bil je pripravljen na mamino smrt. Kupil si je celo novo obleko in čevlje. Nikoli ni govoril, da bi si vzel življenje," pravi eden od bratov. Običajno tudi ni norel z avtom (da si je kupil 10 let starega golf-a, je začel varčevati še v srednji šoli), še manj, da bi pil. Vzrok nesreče ostaja zavrit v skrivnost.

T. GAZVODA

Novomeški gimnazijci tretji

Uspeh športnih plezalcev

NOVO MESTO - Klub temu da je športno plezanje v Novem mestu dobila zaživelje šele z ustanovitvijo plezalnega kluba Alp sport pred dvema letoma, je trdo delo mladih športnikov že obrodilo prve sadove. V četrtek je osem fantov in deklet iz novomeške gimnazije nastopilo na srednješolskem prvenstvu v športnem plezanju, ki so ga v Šentvidu pripravili na umetni steni v škofjiskih klasični gimnaziji.

Nastopilo je več kot 75 srednješolcev. Novomeška ekipa se je izkazala s tretjim mestom, za katerega pa ima največ zaslug Novomešan Peter Zupan, ki je med posamezniki zasedel 6. mesto, čeprav po tretjem mestu v kvalifikacijah zaradi drugih obveznosti ni mogel nastopiti v finalu. Ob tem uspehu plezalci Alp sporta vabijo vse ljubitelje tega športa, da se jim od torka do četrta od 18. do 20. ure pridružijo na umetni plezalni steni v spodnji telovadnici osnovne šole Šmihel.

SAŠO ERAK

Peter Zupan med kvalifikacijami

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOŠARKA

SKL LIGA A-1, moški, 21. krog: TRIGLAV : INTERIER KRŠKO 66:75 (31:39); INTERIER KRŠKO: Bordelius 7, Kraljevič 8, Murovec 13, McDonald 12, Ademi 27, Kralj 2, Vukič 6; ROGAŠKA DONAT MG : ISKRA LITUS 93:69 (48:28); ISKRA LITUS: Kandžič 8, Bassin 6, Japič 1, Peterlin 11, Ivanović 14, Bošnjak 9, Šetina 18, Sisko 5;

LESTVICA: 1. Smelt Olimpija 37 (+264), 2. Interier Krško 36 (+122)... 11. Iskra Litus 26 itd. V soboto ob 20. uri bo Interier Krško igral doma s Kovinotehno Savinjsko, Iskra Litus pa tudi doma ob 19. uri z zadnjeuvrščeni Triglavom.

SKL A-2 liga, moški, 21. krog: KRKA : COMET 106:94 (54:49); KRKA: Samar 24, Stipančič 12, S. Petrov 16, Smodiš 22, Bajc 32;

SKL B liga, moški, vzhod, 17. krog: BISTRICA : BREŽICE 90:78 (41:46); LESTVICA: 1. Plima 30, 2. Brežice 30 itd.

ROKOMET

I. SRL, moški, 13. krog: GORENJE : AFP DOBOVA 15:17 (9:9); AFP DOBOVA: Kostec, Đapo 3, Begović 2, Mijačinović 6, Voglar, Oevirk 3, Česnovar, Žibert, Glaser, Medved 2, Stojaković 1, Denič; PREVENT : KRŠKO 22:23 (13:12); KRŠKO: Imperl, Keše 2, Iskra 2, Dragar, Bogović 2, Kukavica, Sirčo 3, Deržič 1, Mašič 5, Cvijič 2, Urbanč 6, Bašič;

FRUCTAL : AKRIPOL 25:24 (16:15); AKRIPOL: Torlo, Longar, Višček, Bregant 1, Počervina 5, Šavrič 4, Vešligaj 10, Barle 2, Zarebec, Dvornik 1, Špende 1, Novak. INŽENIRING ŠARBEK : KODELJEVO 20:24 (8:15)

LESTVICA: 1. Pivovarna Laško, 23 (+97), 2. AFP Dobova 17 (+52)... 7. Krško 11 (+2)... 10. Inženiring Šarbek 9 (-27), 11. Akripol 8 (-19) itd.

I. SRL, ženske, 11. krog: VEGRAV : KOČEVJE 28:21 (13:12); KOČEVJE: Jovičič, M. Dragičević 6, Vuk 5, Jurkovič, Omrčen, L. Dragičević, D. Kersnič 2, Tekavec, Mikulin 8, N. Kersnič, Rajšel.

LESTVICA: 1. Krim Electa 22... 10. Kočevje 4 itd.

Božič je postavil rekord na 200 m

Novomeški sprinter Tomaž Božič je odlično pripravljen na dvoransko sezono - Dve zmagi v Veroni - Katka Jankovič prva v Veroni in v Celju - Božič potrebuje trening v dvorani

NOVO MESTO - Verona je za novomeška atleta Tomaža Božiča in Katko Jankovič srenejši kraj, kot je bil za Romea in Julijo. Medtem ko sta se prejšnji teden od tam vrnila z njeno zmagi in njegovim drugim mestom, sta tokrat kar trikrat zmagala, Tomaž pa je ob tem popravil tudi Novakov pet let stari državni rekord.

S Tomažem Božičem je novomeška atletika po dolgem času spet dobila državnega članskega rekorderja. Božič, ki je na letošnje dvoransko sezono pripravljen kot še nikoli do sedaj, je v Veroni dosegel, kar si je že dolgo želel. Tokrat se je vse od štarta do cilja 200-metrške proge izšlo kar najbolje. Na cilj je Tomaž pritekel prvi, elektronske ure pa so mu izmerile čas 21,84, kar je za 6 stotink sekund hitreje, kot je pred petimi leti tekel dotedanji državni rekorder Grega Novak. Tomaž je uspehu na nagnjeni ovalni stezi, na kateri do sedaj ni tekel prav velikokrat in jo je manj vajen od tekmecev, dodal še odlični nastop na

ravnini, to je na 60-metrski razdalji, kjer je prav tako zmagal in s časom 6,84 za 6 stotink sekunde izboljšal teden dni stari osebni rekord. Glede na to, da se je dvoranska sezona šele dobro začela, ima Tomaž lepe možnosti, da letos popravi tudi rekord v teku na 60 m, saj mu do rekorda Kranjčana Simona Rudeža manjka jo le še tri stotinke sekunde.

Tretjo novomeško zmagi v Veroni je dosegla Katka Jankovič, ki je najhitreje pretekla progo na 60 m z

OBČNI ZBOR POTAPLJAČEV

NOVO MESTO - Člani Kluba za podvodne aktivnosti Novo mesto so se sinoči zbrali na rednem letnem občnem zboru. Izmed nalog, ki so jih zastavili za letošnje leto, velja omeniti, da bodo nadaljevali z ekološko akcijo čiščenja reke Krke, pripravili bodo več tečajev, s katerimi nameravajo razširiti svoje vrste, pripravljajo pa tudi spomladanski, poletni in jesenski potapljaški tabor.

OBČNI ZBOR FITA

BREŽICE - Atletski klub FIT Brežice vabi vse svoje člane pa tudi druge ljubitelje atletike na redni letni občni zbor, ki bo v sredo, 31. januarja, ob 18.30 v predavalnici športno-rekreativnega centra na stadionu v Brežicah.

Zmagi posavskih rokometašev

Dobovčani so v gosteh premagali Gorenje, Krčani pa Prevent - Na zmagi upajo tudi v naslednjem krogu

DOBOVA, KRŠKO - Rokometaši dobovskega AFP-ja so z zmagi v Velenju proti tamkajšnjemu Gorenju osvojili pomembni točki, ki sta jih še utrdili na drugem mestu prvenstvene lestvice, na vrhu katere je seveda nepremagljiva Pivovarna Laško iz Celja, ki pa je v 13. krogu le izgubila prvo točko. Velenjčani so stari znanci dobovskih rokometašev, saj je na zadnjih dveh tekmah to štajersko moštvo premagalo Posavec z veliko razliko. Tokrat je trener AFP-ja Mirko Toplak izbral pravo taktiko, ko je svojem igralcem naročil, naj napadov ne zaključujejo prehitro. In prav dolgi napadi so bili na tej tek-

mi ključ do uspeha proti odlični velenjski obrambi. Tudi v naslednjem krogu, ko se bodo Dobovčani pomerili z devetouvrščeni Rudisom Rudarjem, pričakujejo nov par točk.

Bolj kot uspeh Dobovčanov je bila nepričakovana zmagi Krškega v gosteh pri neposrednem tekmecev s sredine lestvice - slovenjgraškem Preventu. Domačini so bili v prvem polčasu boljši, saj so večkrat vodili s 5 zadetki prednosti, potem pa je slabo razpoloženega Imperla v Krških vratih zamenjal slavni Mirko Bašič, ki se ga mnogi spominjajo še iz časov, ko je bil eden izmed najboljših vratarjev na svetu. Prav ta menjava je bila najbrž odločilna, saj so po njej Krčani ujeli domačine, Bašič pa jih je z izvrstnimi obrambami spravljal v obup. Drugi polčas je bil tako precej bolj izenačen, na koncu pa so imeli Krčani več znanja in sreče pa so zaslužno zmagali. V naslednjem krogu se bodo Krčani doma pomerili s Primorskimi novicami Pro makom, s katerim lahko ponovijo sobotni uspeh in osvojijo novi točki.

TURNIR TROJK

NOVO MESTO - Občinski odbor Socialdemokratske mladine Novo mesto bo ob prvi obletnici delovanja pripravil košarkarski turnir trojk. Tekmovanje bo v soboto, 3. februarja, ob 10. uri v telovadnici novomeške Gimnazije, prijavitve pa se lahko po telefonu (068) 25 764 ali uro pred začetkom prireditev.

Komac ne bo nastopil v Atlanti

Ni dosegel norme

KOČEVJE - Gregorju Komacu, igralcu namiznoteniskega kluba Melamin in državnemu reprezentantu, se ni posrečil veliki met. Na predolimpijskem kvalifikacijskem turnirju v angleškem Manchesteru se je Grega uvrstil na odlično 17. mesto, kar je izreden dosežek, žal pa ne bo odšel na poletne olimpijske igre v Atlanto.

Minuli teden je Komac igral v slovenski reprezentanci, ki je po novembrskem porazu proti Španiji v Novem mestu, 3:4, izgubljeno nadomestila in se z zmagi 4:3 uvrstila v finale B skupine, kjer jo za uvrstitev v prvi razred čaka odlična reprezentanca Zvezne republike Jugoslavije.

Slovenska reprezentanca je tokrat slabo začela, saj so gostitelji povedli s 3:1. vendar sta bili dve zmagi Komca dovolj za končni uspeh naših igralcev. S tem se je uresničila Gregorjeva napoved, da bodo kljub neuspehu v Novem mestu v Španiji v gosteh kot ponavadi igrali bolje in se uvrstili v nadaljnje tekmovalje.

M. G.

Tomaž Božič pred štartom.

ovirami, kjer je dosegla čas 8,72, še veliko hitreje pa je isto progo pretekla na dvoranskem mitingu v Celju, kjer z 8,51 postavila dolejnjski rekord. V Celju je bila s časom 9,07 druga Brežičanka Vladka Lopatič.

Božič in Jankovičeva bosta v petek spet nastopila v Celju, Božič sam pa se bo v soboto v Budimpešti udeležil generalke za nedeljski miting za veliko nagrado Samsunga. Božičev letošnji veliki cilj je, da bi na 200 m tekel hitreje od 21,50, kolikor znaša norma za nsatop na evropskem dvoranskem prvenstvu v Stockholmu, kar je dosegljivo le, če mu bo uspelo pridobiti dva tedna priprav v katerikoli izmed evropskih atletskih dvoran, kjer bi lahko posebej treniral tek na v zavojih nagnjeni stezi.

JANEZ PENCA

IZHODIŠČE

NOVO MESTO - Mladinsko moštvo košarkarskega kluba Krka Novo mesto bo v zaključku košarkarskega prvenstva mladincev nastopilo z najboljšim izhodiščem, saj je v skupini center z 18 točkami osvojilo prvo mesto in je v zaključni del, kjer se bo za naslov prvaka borilo s Smetlom Olimpijo, Mariborom, Bistrico, Loko kavo in Litostrojem, edino prineslo največje možno število točk (4).

Sijajno vzdušje na odločilni tekmi

Nabito polne tribune novomeške športne dvorane na odločilnem srečanju s Cometom - Novomeščani so vodili od 5. minute - Med posamezniki najboljša Bajc in Samar

NOVO MESTO - Čeprav je pred zadnjo tekmo, ki jo bodo v rednem delu prvenstva A-2 slovenske košarkarske lige odigrali košarkarji novomeške Krke v gosteh s Koprom, še prezgodaj govoriti o načrtih v play outu, pa so si Novomeščani s sobotno zmagi nad Cometom, neposrednim tekmecev v boju za uvrstitev med najboljše štiri, po vsej verjetnosti že prislužili.

Prav neverjetno vzdušje na gledalcev polnih tribunah je novomeškim košarkarjem pomagalo k pomembni zmagi, ki so si jo morali priboriti brez poškodovanega najboljšega moža obrambe Gorana Vučkoviča, ki bo moral zaradi poškodbe stopalne mišice košarko spremljati sede še nekaj tednov. Težko nalogo je trener Slavko Seničar naložil prvi peterki Bajcu, Samarju, Smodišu, Petrovu in Stipančiču, ki je skoraj celo tekmo ni zamenjal. Kljub izjemni pomembnosti tekme so gledalci videli kakovostno košarko in sodnika Samo Mlinar iz Cerknice in Igor Povše iz Ljubljane po zaslugi čiste in fair igre igralcev obeh moštev nista imela težjega dela.

Čeprav je bila tekma ves čas izenačena, so gostje nazadnje vodili pri 11:12 v 5. minuti, potem pa so Novomeščani postopoma povečali prednost do 37:23 v 13. minuti, ki so jo Konjičani ob polčasu za pol zmanjšali. V drugem polčasu so Novomeščani s kolektivno igro v obrambi in napadu gostom preprečili vse poskuse, da bi se jim približali, in ko je 2 minuti pred koncem Krka vodila s 100:83, je bila tekma odločena.

Čeprav je zmagi predvsem rezultat kolektivne igre in izjemnega sodelovanja igralcev celega moštva Krke v obrambi in napadu, velja posebej pohvaliti Matjaža Bajca, ki je svojo vlogo odigral brez napak, njemu ob bok pa se je postavil Primož Samar, ki je v obrambi uspešno zamenjal Vučkoviča in obenem znal v odločilnih trenutkih s samostojnim prodorom doseči koš in nasprotnika obdržati na varni razdalji. Simon Petrov, ki so mu nasprotnikovi obrambni igralci posvetili največ pozornosti, je kljub vsemu dobro vodil svoje moštvo. Mladi center Matjaž Smodiš, ki je imel že sredi prvega polčasa 3 osebne napake, je s pametno in zrelo igro ostal na igrišču do konca tekme in tako držal ravnotežje pod košem, kjer se je končno razigral tudi še vedno poškodovani Leon Stipančič.

Inles je mladinski prvak

Ribniška šola mladinskega rokmeta še vedno veliko velja - Đukić najboljši vratar, Pajnič pa strelec

RIBNICA - Že vrsto let so rokometaši ribniškega Inlesa v mlajših kategorijah najboljši v državi. Še v času nekdanje Jugoslavije je bil ribniški rokometaš v samem vrhu. V samostojni državi igra v finalu, nekatere pa so tudi državni prvaki. To je uspelo tudi mladincem Inlesa (igralci, rojeni 1977 in mlajši), ki so v nedeljo v Trbovljah v finalu premagali oba nasprotnika: ljubljanskega Slovana s 27:21 in domačega Rudarja s 21:14. Ribniška šola rokmeta z izrazitim poudarkom na posamični tehniki in trdi obrambi je tudi tokrat odločila zmagovalca, saj sta bili obe ekipi prešibki za dobro organizirano igro Inlesa. Zmagovalci so bili le v prvem polčasu Rudarju enakovreden nasprotnik, v nadaljevanju prve tekme in še posebej proti Slovnanu pa so bili razred zase. Za izjemne dosežek gre zaslugi prav vsem igralcem,

med katerimi je bil Rajko Đukić razglašen za najboljšega vratarja ter Franci Pajnič za najboljšega strelca. "Igralcem čestitam za res dobro igro in veliko borbolenost. Moram povedati, da so skoraj vsi pridno trenirali ves december in januar. Zanje po jesenski sezoni ni bilo počitnic, tako da se je strpno delo poplačalo. Pričakujem, da bodo kakovostno igro in znanje pokazali tudi v nadaljevanju prvenstva v drugi ligi, kjer si bomo prizadevali, da osvojimo prvo mesto", je po zmagi v Trbovljah povedal trener Janez Ilc.

Za ekipo Inlesa so igrali: Rajko Đukić, Sašo Kersnič, Rok Henigman, Natan Hojč, Simon Bartol, Gregor Ilc, Tadej Zbašnik, Franci Pajnič, Klemen Ivanec, Sergej Josič, Kristian Košir, Damjan Škaper in Tomaž Lesar. Trenerja sta bila Janez Ilc in Toni Andoljšek.

MILAN GLAVONJIĆ

NABITO POLNE TRIBUNE - Košarka je kljub dvema odbojkarjskim prvotigašema v Novem mestu spet postala šport, ki se mu priklanja največ gledalcev - po nekaterih ocenah se jih je v soboto na tekmi med Krko in Cometom zbralo kar 1.500. Na sliki je Krkina navijaška skupina, ki se je tudi tokrat izkazala z zelo korektnim navijanjem brez žaljivk na račun gostujočega moštva ali sodnikov. Enako spodobno so se obnašali tudi navijači Cometa, ki se jih je na tribuni zbralo okoli 50. (Foto: I. V.)

smejo prepustiti naključju, saj bi sicer kaj lahko zgodilo, da bi izgubili težko prislužen uspeh.

I. VIDMAR

Vendar časa za slavo ni bilo, saj Krki le zmagi nad Koprom, ki je z vsega 6 zmagami na 10. mestu, v zadnjem krogu rednega dela prvenstva zagotavlja nastop v play offu. Trener Seničar je že na ponedeljkovem treningu igralce opozoril, da jim bo uspeh prinesla le skrajno resna igra skozi celih 40 minut. Prav nič ne

• Z uprave košarkarskega kluba Krka so sporočili, da bodo za navijače, ki bi jih želeli spodbujati na odločilni tekmi v Kopru, najeli poseben avtobus, ki bo v soboto iz Novega mesta odpeljal predvidoma ob 18. uri. Kdor bi želel za Krko navijati tudi v Kopru, naj se javi v bifeju Rezelj v novomeški športni dvorani.

Matjaž Bajc

VELIKO SE JE NAUČIL - Matjaž Smodiš (v svetlem dresu) je prav na odločilni tekmi s Cometom dokazal, da se je letošnje sezono veliko naučil. Sedaj ne la da dobro obvlada žogo, pač pa zna tudi obvladati samega sebe in ohraniti mirne živce v primerih, v kakršnih se je še ne dolgo tega zna precej razburjati. Namesto da bi zaradi petih osebnih napak predčasno zapustil igro, se je Matjaž tokrat ob številni uspešnih skokih za žogo v obrambi in napadu z 22 točkami uvrstil med najuspešnejše strelce srečanja. (Foto: I. V.)

Z evropskimi vrstniki spoznavajo svoje mesto

Šolsko leto 1995/96 za 1109 učencev novomeških osnovnih šol ne bo čisto navadno leto, saj sodelujejo v mednarodnem projektu Mesto pod mestom v okviru "Kulturno dediščino učencem evropskih mest", ki ga organizira Svet Evrope. Mladi iz OŠ Grm, Šmihel, Center in Bršljin so bili izbrani, da bodo skupaj s svojimi vrstniki iz še 26 evropskih mest preko arheologije spoznavali zgodovino in razvoj svojega mesta, na ta način pa se bosta razvijala strpnost in družbena povezovanja. S svojimi mentorji so se že zagnali lotiti dela. Projekt, ki ga vodi Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, je predstavil njegov direktor Danilo Breščak, dipl. arheolog in samostojni konservator.

Svet Evrope že od leta 1989 pospešuje kulturno vzgojo in dejavnosti v obliki Evropskih razredov dediščine. Tako je v povezavi z Evropskim načrtom arheologije in v sodelovanju z ICCROM (Mednarodno središče za študij varstva in restavriranja kulturne dediščine v Rimu) pripravil projekt Mesto pod mestom, v katerem letos sodeluje 26 evropskih mest, med njimi tudi Novo mesto kot edino v Sloveniji. Izbor sodelujočih mest je delo strokovnjakov, ker pa gre za prvi tak projekt, iz vsake dežele sodeluje le eno mesto, da bi delo kasneje lažje preverili in ocenili.

Skorajda vsako mesto ima pod sabo še eno mesto

Naslov projekta Mesto pod mestom prihaja iz arheoloških krogov. "Gre za prekrivanje naselbinskih struktur na enem mestu skozi več tisočletij. Skorajda vsako naše mesto ima še eno mesto pod seboj. Nekatera imajo še posebej izrazito naselivitveno zgodovino, kot na primer velika antična mesta Ptuj, Celje, Ljubljana, in pa Novo mesto, ki ima zelo razvito prazgodovinsko tradicijo. Tu so bile naselitve že od 10. stoletja pred našim štetjem, v pozni bronasti dobi," je razložil Danilo Breščak. Potem je sledila naselitev v starejši in mlajši železni dobi. Najbogatejše najdbe

na prostoru Novega mesta so iz halštatskega obdobja, ko imamo na posameznih dolenjskih gričih vrsto prazgodovinskih gradišč, ki so utrjena z nasipi, obzidji, v okolici pa so se gradile dolenjske piramide - gomile, kjer so pokopavali umrle. Tu so arheologi našli tudi bronasto posodje, situle, čelade, orožje, nakit in tako dalje.

Bistvo naloge Mesto pod mestom je širše seznanjanje z vsemi vrstmi dediščine v mestu, sem pa spadajo tako stavbni ostanki ali današnje stavbe s svojo preteklostjo, sakralni objekti, utrdbene arhitekture srednjega veka, razvoj obrti, življenje ob reki, odnos med urbanim in ruralnim načinom življenja... "Projekt vsekakor pušča zelo široke možnosti za sodelovanje in tako mentorjem kot učencem dopušča ustvarjalen pristop pri raziskovanju tistega področja mesta, ki jim je najbolj zanimiv," meni Breščak. Velik pomen ima zato, ker se na ta način ohranja dediščina za naslednje generacije. Ko se bodo otroci seznanjali s preteklostjo, se je bodo začeli zavedati in bodo do nje imeli tudi pravilnejši odnos.

Novomeščani predstavljajo Slovenijo

Pobuda, da bi v evropskem projektu Mesto pod mestom sodelovalo Novo

mesto, je prišla ob koncu lanskega šolskega leta. Novo mesto je bogato z arheološkimi najdišči iz časov Ilirov, Kelto in Rimljanov. "O tem smo najprej obvestili novomeško županstvo, ki je projekt podprlo, nato pa smo zagotovili o sodelovanju dobili še iz vseh štirih novomeških osnovnih šol: Grm, Šmihel, Center in Bršljin," je povedal naš sogovornik z Zavoda, ki projekt vodi ob pomoči in podpori Mestne občine Novo mesto, Dolenjskega muzeja Novo me-

Danilo Breščak

sto, Narodnega muzeja Ljubljana in Uprave RS za kulturno dediščino. V projektu sodeluje 57 mentorjev, in kar je še posebej zanimivo, tudi slavisti, ne samo zgodovinarji. Na primer pri projektu Novo mesto v literarnih virih bodo proučevali Kettejeve pesmi, Trdinova zapisovanja itd. Preteklost bo raziskovalo 1109 otrok v različnih skupinah. Na nižji stopnji so to v glavnem razredi v celoti, v višjih razredih pa so se učenci odločili glede na želje in zanimanja. Starost sodelujočih je omejena: od 6 do 12 let.

Učenci bodo na osnovi gradiva in ostalih pogojev eno ali dve ocenjevalni obdobji namenili proučevanju Novega mesta. Vključevali se bodo v izobraževalne aktivnosti na terenu in v muzejih, se pogovarjali s svetovalci, strokovnjaki in ljudmi, ki vedo o naši zgodovini povedati kaj zanimivega in morda še nepoznanega, udeleževali se bodo raznih aktivnosti ipd. Glede izbire nalog so bili zelo svobodni, saj je delovna skupina določila le okvirne teme, na primer: mesto in umetnost, mesto in literatura, mreža ulic v mestu, področje arheologije, arhitekture, obrambni sistem... Seveda je za takšno raziskovanje preteklosti potrebno veliko najrazličnejšega gradiva. Breščak je povedal, da so šolam pomagali z obsežnim fondom literature o Novem mestu, ki bo kosristna tudi pri vsakodnevnem pouku pri drugih predmetih. Veliko je prispevala Republiška uprava za kulturno dediščino, nekaj Dolenjski muzej in Zavod. V kratkem bodo na vseh sodelujočih šolah visele modre zastave Sveta Evrope, mladi raziskovalci pa bodo dobili identifikacijske kartice, s pomočjo katerih bodo imeli lažji dostop do virov informacij.

Našo preteklost bodo spoznali tudi drugi

Učenci morajo svoje delo zaključiti približno do konca maja, ko bo organizacijski odbor dobljeno gradivo pregledal, ga ovrednotil in izbral pet najboljših izdelkov na nižji (6-9 let) in višji stopnji (9-12), ki jih bo posredoval sežu ICCROM-a v Rim. Projekt Mesto pod mestom je namreč tekmovalnega značaja. Razstava vseh izdelkov novomeških učencev bo junija v KC Janeza Trdine v Novem mestu. Danilo Breščak je povedal, da bodo v Rimu zbrali izdelke iz še ostalih 25 sodelujočih držav v Evropi in tudi tam bo potekal podoben izbor. Sledila bo razstava nagrajenih nalog, ki morajo biti v obliki "raziskovalnega vodnika po mestu", in bodo poleg teksta lahko opremljene z risbami in fotografijami.

Mednarodna žirija bo podelila nagrade v obeh starostnih skupinah, lahko pa tudi posebne pohvale, poudarek pa bo na grafični kvaliteti, kvaliteti raziskovalnega dela in originalnem pristopu. Vse sodelujoče šole bodo dobile potrdilo o sodelovanju, predstavnik zmagovalnih razredov pa bo povabljen na podelitev. Kasneje se načrtuje tudi možnost potovanja te končne razstave v vsa sodelujoča mesta, tako da bo omogočeno spoznavanje drugih mest in drugačnih pristopov k projektu.

Že navdušeno raziskujejo

Ena izmed štirih novomeških osnovnih šol, ki pripravlja svoj prispevek pri projektu Mesto pod Mestom, je tudi OŠ Grm. Tu so si izbrali najrazličnejše teme, od raziskovanja šolskih potrebščin nekoč in danes, kapiteljske cerkve, Bergmanove hiše in gradu Grm do zgodovinskih dogajanj v Novem mestu. Vesna Rakoša, ki vodi višjo stopnjo, je povedala, da so to nalogo skupaj z učenci vzeli zares in kot nagrado in priznanje, ker je bilo Novo mesto izbrano izmed številnih mest. Največ si jih je za svoje podrobnejše proučevanje izbralo zgradbe, ker se da tu dobiti največ gradiva. Ob koncu bodo izdelali kulturno-zgodovinski vodnik, ki mu bo vsak učenec prispeval svoj kamenček. Izdelava takšnega vodnika za učiteljice na OŠ Grm ni nekaj novega. Tilka Kaplan, vodja učencev, ki raziskujejo zgodovinska dogajanja v Novem mestu, je povedala, da je z enim svojih razredov že leta 1992 izdelala vodnik po mestu, ki so ga mladi ustvarjalci naslovili Rudolfovo-Novo mesto-Valentinovo. Na to, da imajo mladi svoje "mesto pod mestom" radi in da z veseljem spoznavajo njegovo preteklost, ki jo potem znajo tudi ceniti, kažejo tudi njihove pesmice. "Kapitelj na gričku tam stoji in Novo mesto krasi. Tintoretijeva slika v njem stoji, Kapitelj znan je po tej znamenitosti. Še mnogo je zanimivosti, ki Krka jim čar deli, umetniki nekdanji vsi so Novo mesto povzdignili. Mesto naše imamo radi, naj bo Rudolfovo, Novo mesto ali Valentinovo." LIDIJA MURN

Vest kot talka

Mrzel januarski veter je zavel nad prizoriščem krvavega dogajanja v dagestanski vasi Pervomajski. Hlad pa ni legel le na ruševine, strelske jarko in iznakažena človeška trupla, mrz in tesnoba sta prežela tudi marsikatero človeško dušo na tem planetu. Marsikoga je akcija jemanja talcev presenetila po obsegu, po drznosti in po krutosti, prav isto pa bi lahko rekli o razpletu drame ali, bolj rečeno, dokončni rešitvi po ruskem vzorcu. Rusko vodstvo se je vedlo kot užaljeni medved, ki ga je pičila čebela, ko ji je iz panja kradel med. Ukrepalo je grobo, arogantno in brez zavor. Večina žrtev je tako ali tako bilo kavkaške narodnosti in domače javnosti se Rusom ni bilo treba bati.

Razumljivo je, da nihče ne more odobravati čečenskega jemanja talcev in ubijanja ljudi, ki z vso zadelo nimajo nič skupnega. A priznati je treba, da nihče tudi ne bi smel biti

tudi tako

tih ali celo odobravati ruskega vojaškega posega v Čečeniji - rušenja čečenskih mest in vasi ter ubijanja čečenskega prebivalstva. Ruska kolonialna preteklost na Kavkazu ne daje sedanjemu ruskemu režimu nobene pravice biti gospodar in sodnik nad narodi, ki hočejo svojo suverenost. Vest sveta se ni oglasila, ko je Grozni drhtel v eksplozijah ruskih bomb in izginjal v plamenih. Tudi Čečenske množične ugrabiteljske akcije je niso prebudile, čeprav so morda imele med drugim tudi ta namen. Žal je ljudska mentaliteta tako imenovane zahodnega sveta drugače naravnana in svetovna vest je že prveč otopela. Bolj jo zanima na primer afera v angleški kraljevski družini kot pa usoda ljudi v "obrobni" delih sveta. Pa nas vendarle prav sedaj prepričujejo, da postaja svet globalna vas. Je v tej vasi kljub vsemu pot do človekove duše in sočutja še daljša?

Tudi slovenski predstavniki se do vprašanja niso javno opredelili, pa vendar bi v grobem lahko potegnili vzporednico s čečenskim ljudstvom, vsaj kar se hotenja po samostojnosti in lastni identiteti tiče. Kaj bi se zgodilo z nami, če bi živeli pod ruskim jarmom, si lahko predstavljamo. Ker imamo drugačen temperament in drugačne kulturne vzorce, bi se verjetno množičnih ugrabitev v našem osvobodilnem boju izogibali, kaj pa je zmogel v brezupni storiži do konca ponižani duh, pa lahko samo ugibamo. Tudi ni mogoče vedeti, kaj se bo še porodilo med Čečeni, kjer sta stiska in, kot smo videli, odločnost zelo velika.

Še najbolj pa je zaskrbljujoče vprašanje, kaj se bo izcimilo na ruski strani. Kot kaže, med ruskimi intelektualci ni dovolj razmišljujočih in vplivnih ljudi, da bi lahko odločno spremenili rusko politiko. Ker pa je ruski medved razdražen in močan, lahko v navalu besa potegne tudi usodne poteze. Odsotnost osveščene ruske in svetovne javnosti mu to omogoča. Zato nam je v duši lahko še bolj hladno in nelagodno.

TONE JAKŠE

S projektom Mesto pod mestom so na grmski osnovni šoli že začeli učenci 4. c razreda pod vodstvom mentorice Tilke Kaplan (na sliki levo). Odločili so se, da bodo raziskovali zgodovinsko dogajanje v Novem mestu.

Lokalna samouprava med

Občinski sveti so ekipe, ki naj bi popeljale barko lokalne samouprave v nove in lepše čase, njihovi krmari pa so predsedniki oziroma podpredsedniki, ki jih predstavljamo na teh straneh Priloge. Povedali so, kako je v letu dni tekla njihova plovba, kako so odgovorno in zahtevno nalogo opravili. Če bi njihove kritične misli strnili, bi lahko rekli, da varno in zanesljivo plovbo ogrožajo strankarska razdeljenost doma in centralistične težnje od zunaj, nedorečena zakonodaja, ponekod tudi konflikti med pristojnostmi svetov in županov pa še kaj.

BREŽICE

Dr. Alojzij Slavko Sušin

Brežiška občina spada med tiste v Sloveniji, ki imajo organe sveta, tudi predsednika. Tega je svet dobil razmerno pozno, saj je dr. Alojzij Slavko Sušin prevzel to vodilno funkcijo 12. oktobra lani.

Občinski svet se je še pred meseci nemalokrat ob pomembnih temah razdelil vsaj na dva politična tabora, ki sta si domala sovražno stala nasproti. Liberalna demokracija Slovenije, Slovenski krščanski demokrati, Slovenska ljudska stranka in Slovenska nacionalna stranka so konec septembra lani tudi sklenile koalicijski dogovor o sodelovanju pri delu občinskega sveta in njegovih organov. Koalicija, ki še traja, šteje 20 svetnikov; v svetu jih je skupno 30.

Zdaj so se zadeve umirile in sodelovanje med pozicijo in opozicijo v svetu poteka dobro, meni predsednik Sušin, ki ne graja opozicije, kljub temu da ga slednja na sejah sveta zelo pogosto zaposluje s pripombami in pobudami. "Opozicija je vredna vsega spoštovanja, ker je tako dejavna. Pozicija mora njene pobude obravnavati z vso resnostjo in mora sprejemati, kar opozicija predlaga dobrega," pravi dr. Sušin. Vladajoča koalicija, ki ji kot član LDS pripada tudi Sušin, po mnenju predsednika sveta deluje enotno, vendar ne za vsako ceno in ne pri vseh zadevah, kar je med drugim pokazala tudi seja sveta pred dnevi.

Sušin je predsednik sveta v občini, ki je podedovala precej dolga iz prejšnjega obdobja, nekaj pa si ga je v danih razmerah nakopala tudi pod sedanjo vodstveno ekipo. Je tudi predsednik sveta v državi, ki po njegovem nima očitnih nagibov, da bi pomagala občinam.

V delovnem programu bi morali po Sušinovem mnenju odločno rešiti iz preteklosti podedovan problem, in sicer, da je občina urbanistično neurejena in ljudje, povedano preprosto, ne dobijo dovoljenj za gradnjo. Dosti dela bo z začetno gradnjo srednje ekonomske šole. To sta dve od pomembnih tem, ki se bodo zrcalile tudi v delu občinskega sveta, kot meni predsednik Sušin.

MARTIN LUZAR

ČRNOMELJ

Andrej Kavšek

Dipl. inženir strojništva Andrej Kavšek, ki je vodja sektorja kakovosti v črnomaljskem podjetju Danfoss Compressors, je predsednik črnomaljskega občinskega sveta, na volitvah pa je kandidiral na listi Slovenske ljudske stranke. Pravi, da je bilo prvo leto nove lokalne zakonodaje težko iz več razlogov. Eden od njih je bil, da se je zakonodaja spreminjala, konec prejšnjega mandata pa ni bilo nikomur v občinskih upravah najbolj jasno, kako bo po novem, in pustili so stvari čakati. Opravljali so le najnujnejša dela.

"Občinski svet je moral prve mesece sprejeti kup novih aktov. Kaj je to pomenilo, nazorno kaže primer, ko nismo mogli podeliti plaketa, ki smo jih sicer podeljevali ob občinskem prazniku, ker smo morali ponovno sprejeti akt o tem, v tem času pa je občinski praznik že minil," pove Kavšek, ki sicer dobro ocenjuje delo občinskega sveta. Pravi, da so naredili vse, da pa sam tako in tako nikoli ne prizna poraza in ne vrže puške v koruzo, ampak vztraja do konca, dokler ne najde rešitve.

V letošnjem letu bodo v črnomaljskem občinskem svetu posvečali veliko pozornost reševanju prometnim vprašanjem in ekologiji. Kar pa se tiče brezposelnosti, da predstavnik občinskega sveta lahko v podjetjih zgolj prosijo, da bi se razmere izboljšale, ne morejo pa nanje vplivati. Glede delitvene bilance med črnomaljsko in semiško občino pa je Kavšek prepričan, da jo bodo morali rešiti tako, kot je predvidel zakon. "Občini bosta morali najti kompromis. Ocenjevanje vrednosti lastnine bi bilo metanje denarja skozi okno. Pričakujem, da si bomo premoženje razdelili sporazumno ter se tako končno znebili cikle, ki nas oboje ovira pri razvoju. Semičane morda še bolj kot nas," pravi Kavšek, vendar je kljub številnim neznankam v lokalni samoupravi zadovoljen s prvim letom. Po njegovem so bili črnomaljski svetniki strpni in med njimi ni bilo sporov.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

DOBREPOLJE

Brane Brodnik

Brane Brodnik je predsednik občinskega sveta Dobrepolje. Čeprav je mlad, je bil že prej odbornik občinske skupščine Grosuplje. Po poklicu je diplomirani inženir elektrotehnike, dela pa doma v Kopoljah kot zasebni raziskovalec na področju računalniškega programiranja.

"Sploh ni vprašanje, če nam gre zdaj bolje, ko so

Dobrepolje samostojna občina. Vsak Dobrepoljec ve, da je zdaj bolje. Toliko, kot smo v minulemu letu naredili v Dobrepoljah, nismo prej v več letih skupaj," je povedal za začetek in dodal, da je bilo to možno, ker je v občini ostalo več denarja, kot ga je prejšnja leta. To lahko pomeni, da so Dobrepoljci prejšnja leta dobili premalo, pa tudi, da so zdaj bolj čisti računi in da dobljeni denar bolj obrnejo.

Med pomembne lanske dosežke sodi ureditev občinskih upravnih prostorov. Asfaltirali so nekaj lokalnih in krajevnih cest. Na republiškem natečaju so konkurirali in dobili še dodatno denar za posodobitev ceste proti Hočevju. Iz republiških virov pa je bila lani po več letih le dokončno posodobljena in asfaltirana cesta proti Grosuplju, ki je bližnjica Dobrepolj za Ljubljano.

Za novo občino je pomembna še ustanovitev Javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda. Tako so končno dobili pod skupno "streho" vse šole v občini, tudi šole v Strugah, ki je prej sodila v občino Kočevje, in vrtec v Kopoljah. Posebno razveseljuje, da so pridobili zaupanje Stružancev, ki so na referendumu glasovali proti priključitvi k občini Dobrepolje. To zaupanje je treba še utrditi, zato dajejo velik poudarek tudi razvoju Strug. Poleg cest je bilo po vaseh narejenega še veliko drugega: pločniki, kanalizacija, parkirišča in še kaj. Najpomembnejše pa je, da je uspel referendum za dograditev osnovne šole in vrta na Vidmu ter za posodabljanje cest v Strugah.

Za letos pa je potrebno čimprej zbrati po vaških odborih želje in jih vnesti v občinski plan dela za naslednja štiri leta. To je pomembno zato, da bodo ljudje in člani občinskega sveta vedeli, kaj in kdaj se bo kje gradilo in urejalo. Zdaj namreč na sejah pogosto po nepotrebnem izgublajo moči v prepirih, kaj je treba najprej narediti. Potem bo manj preprirov.

JOŽE PRIMC

IVANČNA GORICA

Jurij Gorišek

"Naš namen je ohraniti pokrajino z ljudmi in vasi povsod in to dvigniti na višjo raven: gospodarsko, kulturno... V sožitju mora potekati tudi delo sveta. Kdor bo zdravar, se bo opekel. O tem sem prepričan," je strnil svoj pogled na delovanje občinskega sveta občine Ivančna Gorica v tem letu predsednik sveta, 54-letni magister financ Jurij Gorišek, zaposlen kot visok državni uradnik (direktor urada za zavarovalni nadzor) v Ljubljani pri ministrstvu za finance. Za svetnika je bil izvoljen na listi SKD.

Po besedah mag. Goriška imajo ivanški svetniki nalogo poskrbeti, da dobijo krajji, ki so bili bolj zaposavljeni, malo več (na primer Suha krajina z Ambrusom, zaledje Višnje Gore in Šentvida, morda tudi zaledje Stične), "vendar vsi do enakomerne stopnje". To pa se nanaša predvsem na vodovode, ceste, telefonijo, obnovo kulturnih domov. "Občina je dolžna v prvi vrsti skrbeti za javno dobro, predvsem za komunalne in družbene dejavnosti, vse od vrtecev in šol do zdravstvenih. Mi si ne moremo privoščiti kakšnega posebnega koncepta razvoja, ustvarjanja kakšne industrije, odpiranja novih tovarn, da bi na primer ustvarili 300 delovnih mest, ker za to pač ni denarja. Počasi lahko naredimo kakšne obrtne cone, omogočimo obrtnikom regresa, manjše naložbe v turizem, toda to so minimalni zneski v nekaj deset tisoč markah!"

Glede na to, kako je občina nastala z mnogimi dokaj raznolikimi interesi krajev, sem si predstavljal, da bo preteklo leto prilaganja. Pri tem pa je izredno pomembno, da ugotovimo, katere so glavne točke, in da se naučimo sodelovati, da tisti, ki je mislil, da bo delal zdrave, spozna da tu ne bo imel mesta. Mislim, da so tisti, ki imajo to v sebi, spoznali, da za zdrave ne bodo

dobili večine. Tu, upam, sem tudi nekaj prispeval. V svojem mandatu hudih zdrav ne bom dopuščal! Z upravo je možno toliko, kolikor zna in kolikor je voljna delati. Gotovo manjka ljudi, ki znajo voditi projekte in obvladajo finance. Projekti niso šala, to dobro vem, ker imam z njimi 30-letne izkušnje!"

PAVEL PERC

KOČEVJE

Alojz Košir

S pojavom demokracije v Sloveniji je iz dotedanje politične anonimnosti stopil tudi Alojz Košir, ki je bil izvoljen za predsednika kočevskega odbora stranke SKD, na čelu katere je še danes. Politične izkušnje si je pridobival počasi, tudi kot poslanec in nosilec funkcije v prejšnji sestavi občinske skupščine, lani pa je po koalicijskem dogovoru med

strankami v svojem 54. letu pristal na izvolitev za predsednika kočevskega občinskega sveta.

Priljubljen je bil na vse, pravi, zato mu kljub kritikam, ki jih je pogosto deležen na račun slabega vodenja sej, ni žal, da je funkcijo sprejel. Na prvem mestu mu je namreč Kočevska, ki mu je kot rojenemu Kočevjarju še posebno pri srcu. Pripomoči želi k njenemu hitrejšemu razvoju, zato na sejah sveta dopušča grob dialog, s katerim po njegovem mnenju pridejo do mnogih dobrih predlogov in rešitev. Na kritike tistih, ki na takšen način dela sveta ne pristajajo, se zato ne ozira. Zanj so, kot pravi, pomembni rezultati, ti pa so po letu dni dela po njegovi oceni in tudi mnenju večine svetnikov dokaj dobri. Na dvanajst rednih in eni izredni seji sveta so namreč sprejeli preko 110 sklepov, odlokov in drugih aktov in to navkljub težkemu začetku dela sveta, za katerega je bilo značilno "ukvarjanje samih s seboj" in "iskanje samih sebe".

Poklicno in politično delo ob dobrem sodelovanju s kočevskim županom Jankom Vebrom usklajuje tako, da na Srednji šoli Kočevje, kjer poučuje na smeri za strojništvo kot učitelj tehnolog, nadomešča izostanke z dela. Zaradi političnega dela je malo doma. K sreči ima žena za njegovo delo veliko razumevanja, štirje vnuki pa tako pri starih starših vedno "pridejo na svoj račun".

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

KRŠKO

Robert Kerin

Krški občinski svet se je v preteklem letu sicer zelo velikokrat sestel, tudi s sklenjenostjo ni bilo težav, povprečna seja je bila dolga celo 8 ur, a kdor je delo sveta vsaj bežno pogledal, je lahko opazil, da ni bilo prav uspešno, saj so bile moči bolj usmerjene k strankarskim razprtijam kot pa k reševanju težav, ki jih v eni večjih slovenskih občin ni malo.

"Že volitve so pokazale, da je ena stranka izrazito močna, glasove pa si deli še nekaj strank, tako da je večino, celo navadno, težko doseči. Škoda, da vodilna stranka ni naredila koalicije in bi tako zagotovila večino," pravi Robert Kerin, podpredsednik krškega sveta. Občinski svet namreč še vedno nima predsednika niti podžupanov ne. Tako velik občinski svet (31 svetnikov) pa naj bi imel poleg predsednika vsaj dva podpredsednika in podžupane. Kljub poskusom predsednik ni bil izglasovan. Robert Kerin meni, da je bilo sodelovanje župana z občinskim svetom relativno dobro, a ga je občutno premalo, tako kot pri delu sveta pa so se razmerja odražala tudi v odborih in komisijah. "Veliko so se sestajali, a da so prišli do sklepov, je bilo potrebnih preveč moči in časa."

Krška občina je med zadnjimi, če ne zadnja v Sloveniji dobila statut. "V ospredju so bili strankarski boji, res pa je, da imamo sedaj enega najboljših in celovitejših statutov, tako da niti ni slabo, da se je sprejemal tako dolgo," meni Kerin. Svet še vedno deluje po začasnem poslovniku, osnutek naj bi prišel na dnevni red konec januarja.

Kerin upa, da se bo koalicija formirala in se bodo strankarska nasprotja pokazala namesto pri političnih prerakanjih pri konkretnih problemih, s katerimi se je svet sicer srečeval tudi sedaj. Najbolj pereče je bilo gotovo zapiranje rudnika Senovo, svet pa je ustanovili delovno skupino za spremljanje aktivnosti v zvezi z njim, tako da bo letos, ko bodo sproščena proračunska sredstva, gotovo videli velik napredek. Delo bo verjetno uspešnejše tudi pri delu sveta, ko bo sprejet poslovnik. Podpredsednik sveta bo imel v kratkem razgovor z vsemi predsedniki strank in vodji svetniških skupin, tako da bi s strpnostjo le doslej konstituiranje občine, torej imenovali nosilce funkcij, ki so potrebni za normalno delo občinskega sveta.

TANJA GAZVODA

LOŠKI POTOK

Dr. Peter Rus

Smo v času obračunov za preteklo leto. V Loškem Potoku uspešnost merijo predvsem na podlagi dela njihove nove občine. Predsednik občinskega sveta dr. Peter Rus, ki poleg tega dela vodi tudi resor za zaposlovanje, je o tem povedal:

"Z velikimi neznankami in nekakšnim nelagodjem smo začeli na svoje. Z nastankom nove občine se še zdaleč niso rešili vsi problemi, ob starih pa se vedno znova porajajo še novi, mi pa prihajamo v zagato, kako jih vse rešiti. Če bi delo občinskega sveta ocenjeval glede na majhnost naše občine in majhno število ljudi, potem bi lahko rekli, da so uspehi veliki. Nekaj stvari pa nehote odpravimo, denimo zaposlovanje, ki ga bo treba reševati drugače kot doslej."

Gotovo je največji uspeh nova cesta. Tu imajo veliko zaslug župan, strokovna ekipa in posamezniki. To je bilo kar drzno dejanje. Pohvalno je tudi to, da sta se župan in občinski svet dobro ujela. Strpnost in enotnost sta po moji oceni jamstvo uspeha tudi zanaprej. Osebnostnim, da je ključnega pomena za napredek občine, da vsem ljudem zagotovimo existenco. Žal je trenutno stanje v gospodarstvu katastrofalno. Občina sicer nima neposrednega vpliva na gospodarstvo, trudimo pa se, kolikor je v naši pristojnosti, da bo npr. v primeru Inlesa stečaj kar najmanj boleč, da se ne bo ponovila zgodba Rika, kjer je počasnost reševanja ustrezala le nekaterim.

Letos imamo v načrtu telefonijo. Upam, da nam bo uspela. Probleme imamo z vodovodom, zlasti travlanskim, ki nimata uporabnega dovoljenja. Mnogo je zadev, ki zahtevajo takojšnje ukrepanje, pa tega ni, ker nam sredstva ne dovoljujejo. Lahko pa rečem, da naredimo veliko več, kot smo naredili v prejšnjem mandantnem obdobju, ko smo bili še v ribniški občini. Trenutno nas čaka delitvena bilanca, ki ne bo tako preprosta, kot si nekateri zamišljajo. Nekateri jo jemljejo zelo preprosto, denimo ribniški župan. S to občino se sicer dogovarjamo, kočevska inačica delitve pa je popolna nznanka. Pričakujemo še velike zaplete. Shodili smo uspešno in lahko optimistično gledamo v prihodnost."

ALBIN KOŠMERL

METLIKA

Jože Mihelčič

Predsednik metliškega občinskega sveta Jože Mihelčič, sicer v.d. direktorja Komunale Metlika, ki je na občinskih volitvah kandidiral na Listi za Metliko, meni, ko se ozre v minulo leto, da ga je tukajšnji občinski svet zapravil za konstituiranje občine po zakonih o lokalni samoupravi. Po njegovem so zlasti nenormalno dolgo vlekli s sprejemom

poslovnika. Sprejeli so ga šele jeseni, medtem ko so konstituirali telesa sveta šele konec decembra.

"V začetku našega mandata je bilo še čutili strankarsko pripadnost svetnikov, sedaj pa že lahko rečem, da smo ekipa, ki daje prednost življenjskemu reševanju problemov. Vendar pa imamo pri reševanju težav večkrat zvezane roke," pravi Mihelčič, prepričan, da jih je država glede lokalne samouprave pošteno potegnila za nos.

Po njegovem je vse preveč centralizirano. Denar se steka v Ljubljano, potem pa morajo zanj prositi, prošnje pa vsestransko utemeljiti. Za takšne utemeljitve je po njegovem potrebnega veliko dobrih kadrov na občinski, ki pa jih v Metliki, kjer je občinska uprava skrčena na najmanjšo mero, ni. "Že res, da je država zagotovila porabo v občini, a 80 odst. tega denarja je z zakonom že razdeljenega. Metliški proračun je vreden okrog 3 milijone nemških mark, v občini pa lahko tuhtamo le, kako bomo razdelili 500 tisoč mark. Problemov pa je zelo veliko. Samo na komunalnem področju bi potrebovali milijon mark na leto, da bi do leta 2000 narednadi zamujeno," razmišlja Mihelčič ter z žalostjo ugotavlja, da se glavni namen občinskega sveta, torej reševanje lokalnih problemov, ni uresničil.

Razlogi so po njegovem trije: za reševanje teh težav ni ne programov, ne denarja, ne kadrov. "Po eni strani država ni prav nič varčna pri reševanju svojih problemov, a jih rešuje nekvalitetno, po drugi strani pa za lokalne probleme ni denarja in je potrebna velika improvizacija," pravi Jože Mihelčič in v nekaj besedah opiše minulo in prihodnja leta tako: "V preteklem letu smo se v občinskem svetu precej ukvarjali sami s seboj-upam pa, da se bomo sedaj prijeli dela na pravem koncu."

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

centralizacijo in strankarstvom

NOVO MESTO

Janez Mežan

Profesor slovenščine, ki izhaja s Ponikev pri Trebnjem, a zdaj živi v Mirni Peči, je postal predsednik sveta mestne občine že na 1. seji sveta decembra 1994. Zaposlen je na Gimnaziji Novo mesto, pred tem pa je 11 let poučeval v Ivančni Gorici in bil tudi ravnatelj Študijske knjižnice v Novem mestu.

Prepričan je, da je kot predsednik le eden med

enakimi, saj ima en glas v svetu in se mora tako kot ostali podrežati poslovniku sveta. Hkrati mora usklajevati delo, skrbeti za zakonitost in delovati združevalno. Vsem svetnikom je dolžan zagotavljati enake možnosti za razpravljanje ne glede na pripadnost stranki (sam je član Janševe SDSS).

Po njegovem ima svet zelo velike pristojnosti in sprejema vse pomembne odločitve ter okvirje za življenje in razvoj občine. "Lani so imeli 14 sej in vsaka je imela 10 do 12 točk dnevnega reda. Marsikateri bi se lahko izognili, če bi imeli župani več pristojnosti. Tako bi marsikdaj lahko sami ali pa v sodelovanju z občinsko upravo rešili zadeve, kar bi lahko izboljšalo operativno delo, omogočilo večjo učinkovitost in hitrejša ukrepanja. Žal je zakonodaja tu nedorečena. Na začetku, ko so sveti začeli delovati, se sploh ni vedelo, kakšne so čigave pristojnosti. Menim, da bi morali natančneje opredeliti pristojnosti županov in svetov; če bi bilo to storjeno prej, gotovo ne bi prihajalo tolikokrat do konfliktov med svetom in županom."

Janez Mežan meni, da novomeški svetniki dovolj široko razumejo potrebe občine in da znajo tudi v pravem trenutku postaviti lokalne interese pred strankarske. Delo v svetu po njegovem dobro teče, saj redno opravljajo predvidene naloge, odprta pa ostaja delitvena bilanca med občinami Škocjan, Šentjernej in Novo mesto. Prav bi bilo, ko bi ljudje vedeli, da občinski svet sprejema odloke in daje okvirje, medtem ko je za njihovo uresničevanje dolžna skrbeti občinska uprava na čelu z županom.

Meni pa, da je svet preveč dosledna preslikava državnega parlamenta z vsemi odbori in komisijami vred, zato se razprave prevečkrat spolitizirajo. Jasno določene pristojnosti, več prostih rok županu, a hkrati ohranjena zakonodajna in nadzorna funkcija, naj bi bodočim občinskim garnituram olajšale delo.

BREDA DUŠIČ GORNIK

OSILNICA

Mirjana Šercer

Predsednik občinskega sveta Jože Štivec ni želel dati izjave, ker je s tega položaja odstopil, vendar občinski svet še ni izvolil novega predsednika, zato smo za izjavo podpredsednico Mirjano Šercer.

Je učiteljica na osnovni šoli Osilnica. Občina Osilnica je najmanjša slovenska občina in šteje manj kot 400 prebivalcev. V tako

majhni občini pa se vse kaže v povsem drugačni luči kot v velikih občinah. Tu so tudi majhni uspehi veliki, isto velja za težave ali nesreče.

Mirjana Šercer meni, da so kljub majhnosti lani dosegli v občini kar velike uspehe. Osnovna preskrba z vsemi življenjskimi potrebščinami je zagotovljena vsem občanom, prav tako tudi zdravniška in socialna oskrba.

Uspeh je dosežen tudi na področju osnovnega šolstva, saj so lani dobili še eno učiteljico in imajo tako dva kombinirana oddelka na razredni stopnji. Šola skrbi tudi za kulturna dogajanja. Nimajo pa učenci še primerne telovadnice. Osilnica je dobila tudi turistično pošto, kjer turisti dobijo informacije pa tudi propagandno in drugo gradivo. Prizadevamo si tudi, da bi za predšolske otroke zagotovili družinsko varstvo.

V občini je bilo poskrbljeno za neprekinjeno požarno varnost in civilno zaščito. Potreba po tem se je pokazala med neurjem lansko jesen, ki je povzročila v občini za okoli 160 milijonov tolarjev škode, kar pomeni 15 občinjskih proračunov.

Letos bomo uredili čistilno napravo in kanalizacijo na Selih in v Osilnici. Vse vasi že imajo javno razsvetljavo, nekatere - takih je malo - pa jo bodo dobile letos. Poskrbeli smo za javno snago. Nezaposleni preko javnih del skrbijo za čisto okolje.

V gradnji je cesta Osilnica-Kočevska Reka, ki bo šele prava cestna povezava s Slovenijo in bližnjica do Kočevja in Ljubljane. Vendar pri gradnji nastajajo težave, ker narovarstveniki zahtevajo varovanje črnega bora, kar naj bi imelo prednost pred nujnimi potrebami ljudi. Upamo, da bo končno le zmagal razum, saj v občini menimo, da se bo marsikateri občan, ki je zdaj zaposlen drugod, vrnil v domačo občino, če bo zgrajena ta cesta. Menimo, da je treba zagotoviti normalno življenje našim ljudem, ki si gotovo žele živeti v sožitju z zdravim in čim bolj ohranjeno naravo.

JOŽE PRIMC

RIBNICA

Andrej Mate

Predsednik ribniškega občinskega sveta Andrej Mate je prevzel vodenje sveta aprila lani, ko je dotedanji predsednik sveta Jože Tanko postal ribniški župan. Kot neodvisen kandidat zbora gospodarstvenikov Ribnice je sprejel ponujeno funkcijo, ker ga je dotedanje delo sveta prepričalo, da svetniki pri sprejemanju odločitev niso omejeni s strankarskimi direktivami.

Slednje se je po Matetovem prepričanju izkazalo za dobro, saj so svetniki v preteklem letu kljub precejšnjim začetnim težavam brez večjih zapletov na enajst rednih in dveh izrednih sejah sprejeli preko 200 sklepov, odlokov, pravilnikov in drugih aktov.

K učinkovitemu delu sveta, ki do sedaj še ni zabeležil nesklepnosti, je po Matetovem mnenju prispevalo tudi dobro sodelovanje z županom in zaupanje v delo občinske uprave. Zaupanje je upravičeno, pravi Mate, saj so odbori oblikovani po principu strokovnosti članov posameznih odborov, kar pa si ribniški občinski svet lahko "privožeti", saj je med vsemi dvajsetimi svetniki dobra polovica fakultetno izobraženih.

Fakultetno izobrazbo ima tudi Andrej Mate, ki pri 34-ih letih dokazuje, da leta, izkušnje in s tem pridobljena modrost niso vselej najpomembnejši pogoj za uspešnost. Kot diplomirani ekonomist je že štiri leta prvi mož v ribniškem podjetju ITPP, kot magister managementa pa občasno predava na Gea collegeu. Delo za občinski svet ga "obremenjuje toliko, kot je tudi pričakoval, da ga bo." Zaradi preobremenjenosti se je lani moral odpovedati funkciji predsednika rokometnega kluba Inles. Kljub temu je klubu ostal zvest z nekoliko manjšimi zadolžitvami, zvest pa ostaja tudi v obljubi ženi in otrokoma, da kar največ sicer skopo odmerjenega prostega časa preživi v krogu družine.

MOJKA LESKOVŠEK-SVETE

SEMIČ

Anton Malenšek

Anton Malenšek, predsednik občinskega sveta Semič, je član slovenskih krščanskih demokratov, sicer pa je dipl. inženir strojništva in direktor ter lastnik zasebnega podjetja Tomal. Semiška občina je nova in zanjo so se Semičani z veseljem odločili, saj se jim je po Malenškovih besedah zdelo, da so v črnomaljski občini prikrajšani. Kar pa se tiče pričakovanj pred letom dni, je prepričan, da danes ni

razočaran nihče, ki je bil takrat realist.

"Prvo leto je bilo v novih občinah namenjeno urejanju novo nastalih razmer, vendar smo pri nas naredili še marsikaj drugega. Zlasti smo bili uspešni pri investicijah, kot sta gradnja šole in vodovoda, kjer so dela potekala po načrtih. Še vedno pa ostajajo največji problem ceste, pri katerih so nas nekoliko opeharili, morda tudi zaradi našega neznanja in slabega informiranja," pove Malenšek. Zatrjuje pa, da se v primerjavi s črnomaljsko občino še vedno počutijo v podrejenem položaju, ker ne morejo priti do vseh informacij. Po kapljicah odkrivajo, koliko imajo skupnega premoženja z nekdanjo skupno občino, včasih pa je tudi težko ugotoviti, kakšni so bili viri premoženja. Da bi vse to premoženje ovrednotili, bi porabili veliko denarja, težko pa je ugotoviti, po kakšnem ključu ga razdeliti. To delo so prepustili županoma in v Semiču upajo, da bo končano letošnje leto.

Malenšek je od vsega začetka vztrajal, da bi proučili, na kakšen način se bo občina preživljala, in pripravili projekte. Ima tudi vizijo razvoja občine, za katero meni, da je prava, vendar je to za sedaj predvsem njegov pogled na razvoj. Po njegovem bi ga morali postaviti na dva stebra: na podjetništvo in turizem. A najprej morajo imeti osnove za razvoj. Za podjetništvo sedaj pripravljajo prostorsko-ureditvene pogoje. Pri turizmu pa bi morali razmišljati predvsem, kaj naj ponudijo gostom, da bodo ostali v teh krajih čim dlje časa, pri tem pa bi morali imeti v mislih tudi odpiranje tržišča za kmetijske pridelke.

MIRJANA BEZEK-JAKŠE

SEVNICA

Martin Novšak

Martin Novšak, predsednik sveta občine Sevnica, na volitvah izvoljen na listi SKD, po poklicu diplomirani inženir, je eden vodilnih in najbolj odgovornih mož za delovanje Nuklearne elektrarne Krško: "Svet občine Sevnica je v letu 1995 na 14 rednih in eni izredni seji sprejel 191 sklepov, med katerimi je potreben posebej omeniti sprejem občinskega statuta, poslovnika občinskega sveta, zaključnega računa za leto 1995, proračuna za leto 1995 in 19 odlokov ter pravilnik in odredbo. Občinski svet je imenoval 11 odborov, ki pripomorejo h kvaliteti dela sveta.

Med pomembnejšimi praktičnimi sklepi velja omeniti sklep o nadaljevanju že začelih in o novozastavljenih ak-

tivnostih za modernizacijo lokalne infrastrukture, ki ga lahko vsaka krajevna skupnost izkoristi v prid nadaljnjega lastnega razvoja. Pri tem ne moremo mimo paketa odlokov s področja varstva in urejanja okolja, s katerimi želimo občane še dodatno vzpodbuditi k razmišljanju, da je je naš bivalni prostor odraz nas samih, in k dejanjem, ki bodo postopoma pripeljala do še lepše, bolj urejene in bolj zelene Sevnice in njene okolice.

V korist občine in njenih občanov pa nas čaka še veliko nalog, saj se zavedamo, da še marsikaj ni postorjeno. Naše nadaljnje delo bo usmerjeno v izvajanje že sprejetih odlokov iz varstva okolja, posodabljanje lokalne infrastrukture, osnovnih šol, ustvarjanje pogojev za obstoj in razvoj dejavnosti, kot so obrt, podjetništvo, kmetijstvo, turizem, ki omogočajo občanom boljše življenje. Sociala, izobraževanje, kultura telesna kultura, so tista področja, ki imajo in bodo deležna v občinskem svetu posebne pozornosti.

Mislím, da je bilo dosedanje delo občinskega sveta občine Sevnica konstruktivno in plodno, za kar se imamo zahvaliti prizadevnim članom sveta, delovnim telesom sveta ter županu in njegovim sodelavcem.

PAVEL PERC

ŠENTJERNEJ

Alojz Simončič

Zakon o lokalni samoupravi je pred svetnike novonastale občine Šentjernej postavil kup nalog, ki so jih glede na to, da so orali ledino, dobro opravili. Tako so na prvih sejah volili vodstvene organe in formirali najnujnejše komisije, za nameček pa so se morali spopasti še s prostorsko problematiko nove občine, saj je bila uprava sprva stisnjena v prostorih krajevne skupnosti. Na občinski praznik konec av-

gusta so slavnostno odprli nove prostore v bivšem župnišču. Svetniki so na začetnih sejah obravnavali tudi veliko zadev, vezanih na popkovo prejšnje občine, kot so na primer skupna podjetja, skladi itd. "Večina jih je sicer ostala skupnih, a to ni dokončno zabetonirano, vendar je zaenkrat boljše tako, kot je," pravi predsednik občinskega sveta Alojz Simončič.

Tudi statut je svetnikom zaradi strankarske neusklajenosti vzel kar precej časa, na koncu pa so le našli kompromis in je bil, tako kot odlok o sistematizaciji občinske uprave, sprejet z absolutno večino. "Ko so stvari zrele, jih svet brez težav sprejme, čas razpravljanja pa ne sme biti merilo kakovosti odločitev, saj bi bile prehitre odločitve lahko usodne," pravi Simončič. Proračun je bil razmeroma dobro pripravljen, saj je bil obravnavan in sprejet na eni sami seji, da pa nekatere postavke niso bile najbolj zastavljene, ni nič presenetljivega, saj je bilo tudi to področje za svetnike novo. Sicer pa so bile po mnenju predsednika občinskega sveta potrebe občanov v okviru možnosti zadovoljene.

Svetniki so se lotili tudi reševanja nekaterih v javnosti spornih vprašanj, kot so delovanje bivših krajevnih skupnosti, podjetja Prag in peskopopa Camberk, ker pa so postopki razčiščevanja daljši, se bodo s temi vprašanji še ubadali, saj si tudi svet želi priti s temi kočljivimi zadevami na čisto.

"Sodelovanje z občinsko upravo je bilo uspešno, glede na začetne težave, s katerimi smo se srečevali zaradi novosti in nedorečene zakonodaje, pa občinski svet v preteklem letu ni imel časa za delanje načrtov, čeprav smo pravzaprav postorili vse, kar se je dalo v enem letu. Napake so verjetno bile, saj se vsi še učimo, a v letošnjem letu bo že lažje usmerjati tako aktivnosti kot proračun. Počasi in postopno lahko pričakujemo celo napredek v občini, seveda pa ne bomo zamudili nobene priložnosti, ki nam jo bo z različnimi razpisi ponudila država," pravi Alojz Simončič.

TANJA GAZVODA

ŠKOCJAN

Marija Halas

V lanskem letu svet občine Škocjan ni imel izdelanega posebnega načrta dela, saj je bilo to šele začetek novonastale občine, zato pa je bil statut med prvimi nalogami sveta, ki je bil sprejet že v začetku leta. Obravnavali so tudi številne druge odloke in akte ter tekoče aktivnosti. Kljub ne-definirani zakonodaji o lokalni samoupravi predsednica sveta Marija Halas ocenjuje delo sveta v preteklem letu za uspešnega - na vseh sejah so bili sklepní, ni bilo čutili strankarskih težej pri reševanju problemov, svetniki so vložili veliko truda in so bili pripravljeni pomagati, ne nazadnje pa je bilo tudi sodelovanje z občinsko upravo in županom dobro.

Nerešena vprašanja oziroma naloge, ki se nadaljujejo tudi v letošnjem letu, so gotovo vzpostavitev podružnične šole na Bučki (to naj bi se zgodilo še letos) in dopolnitve dejavnosti šole v Škocjanu z ustanovitvijo oddelka glasbene šole. Določilo naj bi lokacije za gradnjo obrtne cone, reševali romsko problematiko, letos bodo formirali tudi občinski praznik in še kaj. Sedaj bo tudi lažje sprejeti proračun kot lani, saj je finančno stanje le bolj jasno, praktično na vseh področjih življenja v občini pa bodo lahko delali bolj načrtno.

Poskušali bodo približati dejavnosti občine in upravnih enot občanom, tako naj bi celotno občino pokrivala ena upravna enota in bi le ta omogočila občanom preko urada

urejanje čim večjega števila zadev v samem Škocjanu. Ljudje so namreč na tem območju še vedno delno vpeti v okvirje nekdanjih občin: novomeške in sevnške. "Upamo, da bomo v zadovoljstvo vseh čimprej rešili zahteve občanov Bučke po krajevni organiziranosti. Zakon o postopku za ustanovitev občin in določitev njihovih območij je še v parlamentarni razpravi in upamo, da bo v njem opredeljen tudi status krajevnih oziroma vaških skupnosti. Menim, da je nastopila težava pri informiranju občanov, ljudje so bili premalo seznanjeni s spremembami, ki jih je prinesla nova lokalna samouprava, saj je tudi funkcija občine drugačna, velik del pristojnosti namreč pripada upravnim enot," pravi Marija Halas, edina svetnica v sicer 12-članskem svetu.

TANJA GAZVODA

TREBNJE

Dr. Marjan P. Pavlin

Predsednik občinskega sveta Trebnje, dr. Pavlin, je zaposlen kot vodja ginekološko-porodniškega oddelka novomeške bolnišnice:

"Ob pregledu dela občinskega sveta Trebnje za leto 1995 sem kot njegov predsednik lahko povsem zadovoljen. Premagali smo začetniške težave in izpeljali 11 rednih sej. Seveda ni šlo brez težav in zapletov, predvsem na začetku našega delovanja, ko niso

bile jasne pristojnosti župana in občinskega sveta, kar je povzročalo nezaupanje med občinsko upravo, županom in svetom. Tem nesoglasjem je botroval tudi poskus delovanja na star način (občinska skupščina in izvršni svet občine!). Po sprejetju sprememb zakona o krajevni samoupravi, sprejetju sistematizacije in oblikovanju občinske uprave, je naše delo steklo. Na sejah smo ob dobri udeležbi (od 25 članov sveta se je seje udeleževalo 22 svetnikov) brez zapletov sprejeli akte sveta in občine, le statut smo zaradi nesoglasja svetnikov (občinski praznik - dva spominska dneva!) sprejeli šele v drugem poizkusu. Večino sklepov smo na sejah sprejeli soglasno, pri kadrovskih zadevah pa s preglašovanjem. Sprejeli smo precejšnje število odlokov in rešili več kot 60 prošelj, saj smo prisluhnili vsaki prošnji krajanov, društva ali organizacije. Menim, da je uspešnost občinskega sveta prav v navezi občan - svetnik - občinski svet in obratno. S formiranjem odborov sveta bo naše delo lažje in boljše, saj bodo odbori bolj strokovno reševali in reševali problematiko vlog ter pripravili ustrezne rešitve za sprejem le-teh na sejah občinskega sveta.

Letos bo potrebno sprejeti poslovnik sveta in izpeljati volitve v krajevne (skupnosti) svete. Danes delujejo nekatere KS v občini dobro, druge slabo. Menim, da trditve nekaterih, da je trebanjska občina prevelika, ni iz trte izvita, ampak se bo lahko ta velikost kaj kmalu izkazala za resen problem pri delovanju KS. Kako bomo izpeljali volitve v krajevne svete, še ni jasno, ker je ministristvo za lokalno samoupravo na tem področju lani naredilo vse premalo."

PAVEL PERC

VELIKE LAŠČE

Peter Indihar

Peter Indihar po poklicu kmetijski inženir, je zaposlen pri Kmetijskem zavodu kot kmetijski svetovalec.

"Lokalna samouprava je dolgotrajen projekt in je njeno delovanje težko oceniti po šele letu dni delovanja. Upamo pa, da bo želeni cilj, se pravi odločanje o lokalnih zadevah na lokalni ravni, hitreje dosežen. Lani smo predvsem konstituirali novo občino in njene organe in nadaljevali z izpolnjevanjem programov na področju šolstva, zdravstva, kulture, društvenih dejavnosti, turizma, kmetijstva, drobnega gospodarstva, socialne in komunale. Dokončali smo nekaj že prej začelih investicij (mrliške vežice v Laščah, vodovod na Turjaku, asfaltiranje cest do Krvave peči in Velikega Ločnika, urejanje vodotoka Rašica), nekaj del pa bo potrebno dokončati letos, ko bo treba poskrbeti tudi za dokončanje nekaterih cest.

Pričakujemo tudi, da bomo letos za urejanje komunalnih zadev v občini dobili več denarja, saj smo se lani otepalí z velikimi težavami zaradi pomanjkanja denarja. V občinskem proračunu za letos bo treba zagotoviti denar za komunalne zadeve (vzdrževanje in asfaltiranje cest, pridobivanje dokumentacije za gradnjo čistilne naprave, sanacija vodovoda za Velike Lašče), drobno gospodarstvo, kmetijstvo in dopolnilne dejavnosti (za regresiranje obrestne mere za posojila za te dejavnosti) in za druge programe, za katere je v lanskem občinskem proračunu zmanjkalo denarja. Načrtujemo pa tudi sodelovanje v programih za sicerjlanje podeželja preko firme AREA PRO Cerknica, in oživljaj pri gradnji suhorobarske ceste in organizaciji mednarodnega tabora Most-vas, ki bo tudi v eni izmed naših vasi.

Sodelovanje med občinskim svetom, občinsko upravo in županom je bilo dobro in uspešno, saj ni prihajalo do nepotrebnih zapletov. Že na začetku smo namreč razčistili pristojnosti posameznih organov. Nekaj zapletov je bilo le pri določevanju občinskega praznika, kar pa za občino ni bistvenega pomena. Razne težave in zaplete pa smo in bomo vedno reševali s skupnimi močmi in v korist občine in njenih prebivalcev. Pri tem ni bilo političnih zapletov zaradi posameznih strank, saj stranke na lokalni ravni niso in ne bodo gibalo razvoja."

JOŽE PRIMC

Pometač, čuvaj in direktor

V Sloveniji je danes okrog 50.000 obrtnikov, poleg tega pa redno deluje čez 40.000 malih podjetij. Poplava novih podjetnih ljudi je dobra osnova za razvoj in zdravo selekcijo med njimi. Eni bodo ostali, drugi propadli. Nobena skrivnost ni več, da je med najuspešnejšimi malimi podjetji največ takih, ki so zrastle iz obrtnih delavnic. Te so se kalile v času, ki obrti in zasebnemu podjetništvu ni bil naklonjen, dočakale svojo priliko in jo tudi izkoristile. Med njimi je tudi družina Gril iz Grosupljega s svojim podjetjem Gramat Gril, ki je bila sredi preteklega tedna v akciji Naše žene, Ministrstva za gospodarske dejavnosti in Zavoda za zaposlovanje razglašena za podjetniško družino leta 1995.

Podjetje Gramat Gril, d.o.o., ima vse značilnosti hitro razvijajočega se malega podjetja v družinski lasti. Ravno za take mnogi trdijo, da so jedro rasti slovenskega gospodarstva. Avgust in Ana Gril sta večinska lastnika podjetja, v njem pa poleg njih danes delata še sinova Peter in Matjaž ter Petrova žena Jožica. V Grosupljem deluje matično podjetje in v Dolenjskih Toplicah še sestrsko. Danes trgujejo z devetimi državami in navezujejo stike še z drugimi. Poleg tega so Grilovi skupaj z avstrijskimi partnerji ustanovili še SWR Beton Slovenija, podjetje za izdelavo bioloških čistilnih naprav in lovilcev olj in maščob, ki se mu obeta velik razvoj. Sodelujejo tudi v konzorciju za izgradnjo naravnega zdravilišča na Kočevskem in se tako s kapitalom vračajo v kraje, od koder so doma.

V podjetju Gramat Gril je zaposlenih 36 delavcev. Še vedno ostajajo zvesti prvotni dejavnosti - izdelavi betonskih tlakov, zidakov, elementov za betonske

sti še povečali. Ukvarjajo se tudi s cestnimi prevozi, na področju kmetijstva pa tržijo še repromaterial in škropiva.

Sanje o čisti Krki postajajo resničnost

Zraven obstoječe blagovnice v Dolenjskih Toplicah bodo letos dokončali nov del, kamor bodo preselili vso keramiko in namestili še druge talne obloge, uredili galerijo za različne predstavitve in še kaj. Računajo na nadaljnji razvoj trgovine na Dolenjskem in tudi na Kočevskem, kjer bodo zgradili podobno blagovnico kot v Dolenjskih Toplicah.

"Še dve stvari sta, o katerih smo pred leti še samo sanjali, zdaj pa jih že uresničujemo. Oba z ženo sva posebej občutljiva do narave, zato se nama zdi, da je treba njeno uničevanje zaustaviti. Od nekdaj sem se vpraševal, kaj napraviti z odpadnimi vodami, a ko so v tujini tehnično dorekli stvari in začeli uporabljati manjše čistilne naprave, sem stopil v stik z nekaj avstrijskimi podjetji s tega področja in tako je nastala mešana družba SWR Beton Slovenija. Za zdaj poskušamo po čim ugodnejših cenah uvažati opremo za čiščenje odpadnih voda iz Avstrije, v načrtu imamo gradnjo tovarne za izdelavo bioloških čistilnih naprav ter lovilcev olj in maščob, skupaj z nekaterimi strokovnjaki pa

V podjetje se vključuje tudi mlajša generacija: sinova in snaha.

pripravljamo projekt za celovito čiščenje odpadnih voda od izvira do izliv Krke," napoveduje Gril.

Druga zgodba iz sanj Avgusta in Ane Gril že tudi postaja stvarnost. Kupila sta 37 ha zemljišč okrog jezera pri Kočevju, kjer naj bi v srednjeročnem obdobju skupaj s še nekaterimi partnerji zgradili naravno zdravilišče. Zdaj so ustanovili konzorcij in zbirajo vlagatelje. V že omenjeni blagovnici na 2 ha velikem kompleksu v Šalki vasi pri Kočevju bodo zgornjo etažo (290 kvadratnih metrov) namenili novi dejavnosti: predavanjem, terapijam z naravnimi pripravki, savni ipd.

O začetkih ne govorita veliko

Seveda je zgodb iz njunega življenja še več. Nekaj je takih, ki ju tesno povezujejo: ljubezen do narave, skrb za čisto

okolje, čebelarstvo in ohranjanje zgodovinskega spomina, ki je vezan za Avgustove kočevske korenine. Zgodba, v kateri se njune poti najbolj tesno prepletajo, pa je tista o začetkih njunega zasebnega podjetništva. O tem nista veliko govorila, več pa o sedanjosti in še največ o prihodnosti. V preteklost se večkrat vrača Ana, ki je po letu 1967, ko je sama začela z obrtjo, in po letu 1968, ko se ji je pridružil še Avgust, hkrati igrala več vlog. "Bila sem mati, žena, snazilka, proizvajalka in vse drugo, kar je bilo treba," se spominja.

Kljub temu da je obrtnike sistem tedaj omejeval, menita, da je bilo v Sloveniji že po letu 1975 za obrtnike veliko bolje. Izrazil preobrat in nove možnosti za razvoj podjetništva pa je prinesel že Markovičev zakon. "Marsikdo reče, ko gleda naše imetje, kako veliko doto bos-

ta imela najina sinova. Res sta dobila doto, a ne zaradi stavb, ampak zato, ker sta se naučila delati, ker sta v stroki doma in ker imata zdrav odnos do ljudi. Sinova sta rastle v obrti in sta od petega leta naprej pomagala, kar sta lahko. Vedno sva jima govorila, naj se učita, da bosta lahko delala," pravi Ana Grilova.

Zelo ju motijo vse večje socialne razlike, zato menita, da je njihova družina bogata predvsem zato, ker nudi 40 delovnih mest in tako lajša življenje 40 družinam. "Včasih je bilo lažje začeti iz nič, ker je bilo veliko ročnega dela, danes se tako ne da začeti, kapitala za začetnike pa ni. Iz lastnih izkušenj veva, da v nekem trenutku odločajo malenkosti, mogoče nekaj tisoč mark. Tega bi se morali v naši državi zavedati in pomagati tistim, ki začenjajo s podjetništvom."

BREDA DUŠIČ GORNIK

Ana in Avgust: "S kapitalom se vračava v kraje, od koder sva doma."

ograje, vinogradniških stebrov in raznih maloserijskih betonskih izdelkov. Ustvarili so dobro blagovno znamko kakovostnih in naravi prijaznih proizvodov, ki jo zdaj skrbno varujejo. Podjetje ima iz lastne proizvodnje še 30 odst. bruto prometa, medtem ko ostalo zasluži s trženjem. Avgust Gril trdi, da bo tako tudi v bodoče, saj računa na širjenje proizvodnje. Meni namreč, da gospodarstvo Slovenije nikakor ne bi smelo sloveti le na trgovini in bančništvu.

Dva paradna konja

Gramat Gril obvladuje 10 odst. slovenskega tržišča s prodajo keramičnih izdelkov in lepil. "Za kaj takega je nujna dobra ponudba, reklama, strokovnost, hitra dobava ter povezava s številnimi podjetji in kupci, česar nikakor ni mogoče obvladovati, če nimaš vsaj za milijon mark zalog. Na področju keramike smo gradili blagovno znamko štiri leta," pravi Avgust Gril.

Keramika in betonski izdelki sta dva paradna konja Grilovih, vendar poleg njih razvijajo še druge dejavnosti. Prodajajo posebne gradbene materiale za obnovo starih zgradb, zadnje čase si veliko obetajo tudi od trženja strojev za gradbeništvo in kmetijstvo, za kar so si morali zagotoviti zanesljive partnerje po vsej Evropi. Uvažajo tudi rabljene stroje, jih sami obnavljajo in prodajajo. Lani so delali s kmetijskimi stroji za nekaj večjih kmetijskih obratov (npr. kombajni večjih zmogljivosti), a tudi letos so sklenili že precej dogovorov z večjimi posestvi, zato bodo zmogljivo-

VAROVANJE NARAVE

Ogroženi kralj nebesnih širjav

Planinski orel, ki se ponaša tudi z nazivom zlati orel, je ena najbolj ogroženih živalskih vrst pri nas in je zato uvrščen v Rdeči seznam ogroženih ptičev Slovenije. Z zakonom je popolnoma zavarovan, ne sme se ga loviti, pleniti njegovih gnezd, zadrževati v ujetništvu in ne motiti v njegovem naravnem okolju. Vendar je kljub temu ta lepa ptica še vedno ogrožena, čeprav je neposredna nevarnost iztrebljenja odvrnjena. Ob k sreči vse redkejših kršilcev zakona planinskega orla ogroža predvsem uničevanje njegovega naravnega okolja.

Planinski orel je v zadnjem stoletju doživel pravi pogrom. V skladu s prevladujočim mnenjem, po katerem so ene živali človeku koristne, druge pa škodljive, je bil kot ujeta uvrščen med človekove sovražnike in kot takega so ga neusmiljeno iztrebljali. Poprej je živel po vsej Evropi in v severni Afriki, tudi v ravninah, zaradi neusmiljenega lova pa je na nekaterih območjih povsem izginil. V srednji Evropi se je ohranil le v odročnih predelih alpskega in obalpskega sveta. V Sloveniji so ga, ko je postal redkost, sicer delno zaščitili, prav zares pa ne zavarovali, saj je še naprej ostajal zanimiva lovška trofeja in človekov sovražnik. Šele ko se je tudi k nam prebilo drugačno gledanje in razumevanje vloge plenilcev v naravnem okolju, ko je bilo dokazano, da je njihova vloga v danih ekosistemih nenadomestljiva, je planinski orel pri nas dočkal popolno zakonsko zaščito. K sreči še pravi čas.

Kako je s planinskim orlom v Sloveniji, koliko je še teh ptic, kje vse gnezdi, kaj ga ogroža in podobno, se kljub pove-

čanemu zanimanju za ogrožene ptice na Slovenskem ni zanesljivo vedelo, zato je ministrstvo za kulturo omogočilo projekt Cenzus planinskega orla v Sloveniji, ki ga je izvedel ornitolog Viktor Luskovec. Izvedba je potekala od leta 1992 do lanskega decembra. Ta projekt je bila ena prvih nalog na področju varstva in ohranitve ogroženih živalskih vrst, ki jo je v skladu s politiko do tega področja začrtala slovenska vlada.

Ugotovitve, ki jih je ministrstvo za kulturo širši javnosti predstavilo na posebnem plakatu, so spodbudne. Luskovec piše, da pokrajinska raznolikost Slovenije nudi planinskemu orlu silno zanimiva življenjska okolja, od mogočnega alpskega sveta do širnih gozdov Pohorja in kočevsko-notranjskega območja pa vse do prostranstev primorskega in obalno-kraškega sveta. Tod živi 32 parov te mogočne uje, ki je še vedno redka in ogrožena. Več parov živi na mejnih območjih s sosednjimi državami, Avstrijo, Italijo in Hrvaško. Ptice izmenično gnezdijo enkrat na naši, drugič na sosednji strani meje.

"S proučevanjem smo bolje spoznali vlogo planinskega orla v ekosistemih in oblike njegovega ogrožanja, pridobljeni podatki pa bodo dobrodošli pri oblikovanju varstvenega programa in ukrepov za ohranitev te vrste v Sloveniji ter za nadaljne raziskave," je zapisal naš ornitolog, ki meni, da je po zakonskem zavarovanju planinskega orla pred nami nova naloga: obvarovati njegov življenjski prostor in mu zagotoviti možnosti za nemoten razvoj in ohranitev.

Kljub temu da je planinski orel z zakonom popolnoma zavarovan, so oko-

Kralj nebesnih širjav v ujetništvu v ljubljanskem živalskem vrtu.

ljevarstveniki ugotovili kar 15 primerov ogrožanja te mogočne ptice in celo nekaj uničenj, kar dokazuje, da se novi pogledi na naravo in divjad le stežka uveljavlja.

Planinski orel je res mogočna, kraljevska ptica. Samec je dolg več kot tri četrta metra in težak 3,5 kilograma, samica pa doseže še večjo dolžino in večjo težo, do 4,5 kilograma. Kljub teži je planinski orel dober letalec in jadravec. Njegova krila merijo v razponu okrog 2 metra, na njih lahko ure in ure jadra ter opazuje svoje lovišče. Ko njegov ostr vid opazi plen - to je lahko tudi večja žival, jagnje, gamsov kozliček ali mlad jelenček - se bliskovito spusti nanj in ga zagradi z močnimi in ostrimi kremplji. Lovi seveda tudi manjše ptice in živali, vendar v glavnem na tleh. Če je lačen, se loti tudi mrhovine. Ko je čas za razplod, si najraje

postavi gnezdo v težko dostopni skalni steni, izbrano gnezdo pa potem lahko uporablja več let. Samica zleže dve do tri jajca in jih vali nekaj več kot 40 dni. Običajno ostane v gnezdu en sam mladič. Starša ga hranita celih 11 tednov, predno je goden za samostojen lov in preživetje. Orlič je spolno zrel šele po petih ali šestih letih. Vse to seveda dela planinskega orla za ranljivo živalsko vrsto.

Morda je najbolj dragocena lekcija, ki se je učimo ob varovanju planinskega orla, ta, da moramo ohraniti neokrnjena nekatera naravna okolja. Odmiranje orla je znak, da smo pregloboko posegli v naravni tek stvari. Danes vemo, da za take posege nazadnje plača visoko ceno človek sam. Varovanje planinskega orla je torej varovanje nas samih!

MILAN MARKELJ

NAGRADI V NOVO MESTO IN METLIKO

Žreb je izmed reševalcev 1. nagradne križanke izbral Anico Florjančič iz Novega mesta in Janjo Nemanic iz Metlike. Florjančičeva bo prejela denarno nagrado, Nemanic pa knjižno. Nagradenkama čestitamo.

Rešite današnje križanko in jo pošljite najkasneje do 5. februarja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 2. Ovojnico brez poštno znamke lahko oddate v naš poštini nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 1. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 1. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: MOJKA, KELA, LEVT, AMAN, IREALNOST, GIB, HANOI, SUHADOLC, ORO, ATEIST, APAČI, UJEC, KA, JULIJANA, DEL, ARA, ALIN, TELE, JANA, KAJKAVEC, ANIS, ATENTAT.

PRGIŠČE MISLI

Moč v rokah neumnega danes lahko usodno vpliva na to, kaj je pametno jutri.

B. M. ZUPANČIČ

Pošteno in moralno je, da sinovi doživljajo dejanja svojih očetov kot ponos ali breme, ni pa prav, če si jih prilastijo ali se čutijo zaradi njih zaznamovane.

C. ZLOBEC

Usta so dveri, ki se zapirajo od znotraj.

Ž. PETAN

Naše življenje, edino, ki ga imamo, večnoma poteka kar tako, mimogrede.

V. KAVČIČ

NAGRADNA KRIŽANKA 2

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	SAMEC PRI KOKOŠIH	RADIKAL OČETNE KISLINE	ATENSKI POLITIK, ZAKONODAJALEC	AVTOR: JOŽE UDIR	RIBJA KOŠČICA	TOPNIČAR	AFRIŠKA ŠTORKIJA	FRANCOŠKI PESNIK (JEAN-BAPTISTE, 1639-1699)	NAJVIŠJA TURŠKA GORA
CONA				OTROŠKO VOZILO					
SODOBNI ITALIJANSKI PISATELJ (UMBERTO, TIME ROŽET)				STAR HRVAŠKI SAHOVSKI VELEMOJSTER MIT PERZISKA KRALJICA					
ŽIVAL S TELETOM									
NRAVO-SLOVJE ANGLEŠKI IGRALEC (MICHAEL)					OSJE GNEZDO PRIPOMBA				
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	CIGANKA	AMERIŠKI SMUČARSKI CENTER ZVEZDA V ORLU		VZDEVEK, PRIDEVEK PREGORJE NA ZAH. GRŠKI OBALI					
NEDAVNO UMORJENI IZRAELSKI PREMIER (ICIAK)				VRSTA PAPIGE TETA				PUST, ROD SVET	IME PISATELJA CANKARJA
IME PESNIKA ŽUPANČIČA			ZAPOVED RIMSKI VARUH DOMAČEGA OGNJIŠČA				PRAKANTON V ŠVICI KRAVICA		
ČETRT, BOKALA, MERICA					SOVJ. POLITIK (SERGEJ, 1886-1934) MAGISTER ARTIUM				
JAPONSKA UTEŽNA MERA			SPODBUJANJE, OŽIVLJANJE						
VZDEVEK GRŠKEGA LADJARJA ONASSISA			KRŠČANSKI TURŠKI PODLOŽNIKI				BOLGARSKA KRALJEVSKA RODBINA		

praktični KRIŽ praktični praktični

Uporaben časopisni papir

Pravijo, da pri hiši ni večje nadloge, kot je star časopis. Vendar lahko tudi že prebrane časopise, revije in reklamne prospekte koristno uporabite v gospodinjstvu. Tako lahko pod preproge na tleh avtomobila položite plast starega časopisa. Papir bo vsrkal vlago, ki se v mokrih dneh nabira na avtomobilskih tleh. Na vrhu kuhinjskih omaric, ki ne segajo do stropa, se nabere maščobna plast, ki jo je težko odstraniti. Če pa boste položili na omarico plast časopisnega papirja, čiščenja tako rekoč ne bo. Le od časa do časa boste zamenjali časopisni papir. Z listi iz ilustrirane revije z nekoliko boljimi papirjem obložite dno omare ali predala. Okenska stekla bodo bleščēja in čista, če jih boste po pomivanju in brisanju do suhega zdrgnili s časopisnim papirjem, ki ne pušča muck. O tem, kako uporaben je časopis za kurjavo, ko iz njega naredimo kroglice in jih posušimo potem, ko smo ga namočili v vodo, pa smo že pisali.

Svinina

v gorčični smetani

Za hitro pripravljeno jed potrebujemo: 65 dag svinjskega fileja, sol, sveže mlet bel poper, 3 dag rastlinske masti, 4 žličke gorčice, 1 srednje velika čebula, 2 dl kisle smetane, 1/8 sladke smetane. Meso oplakemo pod mrzlo vodo in osušimo. Nato ga natremo s soljo in poprom. V ponvi maščobo močno razgrejemo in na njej file po vseh straneh opečemo. Premažemo ga z 2 žličkami gorčice, vročino zmanjšamo in meso pečemo naprej. Dodamo olupljeno in sesekljano čebulo. Ko čebula postekleni, dodamo obe vrsti smetane, ponev pokrijemo in dušimo 15 do 20 minut, odvisno od debeline mesa. Nazadnje omako začnimo še s tretjo žličko gorčice in meso narežemo na rezine. V dobre pol ure pripravljena jed je za 4 osebe. Poleg ponudimo zeleno solato in dušen riž, široke rezance ali krompirjev pire.

Rastline, čistilke zraka

Vse zeleno rastlinje, ki s fotosintezo ustvarja novo organsko snov, čisti zrak, nekatere rastline pa se pri tem še posebej izkažejo. Tak je na primer navadni bršljan, ki ne vpija iz zraka samo ogljikovega dioksida, marveč tudi strupeni benzol, ki nastaja v izpušnih plinih motorjev z notranjim izgorevanjem. Zato je bršljan primeren okras povsod tam (garaže, stopnišča, veže), kamor lahko vderejo strupeni plini. V presuhih in pretopljenih bivalnih prostorih, ki so ogrevani s centralno kurjavo, so priporočljive rastline, ki vlačijo zrak. Tak je ciprček (Cyperus), okrasna močvirska poltrava, ki je ljubiteljem cvetja znana po neobičajnem načinu razmnoževanja, pa tudi živikasta kosmulja (klorofitum). To je tista skromna, odporna in hvaležna okenska rastlina, ki se razrašča in razmnožuje z značilnimi zelenobelo pisanimi poganki. K rastlinskimi uničevalcem škodljivih snovi prištevamo tudi filodendrone in sobne lipe, te za oskrbo skromne polepševalke človekovega urbanega okolja.

Česa ne smemo kuriti

Kotli in peči niso smetnjaki, kjer lahko pokurimo vse odpadke. Tako ni dovoljeno in priporočljivo kuriti z gorivi, ki vsebujejo več kot 0,5 odst. žvepla, z lesnimi odpadki, ki vsebujejo lepila, barve in sredstva za impregnacijo, s plastičnimi odpadki, s kuhinjski odpadki, z mokrim lesom, s potiskanim papirjem, z odpadnim motornim oljem in drugimi olji. Izgorevanje odpadkov, potiskane papirja in iveric je zelo slabo in zato ni priporočljivo. Kisline in težke kovine, ki jih vsebujejo ti odpadki, se odlagajo v okolje v obliki fenolov, formaldehidov, dioksinov ipd. Posebne odpadke oddajmo raje ob njihovem ločenem zbiranju. Odpadni materiali, kot so plastika, stiropor in star papir so primerni za recikliranje, zato jih zbiramo in oddajmo Dinosu. Poleg tega plastika pri izgorevanju sprošča klor, ki uničuje ozon. Več in obširnejše informacije lahko dobite v energetskosvetovalnih pisarnah tel. 0608/62050, 068/52040 in 068/28866.

ČEBELARJI

"V glavnem smo idealisti"

Začetki semiškega čebelarstva segajo v leto 1952, ko je deset čebelarjev ustanovilo čebelarstvo družino Semič, ki je takrat delovala v okviru čebelarstva družina Črnemelj. Pozneje so Semičani ustanovili svoje samostojno društvo. Od začetnikov izpred nekaj desetletij jih danes živi le še nekaj, med njimi Alojz Dichlberger iz Kašče pri Semiču.

Alojz Dichlberger se še dobro spominja, da je bil pobudnik za ustanovitev čebelarstva družine in njen prvi predsednik Ivan Bukovec iz Kota, Alojz pa je bil tajnik. Kmalu je družina štela devetindvajset članov, danes pa so od teh živi le še štirje, poleg Dichlbergerja še Ludvig Ivanetič - oba tudi čebelarita - ter Anton Simonič in Jože Ogulin, ki ju na čebelarstvo vežejo le še spomini. Alojz ne ve, od kdaj so bile pri njihovi hiši čebele, spominja pa se, da je oče, ki je imel le kranjiče, leta 1937 na novo kupil roj čebel pri Jakobu Kumpu v bližnji Stranski vasi. Alojz in brat sta ga, seveda varno spravljena v kranjiču, ki je bil privezan na kol, na ramenih prinesla domov. Ne ve več vzroka, zaradi katerega je takrat očetu zmanjkalo čebel, toda od tistega leta so zagotovo pri hiši neprekinjeno. Med je bil posebno dobrodošel med drugo svetovno vojno, čeprav ga ni bilo veliko. A bil je priboljšek, ki si ga je lahko takrat privoščil le malokdo.

Leta 1946 je Alojz kot osemnajstleten fant začel sam čebelariti. Od očeta je prevzel štiri kranjiče ter dokupil še dva rabljena AŽ panja. Četudi je čebelarstvo v zadnjih desetletjih naredilo velik korak naprej, Dichlberger priznava, da je bilo v njegovih pionirskih letih veliko lažje čebelariti kot danes. Okolje je bilo čistejše, škropiv ni bilo, nevarnost, da bi se čebele okužile in zbolele, pa neznatna. Prav strah pred čebeljimi boleznimi mu danes najbolj greni veselje do čebelarjenja, čeprav je imel doslej kar precejšnjo srečo. Pred leti, ko je razsajala varoza, je bil ob tri družine, kar je bila zanj največja izguba, a jo je prebolel. Semiškemu čebelarstvu mu družinu, v katerem je danes tudi gospodar, je hvaležen, da se bolezen na njihovem področju ni bolj razširila.

Alojz je bil čebelar samouk. Da se je učil na svojih napakah, pravi. V ljubljanski čebelarni, v kateri so prodajali opremo za čebelarje, je kupil prvo literaturo, ki jo je bilo takoj po drugi vojni moč dobiti. Njegova prva knjiga o čebelah je bil "Nauk o čebelarstvu" Antona Janše, izdan leta 1922 v Ljubljani, druga pa "Naš

panj" Antona Žnidaršiča, po katerem se imenujejo AŽ panji. Takrat je pokupil tudi vse številke čebelarstva glasila Slovenski čebelar, ki so bile na voljo. Glasilo je začelo izhajati leta 1897, njegov naj-

Alojz Dichlberger

starejši izvod, ki ga skrbno hrani, pa se ponaša z letnico izida 1921. Dichlberger je čebelar pol stoletja, prav toliko časa pa tudi redni naročnik na Slovenskega čebelarja, na kar je še posebej ponosen. Celo tako zelo, da se je veliko naukov iz tega glasila naučil kar na pamet. Med drugim tudi, kako je njegov prvi urednik Frančišek Rojina dejal, da so čebelarji ali idealisti ali materialisti ali znanstveniki. "Rojina je menil, da takrat, torej na prelomu tega stoletja, med slovenskimi čebelarji ni znanstvenikov. Materialisti so tisti, ki čebelarijo zaradi denarja, idealistov pa je največ. Tudi jaz sem med njimi," pravi Alojz, ki je prepričan, da se čebelar lahko le rodi in da ni nikogar moč prisiliti v delo s čebelami. Zato tudi razume svoje štiri hčerke in tri sinove, od katerih se ni noben odločil za čebelarjenje. Upa pa, da bo šel po njegovi poti vsaj kateri od vnukov, tudi zato, ker ve, da se je od čebel moč marsikaj naučiti. "Pri čebelah vladata red in pridnost, lenobe ni niti za vzorec. Velikokrat sedim v bližini čebelnjaka in jih opazujem. To me zelo pomiri. Ne nazadnje pa čebelarji v življenju z naravo prefinjenjeno razvijemo čutila, da takoj opazimo spremembe v obnašanju čebel. Če namreč čebelar ni dovolj pozoren ali pa

je malomaren, se lahko kaj hitro zgodi, da mu umre družina, kar je zanj najhujša nesreča. Tudi meni se je enkrat to zgodilo po lastni krivdi in tega si še vedno ne morem odpustiti, pač pa se počutim kot morilec," je samokritičen.

Alojz ima že dlje časa dvanajst panjev. Pravi, da bi rad razširil čebelnjak, če bi dobil mladega pomočnika, zgolj za njegovo veselje pa jih je toliko kar dovolj, pa

naj bo leto dobro ali slabo. Zlasti slednjih je bilo kar veliko, ko so čebele čez leto komaj nabrale dovolj hrane zase, pozimi pa jih je moral še dohranjevati. A potrudil se, da takšna leta hitro pozabi, medtem ko mu bo leto 1957 za vedno ostalo v spominu. Ko je medila hoja, je peljal čebele na pašo v Komarno vas, ki je dajala prej videz mesta kot opuščene kočevarkse vasi. Paše je bilo namreč obilo za številne čebelje družine mnogih čebelarjev iz vse Bele krajine. Alojz Dichlberger upa, da se bo takšno za čebele in čebelarje skoraj pravilno leto še kdaj ponovilo.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

ZDRAVNIK RAZLAGA

Prim. mr. sc. TATJANA GAZVODA, dr. med.

Sladkorna bolezen (13)

Bolezenske težave diabetikov so pri tem raznolike in na videz brez povezave. Lahko pride do motnje urejanja krvnega pritiska, motenj prebave (težav pri požiranju, počasnega praznjenja želodca, zaprtja, napadov drisk, črevesnih krčev, občutka napetosti), motenj v odvajanju seča, posebej moteča je impotenca, možno je zmanjšano znojenje na spodnjih okončinah ali pa povečano znojenje zgornjega dela telesa.

Zmanjšanje spolne moči pri moških je ena najpogostejših posledic sladkorne bolezni, čeprav jo skuša večina bolnikov prikriti. Motnja prizadene 50 odst. bolnikov med aktivnim spolnim življenjem. Poleg tega se pojavi slabšanje spolne moči 10 do 15 let prej kot pri zdravih ljudeh.

• SPREMEMBE NA KOSTEH

Pojavljajo se predvsem pri tistih sladkornih bolnikih, ki so zboleli že v otroštvu in so zdravljeni z insulinom. Pod vplivom presnovnih sprememb, ki jih prinaša diabetes, kosti izgubljajo minerale in druge sestavine kosti, kar privede do osteoporoze. Kost postanejo nenavadno krhke, tako da je zdravljenje pri zlomih dolgotrajno in nemalokrat nezadovoljivo.

• PARADONTOZA

Zaradi okvare krvnih žil v obzobnem tkivu pride do vnetja obzobnih tkiv ali paradontoze. To privede v končni fazi do izpadanja zob. Zaradi vdora bakterij dlesni pordečijo, otečejo in odstopijo. Sčasoma pa dlesni vidno izginja, vratovi zob so razgaljeni, zobje se začno majati in končno izpadejo.

Pogoste pri sladkornih bolnikih so tudi zobne infekcije, ki jih spremljajo hude bolečine. Pogosto pa tudi poslabšajo sladkorno bolezen in nemalokrat privedejo do ketoacidoze.

Zaradi zobobolov sladkorni bolniki hrane ne morejo normalno žvečiti, zato posegajo po zanje neprimerni hrani.

• OKVARA SLUHA

Tako kot večina kroničnih zapletov sladkorne bolezni je okvara sluha posledica okvare lasnic (kapilar), ki prehranjujejo notranje uho in živčno nitje, ki ga povezuje s centri v možganski skorji. Sodi pa lahko tudi v sklop diabetične neuropatije. Značilna je zaznavna naglušnost, ki prizadene eno ali obe ušesi. Najprej so prizadeti visoki toni. Ker je razvoj naglušnosti zelo počasen, jo večina bolnikov sploh ne zazna. Le redko pride do nenadne oglušitve, ki jo spremljata vrtoglavica in šumenje v ušesih. Ta nastane zaradi krvavitve v notranje uho ali slušni živec. Ponavadi je prehodna.

Kakšna naj bo telesna aktivnost sladkornih bolnikov?

Že od prvega spoznanja sladkorne bolezni je znano, da redna telesna aktivnost ugodno vpliva na presnovo. Poleg diete predstavlja enega od temeljev zdravljenja sladkorne bolezni. Še zlasti velja to pravilo v "sodobnih deželah", kjer se človek spreminja v pasivno, sedeče in vozeče se bitje, izpostavljeno bolj psihičnim kot fizičnim naporom.

(Se nadaljuje)

FOTO: T. JAKŠE

Jožica in Lojze Ramuta iz Kloštra pri Gradcu

Takrat roka ni zatrepetala

Zimsko dopoldne pri Ramutovih v Kloštru pri Gradcu. Stari oče Lojze pripoveduje partizanske spomine, da poslušalcem od napetosti zastaja sapa. Tudi Lojzetu trepetajo roke, ko kaže, kako je v tistih časih, skoraj pred petdesetimi leti, prižigal eksploziv.

Da roke trepetajo danes, ni čudno, saj bo prav te dni praznoval 93. letnico. Takrat, ko je šlo zares, pa roka z vžigalico ni zatrepetala. Vsa otopela od mraza je vžigalico komaj prinesla do vžigalne vrvice, in ko jo prižigala, se je minerec pognal v zaklonišče. Točno je vedel, koliko časa ima na voljo. V minerski šoli se je naučil tega življenjskega zavarovanja. "Šestdeset centimetrov na minuto," mu je odmevalo v glavi, ko je tekkel v zaklonišče.

Ko je za njim zagrmela eksplozija, je spet začutil roke. Vse mehke in tople so bile zdaj. "Veste, od strahu so se mi ogrele," pripoveduje presečenim poslušalcem in to njegovo priznanje se zdi bližje resnici kot pa nepihnjene zgodbe o brezmejnem junaštvu in jekleni volji, ki smo jih bili včasih vajeni poslušati.

Lojze je bil miner v Levstikovi brigadi. Dostikrat, ko so drugi hajkali, je bil on bolj zadaj, dostikrat, ko so drugi počivali v varnem zavetju, pa je on stopal po ozki brvi, ki je nihala med življenjem in smrtjo. Minerjevo delo je bilo tako in le njegovi prisebnosti in včasih tudi sreči je pripisati, da je še med živimi. Iz svoje partizanske malhe zna Lojze natrositi veliko napetih in zanimivih zgodb. Povzemimo tisto iz kočevskega konca, ko je zamiral cestno pred sovražnikom, ki je prodiral iz ljubljanskega konca. Sovražnika takrat ni bilo tod in mine je bilo treba spet pobrati. Po stari minerski navadi je mine pobiral tisti, ki jih je postavljaj. Lojze se je torej odpravil na cesto, kjer je bil zakopal svoje mine. A glej! V cestnem prahu je bilo jasno videti sledi kmečkega voza. Eno kolo je šlo točno čez mesto, kjer je bila nastavljen mina. Kmet, ki je tod vodil vprego, je imel nesluteno srečo. Eksploziva pod njim je bilo dovolj, da bi vrglo v zrak železni oklepnik, ne le kmečko vprego. Lojze je previdno odstranil pesek in na dan se je prikazala mina. Eden od detonatorjev je bil res aktiviran. Sporočil je to nadrejenim in pričakoval, da bo lahko nadaljeval po ustaljenem minerskem pravilu, po katerem se aktivirane mine ne pobira z rokami, ampak samo z eksplozivom. Tako vsaj so jih učili v minerski šoli. A delo na terenu pa je bilo dostikrat drugačno. Tudi zdaj je Lojze dobil ukaz, da je treba mino pobrati.

Postalo mu je vroče, a povelje je moral izvršiti. Lotil se je dela. Počasi in previdno je odstranjeval sprožilce. Nazadnje še tistega, ki ga je kolo stisnilo. Ko je tudi tega odvrget, si je lahko z vzdihom olajšanja utrl pot s čela. Še ena igra s smrtjo je bila kon-

čana. Ali kot v svoji pojoči belokranjskinci pravi Lojze: "Vrag ni došel po svoje!"

Zdaj, po toliko letih, so spomini lahkotnejši. Veliko humorja in ironije je v Lojzetovem pripovedovanju. Predvsem na račun ljudi, ki se niso prav zavedali, kakšno je resnica okoli njih. Kot na primer tisti komandir, ki je Lojzetu zagrozil: "Pa glej, da boš vse prav napravil, če ne, ti bom s to pokazal!" in mu je požugal s puško.

Lojze pa se je tiho muzal in si mislil: "Če bom kaj narobe napravil, bova letela v zrak ali jaz, ali ti, ali pa oba. Le kako se bomo potem še streljali?" Ko je šel ob italijanskem razpadu v partizane, je bil star že preko štirideset let, torej je pustil mladeniško zaletavost doma.

V Metliki je opravil minersko šolo, potem pa se je pridružil brigadi. Patizansčina zanj ni bila posebno težka, saj je bil hoje navajen. Pri mojštru Marentiču iz Gradca se je med vojnima izučil za cimernana, potem pa je hodil z njegovo ekipo naokoli po gradbiščih vse do Karlovca in preko Gorjancev. Zjutraj je bilo treba na pot peš, z orodjem čez rame.

Tudi Metlika mu je bila dobro poznana. Od tam je bil njegov oče. Zgodba o dveh kmetijah, Ramutovi iz Metlike in Miheličevi iz Kloštra, je pravzaprav klasična belokranjska izseljenska zgodba. Konec prejšnjega stoletja je mlade z enega in drugega posestva mamili klic iz daljne Amerike. Martin iz Metlike in Katarina iz Kloštra sta bila med zadnjimi še tu. Poročila sta se, potem pa sta se tudi onadva odpravila čez. V Rockvillu, rudarskem kraju v zvezni državi Colorado, sta se jima rodila Ivana in Lojze. A kmetiji doma sta bili brez gospodarjev in nekdo je moral nazaj. Lojze je bil še majhen, ko je s staršema in sestrico prišel v Belo krajino. Prihoda se ne spomni. Dobro pa se spomni, ko je kasneje kot pastirček pasel po domačih steljnkih in so ti oživeli. Postali so gradbišče belokranjske železnice. Spominja se tudi prvih vlakov, ko so z njimi preizkušali trdnost novozgrajenih nasipov. Čeprav so bile lokomotive majhne, so kmetijske žence strmele in se glasno čudile: "Glej, Kata, kako velik je in črn. Kaj tako velikega pa res še nisem videla!" Mladež pa se je veselo podila okoli in se skrivala v jarkih, ki so jih izkopali za temelje sedanje gradaške železniške postaje.

Da, daleč seže spomin Alojza Ramute iz Kloštra. Njegov oče je še dvakrat odplul čez Atlantik in prebil v ameriških rudnikih skupno 28 let. Alojz pa se je po drugi svetovni vojni oženil z Jurejevčičevo Jožico s Krasinca. Skupaj sta imela dva otroka, zdaj pa imata še štiri vnuke. Upajmo, da jim ne bo treba iskati sreče v tujem podzemlju in da jim bo vsakdan v domovini manj gromek, kot je bil njihovu dedu.

TONE JAKŠE

Pri nas premalo cenjena pijača modrijanov

Čaj. Kaj vse poznamo pod tem imenom in kaj vse se nam zliva po grlu z obetavnimi namigi v zdravilne, shujševalne, krepčilne in druge koristnosti prevretkov in poparkov najrazličnejših zeli, listov in korenin! Pa vendar je čaj pravzaprav le eden, to je pravi čaj, ki ga pripravljamo iz listov čajevca. Čaj uživajo na Daljnem vzhodu že tisočletja, na zmogovito pot po zahodnem svetu pa je krenil v 17. stoletju in bil vsaj posredno udeležen pri mnogih pomembnih zgodovinskih dogodkih. Omenimo le slovito Bostonsko čajanko leta 1773, ko je bil spor zaradi visokih carin na čaj povod za osvobajanje ameriških kolonij in rojstvo Združenih držav Amerike. Pravi čaj je pijača, ki se je v svetu popije največ, pri nas pa ni razširjena, a bi jo zaradi številnih dobrih lastnosti morali pogosteje uživati. Tako meni Štefan Fajmut s Tolstega vVha, velik ljubitelj pravega čaja in samonikli strokovnjak za čaj. Svoje znanje posreduje na predavanjih, kmalu pa bo izšla tudi njegova knjiga o čaju.

Štefan Fajmut, upokojeni inž. organizacije dela, je sicer Korošec, doma iz Črne na Koroškem, vendar že vrsto let živi na Tolstem Vrhu, kjer je leta 1969 začel graditi hišo. Iz teh krajev je namreč doma njegova žena Ivanka, s katero sta se spoznala v Ljubljani, kjer je Fajmut opravljal različna dela, med drugim je vodil Domusov oddelek za svetovanje pri organizaciji podjetij. Zadnja leta službovanja je bil zaposlen v novomeški Novotehni in od takrat je Dolenjska njegov novi dom. Vse življenje je bilo njegovo zanimanje zelo široko razprto, z lahkoto in veseljem je odkrival najrazličnejše stvari, kar med drugim dokazuje tudi njegovo strokovno delo Organizacija splošnih spremljajočih dejavnosti v OZD, ki je izšlo pred leti.

Čaj mu je pomagal ozdraveti

Za pravi čaj, ki ga jesicer že poznal in cenil, se je začel poglobljeno zanimati po hudi nesreči, ki ga je doletela leta 1989. Takrat ga je zadel avtobus in ga težko ranil. "Bil sem že skoraj na drugem svetu," pravi Fajmut. "Bilo je res hudo, predvsem zaradi poškodb glave. Po zdravljenju v bolnišnici so se rane sicer hitro pocelile, normalno sem lahko spet hodil, a z glavo ni bilo v redu. Nisem se mogel zbrati, težko sem se pogovarjal, nisem bil sposoben ne brati ne gledati televizijo, skratka izgubil sem sposobnost komuniciranja z ljudmi, torej tisto, kar sem dotlej zelo dobro obvladal in kar je bilo tesno povezano tudi z mojo poklicno kariero. Iz teh težav mi je pomagalo pitje pravega čaja. Pravi čaj sem takrat že rad pil, vedel sem tudi, da name spodbudno vpliva, nisem pa pričakoval, da mi bo pomagal tudi pri zdravljenju. Opazil sem, da po pitju pravega čaja postajam zbranejši, lahko sem se dlje časa pogovarjal, spomin se mi je hitreje osvežil. Te izkušnje so me vodile k poglobljenemu branju svetovne literature o čaju in tako sem spoznal veliko novega in presenetljivega o tej starodavni pijači."

Izkušnje, ki si jih je nabral iz tuje strokovne literature in v stikih z nekaterimi poznavalci, je pred kratkim dopolnil še z obiskom ene od dežel, največjih proizvajalk čaja. Deset dni je bival na Šri Lanki (nekdanji Cejlon) in si tam ogledal nasade čajevca, obiskal nekaj tovarn, kjer fermentirajo čajne liste, ter poskusil v čajnicah različne vrste čaja. Tako je dosežanja vedenja dopolnil še z živo izkušnjo, kar vse bo pomagalo, da bo njegova knji-

FOTO: M. MARKELJ

FOTO: M. MARKELJ

Štefan Fajmut

gi o čaju, ki bo spomladi izšla pri ČZP Kmečki glas, dovolj strokovno podkrepljena.

Če je že bil pravi čaj pred nesrečo za Fajmuta delna novost, pa je z zeliščnimi in drugimi čaji, kakršne predvsem poznamo pri nas, star znanec. Njegova mati Marija je za zdravstvene težave svoje številne družine - kar šest otrok je bilo, razmeroma zgodaj so izgubili očeta in revščina je večkrat trkala na vrata - najprej poiskala rešitve v ljudskem zdravilnem izročilu, to pa je bogato z nasveti, kakšni zeliščni in drugi čaji oziroma prevretki in poparki so primerni za to in ono zdravstveno težavo. Fajmutova Mici, kot so jo klicali, je dobro poznala mnoge zdravilne rastline, veliko jih je sama gojila v svojem vrtu in v lončkih za rože, otroci pa so od malih nog nabirali lipovo cvetje, bezeg, lapuh in druge zdravilne rastline, primerne za pripravljanje najrazličnejših čajev in zdravil. Antibiotikov ni bilo in pomagali so si v glavnem z domačimi zdravili. "Mama nam je povedala, kaj je dobro in kaj slabo pri posameznih zeliščnih čajih, da isti čaj nekemu lahko koristi, drugemu pa škodi in je treba biti pri tem previden. Tako sem se veliko naučil od nje, nekaj pa potem še iz lastnih izkušenj," pripoveduje Fajmut, ko se spominja mladosti na Črni, svoje pogoste bolehnosti, ki jo je preganjal s čaji, pa tega, kako je z veseljem kahal ter postal prvovrstna kuharica, ko je mati zbolela. "Žal mi je, da si nisem zapisal maminih receptov za enolončnice. Bili smo revna družina in mama je znala delati prave čudeže v kuhinji, da smo z veseljem jedli enolončnice za kosilo in večerje, zdelo pa se nam je, da jemo vsak dan kaj drugega."

Pripravljamo ga napačno

Fajmut pravi, da je imel od mladih nog pozitiven odos do čaja in je zato razumljivo je, da ga je začel zanimati tudi pravi čaj. Slišal je že prej, da je pravi čaj najbolj razširjena pijača na svetu, da ga uživajo milijoni in milijoni ljudi, vendar pa se sam ni mogel navdušiti zanj, zdel se mu je pretrep in dober le kot zdravilo zoper drisko in gliste, pač v skladu z izkušnjami našega človeka. Danes ve, da je pravi čaj trpek in nič kaj prijeten za pitje le, če ga nepravilno pripravimo.

"Nikakor ga ne smemo kuhati kot druge zeliščne čaje. Za kuhanje pravega čaja vzamemo svežo, čisto vodo, jo zavremo in potem čaj prelijemo z njo. Če želimo, da bo učinkoval spodbudno in osvežujoče, ga moramo po dveh do treh minutah odcediti, če pa želimo, da bo učinkoval pomirjevalno, ga odcedimo po petih do šestih minutah. Če stoji dlje časa, postane preveč trpek, ker se iz listov izloči več tanina," pojasnjuje Fajmut.

V skrivnosti pravega čaja je pravzaprav najprej zajadral, ko so v Domusu iskali primerne teme za občasne razstave v njihovem potrošniškem centru. Med drugim so se odločili, da pripravijo tudi razstavo o čaju. Pri pripravi razstave je sodeloval Dietmar Stingl iz Celovca, znan avstrijski trgovec s pravim čajem in proizvajalec čajnih mešanic, ki slove po nesporni kvaliteti. Njegove čaje je v zadnjem času mogoče kupiti tudi pri nas v izbranih trgovinah.

"Na razstavi je g. Stingl pripravil tudi degustacije pravilno pripravljene pravega čaja in takrat sem prvič okusil, kakšen je pravi čaj, ter se seveda navdušil zanj. Prav v tem času sem pisal svojo strokovno knjigo. Zanj sem nabiral izkušnje leta in leta, napisal pa sem jo v dveh mesecih. Ko zdaj razmišljam, kako mi je to uspelo, vidim enega od razlogov tudi v pitju pravega čaja. Tedaj sem povsem opustil pitje kave in sem si redno vsak dan kahal pravi čaj, kar mi je dalo maksimalno koncentracijo," pravi Fajmut.

"Takrat je bil pravi čaj pri nas še razmeroma nepoznan, mene pa je vse bolj zanimal, še posebno, ko sem odkrival, kako je s čajem povezana večstoletna tradicija in zgodovina. Med nabiranje vedenja o čaju, sem prišel do zanimivih ugotovitev. Mislim, da nobena druga pijača ljudem ne nudi tega, kar jim čaj. Kava, ki je pri nas zelo razširjena, je zame pijača, ki predvsem vzburja, čaj pa človeka bistri, mu povečuje koncentracijo in ga hkrati pomirja. Ne čudi, če po svetu pravijo, da je čaj pijača modrijanov. Večkrat razmišljam, kako bi bilo, ko bi pri nas opustili prekomerno pitje kave in namesto nje raje uživali pravi čaj. Razmišljam tudi o tem, kako dobro bi bilo, če bi lahko za pitje čaja navdušili mladino. Koliko škodljivih navad bi izginilo!" pripoveduje Fajmut, ves zagret za čaj.

Škoda, da pravi čaj ni bolj poznan

In kaj Fajmut priporoča vsem tistim, ki se bodo tako kot on navdušili za uživanje pravega čaja? Predvsem naj izbira kvaliteten čaj, ki se dobijo že tudi pri nas, in poiščejo tisto sorto, ki jim najbolj ustreza. Nad vse pomembno je seveda, da se čaj pravilno pripravlja, saj je od tega odvisno, kako učinkuje. Glede dnevnih količin meni, da niso važne, saj ga lahko popijete, kolikor vam prija. Pravi čaj nima škodljivih sestavin. V čajnih listih je sicer kofein, vendar za čuda v tej pijači učinkuje drugače kot denimo v kavi. Številne strokovne analize, ki so jih opravili po vsem svetu, doslej niso odkrile nobenih škodljivih učinkov, ravno obratno, odkrivajo same koristne stvari. Med drugim najnovejše analize japonskih strokovnjakov kažejo, da uživanje tako imenovanega zelenega čaja (nefermentiran pravi čaj) lahko preprečuje razvoj raka na črevesju in krepi naravno odpornost organizma. Presenetljivo je tudi, da redno pitje čaja preprečuje zobno gnilobo, zato uživanje zelenega čaja priporočajo tudi otrokom. "Pri nas so zelo popularni najrazličnejši čudežni čaji, od taheba do Džirlovih mešanic, vendar gre pri vseh teh čajih bolj za spretno reklamo kot za resnično učinkovite pijače. Ljudje radi nasedajo takim reklamam in kupujejo vse te čaje, ki so mački v žaklu, pravega čaja, ki ga milijoni pijejo že tisočletja, pa skoraj ne poznajo. Res škoda!" pravi Fajmut.

MILAN MARKELJ

FOTO: M. MARKELJ

Slovensko pesništvo upora

Ko govori orožje, muze molčijo, pravi star pregovor. Pregovor morda zvečine re drži, zanesljivo pa ni uporaben, ko gre za slovenski narod v krvavem metehu druge svetovne vojne. V razdobju štirih let, ki so se nadvse krvavo in hkrati vzneseno zapisala v zgodovinski spomin, se je v Slovencih porodil neverjeten pesniški zagon, ki je šel z roko v roki z narodnoosvobodilnim odporom in bojem za obstanek, kot da bi se slovenska beseda v svoji skrajni ogroženosti razcvetela. V letih od 1941 do 1945 je v silovitem valu ljudskega verzificiranja nastala množina najrazličnejših pesmi, od razmeram in času prirejenih znanih ljudskih in umetnih pesmi do izvirnih pesmi anonimnih, malo znanih in uveljavljenih avtorjev.

Leta 1970 so v seminarju za slovensko kjiževnost Filozofske fakultete v Ljubljani začeli s sistematičnim terenskim in arhivskim zbiranjem, popisovanjem, arhiviranjem in študijem slovenskega pesništva upora iz vojnih let 1941-1945. Raziskovalno nalogo so zaključili leta 1986. Pri njej je sodelovalo 53 študentov, vrsta članov Slavističnega društva in drugih sodelavcev. Zbrali so preko 12.000 pesemskih besedil in jih pripravili za izdajo v štirih obsežnih knjigah: v prvih dveh naj bi bile natisnjene partizanske pesmi, v tretji zaledne, v četrti pa zaporniške, taboriščne, izgnanske in iz tujih enot. Leta 1987 je izšla prva knjiga SLOVENSKEGA PESNIŠTVA UPORA s prvim delom partizanskega pesništva, potem pa se je zataknilo in šele letos je bel dan ugledala druga knjiga partizanskih pesmi. Tokrat sta kot izdajatelj in založnika zapisana Dolenjska založba in Znanstveni inštitut Filozofske fakultete v Ljubljani. Kot prvo je tudi drugo knjigo partizanskih pesmi uredil vodja projekta dr. Boris Paternu s sodelavko Ireno Novak-Popov po načelu od neznanega k znanemu; v prvi knjigi so objavljene pesmi neznanih avtorjev, v drugi pa se zvrstijo besedila znanih avtorjev, razvrščeni po sodele na njihovo uveljavljenost v slovenski literaturi. Vsaka pesem iz obsežnega gradiva je skrbno komentirana in dokumentirana.

Ko bosta izšli še preostali dve knjigi, bomo Slovenci dobili slovstven dokument, "kakršnega sodobna Evropa, še posebej pa ne tista iz protifašistične rezistence, ne pozna, saj govori o izjemni moralni in kulturni energiji na iztrebljenju obsojenega naroda, o njegovi globoki vezanosti na lastno jezikovno in vsakršno identiteto," kot je v spremni notici zapisal dr. Matjaž Kmecl.

MILAN MARKELJ

Utrinki

Eno od knjig, ki so pred kratkim izšle pri grosupeljski založbi Mondena, je napisal in podpisal na Cikavi pri Grosupljem živeči Slavko Zaviršek, po poklicu pravnik in po notranjem klicu pesnik. Kot pesnik se je tudi predstavil javnosti, in sicer z zbirko UTRINKI, ki je brzkone njegov knjižni prvenec (podatkov o tem ni v knjigi). V zbirki je nekaj nad sto pesmi, razvrščenih v treh, med seboj vsebinsko povezanih ciklih. Pesmi so preproste in na moč razumljive, predvsem pa imajo izjemen sporočilni naboj. Take pa niso po naključju, marveč po hoteni zasnovi, kar je razvidno iz vseh, še posebej pa iz pesmi Zapoj ljudem. V tej pesmi, ki je nekakšna programska, je med drugim zapisano: "Prosti, zapoj ljudem...! / Razumljivo jim zapoj, da se bodo dotaknili tvoje slovenske duše...! Zapoj jim! in s svojo pesmijo preglašaj vihar! nemira, ki ga je! zasejal! ta nori čas".

Zavirškove pesmi so pesmi iz domačih krajev. So pesmi o vrednotah, ki so bile včasih nepogrešljiva sol življenja, zdaj pa jih čedalje bolj ohranja le še spomin. Ampak kar človeka globoko zaznamuje, ga navadno zaznamuje za zmeraj. Tako nosi tudi Zaviršek v sebi prgišča neizbrisnih podob, ki se mu potem spreminjajo v metafore, tisto najlepše, kar premorejo pesmi. To je svet, v katerem se razpenja zarja, zveni večerni ave, se pregibljejo drevesne veje, je mirno tiha domača vas, kjer še vedno možuje očetova beseda in poje otrokom materina govornica. Ta svet pa vse bolj izginja, vse bolj ga pozna le še spomin - na otroštvo in na vse, kar je minilo z njim. Pesnik želi, da bi vse, kar tako nezaustavljivo drsi v preteklost in pozabo, ohranilo vsaj za tolažbo misli in osrčenje srca, ki se ju nenehno lotevata nemir in strah pred tem "norim časom".

MILAN MARKELJ

To so pesmi, ki ne utrjujejo in ne zvaljajo bralca na stranpoti. V njih ni laži, ni izumetničnosti, je le ena sama preprostost. Temeljitejši jezikovni pregled bi knjigi samo koristil. Pa čeprav bi bilo potrebno postaviti le vejico. Če vejic ni ali jih je pre malo, se tudi najlepši verzi lahko bero kot skrupulo. Npr.: "Tvoja ljubezen, mati klije iz zemlje".

IVAN ZORAN

Ptičje mleko

Pesnik in pisatelj Milan Vincetič iz Murske Sobote je v dveh desetletjih, kar se redno pojavlja na slovenskem literarnem prizorišču, izdal pet pesniških zbirk, dve zbirki novel, zgodbe za otroke in krajši roman. K tej lepi vrsti del je pred kratkim dodal še eno zbirko novel, ki jo je pod naslovom PTIČJE MLEKO izdala grosupeljska založba Mondena v Jurčičevi zbirki.

V knjigi je zbranih deset novel, pridružil pa jim je še ponatis kratkega romana Nebo nad Ženavljami, ki je izšel v samostojni knjigi pred tremi leti. Posebnost Vincetičevih proznih zapisov so prav gotovo njihovi junaki. Največkrat so to mali ljudje (izjemi sta dve: italijanska grofica in slikar krajinar), ki jih pisatelj pogosto duhovito in šalivo izriše, četudi so vsak po svoje - bistvu tragične pojave. V svojem okolju - to je v glavnem urbano okolje Murske Sobote in njene okolice, delavskih naselij, železniških postaj, primestja, cenjenih bifejev in gostiln - delujejo kot posebejni in so, če ne že po zunanjem videzu in obnašanju, pa po svojem doživljajskem in miselnem svetu drugače začrtani kot večina. Njihova skupna značilnost je, da so nekako vrženi v dogajanje, da se jim življenje bolj dogaja, kot da bi ga sami usmerjali in oblikovali. Ko se v njih zganejo strasti, največkrat je to erotično čustvo, jih zagrabi in odnese v vrtimec, ki se mu ne morejo iztrgati. Zapletejo se v dogodke in razmerja, ki jim niso kos, nazadnje pa jih vrtimec potegne na dno. Kot igračke v kruti igri usode jih zvrtniči preko njihovih drobnih upanj in želja po lepšem življenju v nenavaden, največkrat tragičen konec ali pa so vpleteni v zločin. Tako se denimo bebček Vafel sprazi na električnih žicah, čudak Pulman se raztrešči s svojim vagonom, odrskemu delavcu, ki bi bil rad igralec, se prvi nastop v nepomembni stranski vlogi popolnoma izjalovi, Cecilijana ubije z motorjem lepa natakarcija, v katero se je zaljubil, kurjačka vagona Trezek in italijansko grofico povozil vlak ipd.

Vincetič zgodbe svojih junakov izpisuje, lahko bi rekli, nekako v duhu naturalističnega izročila, čeprav po slogu ni realista. Pripoved rad podaja nekako zabrisano, dogodkov povsem ne doreče, kar bralca pušča v napetosti in negotovosti. A tako je s ptičjim mlekom: ni ga, čeprav ga kot izraz uporabljamo.

MILAN MARKELJ

Sliko in besedo

Moč slike je velika, dandanes, ko otroci od malega sprejmo velik del spoznanja skozi sliko (strip, slikanje, televizija), je morda njena moč še večja in bolj odločujoča. Pri iskanju novih znanj je informacija, ki je podana s sliko, privlačnejša in najbrž mladim veliko bližja kot zgolj tekstovna. Morda so taki ali podobni razmisleki vodili britansko založbo Dorling Kindersley k izdaji serije knjig slikovnih slovarjev, za katere se je ogrela tudi Mladinska knjiga in jih sklenila izdati tudi v slovensčini. Doslej jih je nekaj že izšlo, najnovejši pa STA SLIKOVNI SLOVAR ZEMLJE IN VELIKI SLIKOVNI ATLAS ODKRITIJ. Odveč je skoraj zapisati, da ne gre za publikacije, namenjene le mlajšim. Koristne in uporabne so za bralce vseh starosti, če so le ohranili mladostni žar ukaženosti.

Slikovni slovar Zemlje na jasen, nazoren in lahko razumljiv način, v sliki in besedi, seznanja bralca z več kot 3000 strokovnimi izrazi o Zemlji in njenem delovanju, o njenem površju in notranjosti, geološkem času, tektoniki, nastanku gorovij, o ognjenikih, kamninah in mineralih, fosilih, eroziji, vremenu itd. Veliki slikovni atlas odkritij pa je knjiga, v kateri bo bralec našel veliko podatkov o odkrivanjih sveta od najstarejših časov do danes, o pustolovcih in znanstvenikih, ki so s svojimi odpravami spoznavali evropski civilizaciji neznan svet. Slikovno in besedno gradivo je razporejeno okrog zemljevidov z vrisanimi potmi odprav. Res privlačen cvetober zgodovinskih in zemljepisnih vedenj.

MILAN MARKELJ

Vsako pravo delo je kot molitev

Za Jankom Oračem, novomeškim slikarjem, grafikom in knjižnim oblikovalcem, sta že dobri dve desetletji likovnega ustvarjanja, okrog 40 samostojnih razstav doma in na tujem, več skupinskih razstav in kar nekaj knjig, ki nosijo njegov likovni pečat, a ko sam pripoveduje o svojem ustvarjalnem zorenju, se mu beseda največkrat obrne k tisti preokretnici v njegovem življenju, ko se je odločil, da krene na pot svobodnega umetnika. Z njo je povezan tudi izrazit vsebinski premik v njegovem ustvarjanju, ki je marsikaterega poznavalca Oračevega dotedanega dela začudil, četudi je povsem logičen in smiseln.

Odločitev za poklic svobodnega kulturnega ustvarjalca seveda ni prišla v hipu in ni bila lahka. V človeku takšne odločitve dolgo pritajeno zorijo, kot postopoma zori tudi človek sam v tisto, kar hoče iz sebe in svojega življenja narediti. Orač se je zavedal, da se podaja na nelahko pot, zavedal se je odgovornosti, ki jo ima do svoje številne družine, a hkrati je dober spoznal tudi svoj pravi notranji utrip. Leta 1991 je zaprosil in tudi dobil status samostojnega kulturnega delavca ter ga po lanski preveritvi vseh samostojnih kulturnih delavcev na Slovenskem tudi obdržal.

"Ko sem enemu od svojih prijateljev povedal, da sem šel v svobodo, mi je izrekel misel, ki jo nekako ves čas nosim v sebi: svoboda je najvišja oblika obveze v življenju," pravi Orač. "To je zdaj postal moj način življenja in na nek način tudi moje družine. Sprejeli smo tako pot. V bistvu sem izredno srečen, da sem zmozel takšno odločitev in da se lahko svobodno ukvarjam z likovno dejavnostjo. Ni mi žal, kljub temu da sem zdaj finančno bolj na prepihu, kot bi bil, če bi imel lepo, varno službico. Ampak tako je to: življenje je v bistvu izziv. Jaz sem izziv svobode sprejel in ga zdaj tudi živim. Vedeti pa je treba, da tega ne moreš zisiliti. Poznam ljudi, ki so storili ta korak, zdaj pa so kot izgubljeni. Take odločitve morajo biti v skladu s človekom samim."

Raziskovanje barve

Z odločitvijo za svobodno ustvarjalno pot je bil povezan pomemben premik v Oračem slikarstvu. Kot svobodni umetnik, neobremenjen s službo in podobnimi zadevami, je lahko začel likovno intenzivneje delati, posvetil se je študiju (zdaj je diplomant Mestne šole za risanje in slikanje v Ljubljani), eksperimentiranju in raziskovanju. Orač ni šel po poti "ziheraškega" ustvarjanja idiličnih podob dolenjske pokrajine, ki, lepa kot je, nudi veliko možnosti za slikanje zelo tržljivih slik, ki lahko slikarju omogočijo dokaj lagoden način življenja. Ne, Orač je v skladu s strogi zahtevami, ki jih ima sam do sebe in svojih likovnih vizij, zapustil celo tisti način slikarstva, s katerim je začel in si že v samem začetku izbral svoje mesto med dolenjskimi likovniki, saj je imel zelo značilen, prepoznaven likovni izraz. Naredil je korak naprej v poglobitev

in širitev likovnih iskanj, odprl nova vrata in spoznal nove likovne svetove.

"Lahko bi rekel, da sem se barvno razživel," pojasnjuje Orač. "Raziskujem barvo z vidika njenega vizualnega, fenomenološkega delovanja in z vidika njenih simbolnih in psiholoških elementov." Njegovo zanimanje za barve ni samo teoretično, hkrati ko spozna teorijo, v svojem likovnem delu odkriva in raziskuje izrazne možnosti barve. V tem pogledu je zelo blizu francoskim slikarjem, kot so Cezanne, Matisse, Monet.

Oračev atelje, pravzaprav kar vsi prostori v njegovi hiši v Novem mestu so polni novejših del, za katera je morda še posebej značilna modra barva. Orač jo je zgotovil na način risbe v zanimiva monokromatska platna velikih dimenzij. Podobno počne tudi s toplejšimi barvami, rumeno in rdečo. Tako so nastala platna, velika tudi do 2 x 1,5 metra, in kompozicije več takih platen, diptihi in triptihi, ki so kot nekakšna raziskovalna polja, kjer slikar razvija in razrešuje likovne probleme. Treba je videti, kakšno dinamiko, ritem in gibanje lahko ustvari le z modro barvo, kako se harmonične celote posameznih slik razvijajo v diptihnih in triptihnih soočanjih. Orač pravi, da je do teh barvno zelo zanimivih stvaritev prišel preko risbe, da je garal z risbo in jo zgoščeval. Po njegovem naloga slikarja ni samo prepleškati površine platna, ampak da jo mora graditi, ustvarjati s srcem, z vsem svojim bitjem. Vsako pravo delo je kot molitev, je poglobljen odnos do stvari.

Komercializem vodi k likovnemu nazadovanju

Seveda je vprašanje, ali je tak način slikanja zanimiv za širšo javnost, se pravi za kupce slik. Kot svobodni umet-

nik je Orač, hkrati ko razvija svoje likovne vizije, postavljen tudi v položaj, da se mora s svojim likovnim delom preživljati, da mora slike tudi prodajati. Kako rešuje ta problem?

"Jasno, da sem postavljen pred vprašanje komercializma. Ve se, da ljudje radi kupujejo tako imenovane lepe slike, jaz pa takih slik ne delam več. Odločil sem se za samosvojo pot - mislim, da je prava, četudi ni z rožicami postlana - tudi zato, da se ognem čistemu komercializmu. Komercializem morda res vodi k večjemu številu tolarjev v žepu, vendar sem trdno prepričan, da hkrati k likovnemu nazadovanju. Jaz pa sem se odločil za pot slikarstva zato, da bom likovno rasel, ne pa nazadoval, da se bom lahko s slikarstvom ukvarjal več in bolj poglobljeno. Upam, da je to, da nisem zdrsnil v komercializem, razvidno iz mojih slik. Sicer pa, kje je rečeno, da ni lahko zelo tržljiva tudi kakovost? Prepričan sem celo, da je v življenju tako, da nazadnje kvalitetnejše stvari prevladajo. Res je, da je zdaj prevladujoča množica manj kvalitetnih del, vendar jaz na goli komercializem ne morem pristati, ker bi bila potem moja avantura v slikarstvo strel mimo," pravi Orač in dodaja, da se ne sme kot ustvarjalec obremenjevati s tem, kaj bo dobro prodal. Nekaj bo naslikal, če ga bo to kot likovni problem pritegnilo, ne pa ker se trenutno na likovnem trgu dobro prodaja.

Poleg slikanja se ukvarja tudi s knjižno opremo in grafičnim oblikovanjem. Za zdaj največ svojega časa in energije posveča slikarstvu, vendar tudi v grafiki ne miruje. Kot grafiku po osnovnem poklicu mu grafične tehnike ne predstavljajo nobenih tehnoloških ugank, čuti pa, da ga pravi likovni izzivi v grafiki še čakajo. Tudi na tem področju likovnega ustvarjanja išče svoj način, izraz, ki bo dovolj kakovosten in svojski, šele potem se bo javnosti predstavil kot grafik. "Dokler ne bom imel kakovostnega opusa grafičnih listov - en ali dva zame nista dovolj - kot grafik ne mislim razstavljati. Grafiki se sicer vse več posvečam, imam tudi ustrezne pogoje, kriterije pa postavljene dokaj visoko. Nekatere zakonitosti grafike so drugačne kot pri slikarstvu. Predvsem grafika ne prenaša improvizacij, zahteva jasno izraženo idejo, jasno opredelitev in s tem bistveno drugačno pripravo. Čeprav se moraš tudi za sliko veliko pripravljati, pa postopki pri grafiki le zahtevajo temeljitejšo pripravo. Ko je matrica izdelana, je možno samo dvoje: ali je uspela ali pa ni. Poprakov ni!"

Kaj je nastalo in kaj bo še ustvarjenega v slikarski delavnici Janka Orača, bomo lahko videli na večji pregledni razstavi, ki bo prihodnje leto.

MILAN MARKELJ

FOTO: M. MARKELJ

FOTO: Iz arhiva Posavskega muzeja

PO POKLICU ČEVLJAR - V preteklosti, ko so družine štele po več otrok, le eden pa je lahko nasledil kmetijo, je bilo še posebno važno, da si se ali dobro oženil ali pa se izučil poklica. Od številnih obrtniških poklicev je bil čevljarji nedvomno najbolj zastopan. Marsikatera mati je bila mnenja: "Pobje morajo imeti poklic, da ne bojo blapci." Tudi dekleta bi se bila rada šla učiti, vendar ponavadi pri hiši za to ni bilo denarja. Obrtniški uk je trajal po tri leta, sledil je mojstrski izpit in preživljanje družine s "šivanjem", kot so običajno rekli čevljarjevemu delu. Po starem so čevljarji hodili od hiše do hiše in v tednu ali dveh v hiši pošili, kar je bilo potrebno, nato pa so šli drugam. Pravili so, da je šuštar vlekel dreto v ritmu: "Zela pa fažula nečem jest!" Na fotografiji je pokojni čevljar Jože (Pepi) Povh iz Velikih Malenc pri Brežicah. (Pripravila etnologinja Ivanka Počkar)

Iz Trdinovih zapiskov

Najhujše poživljen narod - Falotje doma so skoraj vsi iz krške komesije, kjer je narod naj hujše poživljen; v novomeški so le prosti tatovi, goljufi in krivorotniki, v krški pa tudi tolovaji in nevarni sleparji.

Ustanovil bukvarnico - Imeniten je za Bodgejo vas pri Žužemberku Janez Krašovic (zdaj plovani) ki je pred kakimi 20 leti utemeljil naj pred za tercijalke bukvarnico ali se razširila čez te ozke meje po celi fari. Kdor plača star krajcar na mesec, dobi ene bukve za en teden - ljudje kaj radi bero in bukvarnice daje vedno dobre in dostatne hrane temu veselju.

Tone Jakše

9 SKRIVAČI

Včasih, ko je bilo zelo tesno in se je zanka že zelo zadrgnila, se je moral Martin tudi umakniti iz svojega stalnega okoliša. Še en skrivač iz okolice, Janez Mesojednik, se mu je tedaj pridružil. V odmaknjeno dolino potoka Dobavca sta se takrat zatekla in živa duša ni vedela zanju. Za pijačo ni bilo težko, saj je bilo bistre vode v potoku dovolj, in ko je bila lakota le prevelika, je moral potok poskrbeti tudi za hrano.

Martin Cvelbar s psičko Riko v naročju.

Še sreča za oba skrivača, da takrat vode še niso bile tako onesnažene, kot so dandanes. Kaj bi sicer jedla? Dobavc pa je bil tisti čas bogat s potočnimi raki. Martin in Janez sta privzdigovala kamne in pod njimi lovila male živali. Hrana za gurmane, bi človek sodil danes, takrat pa je bila to stvar preživetja in raki so morali po grlu surovi, čisto brez začimb. "Kakih trideset sem jih takrat pojedel," pripoveduje Martin. Pregovor pravi, da v sili vrag še muhe žre, in tudi z njim je bilo takrat tako. Človek je za svoj obstoj pač sposoben marsikaj storiti.

V tej zgodbi smo zelo malo povedali o Jožetu, srednjem Cvelbarjevemu fantu. Njega je pot še pred vojno zanesla v uk h kolarju Petkovšku na Drenov Grič v bližini Vrhnike. Tam so ga pozneje vzeli k sebi domobranci, kakšen teden pred koncem vojne pa se je na kolesu pripeljal vsot pod Vrhnike do Novega mestaa. Tu je bil potem pri milici. Vedel je, da se Martin doma skriva, in ko je bila razpisana splošna amnestija, mu je sporočil, naj se pride brez nevarnosti javit novi oblasti. Martin je tako tudi storil.

Iz Šmarjete, kjer je bila takrat tudi policijska postaja, so v Novo mesto na sodišče pripeljali kar dva voza moških, ki so imeli približno enako usodo kot Martin. Vse so po kratkem zaslišanju izpustili domov, toda kaj bi se zgodilo, če bi se javili pred amnestijo? Karlina, ki je tedaj pričakovala že drugega otroka, bi postala verjetno vdova, Martin in vsi drugi pa bi tako kot mnogo drugih končali v kočevskih jamah.

S Karlino sta po Martinovi vrnitvi končno zaživela normalno zakonsko življenje. Ko je Martin še istega leta, torej pred petdesetimi leti, praznoval svoj god, mu je Karlina povila svojevrstno darilo, hčerko z imenom Karlina. Potem so se jima rodili še trije

VAŠA ZGODBA

J. B.

TUDI SREČO JE POTREBNO DELITI!

Zima. Noči so vse bolj hladne. Sprehajam se ob izložbah in pogledujem za lepimi izdelki in vročimi cenami.

Oh, kaj bi vse imela, pa nimam. Pa saj tudi ne morem. Odrasla sem v družini, kjer nikoli ni bilo dovolj denarja. Po srednji šoli sem se takoj zaposlila v bližnji gostilni, samo da sem imela svoj denar. Službo za mojo izobrazbo je bilo v tem času težko najti. Zaposlovala sem se vedno tam, kjer mi je teklo delovno razmerje. Vsi me že zbadajo, zakaj se ne poročim. Fant! Mogoče sem malo izbirčna. Tisti, ki se mi ponujajo, meni niso všeč, tisti, ki ga jaz opazujem, me pa ne vidi. Večkrat pomislim, da bi si lahko izbrala tudi svojega princa, če bi imela svoj avto, stanovanje in lepe obleke. Toda dobro vem, da vse to ne prinaša sreče, da je pomembna ljubezen.

Zazebe me in stopim v prodajalno loterije. Da si popestrim svojo otožnost, kupim nekaj srečk. Nič. Nato si izberem srečko 3x3. Prijazna prodajalka mi ponudi še HIP loterijo. Povlečem dve srečki in jih pričnem odpirati. Ker so papirnati ovitki zelo trdni, se srečki nikakor nočeta odpreti. Uspe mi odviti prvo in pozdravi me napis "Srečo je potrebno deliti". Poskusim še z drugo. Nikakor je ne morem odviti. Jezna jo zalučam

nazaj v vrček, ta pa zdrsne na drugo stran vrčka. Izberem si drugo, prodajalka pa ponesrečeno srečko vrne na vrh kupčka.

V lokal vstopi mlajši moški, športno oblečen, urejen po zadnji modi. Ozrla sem se skozi okno in opazila, da se je pripeljal z novim modelom opel vectra. Navidez sem ga poznala, bil je razvajeni sin mestnega bogataša. Porinil je prodajalki nekaj denarja in dejal: "Pa poskusimo s srečo!"

Prišel je vleči srečke in opazila sem, kako je povlekel tudi tisto srečko, ki sem jo bila jaz vrnila. Odvil jo je in brezbrizno prebral. Obrnil jo je k prodajalki, ona pa je široko odprla oči. Nasmejan se je pričel zanimati, kje lahko dvigne dobiček. Ko sta se pogovorila, je odšel.

V rokah sem gledala svoj dobiček, ki mi je pokrival vrednost ene srečke. Stopila sem na ulico. Na nasprotni strani ceste sem zaslišala klepet dveh fantov: "Peter, ali veš, da je Simon ravnokar potegnil 3 milijone na loteriji!"

"No, pa si bo lahko privoščil še enega opla!"

Stopala sem naprej po ulici, opazovala množico in premišljala, kako pravilen je tisti ljudski rek, ki pravi, da je sreča slepa.

FOTO: M. MARKELJ

BENEDIKTA:

DROBEN SPOMIN

Pogosto razmišljam o življenju, o vsem, kar človeka spremlja v urah od rojstva do dne njegovega zatona. V mislih se mi zvrstijo dogodki, včasih prijetni, drugič žalostni. Žal je slednjih več.

Iz zgodnjega otroštva mi je najbolj ostal v spominu dan, ko smo pospremili k zadnjemu počitku mojo staro teto Ano. Bila je ena od treh starih tet, pri katerih sem odrasla. Drobnina in majhna je pogosto sedela za šivalnim strojem. Nič koliko oblekic je sešila zame in za moje punčke. Imela je težave s srcem in pogosto je hodila k zdravniku. Nekega dne jo je srce izdalo, ugasnila je kot sveča. S črno pentljo v laseh sem jo spremljala v pogrebem spremvodu skupaj z njenima sestrama in drugimi sorodniki. Bilo mi je hudo, a takrat nisem še ničesar razumela o smrti.

Ko mi je bilo dobrih 13 let, so se ljudje silno vznemirjali. Govorili so o vojni. Nekega dne se je nepričakovano vrnil domov očka in povedal, da se vojni nikakor ne bomo mogli izogniti.

In res se ji nisimo. Nikoli ne bom pozabila trušča nemških letal, ki so se med bombardiranjem mesta s peklenkim ropotom ter zavijanjem spuščala čisto nizko. Zdelo se mi je, da nam bodo potrgala glave.

Tiste dni je očka ostal pri nas. Stiskali smo se v eni od majhnih izbic in trepetali, jaz pa sem tiho jokala.

Še danes vidim po prvem bombardiranju porušene hiše, mrtve ljudi na cestah, kri in obupane ljudi, ki so obiskovali svoje. Tistega dne sem občutila grozo vojne.

Leta so tekla, izšlo sem se za poklic in nastopila prvo službo. Potem je prišel dan, ki mi je v življenje prinesel najlepši doživljaj in najlepši spomin - podarila sem življenje svojemu prvemu otroku.

Zdaj je zrasla že najmlajša vnukinja, čeprav se mi zdi, kot da je bila pravkar rojena. Veselo teka naokrog, vozi svoje punčke in se že igra šolo.

Dnevi pa se rojevajo in ugašajo naprej, zlivajo se v tedne, mesece, leta. Enkrat nam prinašajo srečo, drugič bolečino. Vse moramo sprejeti, tako nam je pač usojeno.

otroci, najstarejšega sina, rojenega med vojno, pa je komaj dve leti starega vzela Laknica. Utonil je v njej, ko se je hotel igrati s sosedovimi gosmi, ki so plavale za jezom.

Karlina je v mlinu mlela tudi potem, ko se je Martin v začetku sedemdesetih zaposlil v Novem mestu. Umrila je leta 1978. Otroci so se raztepli po svetu, Martin pa se je leto pozneje priženil k Faniki na Dovškovo kmetijo nekaj sto metrov ob Laknici navzgor. Tam kmetuje še danes, po svetu pa ima zdaj osem vnukov in enega pravnuka. V začetku osemdesetih je Cvelbarjev mlin ob Laknici utihnil. Svoj čas na je razdalji dveh kilometrov tukaj mlelo šest mlinov. Danes teče Laknica mimo njih neovirano. Le vreteno, po katerem je pred zasledovalci svoj čas ušel Martin, še moli iz mlina.

Zaradi bodočnosti ne pozabimo preteklosti

Podobnih zgodb bi lahko napisal še nekaj, saj je bilo med vojno in po vojni pri nas kar precej skri-

vačev. To je bil pač eden od načinov prživetja. Izmed mnogih sem izbral tiste zgodbe, ki so značilne, in ne bom navajal še drugih, ki se na nek način ponavljajo, čeprav nosi seveda vsaka v sebi svojo razpoznavno bolečino in svoje sporočilo.

Ni namen teh zapisov obujanje revanšističnih duhov, temveč pokazati, da vedno in povsod zmaga življenje, kar je tudi osnovno izročilo zapisanih zgodb. Morda bodo komu pomagale tudi pri premisleku, ali so bile številne žrtve, ki jih je povzročil po-vojni režim, sploh potrebne, ali pa bi se stvari lahko reševale strpnije in drugače - po načelih pravne države, ki jo zdaj tako radi poudarjamo.

Predvsem pa je namen teh vrstic povedati, da pozaba ni rešitev problemov iz preteklosti. Iz izkušnje naših prednikov se učimo za bodočnost. Bili smo taki in drugačni. Tega se moramo zavedati. In samo z zavestjo, kaj smo bili, bomo lahko v prihodnosti tudi boljši.

Nov podlistek o malezijskih gozdovih

Gozdovi so dolgoživi ekosistemi, ki se razprostirajo na obsežnih površinah in so močno odvisni od različnih klimatskih, geografskih in političnih razmer. Za boljše poznavanje gozda je najbolje vzeti pot pod noge in si ogledati gozdove v različnih okoljih. Trije slovenski študentje gozdarstva so tako odpotovali v Malezijo in si ogledali deželo samo kot tudi njene širne tropske gozdove.

Vtise in spoznanja je strnil Janez Božič v zapis, ki ki ga boste lahko prebirali na tej strani v nekaj naslednjih številkah Priloge. Ker je Slovenija gozdnata dežela in ima gozd svoje mesto v slovenskem srcu, bo najbrž zapis zanimiv za širši krog bralcev.

Naslednjič torej nov podlistek:

Janez Božič

TROPSKI GOZDOVI MALEZIJE

Za konec Interier še s Polzelani

Košarkarji krškega Interierja v predzadnjem krogu pred končnico brez Nakiča premagali Triglav - Dobro izhodišče pred play offom - Iskra Litus okrepljena v play out

KRŠKO, LITIJA - Tekma proti Triglavu, ki so jo Košarkarji krškega Interierja igrali v soboto v Kranju, ni odločala o ničemer, zato je trener Mohorič svojega najboljšega moža Iva Nakiča pustil sedeti. Bolj pomembno bo v zadnjem krogu, ko se bodo Krčani pomerili s četrtouvrščenimi Polzelani. Edino dolensko košarkarsko prvoligaško moštvo litijska Iskra Litus si bo obstanek poskušalo zagotoviti s play outom.

Ne glede na izid zadnjega srečanja prvega dela prvenstva v slovenski košarkarski A-1 ligi v leskovski športni dvorani med domačim Interierjem in Kovinotehno Savinjsko Polzelo, ki je v predzadnjem krogu doma izgubila z Idrjijo, so krški košarkarji prvi del naloge izpolnili bolje, kot so upali največji optimisti, saj bo na lestvici 12-članske lige tudi po zadnjem krogu ostala na drugem mestu. Le nekoliko slabše kaže Krčanom na lestvici osmih moštvev, ki bodo prvenstvo nadaljevala s končnico, ki se bo začela 10. februarja. Tu bo Interier na koncu najmanj tretji, vendar že sedaj zaostaja za Smeltom Olimpijo za 4 točke oziroma 3 zmage, točke, dosežene na medsebojnih srečanjih osmerice pa se prenesejo v končnico. Kljub temu imajo Krčani, vsaj na osnovi tega, kar so pokazali v prvem delu prvenstva, ko jim je zaradi

poškodbe kar nekajkrat na igrišču manjkali odlični center Mario Kraljevič, lepe možnosti, da bodo na koncu z Ljubljančani odločali o naslovu državnega prvaka, in to v letu, ko je Smelt Olimpija pokazala najmanj od osamosvojitve slovenske košarke napreč.

Drugače je stanje v litijski Iskri Litusu, ki je tako kot Interier novinec v družbi najboljših. Težave s trenerji in igralci so Litijanom že na začetku sezone obetale uvrstitev v play out in s tem boj za obstanek v A-1 ligi. Za obstanek bo potrebno močnejše moštvo, zato se uprava Iskre Litusa že pogovarja o okrepljivah. Skoraj zagotovo se bo iz Amerike vrnil Janko Narat, od tujcev pa je v igri več znanih imen (Cvijetičanin, Primorac, Radelj...), odločiti pa se bodo morali že ta teden.

Poraz v predzadnjem krogu proti

Rogaški so Litijani načrtovali, vendar bi lahko kljub vsemu presenetili, če ne bi zmage zapravili že v prvem polčasu. Niti odlična igra v drugem delu kasneje ni pomagala.

I. V., M. Š.

OGLED OLIMPIJSKIH VELODROMOV - Člani organizacijskega odbora mladinskih svetovnih prvenstev, ki se ubadajo z lesenim delom bodočega novomeškega velodroma, so si v soboto ogledali podobna objekta v Münchnu. Po besedah arhitekta Marjana Zupanca je tisti, na katerem so leta 1972 tekmovali za olimpijske medalje, skoraj dvojček novomeškemu, vendar Novomeščani upajo, da sorodstvo ne bo trajalo dolgo in da bo novomeški za razliko od munchenskega dobil streho.

ŽENSKES NA KUPU

OTOČEC - Udeležba na srečanju deklet in žena v teniškem centru Otočec je preselila vsa pričakovanja organizatorjev, ki so glede na dosežanje izkušnje pričakovali manj udeleženk. Po učenju in vadbi pod vodstvom otoških trenerjev se je v nedeljo 28 deklet in žena pomerilo še na turnirju, na katerem je zmagala Brigita Pucelj, druga je bila Mija Zupanc in tretja Lidija Urh.

Krkašem uspel neverjeten preobrat

Odbojkarji novomeške Krke so dobili že izgubljeno tekmo s Kamnikom - Novomeščanke so osvojile niz na mariborskem parketu - Žužemberčani doživeli drugi poraz

NOVO MESTO - Potem ko se je poškodovani še Bruno Marič, so se novomeški odbojkarji pomerili s Kamnikom močno oslABLJENI, prva dva niza igrali zelo blede, a so kasneje z veliko zavzetostjo dosegli zmago. Odbojkarice TPV-ja so se prejšnji teden kar dvakrat pomerile z najboljšo slovensko ekipo Infondom Branikom in v Mariboru hudo namučile štajerske zvezdnice. Žužemberčani so izgubili in dobili tekmeča za drugo mesto.

Odbojkarji novomeške Krke, kljub oslABLJENEMU moštvo neobremenjeni z obstankom v ligi, dosegajo načrtovane rezultate. Kamnik, s katerim so se pomerili v soboto zvečer, je že od nekdaj za Novomeščane trd nasprotnik in to se je potrdilo tudi tokrat, ko so Kamničani predvsem z odličnim blokom v

prvih dveh nizih brez težav zaustavili domače napadalce. Šele v tretjem nizu je igra stekla tudi domačim odbojkarjem, ki so nekoliko uspanim Kamničanom pustili le dve točki. Četrtni niz je bil prava drama, v kateri so gostje vodili s 14:11 pa potem pripravili vrsto žog srečanja, in Novomeščani so iztržili tie break, ki pa je bil izenačen le do 11:11. Verjetno je bila odločilni trenutek za tekmo velika napaka sodnika, ki je, ko se je pri 9:3 za Kamničane v 2. nizu žoga od Krkinega bloka odbila v polje gostov, namesto točke za Novomeščane dosodil out in menjavo. Po protestih gledalcev in večine novomeških igralcev je sodnik pokazal dva rumena kartona, Novomeščani pa so jezni začeli igrati precej bolje.

Odbojkarice TPV-ja so že v sredo doma z 0:3 izgubile pokalno tekmo z Infondom Branikom, s katerim so se v prvem krogu končnice prvenstva srečale tudi v soboto v Mariboru,

kjer pa Mariborčankam ni šlo tako gladko kot v Novem mestu. Čeprav je tokrat zaradi bolezni v novomeški ekipi manjkala reprezentantka Tamara Podolski, so TPV-jevke začele pogumno in domačinkam ukradle prvi niz, se nekoliko oddahnile v drugem nizu in se v tretjem in četrtem spet enakovredno uprle favoriziranim domačinkam. Prvi uspeh v končnici lahko novomeški ljubitelji ženske odbojke pričakujejo v soboto, ko se bodo odbojkarice TPV-ja v popolni postavi pomerile s Cimossom.

Žužemberčani so tokrat v Škofji Loki naleteli na izjemno razpoložnega nasprotnika, ki jim, okrepljeni z odličnim Pleškom, niso oddali niti niza in tako Suhokranjec prizadejali drugi poraz v tej sezoni. Za Žužemberčane je tokrat prvič igral doseđani igralec novomeške Krke in nekdanji mladinski reprezentant Samo Gotenc. V nedeljo so se na prvi tekmi kadetske lige žužemberški kadeti, med katerimi pa so kar trije osvojnolci, pomerili s kanalskim Salonitom in po izenačenem boju izgubili z 2:3.

I. V.

PRIZNANJA SEMIŠKIM ŠPORTNIKOM - Semiški župan Janko Bukovec je pretekli teden sprejel najuspešnejše in najzaslužnejše športnike v občini. Podelil je tudi tri priznanja, in sicer najzaslužnejšemu športnemu delavcu Janezu Škrinjarju-Zanu (na fotografiji desno), ki že 32 let dela v športu. Naslov najboljšega športnika si je prislužil strellec Jože Ivanetič, član tekmovalne ekipe Iskre Semič, ki je dosegel vrsto uspehov z rračno, malokalibrsko in lovsko trap puško. Članu karate sekcije TVD Partizan Semič in članu slovenske reprezentance Štefanu Hožjanu pa je župan podelil priznanje kot spodbudo mlademu športniku, in sicer za vrhunske rezultate, saj je bil lani državni prvak v light-contactu, drugi na mednarodnem turnirju v full-contactu v Avstriji ter prav tako drugi na mednarodnem turnirju v semi-contactu. (Foto: M. B.-J.)

Akripol mora zmagati tudi na tujem

V Ajdovščini so Trebanjci zamudili lepo priložnost za prvo zmago na tujem - Na tekmi z Inženiringom Šarbkom gre do zmago - Težko se bodo izognili play outu

TREBNJE - Tudi po sobotnem srečanju z zadnjeuvrščenim Fructalom v Ajdovščini so rokometiški trebanjskega Akripola ostali brez zmage na tujem, za katero pa so na začetku drugega dela prvenstva že zrel. Po dobri polovici prve prvoligaške sezone so Trebanjci le malo zaostali za načrti, saj je njihova cokla le nepričakovan poraz na domačih tleh s Krškimi v prvem delu prvenstva. Prav po tej tekmi so dotedanjega trenerja Nikolo Radiča zamenjali s poškodovanim izkušnim igralcem Emirjem Junuzovićem, kar se je pokazalo za dobro.

Potem ko so Trebanjci po prvem delu s 6 točkami pristali na predzadnjem mestu, so na začetku drugega dela premagali Kodeljevo. Na zmago pa so igrali tudi v Ajdovščini, kjer je le malo manjkalo do uspeha. Značilnost prvega polčasa je bila slaba obramba in učinkovit napad na obeh straneh, večji del pa so vodili Trebanjci.

Na začetku drugega polčasa so Akripolovi rokometiški domačinom dovolili, da so jim pobegnili za 3 zadetke, in čeprav so jih kasneje nekajkrat ujeli, so Ajdovci 10 minut pred koncem vodili s 5 zadetki razlike, a tekme še ni bilo konec. V nadaljevanju so Trebanjci odlično zaigrali in izenačili na 22:22 in kasneje še na

23:23, potem pa niso izkoristili dveh napadov zapored in domači so povedli in zmagali. Med Trebanjci sta se najbolj izkazala Vešligaj in Počervina ter vratar Torlo, nekoliko pa je razočaral Karlo Špende, ki je pred drugim delom prišel iz Krškega, saj je dosegel le en zadetek.

V soboto ob osmih zvečer bo Akripol v domači dvorani skušal premagati litijski Inženiring Šarbek. Pomočnik trenerja Lojze Radelj je povedal, da se na to tekmo ne bodo posebej pripravljali, čeprav gre do zmago. Glede taktike je povedal, da se bodo poskušali prilagoditi njihovega načina igre in onemogočiti najboljše tri strelce. V ta namen so sinoči odigrali prijateljsko tekmo.

Ob tej tekmi Trebanjci največ upov polagajo na ostale štiri tekme na domačem terenu, saj bodo k njim prišli še rokometiški Gorenjci, Rudisa Rudarja, Preventa in Primorskih novic, skratka moštva, ki bi jih lahko premagali. Kljub vsemu Radelj meni, da se bo zelo težko izogniti play outu, v katerem se bodo štiri moštva borila za obstanek, vendar bi bila velika škoda, če moštvo, ki ima najboljšo in najbolj množično občinstvo v prvi ligi, izpade. Trebanjski šport si tega preprosto ne zasluži.

KRVOLOČNA KOŠARKA

Šport in politika sta od nekdaj hodila z roko v roki, vendar si mladi novomeški privrženci stranke bivšega slovenskega obrambnega ministra stvar razlagajo nekoliko po svoje. Ob prvi obletnici delovanja bodo pripravili košarkarski turnir, za katerega so razposlali vabila daleč naokrog. V vabilu so zapisali, da se bodo krvoločni boji začeli ob 10. uri. Na svojo krvoločno veselico pa vabijo tudi druga rekreativna košarkarska moštva in se veselijo tudi prihoda Vaše ekipe. Tako so namreč zapisali na koncu vabila.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 27. januarja, bodo odprte naslednje prodajalne živili:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Samopostrežba glavni trg od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17 od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33 od 6.30 do 20. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca 20 od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 7. do 19. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna od 8. do 17. ure: trgovina Bracar, Smolenja vas od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 16. ure: market Pero, Stopiče od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela od 6.30 do 17. ure: pekarna Maika Žužemberk, prodajalna Glavni trg od 6.30 do 17. ure: pekarna Maika Žužemberk, prodajalna Kandija
- Sentjerne: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Samopostrežba
- Dolenske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krika, Vrelec
- Metlika: od 7. do 21. ure: trgovina Prima

V nedeljo, 28. januarja, bodo odprte naslednje prodajalne živili:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Vodnjak Glavni trg, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Seidlova cesta, Market Ragovska, Market Drska,

Šport iz Kočevja in Ribnice

STRUGE - Domače športno društvo je pripravilo medobčinsko tekmovalje v smučarskih skokih, na katerem je nastopilo 29 tekmovalcev. Prireditev si je, čeprav v mrzlem vremenu, ogledalo več kot tisoč šeststo gledalcev. Zmagal je Janez Brnišek z dvema skokoma po 30 metrov. Rezultati, mladinci: 1. Grega Verbajs 26, 26, 5, 2. Nejc Biček 25, 25, 5, 3. Miha Kuplenak (vsi SKK Račna) 22, 22, 5; člani: 1. Janez Brnišek (Dvorska vas) 30, 30, 2. Brane Romič (Šentjur) 28, 26, 3. Jože Bertaj (Račna) 27, 27.

SODRAŽICA - Smučišče Izbir v Sodražici v ribniški občini je eno redkih in Dolenskem, ki vsekoli obratuje, saj imajo snežni top. Člani domačega kluba so pripravili tradicionalno tekmovalje v vesleslalomu, tekih in skokih, ki se ga je udeležilo več kot 80 tekmovalcev. V skokih je kot edina ženska nastopila tudi Mojca Trdan. Rezultati, vesleslalom, ženske do 10 let: Tjaša Arko-33,40; do 20 let: Sara Arko-39,28; moški do 10 let: Primož Kožar-33,29; do 20 let: Jure Hribšek-29,59; do 40 let: Boštjan Česarek, nad 40 let: Janez Arko-31,21... Teki: ženske: Mojca Arko-15:35,59, moški do 15 let: Jure Drobnič-8:36,52; do 40 let: Nande Šile-21:39,29; nad 40 let: Gorše Janko-36; ženske: Mojca Trdan-42 (dožina pri skokih je seštevke treh serij).

KOČEVJE - Prvi krog spomladanskega dela v ženski konkurenci ni prinesel uspeha kočevskim igralkam. Na gostovanju v Velenju so jih premagale drugouvrščenice rokometiške Vegrada, 28:21 (13:12). V prvem polčasu so bile Kočevke enakovredne, saj so z borbeno igro navdušile občinstvo.

Tudi v nadaljevanju so se morale gostiteljice pošteno potruditi in so šele pri rezultatu 23:20 strle odpor borbenih Kočevk. Kot kaže je varovankam trenerja Mikulina tako kot na prejšnjih tekmah zmanjkalo moči, poraz pa je bil neizbežen. Lorena Mikulina je bila z osmimi zadetki najboljša strelka. V prihodnjem kolu bo Kočevje imelo v gosteh Mlinotest. Naj še omenimo, da je ekipa zapustila Maja Guštin, odšla je namreč k Piranu.

KOČEVJE - V prvem krogu končnice za uvrstitev od 5. do 8. mesta so odbojkarice Celja po pričakovanju lahko premagale Lik Tilio. Kočevke, katere še vnaprej pestijo poškodbe in bolezni, so igrale dobro le v drugem nizu, ki so ga za razliko tudi dobile. V prvem nizu so osvojile le točko, v tretjem in četrtem skupaj sedem točk. Kočevke so ponovile številne napake iz prejšnjih tekem. Slaba igra na mreži in številne napake pri sprejemanju žog so pravzaprav omogočile hitro in lahko zmago domačih odbojkaric.

NOVA GORICA - SNEŽNIK 98:66 (42:53) - Prav nevarjetno je, kako so Kočevci v Novi Gorici ostali brez točk. V prvem polčasu so igrali enkratno in ta del igre tudi zaslužen doбили s devetimi točkami razlike. V drugem polčasu so nekoliko popustili, vsoeno pa je bila igra dobra. Ko so se veselili novih točk, so jih po mnenju trenerja Dušana Henigmana sodniki oskodovali. Najprej so dosodili tehnično in nato še namerno osebno napako in gostitelji so dosegli sedem točk ter preobrnilli potek dogodkov na igrišču. Poraz naj ne bi bil usoden, saj so si Kočevci že zagotovili uvrstitev med prvih pet in nadaljevanje tekmovalja za uvrstitev v A-2 ligo. V zadnjem kolu igrajo v soboto proti Medvodam. MILAN GLAVONJIČ

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Laž ima kratke noge

Dol. list št. 51, 21. decembra

V Dolenjskem listu št. 50 z dne 14. 12. 1995 je bila na 3. strani objavljena moja izjava o soferju, ki pogodbeno vozi pri Ljubljanskih mlekarah (LM), izpostava Trebnje, na relaciji Grmada - Vrhtrebnje - Repče - Trebnje in na Repčah ni pobiral mleka, kot bi moral. V DL št. 51 z dne 21. decembra pa v prispevku na 6. strani z naslovom Laž ima kratke noge iz M-KZ Trebnje in zbiralnice mleka LM Trebnje zagovarjajo voznika Janeza Marna, češ da voznik ni pobiral mleka na Repčah, "ker je bil pred zbiralnico kup snega in dostop s kamionom nemogoč. Navkljub posredovanju KZ Trebnje in LM se ni nič spremenilo; ko je bil sneg pred zbiralnico v sredo, 13. decembra, odstranjen, smo mleko tudi prevzeli."

Vztrajam pri svoji izjavi, resnica pa je takšna: 8. decembra sem soferju LM pomagal pri črpanju mleka iz bazena, kljub tem, da bi to lahko storil sam. Naslednji dan, torej 9. decembra, je sofer sicer ustavljal vozilo pri zbiralnici in, ne da bi se potrudil in pobral mleko, odpeljal; mleko pa je seveda ostalo v bazenu. Prav tako se je zgodilo 10., 11., in 12. decembra. Poudariti moram, da so bile snežne razmere pred zbiralnico omenjene dni še vedno takšne, kakršne so bile vse dni prej, ko je sofer mleko še odvažal. 12. decembra sem telefoniral na LM v Ljubljano in seznanil g. Kosa s problemom glede pobiranja mleka na Repčah. G. Kos mi je zagotovil, da bo sofer LM iz Trebnjega še isti dan ob 10. uri prišel po mleko. Takoj po tem pogovoru sem urgiral še v KZ Trebnje pri g. Založniku in v Kmetijski svetovadni službi v Trebnjem pri g. Zaletu ter ju zaprosil, naj se ob 10. uri udeležita pobiranja mleka, da bosta videla, kakšno je dejansko stanje. Zaradi zadržanosti g. Založnika in g. Žnidaršiča iz LM Trebnje ni bilo, kajti tudi soferja s kamionom - cisterno za pobiranje mleka ni bilo. Na Repče je takrat prišel samo g. Zaletel. Gospoda Založnik in Žnidaršič sta prišla šele po 14. uri. Hotel sem jima omogočiti, da bi poklicali soferja s cisterno, da bi videla, ali se mleko res ne da pobrati, vendar tudi tega predloga nista sprejela. Zakaj ne? Verjetno zato, ker sta tudi sama ugotovila, da so bile razmere bile dejansko takšne, da bi se mleko dalo pobrati in da je v 4 (štirih!) dneh nepobrano mleko neupravičeno ostalo v bazenu. Sicer pa, če kdo želi videti, kakšno je bilo takrat stanje na Repčah, obstajajo tudi dokazi - fotografije in priče.

ANTON BREZOVAR
Repče

Dobovci ne dajo zemlje za letala

Dol. list št. 2, 11. januarja

Slovenski krščanski demokrati občine Trebnje nasprotujemo načrtom Ministrstva za obrambo o spremembi trase avtoceste na odseku Ivančna Gorica - Bič. Na tem odseku naj bi bodočo traso avtoceste razširili in spremenili tako, da bo po potrebi primerna za pristajanje letal.

Podpiramo sklepe krajevske skupnosti Dob z dne 9.12.1995, ker bi nameravana sprememba pomenila dodaten odvzem kmetijskega zemljišča, razdelila krajevno skupnost na dva dela ter prizadela veliko število vasi na tem območju. V primeru uporabe avtoceste za letališče ne bodo zgra-

jeni nadvozi za povezavo, ampak podvozi, ki pa so na tem kraškem poplavnem področju vprašljivi in zaradi možnega zalitja le-teh v času deževja popolnoma nesprejemljivi.

Pozivamo vsa pristojna ministrstva (Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, Ministrstvo za promet in zveze) in druge državne službe, da ne dovolijo spremembe že sprejetih in potrjenih načrtov za dolensko avtocesto. To bi pomenilo nov zamik pri gradnji dolenske avtoceste.

Prav tako menimo, da je za potrebe obrambe naše male države na razpolago že dovolj letališč (vojskih, civilnih in športnih), ki se v primeru obrambnih potreb lahko uporabijo.

MARJAN ZUPANČIČ
predsednik OO SKD Trebnje

O tujcih, čefurjih in še o čem

Dol. list št. 3, 18. januarja

V zadnji številki Dolenjskega lista Darinka Tratar nakazuje negativno, lahko rečem pesimistično prihodnost za človeka.

Sem mnenja, da so tovrstne skrbi odveč, saj so se - res da z velikimi zapleti - le začela spoštovati pravila igre (volitve). Nespoštovanje pravil iger najdemo samo še v kakšni nepomembni družbi, pri nas pa na lokalno-krajevni ravni. Tako je strah pred diktaturami odpravljen.

Mislím pa, da je naša družba prešla usodni udarec z uvedbo lokalne smaouprave. Zato se mora kot prvo, če želimo boljše čase, zamenjati dr. Drnovška. Sicer pa če sem jaz lahko preživel sedem let v seni tercalstva, mislim, da tudi drugi lahko počakajo na demokratično zamenjavo dr. Drnovška.

ANTON JUDEŽ
Štatenberk
Trebelno

Študentski kruh - bel ali črn?

Dol. list št. 3, 18. januarja

Odločila sem se, da napišem svoje mnenje o shodu študentov pred skupščino. Prav gotovo so bili med njimi tudi bivši učenci naše šole, OŠ Majde Vrhovnik, saj z velikim veseljem ugotavljam, da večina naših učencev zelo uspešno nadaljuje šolanje. Zato čutim del odgovornosti do naših bivših učencev.

Moram jasno povedati, da so študentje prav ravnali. Podpiram njihov način delovanja, saj so dolgo na miren in javen način opozarjali državo - vlado o svojih težavah, ki jih vedno znova pestijo. Ker vlada in ustrezna ministrstva niso prisluhnila težavam študentov, so se le-ti organizirali in tako opozorili na nerešene probleme. Prepričana sem, da vsi ti študentje, ki so shod organizirali, niso razmišljali o takem neprimernem vedenju posameznikov, kot se je pozneje izkazalo (metanje jajc, jogurtov,...).

Upam si trditi, da nam je lahko velika večina naših študentov v ponos, saj imajo delovne navade in tudi pozitivne osebnostne lastnosti, kajti izhajajo iz zdravih slovenskih družin. Gotovo pa je nekaj takih, ki na neprimeren način izražajo svoj obstoj in uveljavitev. In prav ti so se pomešali vmes ter postavili vse v slabo luč. Ti "izgredniki", če jih lahko tako imenujem, vsakodnevno povzročajo v Ljubljani nevednost in škodo (pisanje po fasadah, premetavanje kontejnerjev, razbijanje luči itd.) Menim, da bi morale biti naše odgovorne službe ob takih izgredih mladih bolj budne in spremljati, kaj se v mestu dogaja.

Študentje so hoteli s shodom javnost opozoriti, da vlada in vsi, ki so odgovorni, ne prisluhnejo njihovim problemom. Trdim, da je potrebno probleme mladih obravnavati resno. Zdi se mi velika moralna škoda, da morajo mladi na tak način uveljavljati svoje pravice. Vsi tisti, ki bi morali zadevo pravočasno urediti, mnogokrat radi uporabljajo besede "na mladih svet stoji", toda pomena teh besed se ne zavedajo.

Kot davkoplačevalka protestiram, da bom morali čiščenje fasade Skupščine plačati mi, davkoplačevalci. To bi moralo biti v breme tistih, ki se niso znali ali hoteli po demokratični poti pravočasno dogovoriti.

Prav gotovo je to dokaz nes-

posobne vlade in vseh tistih, ki so odgovorni za posamezna področja, v tem, ker vsaka stavka doseže svoj cilj. V zadnjem času se jih je kar nekaj zvrstilo: zdravniki, študentje, predvidena je stavka novinarjev in nato smo na vrsti tudi prosvetni delavci. Izgleda, da je res to, kar se govori: "Oni na vrhu se ukvarjajo sami s seboj, ukvarjajo se z organizacijo in reorganizacijo, širjenjem najrazličnejših služb... in ne vedo, kaj se v bazi dogaja!" Na koncu mandata pa bodo morali ti ljudje odgovoriti, kaj so naredili za sleherno področje v naši družbi. In tu ne bo mogoče lagati, saj so prav stavke rezultat njihovega dela ali nedela.

ANGELCA VRHOVNIK,
ravnateljica OŠ Majde Vrhovnik

APLAVZ NI OBVEZEN Nesramni policisti

Kje naj bi se modrovalo, če ne za šankom? Tam postane neumni - pameten, grdi - lep in revež - bogataš.

Možje so se spravili nad policiste. Najprej so stresli nekaj vicev na njihov račun, nato so obudili spomin na avstrijski rop, nakar so Slovenijo razglasili za policijsko državo.

"Kot listja in trave jih je," je ugotovil prvi.

"Potoval sem po vsej Evropi, pa me žmódi angelčki nikjer niso tolikokrat ustavili kot na kratki razdalji med Gorjanci in Črnomljem."

Tretji je najprej pljunil, potem pa pripovedoval:

"Poznata Mlinarjevega Toneta? Rad pogleda v kozarec. Pa kaj, tudi mi nismo svetniki! Trikrat v enem mesecu so mu dali pihati. Trikrat! Pozelenelo je do dvojice in čez. Čaka ga sodnik za prekrške. Zdjaj pa vaju vprašam: kje bo dobil Mlinarjev Tone denar, da bo plačal? Kje? Tristo tisočakov mu ne bo dovolj! To je najmanj pet njegovih plač. Smili se mi."

Prvi je pričel gledati po stenah, če morda kje ne visi Šterova podoba, da bi zabrisal vanjo prazen kozarec.

Drugi se je razvnel: "Briga jih delavec! Dela naj za nekaj fickov, če pa se zaradi razočaranja napije in pijan vozi avto, balonček pred usta - pa deri! Izstisni iz reveža zadnji cent!"

"Majhni smo, državni aparat je velik, denarja pa jim ni nikoli dovolj!" je postajal rdeč v obraz tretji.

Da bi se malce pomirili, so naročili liter belega.

"Prvi, ki me bo ustavil, bo videl svojega boga!" je postal junaški prvi.

Iz usmiljenja do Mlinarjevega Toneta so se ga krepko nalezli. Ob enajstih jih je gostilničar Ivan opozoril, da zapira, kajti jutri bodo prišli k njemu na kosilo carniki. Še prej je s telefonom preveril, če niso morda kje ob cesti "vanuhi reda in mira". "Vedno so tam, kjer jih človek najmanj pričakuje," je navrgel.

TONI GAŠPERIČ

Kako naj bi vas Kočevje pri Črnomlju postala mestna ulica

Rodila sem se sicer v mestu, a prvo, česar se spominjam, je vezano na mojo vas. Bežno se še spominjam ogromnih strojev, ki so rili po našem vrto. In tam, kjer je nekoč rasla zelena trava, je stekla asfaltna cesta.

No, pa imamo željeno cesto! Bil je čas velikih načrtov in velikih gradenj, bolj rečeno čas želja po velikih gradnjah. Ljudje so pridno obkrožili "ZA" za cestno razsvetljavo. Bile so želje, bil je denar, a luči ni in ni hotelo biti. Ni še daleč čas, ko smo se hodili sankat na "oplaz" za vasjo. Še pozimi smo se sankali po vzpetini, že spomladi pa so gradbeni stroji spremenili sankališče v gradbišče.

Tako se je začelo. Veliko mesto se je začelo zjedati v malo vas. Sprva smo verjeli, da se širi naša vas. Kakšna zmeta! Nekdaj poljske poti so dobile ulična imena. Vaščani jim niso zamerali. Pa naj bodo meščani, če jim je to bolj všeč, le nas naj pustijo pri miru.

Pa nas niso. Lepega dne smo se zavedeli da smo postali naselje z ulicami. Radi bi vedeli za ime tega naselja? Ne, ne to niso Butale to je Kočevje (tisto pri Črnomlju). Postali smo tako rekoč vas z dvema ulicama. Naselji z ulicami pa v naši ljubi domovini ni prav veliko. Občini Črnomelj je le uspelo preteči občino Metlika! Občina Črnomelj ima zdaj dva kraja z ulično ureditvijo, Metlika pa le enega. Če ne verjamete, pa pogledajte v najnovejši Krajevni leksikon Slovenije.

Očitno je vrlim črnomaljskim občinskim mozem segla do srca žalost sosedov Metličanov. Stanili so glave skupaj in sklenili: Priključimo jih našemu mestu, pa konec! Se bo tako končala žalostna usoda naše vasi? Kakšna je usoda naše prihodnosti? Kakšna je prihodnost kraja, ki je bil obljuden že v prazgodovinski in rimljanski dobi in so ga že zelo zgodaj naselili Slovenci? Pozneje je prišla vas pod turjaško gospodo, ki je imela tu leta 1501 pet celih kmetij (Krajevni leksikon Slovenije, II. knjiga.

• Otroci so se prej naveličali metati petarde kot opozicija s Hvalico in Pregljem na čelu.

PR OREH - Pobalinsko pacanje po tablah z imeni krajev in smerokazih je očitno priljubljena zabava primitivcev. Tistega, ki je Hrib pri Orehu (kraj v stopiški fari v gorjanskem Podgorju) z "retuširanjem" preimenoval v "pr Oreh", bi morali domačini v mrzlem zimskem dnevu k "tejmu oreh" privzeti, ga sleči in mu "po rit" s šibo napisati, da se to ne sme početi. In to nekajkrat ponoviti, da se bo ja, bik hamlasti, zapomnil, kaj je narobe naredil. Samo da ne bomo potem drugič brali "pri Orehu". (Foto: A. B.)

Študentsko bombardiranje s hrano

Če zazvoni telefon pozno zvečer, človek običajno pomisli na najhujše. Pretekli četrtek me je kar pri srcu stisnilo ob nepričakovanem klicu. Ko sem slišala glas "ljubljske", kot rekamo žlahniki med seboj moji najstarejši sestri Neži, mi je odleglo.

"Si slišala, videla, brala? Zdjaj se je že pri nas v Ljubljani, začelo."

"Saj tudi nas Dolenjce že dolgo grabi gripa in drugi virusi. Bo že prešlo."

"Se vidi, da živiš bolj na repu države. O študentskih demonstracijah ti govorim!"

"Pa se zaradi tega ni Ljubljana sesula?"

"To ne, se bo pa ugled naše miroljubnosti, sožitja in srčne kulture."

"Daj daj, demonstracije so v svetu nekaj vsakdanjega."

"Že res, ampak te so bile take, da se sam Bog usmili. Iz cele države so se zbrali in jo mahali

kar po sredi glavne ceste, korajžno, kar se da. Ustavili so se pred skupščino. Kričali in psovali so, da so se vsenaokrog stekla tresla. Potlej je začelo še neznansko pokati."

"Kakor vem, niso bili oboroženi."

"Vidim, da nič ne veš. Na dragoceno hišo, ponos naše države, je frčalo vse, kar premore dobro založena špicerija: polne pločevinke piva, pomaranče, alpsko mleko, sendviči, banane in toliko jajc, da bi iz njih za pusta lahko vsak državljan snedel en krof. Tako vdušje, kot v bosanskih težkih casih, ti pravim."

"Malo pretiravaš, kot je tvoja navada. Vročje je bilo. No, sreča, da je bila policija obveščena in pripravljena. Na konjih, celo..."

"Sreča, ja, samo iz čigave malhe bo šlo za čiščenje uniform? Pa uboge, nedolžne živali! V poslanskih klopetih vidiš smrdeti vse vrste štirinožcev in plazilcev, konja pa

Ljubljana 1971, stran 41). Če vprašate mene, prav nič rožnato. Naša vas bo postala kaj čudna ulica. Razsvetljave ni, kanalizacije ni, pločniki so pozimi neočiščeni... Vseskozi pa plačujemo prispevek

za mestno zemljišče. Hvala lepa za takšne vrste mestno ugodje!

POSLOVILNO SREČANJE RUDARJEV

V soboto, 27. januarja, bo v znani gostilni Senica na Senovem poslovilno srečanje upokojenih rudarjev Rudnika Senovo ali prezaposlenih v letu 1995, da se razidemo na primeren način kot nekdanji sodelavci. Gostilna Senica je bila v zgodovini rudarjenja na Senovem tisto mesto, kjer so knapi nabirali moč za težko delo v jami, sklenjena je bila pa marsikatera zamisel in pogodba o tem ali onem v zvezi z Rudnikom. Zato kljub teži situaciji zaradi ukrepov vlade RS glede izkopa premoga in s tem tudi obstoja Rudnika, pridite omenjenega dne ob 18. uri v gostilno Senica tudi tisti, ki ste na čakanju in tisti, ki ste se prezaposlili v drugih podjetjih.

predsednik sindikata:
LOJZE SRIBAR

Zakaj ne ogrevajo stanovanja?

Kljub rednemu plačevanju nevzdržno stanje za družine z majhnimi otroki in starimi ljudmi

Stanujem v stanovanjski stavbi kot najemnik stanovanja, ki je v lasti Zarje, d.d., Novo mesto. Stanovanje ima centralno kurjavo in se ogreva iz centralne kurilne naprave GIP Pionir v Novem mestu, s katero upravlja MKO. V letošnji kurilni sezoni se je že večkrat zgodilo, da stanovanje ni bilo ogrevano. Odgovor pristojnih je bil, da ne morejo kuriti, ker nimajo goriva, tega pa ne morejo

nabaviti, ker ni denarja. Sam kot tudi ostali najemniki in lastniki stanovanj 9, 11, 13 v naselju Zlebej redno plačujemo kurjavo, čeprav je ta glede na ostale pogoje v Novem mestu po našem mišljenju najvišja, saj znaša 72 tolarjev na kvadratni meter. Ne glede na redno plačilo centralnega ogrevanja so bila naša stanovanja 17., 18. januarja neogrevana, 21. januarja pa samo delno ogrevana. 22. in 23. januarja do mojega odhoda iz stanovanja ni bilo zaznati, da bi se ogrevanje že pričelo.

Imam družino z dvema majhnima otrokoma, ki ne moreta biti v hladnih prostorih. Podobno je tudi drugje, kjer imajo majhne otroke ali pa v stanovanjih bivajo starejši ljudje. Nimamo drugih možnosti ogrevanja, stanovanja pa so neizolirana in s slabim zaprtjem, tako da visoke temperature ni pričakovati, tudi če bi ogrevanje potekalo normalno. Zarjo, d.d., kot lastnika najemnih stanovanj v imenu ostalih najemnikov prosim za takojšnje posredovanje pri GIP Pionir, MKO, kot upravljalcu centralnega ogrevanja. Še to: 22. januarja sem po telefonu klical MKO in vprašal, zakaj stanovanja niso ogrevana. Pojasnjeno mi je bilo, da ne morejo storiti ničesar, ker je direktor na dopustu.

LUKA TEPIČ
Novo mesto

Sad študentskih demonstracij

Subvencija najmanj 60 odstotkov obroka

LJUBLJANA - V torek, 16. januarja, so študentje ljubljanske in mariborske univerze pred slovenskim parlamentom organizirali protestni shod zaradi premajhnega subvencioniranja študentske prehrane za leto 1996. Rezultati le-tega in dogovorjeni predstavniki obeh študentskih vlad s predstavniki vseh parlamentarnih strank so naslednji. V predlogu zakona o izvrševanju proračuna za letošnje leto mora vlada RS v treh mesecih pripraviti kriterije, pri čemer subvencija ne sme biti nižja od 60 odstotkov povprečne cene obroka, do takrat pa bo znašala 290 tolarjev (januarja je v Ljubljani bila 280, v Mariboru pa 230 tolarjev), kar pomeni več kot 60 odstotkov. Subvencija se bo zviševala z rastjo drobnoprodajnih cen.

V treh mesecih mora vlada RS skupaj s ŠOU v Ljubljani in Mariboru pripraviti analizo porabe proračunskih sredstev za subvencioniranje študentske prehrane za nazaj.

L. M.

Pomagajmo pticam!

Ko bo izšel ta zapis, bo minilo ravno 58 let, odkar smo sedeli v šoli ob topli peči, se učili in se pogovarjali o pticah, ki so v velikih skupinah prihajale na našo krmilnico na šolsko dvorišče. Učitelj je imel zelo rad ptice pevke in nas je o njih marsikaj naučil, saj je vsaj tiste, ki živijo pri nas, poznal do podrobnosti. Tisto zimo smo krmilnico velikokrat napolnili z oljnimi pogacami. Po končani šoli so nam naučili tega velikega ljubitelja narave prišli v življenje zelo prav. Danes je pri mnogih mogoče opaziti v bližini človeških bivališč krmilnice za ptice, ki prihajajo predvsem v hudem mrazu in si mislijo: "Pomagajte nam, pa bomo spomladu tudi me vam pomagale uničevati škodljivi mrčes in vam bomo prepevale."

Nekateri sicer trdijo, da se ptice pozimi same znajdejo, toda to po mojem ne drži povsem. V snegu in mrazu priletijo k človeku, zato jim pomagajmo. Kdor ne ve, kako se jih krmi, naj povpraša strokovnjaka. Pomagajmo pticam sedaj, ko so v stiski! Spomladu, ko bomo hodili po poljih in gozdu, nas bo ob njihovem petju prevel mir. In spoznali bomo, da je njihova govorica namenjena tudi nam, saj smo skupaj del narave.

T. VIRANT
Straža

Skrbijo za nas

Z možem sva že eno leto v Domu starejših občanov v Grosuplju, ker sva ostarela in je mož brez leve noge. Moram reči, da se imava zelo lepo. Za vse je poskrbljeno in za praznike smo se imeli prekrasno. Še prej smo oktobra imeli trgatve, potem smo pekli kostanj, pili, peli... Po vseh sobah nas je obiskal tudi Miklavž in nas obdaril, pa potem Božiček. 28. decembra sta nastopala Sonja in Jože in nasmejali smo se do solz. Tudi s kamero so nas snemali. Za novo leto smo imeli v domu mašo, peli pa so šentviški slavčki. Nasploh zelo skrbijo za nas. Dvakrat na teden nam pripeljejo sveže perilo, na razpolago so tudi zdravnik in sestres. Vse so tako prijazne. Ob petkih nas obiskuje tudi g. župnik Jože Novak in nam deli božji kruh. Doma se maš nismo mogli udeleževati. Vsem, ki so z nami tako prijazni, se lepo zahvaljujem in želim v novem letu vse najlepše. Ne zdi se mi prav, da, ko si mlad, te povsod želijo, ko ostariš pa se te vsi bojijo. Boli pa me tudi to: moj sin ima 30 let službe, sedaj pa ne dobi dela. Ni čudno, da je toliko samomorov. Ne zdi se mi prav, da imajo južnjaki prednost pred našimi. Ampak jaz komaj skrbim zase, ne morem pomagati drugim.

ANA DRAŠLER
Dom starejših občanov,
Grosuplje

Voda je, vode ni

Vaščani Trave in Srednje vasi so razočarani nad mlačnim odnosom oblasti

TRAVA - Vse kaže, da je onesnažen vodovod tako občutljiva tema, da pravih informacij ni moč dobiti. Pisali smo že, da so bili zadnji vzorci za analizo odvzeti konec lanskega novembra. Rezultatov ni, vaščani pa so po telefonu dobili sporočilo, da je voda znatno boljša. To pa pomeni, da pijejo še vedno onesnaženo s fekalijami, le za vsebnost in količino fekalij ne ve nihče. Vaščani pravijo, da jih je obiskal direktor Hydrovoda Janko Veber. Po njegovem bodo vsaj na pomlad očistili in popravili zbiralnike in namestili infra razkuževalno napravo. Trenutno vodo klorirajo, in to ročno, kar utegne biti nevarnejše, kot so fekalije. Za vse to pa potrebujejo vsaj 10 milijonov tolarjev. Nekateri pravijo, da vedo za vir onesnaževanja, nihče pa (menda zaradi dobrih sosedskih odnosov) tega neče povedati.

Zgodba se vleče že nekaj mesecev kot jara kača in še se bo.

A. K.

Mimo tušev v toplo čateško vodo

Trebanjski šolarji minuli teden okupirali Čatež - Tuširanje so enostavno preskočili - Za red na voljo premalo redarjev - Bomo tudi Čatež prodali tujcem?

Ves minuli teden se je pod stekleno streho edinstvene termalne riviere Čateških Toplic v bazenih s termalno vodo namakalo tudi nekaj avtobusov šolarjev, med katerimi so bili v največjem številu iz trebanjske osnovne šole. Kaj vse se je dogajalo, imeli smo res kaj videti!

Trebanjski šolarji so riviero okupirali minuli torek. Skupaj z učitelji so prišli do bazena kar mimo tušev. "Kaj jim pa morem?" je dejal dežurni reševalec iz vode, ki je v bazenu tako rekoč edina strokovna oseba. Tudi trebanjski učitelji niso ničesar ukrenili. Ko so se starejši kopalci nekako le navadili na napeto družjenje z mladimi, je prišla nova nevšečnost. Mladci so okupirali zunanji tobogan. Vrata, ki iz bazena vodijo na to napravo, so enostavno pustili odprta, tako da se je zrak pričel močno ohlajati. V bazenu je bilo še marsikaj narobe: šolarji so kljub prepovedi skakali na glavo in si metali tenis žogice. Ko so po 12. uri odhajali iz bazena, so se skoraj vsi stuširali, živčavi in ropot pa se je preselil v garderobne prostore, vendar ga je bilo slišati tudi v bazenu (spuščanje polic in zapiranje garderobnih vrat).

Dober zgled pa so bili šolarji, ki so se v petek pripeljali iz Šentvida pri Stični. V bazen so prihajali po skupinah, bili so stuširani, pa tudi v bazenu so bili navdve obzirni do odraslih kopalcev. Eden izmed njih se je tudi poškodoval. Takrat, ko mu je reševalec nudil prvo pomoč, so mladi zaman čakali na umetne valove, starejši pa na hrbtno masažo s curki.

Čateška termalna riviera ob prihodu šolarjev v bazen ne potrebuje policistov s pendreki in uniformiranih redarjev, pač pa le prijazne skrbnike, ki bodo omogočali, da bo ob takšnih skupinah mladih zagotovljeno dobro počutje tudi za starejše kopalce. Za vse kopalce bi bilo tudi dobro, da bi od odgovornih v bazenu izvedeli, kdaj bodo v

kopalšču vključili katero od masaž. Tako se ljudje dodatno obremenjujejo z brezčasjem, postavljajo se v vrste in podobno. Urnik na steni bi zelo pomagal. Na zunajbazenskih površinah riviere tudi nihče ne preganja otrok in odraslih, ki tam malicajo, toda za seboj ne pospravijo. To še ne bi bilo tako kritično, če po 21. uri ne bi opazili snažilk, kako vodo iz bazena, s katero čistijo, potem enostavno porinejo nazaj. Dobro bi bilo, ko bi se tudi same enkrat podale v bazensko vodo, saj bi videle zamašene in od alg zelene keramične ploščice, še posebej tiste nad bazensko vodo. Ob sprotnem delu do tega gotovo ne bi prišlo.

Na koncu pa še to. Vse kaže, da se bomo morali Slovenci kmalu poleg Piranskega zaliva in Trdinovega vrha boriti s Hrvti še za Posavje. Kadar ni slovenskih šolarjev, je v bazenu uradni jezik gotovo hrvaški, ob koncu tedna pa nekdanji "bratje" dobesedno okupirajo bazen. V nedeljo, 14. januarja, smo našli najmanj 300 avtomobilov s hrvaško registracijo. Da ti plačujejo z markami, pa dobro vedo tudi natakariji, ki se včasih kar zmotijo in te za šankom ogovorijo: "Molim vas, šta čete piti?" Ko se spomni na to, kako je Slovenec cenjen v hrvaškem Primorju, me prime, da bi nekaj rekel.

JANEZ PAVLIN

Še Pokrajinski odbor DeSUS

Demokratska stranka upokojencev se v pripravi na letošnje parlamentarne volitve medobčinsko povezuje

NOVO MESTO - V torek, 16. januarja, smo se zbrali predstavniki občinskih organizacij DeSUS iz Črnomlja, Metlike, Semiča, Novega mesta in Trebnjega. Ustanovili smo Pokrajinski odbor DeSUS-a za Dolenjsko in Belo Krajino. Pripravi smo, da se nam bodo pridružile še druge občinske organizacije DeSUS, zlasti občini Škocjan in Sentejnerji, kjer se pripravljajo na ustanovitev DeSUS-a. Razpravljali smo predvsem o pripravah na volitve v državni zbor, o izboru kandidatov, o informiranju članov in simpatizerjev, o pridobivanju čim večjega števila volilcev, ki bodo dali svoj glas za naše kandidate. Po dogovoru bomo nastopili s takšnimi kandidati, ki bodo dosledno in brezkompromisno zastopali naše interese. DeSUS Dolenjske in Bele Krajine mora dobiti vsaj enega poslanca.

Odločno smo obsodili poskuse vlade, da zmanjša naše pravice, o

čemmer se pravkar razpravlja v državnem zboru. Nasprotujemo enostranski razlagi finančnega položaja in trditvi, da upokojenci s svojimi zahtevami rušimo državni proračun. Ne dovoljujemo, da se koalicijske stranke dogovarjajo in sklepajo o pokojninskem sistemu brez našega sodelovanja. Pri tem pozabljajo, da so s svojimi sklepi in odločitvami o brezglavem predčasnem upokojevanju in o beneficiranih pokojninah same največ prispevale h kritičnemu položaju pokojninskega sklada. Namesto da jemljejo upokojence, naj začno omejevaty nekontrolirano širjenje državne uprave in drugih stroškov države. Brez zadržkov podpiramo delovanje republiškega vodstva DeSUS-a.

Zavzemali se bomo za razširitev in utrditev naših občinskih organizacij in za najtesnejše sodelovanje v okviru Pokrajinskega odbora DeSUS. Upokojence pozivamo, da se množično vključujejo v DeSUS, ter tako dokažejo, da smo stranka, ki jo je treba upoštevati.

MIROSLAV VUTE

CEPLJENJE PROTI ZAJČJI KUGI

NOVO MESTO - Društvo ljubiteljev malih živali bo marca na srednji kmetijski šoli Grm pod Trško goro pripravilo razstavo svojih ljubljencev. Ker je tudi na Dolenjskem kar močno razširjena zajčja kuga, bodo na veterinarski postaji v Novem mestu 2. in 3. februarja med 7. in 10. ur organizirali cepljenje. Lastniki zajcev (tudi nečlanov društva) naj pridejo v čimvečjem številu. Na razstavi bodo lahko razstavljeni le tako zaščiteni zajci.

Načelno za park

Velik odziv krajanov na javni razpravi o načrtovanju regionalnega parka

LOŠKI POTOK - V petek, 10. januarja, je bila v občini Loški Potok prva javna razprava o pomenu načrtovanega regionalnega parka. To je še toliko pomembnejše, ker bi po dosedanjih načrtih v park prišla celotna občina, prebivalci pa o tem vedo zelo malo. Nekateri pa se celo boje, da bi park spomnil na zloglasen imidž, ki ga je dolgo imelo goteniško območje in katerega posledice bodo še dolgo prisotne. Razpravo je vodil g. Derginc z ministrstva za okolje in prostor, načrte varovane območja sta predstavila mag. Jelka Nudiklin in arhitekt Radovan Nikič iz Novega mesta, stališča poslancev oz. DŽ pa je razlagal poslanec Benjamin Lonigman. Da je zanimanje za ta projekt veliko, je pokazala tudi številna udeležba občanov in dokaj tvorna triurna razprava. Prebivalci so za park, vendar s pripombami, da ta ne bi smel omejevaty že tako ogrožene populacije. Krajina, ki je nekoč preživljala več kot 5000 prebivalcev, jih danes le še 2000. Nekateri vasi so že prazne.

Ljudje torej ne nasprotujejo ideji o parku, ki bi pomenil napredek in razvoj. Ker pa je tematika zelo občutljiva, jo bomo skušali krajanom predstaviti v strokovni študiji načrtovalcev v širše zasnovanem članku ob drugi priložnosti.

A. KOSMERL

Resna burleska v Mahovniku

V službo možno le v škornjih, s kolesom ali avtom - Avtomobili običe v luknjah na cesti

MAHOVNIK PRI KOČEVJU - Mahovnik, vas tik pri Kočevju, naj bi bil turistično zanimiv, vendar je te dni zanimiv iz čisto drugih vzrokov. Domačini pravijo, da jih vse spominja na burlesko in da bi bilo smešno, če ne bi bilo žalostno. Mahovnik je nekaj imel kanalizacijo, pred leti pa so speljali nov glavni vod kanalizacije, potrgali staro kanalizacijo, priključili od hiš na novi glavni vod pa še niso naredili. Zato se kanalizacija iz hiš steka na cesto, vse smrdi, smrad pa povečuje še gnojnica, s katero so polite bližnje njive. Na cesti nastajajo ogromne jame; v eno izmed njih je padel domačin Stane Tomšič. Zaradi zapletenega zloma noge je še v bolnišnici.

Jože Corel, gostilničar in gasilec iz Mahovnika: "Zaradi slabe ceste in neurejene kanalizacije je bilo v Mahovniku te dni že več nesreč in nevšečnosti."

V službo v Kočevje ni možno, če nimaš visokih gumijastih škornjev. Nekateri se vozijo tudi z

UNIČENA CESTA V MAHOVNIKU - Taka je cesta pred gasilskim domom v Mahovniku, po kateri pešci lahko pridejo v Kočevje le, če so obuti v gumijaste škornje.

J. PRIMC

Ogled Dolenjskega muzeja

NOVO MESTO - 8. januarja deževno in turbno vreme ni ustavilo 67 članov interesnih dejavnosti Društva upokojencev Novo mesto, ki so si želeli ogledati novomeški muzej. Prijazno osebje nas je lepo sprejelo in popeljalo v dvorano, kjer so nam najprej pokazali diapositive o izkopanih in o zgodovini Novega mesta, nato pa še posamezne zbirke - NOB, del, kjer so razstavljeni stari predmeti in orodja s področja Dolenjske in del, kjer so najdbe iz grobišč na novomeškem področju. Med fotografijami padlih med NOB sem prvič videla svojega bratranca, kar je bilo zame zelo pretresljivo. Veliko je bilo navdušenja, ko smo si v nekdanji Ropasovi hiši ogledovali stara orodja. Smo pač generacija, ki se teh predmetov še spominja in srečanje z

njimi nas je vrnilo v otroška leta. Posebnost so izkopanine iz grobov, saj so nekateri izdelki edinstveni v Evropi in bi bil nanje ponosen še marsikateri muzej. V Nemčiji obstaja posebna muzejska delavnica, v kateri tudi po več let slavnih znanstveniki proučujejo predmete iz novomeških grobov. Vsem, ki se tokrat niso mogli udeležiti skupinskega ogleda muzeja svetujem, naj to v teh zimskih dneh storijo čimprej. Prav gotovo bo vsakdo našel kaj zanimivega. V nekaj urah si boste lahko ogledali par stoletij naše zgodovine in mir, ki kraljuje v muzejskih prostorih, bo ugodno vplival na počutje. Na koncu se v imenu vseh 67 udeležencev zahvaljujem g. Tovšku, vodji interesnih dejavnosti pri DU,

JOŽICA KASTELIC

MIMOGREDE

Dolina svetega Andreja

Dokončno sem se odločil, da letos ne obiščem niti Bohinja niti Trente ali Logarske doline, ampak dolino sv. Andreja. S seboj bomo vzeli prijatelje ali pa tudi ne, kajti na prijatelje je treba paziti kakor na dragocen porcelan. Na takih improviziranih izletih lahko pride do različnih nevšečnosti, rodijo se prepri in - nasvidenje prijateljstvo! Tako, raje bomo vzeli s seboj svoje sovražnike, ker nas bo skupno premagovanje preprek zblizalo in sprijateljilo.

Toda ali je dolina sv. Andreja sploh dovolj lepa, da je vredna ogleda? O, saj tudi župani ne obiskujejo starejših občanov zaradi njihove lepote, temveč zaradi njihove častitljive starosti. Stara pa je dolina gotovo dovolj in cervicka nad njo prav tako. Pa vendar se v neko dolino, za katero niti ne vem, kje natančno je, ne gre kar tako, kot npr. v sila pomembni Portorož, na Bled ali v Postojnsko jamo. Obisk bomo zato seveda opravili poleti, ko bo pri sv. Andreju žegnanje.

Kaj pa, če žegnanje ne bo tako slovesno kot tisto septembra na Trški gori? Kaj pa, če bo čisto skromno in nepomembno, takšno, kot jih je tudi v okolici Novega mesta dovolj skoraj vse leto? Zakaj potem sploh romati tako daleč k sv. Andreju? Enostavno zato, ker smo ga našli! Ne poznam namreč človeka, ki si najdene stvari ali osebe ne bi temeljito ogledal in spoznal. In še nekaj vam bom zaupal. Dolina se sploh ne imenuje dolina sv. Andreja. Tako sem jo imenoval samo začasno, zaradi cervicke. Srčno celo upam, da se bo na izletu izkazalo, da gre za dolino miru, dolino maščevanja, dolino senc, dolino ljubezni, dolino gradov, dolino smrti, dolino faraonov, dolino upanja, dolino spoznanja. Neskončne so možnosti in komaj komaj že čakam, da odkrijem, kakšna je ta naša dolina.

Pa vendar se mi včasih ponoči, ko ne morem spati, prikrade v dušo tisto tesnobno vprašanje, kaj pa, če gre kljub vsemu za čisto čisto navadno, nepomembno dolino. Ne, ne, o tem sedaj nočem premišljevaty. O tem bom premišljeval še po izletu. In konec koncev je v najslabšem primeru še vedno veliko zame neodkritih in nepoznanih dolin.

MARKO POLENSĖK

MODNI KOTIČEK

Povezni na glavo

Bili so časi, ko PRAVA ženska ni stopila na ulico brez skrbno oblikovane mešanice blaga, klobučevine, rož, krzna ali slame, natančno položene na tisti le NJEMU posvečeni prostor nekje med pričesko in nebom.

Izmenično čaščen, oboževan, nato zasmehovan, ignoriran in zapostavljen je preživel stoletja vojn in najhujših katastrof, nazadnje pa postal žrtev 60 hipijev in hairspraya.

Danes je klobuk v vsej svoji velečini spet tu. Majhne pekarške kapice, elegantni cilindri, baseball čepice, ljubke baretko, veliki slamniki, divje kombinacije in nenavadne oblike.

Kako kupimo pravega? Potrebna je detektivska natančnost, najprej pa se prepričajte, ali pristoji vaši obliki obraza. Preverite kakovost in vrsto materiala (največjo starost doživijo žametni klobuki). Rahlo prepognite krajec klobuka; če se zmečka ali prelomi, ni najboljša kakovost. Slamnike obrnite proti luči in preverite natančnost izdelave. Če je barva videti oksidirana, je tudi fleksibilnost klobuka slaba.

In kako ga vzdržujemo? Izogibajte se dežju in snegu, saj se radi skrčijo, postanejo listasti ali v najslabšem primeru popusti lepilo. Nikoli jih ne obešajte ali mečkajte. Spravljajte jih v teman in suh prostor.

Pokrivala pa ne varujejo samo pred atmosferskimi vplivi, temveč z njimi lahko spomnite okolico na svojo posebnost. Le pogumno!

JERCA LEGAN

• Lepe ženske prinašajo nesrečo. (Kitajski pregovor)

BILO JE PRED STO LETI

Prvi vodovod

Iz Dolenjskih novic izbral Miloš Likar

Letos bomo dobili pri nas na Belokranjskem veliko in koristno napravo, in to je vodovod. Dobro vemo, kako je hudo čestokrat po letu ob suši za vodo, morali smo do zdaj bridko skušati, kajti iz daljnih studencev potrebno vodo nositi ali voziti ni lahko in prijetno delo.

V decembru pretečenega leta so bili v tukajšnji občinski hišo pozvani vsi tisti posestniki naše fare, skozi katerih posestva se bo napeljal vodovod, da so se podpisali, da bi pozneje nobeden ne ugovarjal. Potrebna voda se bo napeljala iz dveh izvirkov na Blatniku v občini Čeremošnjški, okraja Novomeškega. Od obeh izvirkov vodile bodo železne cevi 55 mm svetlobe in nabiralniku pod Blatnikom; od tukaj bo tekla glavni vodovod po cevi 70 mm svetlobe oziroma 60 mm svetlobe po razmeri pritiska skozi Gorenjce memo cerkve sv. Jožefa do vodne shrambe v Sodinji vasi, kjer se bode voda delila in kjer se bode ta pričela postaromska vodovoda - eden v Semiču in drugi v Črnomelj. Novo vodo bodo dobivali tile kraji: Rečica, Sodinja vas, Semič, Selo pri sv. Duhu, Kašča in Podreber. Stroški za nabavo vodovoda bodo veliki. Denar bo dala deželna blagajna in tiste občine skozi katere bode vodovod tekla.

- Dolenjske novice, januarja 1896

Smo zaostali domorodci?

Črnomaljski župan Andrej Fabjan je imel drugo novoletno inventuro v Dolenjcih pri Adlešičih

Občinski odbor SLS je minulo soboto pripravil pogovor črnomaljskega župana Andreja Fabjana s prebivalci Adlešičev in Gribeljev. Beseda je tekla predvsem o gospodarskih razmerah v občini in o krizi podjetij v lasti sklada za razvoj, župan pa je še posebej predstavljal prizadevanja za ozdravitev Belta, največjega bolnika v občini.

Prebivalci Fučkovcev so kritizirali Komunalo, da jim preveč zaračunava odvoz smeti. Moti jih tudi, da mnogi turisti gledajo nanje kot na zaostale domorodce, saj v vasi nimajo ne asfalta ne vodovoda. Z Bednja je priletelo nekaj ostrih na račun razdeljevanja nepovratnega denarja za razvoj kmetijstva, ki so ga srečneži porabili za nakup avtomobilov. Ljudje so s prstom pokazali na kmetijsko zadruho in pospeševalno službo, ki sta omogočili pridobivanje teh sredstev, ne pa tudi nadzor nad porabo. Bedenčani tudi ne razumejo, zakaj se je agromelioracija ustavila prav pri njih, opozorili pa

so še na grdobijo občana, ki je za blokiral del občinske ceste, tako da vsaj 15 kmetov ne more do svojih njiv. Čeprav so krajani to prijavili na upravni enoti in na občini, se jim zdi, da storilcu nihče neče ali ne more do živega. Kar se tiče razvoja kmetijstva, je Fabjan dejal, da v okviru občinskega sveta ustanavljajo strokovni svet za kmetijstvo in turizem.

Ljudje ob meji si želijo tudi maloobmejne prepustnice, medtem ko na Čerkviščih upajo, da bo župan zastavil svojo besedo za njihov telefon. Menda so še edina vas v občini, ki nima niti enega telefona, odgovorni na Telekomu pa jim niso dali nikakršnega upanja, da bo kmalu bolje.

TOMAŽ BURAZER
Črnomelj

KLIC V SILI

• Ali ste v stiski, težavah? Želite zaupni in prijateljski pogovor, strokovno pomoč? Prava pot za to na Dolenjskem oz. v Posavju je klic na telefonsko številko 068/322-124, int. 229 (v torek in petek med 13. in 16. uro), 21-284 ter 068/20-370 (med 19. in 21. uro).

• NOVO MESTO - Otroci in starši, ki imate kakršnekoli težave, lahko pokličete na telefonsko številko 068/341-304 v četrtek med 18. in 20. uro.

• TREBNJE - Na vprašanja otrok in odraslih odgovarjajo strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. ter med 15. in 17. uro. Številka telefona je 068/44-293.

• ČRNOMELJ - Otroci in odrasli, ki ste v stiski, lahko pokličete vsak drugi in četrti torek v mesecu med 19. in 20. uro po telefonu 068/53-213 ali se oglasite osebno v pisarni v Ulici Mirana Jarca 8.

• LJUBLJANA - Telefon otrok in mladostnikov je vsak dan od 12. do 20. ure (tudi ob sobotah in nedeljah) na številki 061/323-353. Za vas se bodo potrudili študentje medicine, psihologije, pedagogike in socialnega dela.

• SEVNICA - Otroci in odrasli, ki imate težave ali ste v stiski, lahko pokličete na telefonsko številko 0608/41-536 vsako sredo med 15. in 16. uro.

V PODGORJU BODO STEKLENIČILI VINA

ŠMIHEL - Društvi vinogradnikov Podgorje in Straža sta letošnjo zimo v prostorih Centra srednjih šol prvič skupaj pripravili 45-urni vinogradniško-kletarski tečaj, ki ga obiskuje 50, predvsem ljubiteljskih vinogradnikov. Tečaj vodi strokovnjaki Kmetijskega zavoda iz Ljubljane, enote Novo mesto. Zaključne izpite bodo opravljali koncem naslednjega tedna.

360 CVETOV V ŠKRLJEVEM - Na domačiji Zoretovih v Škrljevem 19, v bližini propadajočega škrljevskega gradu, imajo radi urejeno okolico hiše, zato je skoraj vse dni v letu, razen seveda zdaj pozimi, v vrtu tudi veliko lepih rož. Zanje skrbi gospa Ana (na posnetku), ki nas je poklicala, češ da ima božični kaktus preobložen s cvetovi. Še sredi januarja jih je našela okrog 360. Prejšnje leto je imel po Aninih besedah kaktus kar okrog 600 cvetov! Podatek že kar za knjigo rekordov. (Foto: P. P.)

Srečno in zdravo novo leto 1996!

Novoletno srečanje 131 članov društva invalidov Trebnje je tudi tokrat minilo v veselju in radosti

TREBNJE - Društvo invalidov Trebnje je letošnje novoletno praznovanje pripravilo v sredo, 27. decembra, v gostišču Kavšek na Račjem selu pri Trebnjem. Žal nam je že drugič zapored nagajal sneg in elektrika, tako da smo si morali večkrat pomagati s svečami. Že število 131 udeležencev pove, da je srečanje tisto, ki zbližuje in razveseljuje člane, predvsem tiste, ki se med letom ne morejo udeleževati izletov. Ob tej priložnosti smo si v letu 1996 zaželeli vse najlepše in veliko zdravja.

Program srečanja je povezovala ga. Zvonka Falkner, kot prvi pa je s trebanjsko himno nastopil mešani pevski zbor društva upokojencev Trebnje. Nato so s harmonikami nastopila dekleta Kluba Zupan iz Mengša. Program se je poleg silvestrskega kosila nadaljeval s petjem, igranjem in plesom. Da pa je bilo še bolj pestro, smo poskrbeli za skromen srečevalov, za katerega so nagrade prispevali številni darovalci, ki se jim lepo zahvaljujemo. Zahvala tudi gre. Zvonki Falkner za lepe misli in vsem članom za požrtvovalno pomoč pri zbiranju, pakiranju dobitkov, prodaji srečk in dobitkov. Ker bomo imeli februarja občni zbor z volitvami novih članov izvršnega in nadzornega odbora, želimo, da bi tudi ti ljudje z novimi idejami pripomogli k boljšemu počutju v društvu.

Naj bodo te besede v zahvalo vsem, ki so v teh letih pomagali, seveda pa so med nami tudi taki,

ki naše delo nenehno spodbujajo in dajejo v nič, nagovarjajo ljudi, naj izstopijo ipd. Mar nismo v tem društvu ljudje, ki nas je mati narava na kakršenkoli način prikrajšala pri zdravju? Zakaj ne bi skupaj našli tistega, s čimer bi pozabili na vsakdanje tegobe? Prav gotovo klevete niso vzpodbudne za osebo, ki so jo obsodili in ji dobrega imena ne bodo mogli nikdar več povrniti. S tem pa jemljejo ugled tudi društvu, ki je dokaj urejeno in posveča vso skrb bolnim in socialno ogroženim članom, kar je tudi naša naloga.

REZKA MAJER
Društvo invalidov Trebnje

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

ŠMARTNO PRI LITIJI - V avli preurejene osnovne šole je bil prejšnji teden dveurni božični koncert, ki je bil obenem tudi uradna otvoritev prenovljenega odra. Nastopili so in navdušili poslušalce tamburaši Folklorne skupine Javorje, ki te dni praznujejo 10-letnico delovanja, pevka Jožica Mavsar in citrar Miha Dolžan. Ob tej priložnosti so upokojeni šmarski učiteljci Mariji Vozelj ob njenem visokem jubileju izročili častno plaketo, ki je zaradi boleznih ni prevzela na proslavi ob 330-letnici šolsva. M. Š.

Smolar začel sezono

Tudi letos bo DNŠ pripravilo vrsto koncertov zabavne glasbe

NOVO MESTO - Lani je bilo v Novem mestu, največkrat v Pizzeriji na Glavnem trgu, precej zanimivih glasbenih dogodkov in tudi letos Društvo novomeških študentov pripravlja prav tako pestro sezono koncertov zabavne glasbe. Letošnjo sezono je prejšnji petek, 19. januarja, odprl znani kantavtor z Mute na Koroškem Adi Smolar, kot gostje večera pa so se predstavili nizozemski Shake Spier.

Smolar je že kar z uvodnim komadom, s himno televizorju (Bog ne da, da bi krnil televizor) dvignil na noge skoraj polno nabiti prostor pod kavarno, nato pa je sledil blizu dve uri trajajoč nastop, na katerem je izvedel skladbe z novega in prejšnjega albuma, od hitrih kitarskih skladb v stilu unplugged on MTV pa do mirnih, otožnih pesmi, ki so segle poslušalcem do srca. Glavna privlačnost Smolarjevih pesmi so besedila, ki so po eni strani sarkastična in neprizanesljiva, po drugi pa tudi lirčno osebnopovedna. Smolar je pred kratkim stopil v zakonski stan, ki pa ga jemlje kot vrednoto, ne pa kot prisilo, ječo ali odvzem prostosti, kot to deklarirajo mnogi od naših pop zvezdnikov. In tako tudi poje.

Drugi del večera so izpolnili Holandci Shake Spier, ki so izvajali precej zanimivo glasbo, mešanico popa in eksperimentiranja s posebnimi efekti, priključenimi na neobičajne instrumente, npr. kitarski efekt na saksofonu. Vendar je njihovem nastopu pritegnilo le maloštevilno občinstvo, saj je večina sledila Smolarjevemu zledu in zapustila kraj dogodka skupaj z njim.

Nastop Adija Smolarja je bil uvodni koncert v organizaciji DNŠ. Že jutri, 26. januarja, bodo v Pizzeriji nastopili Zagrebčani Lijeni Hinko, teden dni kasneje pa se nam obetajo Leteči potepuhi, bivši spremljevalni bend Adija Smolarja.

J. GORENC

Zgodovinski drobnogled (1.)

Več kot desetletje prisotnosti na koncertnih prizoriščih širom planeta mi dovoljuje, da se z določeno distanco zazrem v preteklost in rezimiram tokove, ki so ustvarjali "sceno" v Novem mestu in okolici. Seveda gre za kontrakulturo, subkulturo oz. kar kulturo mladih, ki so odklanjali tradicije in si ustvarjali svoje duhovne pozicije.

V začetku osemdesetih se je vse dogajalo v kafe baru Slon, vsaj glasbeno obarvani del. Slava Rudolfovega, edinega novomeškega benda, ki je krepko stopal tudi po prizoriščih tedanjega Jugolanda, je bila še vedno prisotna, čeprav je bila skupina že v pokoju. Legendarna gledališka skupina Ana Monro je svoj prvi nastop imela prav tam, za alternativce, rockerje in vse tiste osebe, ki niso dišali po konformizmu pa je bil svojevrsten zbirni center.

Sam sem največji glasbeni dogodek, Rock Otočec 83, zamudil, saj mi mladost ni dopuščala, da bi videl ljudi, ki se jim je takrat toliko "odtrgalo", da so se nagi kopali v Krki, povzročali zgražanja moralistov in se s tem nesmrtno zapisali v zgodovino rock'n'rolla. Nekako v tistem času sem začel kariero kitarista vajenca pri Free 48 pod vodstvom živeče legende Braneta Koncilje. Vadili smo v Rumanji vasi, žurirali pa v Krkinem klubu, ki je bil v štadiju izdiha. No, ujeli smo še

kakšne video večere, tematski večeri pa so določali dneve obiska. Sredi osemdesetih, ko je punk bruhal še zadnje vulkančke - Bacili so polnili le še strani v knjigah o punku - smo s Free 48 igrali neverjetno število koncertov širom po Sloveniji, kar so omogočale kolporterske zveze Braneta Koncilje s Fotogrupo M, ki je bila tedaj izredno aktivna na organizatorskem področju. Na koncertih smo se srečevali s Demolition group, ki so takrat že pomolili tipalke v tujino, in pa s Polsko malco. To sta bila dva benda, ki sta se obdržala do danes, takrat pa sta bila nezogiben del povsake scene.

V Beli krajini so delovali Indust Bag in Mama Dolores poleg cele kopice bendov, katerih življenjska doba pač ni prenesla, da bi se zapisali v zgodovino. So pa bili Belokranjci izredno aktivni kot organizatorji koncertov in dogodkov, povezanih s tem, dogajalo se je v Indust Bagu placu za vaje, večje stvari pa so bile postavljene v staro kino dvorano.

Novo mesto je takrat začelo šepati, saj ne premore več stalnega koncertnega prizorišča. Trudijo se v Rumanji vasi in Vavti vasi Brane Koncilja in Viktor Gotovič, tedanja ZSMS pa poskušala nekajkrat na leto v Športni dvorani in na Loki.

(Se bo nadaljevalo)
BORIS O. PETKOVIČ

IZŠLA JE JANUARSKA "NAJČA"

NOVO MESTO - Mladi na OŠ Grm so že pripravili svoje januarsko glasilo Najča, v kateri so tokrat združili dve številki. Bogato glasilo s 40 stranmi nudi veliko prijetnega in sproščujočega branja, tako o učiteljih kot najstnikih, najti je mogoče ankete, intervju, prispevke osnovnošolcev, kviz, uganke itd. Številka je samo potrditev pridobljenih priznanj glasila iz lanskega leta, ko je Najča kar dvakrat dobila priznanje za kakovost.

Peter Žunič

V soboto, 13. januarja, smo se Črnomlju, na pokopališču v Vojni vasi, poslovili od tebe vsi - družina sošolci, prijatelji, sodelavci, somiščani in nenazadnje športniki nogometiški. Tako tudi ta trenutek ko izrekamo svoje misli in občutke ob nenadni smrti sošolca - prijatelja, kajti na to smrt nismo bili pripravljeni. Toda zgodilo se je drugače. In vendar je smrt, še zlasti nenadna, tista dokončnost, ko se nam skoraj kot v prebisku razode bisto pokojnika, vrednost in pomembnost njegovega dela.

Razumemo, da je vse živo podvrženo neizprosni zakonosti. Tako tudi človek ni izjema, le da ima človek od narave dan spomin SPOMIN, ta kratka, v bistvu pomembna beseda: koliko veselja in gorja hkrati se skriva v našem spominu! To vedo tvoji sošolci prijatelji in sodelavci, ki smo nernostali s solzami v očeh ob tvojem preranem grobu, dragi Peter.

Vsak od nas te je poznal kot širokega, toplega in pokončnega človeka. V sebi si združeval lastnosti vztrajnosti, umirjenosti, samodiscipline, lastnosti, ki so plemenitile tvoje življenje in bile tako pomembne in odločilne pri tvojem vsakodnevnem delu v tovarni ali športnem igrišču. Poznali in cenili smo jih vsi. V spominu smo nehoti prehodili tvojo in našo skupno življenja, ki se je zate končala v 54 letu starosti. Ob tem ne moremo mimo otroštva in mladosti, ki smo jo skupaj preživeli v domala idilični Beli krajini, in tudi šolanje. Ljubljani ni moglo odvrti misli na kraj, kjer smo skromno, vendar z radostjo čakali vsak dan našo snidenje na nogometnem igrišču, pozneje na delu v tovarni in v prostem času v krogu družin, kjer si bratoma in sestrama izžarevali človeško toploto in iskrenost, ki nam je krajšala vesele poletne noči ob kavici in kozarcu vina ali piva, mislilo in željo o sreči naših otrok in vnukov, ki nadaljujejo naše prijateljstvo.

Besede so mnogo premalo, da bi lahko z njimi povedali vse, kar bi hoteli. Vendar vedi: spoštovani smo te in imeli radi. Zato ob tvojim pietetnem slovesu lahko zapišemo: umrl je Pero, preudaren strokovnjak svojega poklica in športnik, ki bo ostal zapisan v naših srcih in, kar je najpomembnejše, kot iskren prijatelj.

JANKO GLADEL

TAM NA POLJANI SE ČUDO GODI - Učenci OŠ Ferda Vesela v Šentvidu pri Stični so za letošnji božič uprizorili otroško opero z božično zgodbo v štirih slikah. Njihova zborovodkinja prof. Marta Steklasa je 21 pesmic različnih avtorjev povežala v vsebinsko zaokroženo zgodbo ter navdušila sodelavce in učence v otroškem pevskem zboru, tudi soliste. Gledalce je ganila otroška prisrčnost. Posebno milino so ustvarjali na nekaterih mestih zvoki citer srednješolca Petra Ašiča, drugje pa tudi orkester Orffovih instrumentov. Zborovodkinja je poleg glasbenih dejavnosti sama sešila večino kostumov, likovna pedagoginja Jelka Rojec je z učenci postavila odlično sceno in izvirmo (z več sto voščilnicami) okrasila dvorano. Na klavirju je spremljala glasbena pedagoginja s sosednje šole - Valerija Rančigaj. Na pomoč pri preoblačenju 52 - članskega zbora so pristopile še nekatere učiteljice ter ravnatelj - prof. Jernej Lampret, starši pa so otroke radi pripeljali na sobotne vaje. To je tisti čudež, ki rodi uspeh in zadovoljstvo. (Prof. Breda Kramar)

DECEMBER NAJLEPŠI ČAS ZA OTROKE V VRTCU - Vzgojiteljice v vrtcu Žužemberk se zavedamo, da so praznovanja, ki jih pripravimo neposredno v okolju, kjer otroci živijo, in s sodelovanjem staršev velikega pomena za otrokov celostni razvoj. In ko pride december, težko pričakovani mesec, se v vrtcu vse spreminja v pravljični svet. Okraski, ki smo jih izdelali z otroki, visijo s stropov, diši po pecivu, izdelujejo se čestitke, sliši se petje in veseli Ringaraja. Prvi nas je presenetil Miklavž, ki je otrokom v peharjih pustil krhlje, bonbone itd. Božička so si otroci ogledali kar s starši v Novem mestu, mi pa smo postavili smrečico in jo okrasili z okraski iz slanega testa. Še posebej so se letos izkazale pridne mamic, ki so pomagale Dedku Mrazu pripraviti darila za otroke - čarobne vrečke in ročno lutko "zajčka". Vzgojiteljice smo otrokom pripravile tudi lutkovno igrice, povabili smo otroke obeh prvih razredov. Dedek Mraz se je na obisku razveselil naših pisem in želja, vsakega je razveselil z darilom in obljubil, da se drugo leto spet vidimo. Mi pa smo se, veseli novih igrac, od starega leta poslovili z igro in plesom. (Mojca Troha, VVE Žužemberk)

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 25. I.

SLOVENIJA 1

9.15-0.15 TELETEKST
9.55 VIDEO STRANI
10.05 OTROŠKI PROGRAM
ČRNI TULIPAN, kratki igrani film
10.35 BATMAN, amer. naniz., 15/32
11.00 TEDENSKI IZBOR
OPAZUJMO NARAVO, kan. poljudno-znan. serija, 12/12
11.25 PO DOMAČE
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.00 TEDENSKI IZBOR
CLIVE JAMES, angl. dok. serija, 1/4
15.30 TELEVIZIJSKA KONFERENCA
16.20 SKRIVNOSTNI SVET ARTHURJA CLARKA, angl. dok. serija, 13/13
17.00 TV DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ŽAV
18.05 V NAJBOLJŠIH DRUŽINAH, norv. naniz., 13/21
18.35 KOLO SREČE, TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 NOREC V MNOŽICI, amer. naniz., 5/16
20.30 TEDNIK
21.20 LARRY ADLER, glas. dok. oddaja
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 POSLOVNA BORZA
23.15 UMORI, amer. naniz., 10/20

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 12.20 Tedenski izbor: Univerzitetni razgledi; 12.50 V žarišču; 13.20 Ljubljana, reka, ki izginja, 1. del - 14.05 Tenis - 15.15 Beethoven, amer. film - 16.35 Norec v množici, amer. naniz., 4/16 - 17.00 Izgati kralja, angl. nadalj., 3/4 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Svetovni poslovni utrip - 19.15 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike - 20.05 V žarišču - 20.35 Okus po zločinu, angl. naniz., 4/10 - 21.25 Povečave - 23.05 Ko sem bil mrtev, nem. film (ČB) - 23.50 Slovenski jazz v klubu Gajo

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.05 Novice - 8.15 Obalna straža (ponov. 6. dela amer. nadalj.) - 10.00 Družina Adams (ponov. 18. dela) - 10.25 Sirene (ponov. 20. dela) - 11.15 Replika (ponov.) - 12.00 Novice - 12.50 Video strani - 16.00 Novice - 16.45 Dance session (ponov.) - 17.15 Risana serija (ponov.) - 17.45 Obalna straža (amer. nadalj.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Družina Adams (amer. risane serije) - 20.00 Pot flamingov (3. del. amer. naniz.) - 21.00 Karma - 21.30 Amer. film - 23.05 Novice - 23.10 Gost pike na A - 23.55 Video strani - 0.00 CNN poročila

HTV 1

7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Ljubecen (serija) - 12.45 Morska pošast (brit. film) - 14.35 Program za otroke in mladino - 16.45 Hrvaška danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 44/120) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Moč denarja - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Smrt Jugoslavije (dok. oddaja, 2/5) - 21.15 Glasbena oddaja - 22.15 Dnevnik - 22.35 Slika na sliko - 23.05 Theatron - 1.05 Poročila

HTV 2

14.20 Video strani - 14.35 TV koledar - 14.45 Ekran brez okvirja - 15.45 Šopek dolarjev (ponov.) - 16.15 Federacija in konfederacija - 16.45 Tenis - 19.15 Umetnostno drsanje - 21.05 Kitajska plaža (serija) - 22.00 Pot na odrske deske (amer. film) - 23.35 Od 16 do 24

PETEK, 26. I.

SLOVENIJA 1

8.45-1.15 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.30 OTROŠKI PROGRAM
HEJ NA SNEG!
9.45 OTROČIŠIRNEGA SVETA, amer. dok. naniz., 16/26
10.10 TEDENSKI IZBOR
LARRY ADLER, ponov.
11.20 ZGODBA O GLENNU MILLER
JU, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.20 SVET NARAVE, angl. poljudnoznanst. serija, 3/10
15.10 SLOVENSKA KLAVIRSKA GLASBA, 4/9
15.45 ZVOKI GODAL, 4/6
16.15 KAM VODIJO NAŠE STEZICE, oddaja tv Koper
17.00 DNEVNIK 1
17.10 LAHKIH NOG NAOBKROG, 2. oddaja
18.00 V NAJBOLJŠIH DRUŽINAH, norv. naniz., 14/21
18.30 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 GRADE NA UDARU, amer. naniz., 21/26
20.30 PODARIM, DOBIM
20.40 POGLEJ IN ZADENI
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 HENRY IN JUNE, amer. film

SLOVENIJA 2

Opomba: Sestriere: 12.25 Smuk (2); 17.25 Slalom, 1. tek, ob 19.55 Slalom, 2. tek (2)

8.00 Euronews - 8.30 Tedenski izbor: Umetnostno drsanje (m); 9.30 Skrivnostni svet Arthurja Clarka; 10.00 Povečave; 11.45 Ko sem bil mrtev (amer. film, ponov.) - 13.30 Ermo, hongkon. kit. film - 15.00 Grace na udaru, ponov. - 15.30 Tenis - 16.30 Alica evropski kult. magazin - 18.20 Po Sloveniji - 19.00 Planet šport - 20.45 V žarišču - 21.00 Forum - 21.15 Umor v družini, amer. nadalj., 4/4 - 23.50 Umetnostno drsanje

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.00 Dobro jutro - 8.05 Novice - 8.15 Obalna straža (ponov. 7. dela amer. nadalj.) - 10.00 Družina Adams (ponov. 19. dela) - 10.25 Karma (ponov.) - 11.20 Video strani - 12.00 Novice - 16.00 Novice - 16.40 Pot flamingov (ponov. 3. dela) - 17.45 Obalna straža (8. dela amer. nadalj.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Družina Adams (20. del amer. risane serije) - 20.00 Dežurna lekarna (61. del špan. naniz.) - 20.35 Devdeseta (oddaja o stilu) - 21.05 Amer. film - 22.45 Gost pike na A - 23.00 Novice - 23.05 Ponov. amer. filma - 1.10 CNN poročila

HTV 1

7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Ljubecen (serija) - 12.45 Prijateljstvo na Dunaju (amer. film) - 14.35 Program za otroke in mladino - 16.45 Hrvaška danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 43/120) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Pol ure za kulturo - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Javna stvar - 20.45 Glasbena oddaja - 21.45 Goli otok (dok. oddaja) - 22.15 Poročila - 22.35 Slika na sliko - 23.05 Terra X (Dok. film) - 23.55 Poročila

HTV 2

14.20 TV koledar - 14.30 Tenis - 17.30 Hrvaške županije - 18.00 Turbo limah show - 19.15 Umetnostno drsanje - 21.05 Ameriški film - 22.45 Latinica - 23.55 "Legend Of Lizzie Borden (amer. film)

SOBOTA, 27. I.

SLOVENIJA 1

7.15-0.45 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
7.45 TEDENSKI IZBOR:
RADOVEDNI TAČEK
8.05 KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE, 3/25
8.55 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
9.35 UČIMO SE TUJIH JEZIKOV, angleščina, 4/11
9.50 POTOVANJE V MELONIJO, šved. risa ni film
11.30 ALICA, evropski kult. magazin
12.30 GODALNI KVARTET
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
14.00 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. serija, 4/10
14.50 TEDNIK, ponov.
15.40 POLICIST'S SRCEM, avstral. naniz., 25/26
16.25 STARODAVNI VOJŠČAKI, amer. dok. serija, 10/13
17.00 TV DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
PRAVLJICA O OČETU, KI JE DELAL PRINCESKE
17.55 SLOVENSKI MAGAZIN
18.25 OZARE
18.30 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 SHOW
21.05 LJUBLJANICA, REKA, KI IZGINJA, 2. del
21.45 TURISTIČNA ODDAJA
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 MC VICAR, angl. film

SLOVENIJA 2

Opomba: Sestriere: Smuk 12.25 (m); Sofija: Umetnostno drsanje 13.30; Melbourne: Tenis 16.00 (2); Sestriere: Slalom, 1. tek 17.25 in 2. tek 19.55 (m)
8.00 Euronews - 8.50 Poglej in zadeni! - 10.20 Na Apaški meji, amer. film (ČB) - 18.25 Karaoke - 20.45 Vse od začetka, nem. film - 22.10 Sobotna noč - 0.00 Hokey na ledu

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.05 TV prodaja - 8.30 Kalifornija (ponov. otroške oddaje) - 9.30 Risani film - 10.25 Kino, kino, kino (ponov. oddaje o filmu) - 11.00 Čikaške zgodbe (ponov.) - 12.15 Večni krog (ponov.) - 12.45 Dance session (ponov.) - 13.40 Video strani - 17.10 Šolska košarkarska liga - 17.55 Magnetoskop (kont. glasbena oddaja) - 19.05 Risana serija - 19.30 Devdeseta (ponov.) - 20.00 Čikaške zgodbe (amer. film, 4. del) - 21.15 Fantazije (amer. film) - 22.55 Življenja čas (ponov. filma) - 1.00 Ljubecenški vodič, 6. del - 1.25 CNN poročila

HTV 1

8.40 TV spored - 8.55 Poročila - 9.00 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Prizma - 13.20 Pogovor s teologom - 14.45 Briljant - 15.35 Svetovni reporterji - 16.25 Poročila - 16.30 Sinovi Nevhite - 18.00 Televizijska o televiziiji - 18.30 Kdo prihaja na večerjo - 19.14 V začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.10 Ameriški film - 21.50 "Emmet Kelly Circus" - 22.45 Dnevnik - 23.05 Slika na sliko - 23.35 Nočna premiera: "Dangerous Games"

HTV 2

12.50 TV koledar - 13.00 Turbo Lamah Show - 14.45 Umetniško drsanje - 16.00 Tenis - 18.30

Dok. oddaja - 19.15 Risana - 19.30 Dnevnik, vreme šport - 20.10 Lepa naša (dok. oddaja) - 20.45 Vidikon - 21.30 Z. jadrni okoli sveta - 22.00 Šport - 22.15 Hr top 20

NEDELJA, 28. I.

SLOVENIJA 1

7.45-0.40 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.20 OTROŠKI PROGRAM
VODNARČEK, POJOČI PES, izrael. naniz., 2/4
8.50 ŽIV ŽAV
9.35 RISANKA
10.00 UMETNOST DIRIGIRANJA, 2. del
11.00 AMERIŠKA "NJIŽEVNOST, amer. dok. serija, 4/10
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 NAŠA PESEM
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
HUGO, tv igrica
13.35 KARAOKE, ponov.
14.35 NEDELJSKA REPORTAŽA
15.10 KMETIJA "SLABA TOLAŽBA", angl. film
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
18.45 ZA TV KAMERO
19.10 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 NEDELJSKI 60
21.15 IZIGRATI KRALJA, angl. nadalj., 4/4
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 OXYGEN, sloven. film (ČB)

SLOVENIJA 2

Opomba: St. Gervais: Slalom, 1. tek 9.55 do 11.00 ter 2. tek 12.55 do 13.45 (2); Sofija: Umetnostno drsanje 13.45 do 16.00; Melbourne: Tenis 16.00 do 18.20 (posnetek); Košarka 18.20 do 19.20 (posnetek); Športni film 19.20 do 20.00
8.00 Euronews - 9.30 Tedenski izbor: Angleška glasb. lestvica; 10.20 Videošpon; 11.05 V vrtnicu - 11.50 Tok, tok; 12.35 Planet šport; 13.15 Na vrtu - 13.45 Športna nedelja - 20.05 Razgaljeni mediji (angl. dok. serija, 21/4) - 20.55 Očetje in sinovi - 21.55 Oko, vajeno teme, angl. drama, 3/3 - 23.10 Športni pregled

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.05 Risani film - 9.00 Kalifornija (otroška oddaja) - 10.00 Muppet show (21. del) - 10.30 Magnetoskop (ponov.) - 11.15 Duša in telo (ponov. 3. dela amer. nadalj.) - 12.10 Zametne vrtnice (glas. čestitke B. Kopitarja) - 14.00 Unpató (ponov.) - 15.10 Karma (ponov.) - 16.15 Šolska košarkarska liga (ponov.) - 17.00 Muppet show (ponov.) - 17.30 Mala morská deklica (sinhronizirana risanka) - 18.00 Avto ljubecni (amer. mladinski film, 4. del) - 19.05 Risana serija - 19.30 Slam (oddaja o košarki) - 20.05 Duša in telo (amer. nadalj., 4. del) - 20.55 Kino, kino, kino, oddaja o filmu - 21.30 Jeleni z zahoda (13. del amer. nadalj.) - 22.20 Slam (ponov.) - 22.50 Fantazije (ponov. amer. filma) - 0.35 CNN poročila

PONEDELJEK, 29. I.

SLOVENIJA 1

8.45-0.40 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.55 OTROŠKI PROGRAM
MAČČJA ŠOLA NI PRAVA ŠOLA
11.35 PRITLIKAVČKI, angl. nadalj., 7/12
11.00 OXYGEN, ponov. sloven. filma
13.30 POROČILA
13.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
13.50 TEDENSKI IZBOR
UTRIP
14.05 ZRCALO TEDNA
14.20 ZA TV KAMERO
14.35 FORUM
14.50 NEDELJSKA REPORTAŽA
15.20 OČETJE IN SINOV
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.25 TV OKO, angl. dok. serija, 3/13
18.00 SIMPSONOVI, amer. naniz., 17/48
18.30 LINGO, TV IGRICA
19.05 RISANKA
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 POSLANSKA KRIZPOTJA
21.30 CLIVE JAMES, dok. serija, 2/4
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.05 UMORI, angl. nadalj., 11/20

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.40 Tedenski izbor: Učimo se tujih jezikov, angleščina, 4/11; 11.05 Ljudje in zemlja; 11.35 V žarišču; 11.50 Policist s srcem, avstral. naniz.; 12.35 Show; 13.35 Sobotna noč - 15.35 Studio City; 16.35 Športni pregled - 17.10 Učitelj, franc. nadalj.; 15/24 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Sedma steza - 19.15 Ameriška glasb. lestvica - 20.10 Osmi dan - 20.40 Angelsko mesto, amer. film - 22.15 Brane Rončel izza odra

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.00 Dobro jutro - 8.15 Obalna straža (ponov. 8. dela) - 10.00 Družina Adams (ponov.) - 10.25 Jeleni z zahoda (ponov. 13. dela) - 11.15 Zametne vrtnice (ponov.) - 12.45 Videostrani - 14.00 Novice - 17.15 Slam (ponov.) - 17.45 Obalna straža (9. del amer. nadalj.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Družina Adams (amer.

naniz., del. 5-20.00 Zlata dekleta (22. del. amer. hum. naniz.) - 20.30 W. I. Warshawski (amer. film) - 22.00 Rodeo (kont. glas. oddaja) - 22.45 Gost pike na A - 23.00 Novice - 0.00 CNN poročila

TOREK, 30. I.

SLOVENIJA 1

9.45-0.15 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.35 OTROŠKI PROGRAM
DREJČEK IN TRUJE MARSOVČKI, 6/10
10.55 INFANTINJIN ROJSTNI DAN
11.35 LASSIE SE VRAČA, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
14.30 TEDENSKI IZBOR
AMERIŠKA KNJIŽEVNOST, amer. dok. serija, 4/10
15.00 OBZORJE DUHA
15.30 OKO, VAJENO TEME, angl. dra ma, 3/3
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE, 4/25
17.25 VODNARČEK, POJOČI PES, izrael. naniz., 3/4
18.00 V NAJBOLJŠIH DRUŽINAH, norv. naniz., 15/21
18.35 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 KO SESRCA VNAMEJO, amer. naniz., 16/20
20.35 GORE IN LJUDJE
21.25 ROKA ROCKA
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.10 UMORI, amer. naniz., 12/20

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.25 Tedenski izbor: Sedma steza; 11.55 Osmi dan; 12.25 Starodavni vojščaki, amer. dok. serija; 12.50 Slovenski magazin; 13.20 Nedeljskih 60; 14.20 Portrait Pavla Merkurja in kačji pastir (opera) - 16.05 Ščurki, angl. poljudnoznanst. oddaja - 16.35 Ko se srca vnamajo, ponov. 15. dela - 17.05 Okus po zločinu, ponov. 4. dela - 18.45 Prislunhno tišini - 19.15 Videošpon - 20.05 V žarišču - 20.40 Učitelj, franc. nadalj., 16/24 - 21.25 Balet

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.00 Dobro jutro - 8.25 Obalna straža (ponov. 9. dela) - 10.00 Družina Adams (ponov.) - 10.25 Dežurna lekarna (ponov. 61. dela) - 11.20 Video strani - 16.00 Novice - 16.30 Rodeo (ponov.) - 17.30 Risana serija - 17.45 Obalna straža (10. del amer. nadalj.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Družina Adams (22. del. amer. risane serije) - 20.00 Hermanova glava (21. del. amer. naniz.) - 20.30 Državnik novega kova (angl. naniz.) - 21.00 Živeti danes - 21.40 Tvegani podvigi (dok. oddaja) - 22.10 Ivek, kdo te je ubil (dok. oddaja) - 23.00 Novice - 23.05 Gost pike na A - 0.00 CNN poročila

SREDA, 31. I.

SLOVENIJA 1

9.45-1.00 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 OTROŠKI PROGRAM
MOJ DEŽNIK JE LAHKO BALON
10.25 SKOK MED ZVEZDE, novoze land. naniz., 4/14
10.50 ROKA ROCKA
11.40 RAZGALJENI MEDJI, angl. dok. serija, 2/4
12.30 NAŠA ŠESEM, 13. oddaja
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
15.30 GORE IN LJUDJE, ponov.
16.20 SLOVENSKI UTRINKI, oddaja madžarske tv
17.00 DNEVNIK 1
17.10 MALE SIVE CELICE, kviz
18.00 V NAJBOLJŠIH DRUŽINAH, norv. naniz., 16/21
18.35 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 GOSPOD BEAN, angl. naniz., 5/13
20.40 BRATA IN SESTRI, itijl. film
22.25 NAPOVEDNIKI
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.05 UMORI, amer. naniz., 13/20
23.55 KRALJESTVO, dan. naniz., 4/5

SLOVENIJA 2

Opomba: Ljubljana: Košarka 20.05 do 21.40
9.00 Euronews - 12.20 Tedenski izbor: Prislunhno tišini; 12.50 V žarišču; 13.20 Balet; 14.50 Kmetija "slaba tolažba", angl. film; 16.30 Gospod Bean, ponov. - 17.05 Umor v družini, ponov. - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Izobraževalna oddaja - 19.15 V vrtnicu - 20.05 V žarišču - 20.35 Športna sredi - 22.25 Koncert simfonikov RTV Ljubljana

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.00 Dobro jutro - 8.05 Novice - 8.15 Obalna straža (ponov. 10. dela) - 10.00 Družina Adams (ponov. 22. dela) - 10.25 Družina novega kova (ponov.) - 10.55 Živeti danes (ponov.) - 11.30 Tvegani podvigi (ponov. 5. dela) - 12.00 Novice - 12.30 Videostrani - 16.00 Novice - 16.55 Ivek, kdo te je ubil - 17.45 Obalna straža (11. del amer. nadalj.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Družina Adams (23. del amer. risanke) - 20.00 Sirene (21. del amer. naniz.) - 20.50 Replika (kont. konfl. oddaja) - 22.00 Dance session (oddaja o plesu) - 22.30 Gost pike na A - 22.45 Burleska - 23.00 Novice - 23.35 Video strani - 0.00 CNN poročila

* Poleg seksualnih strasti so najhujše in najbolj nevarne politično-strankarske strasti. (Trstenjak)

ČETRTEK

4.30 - 8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved - 11.00 Avtoimes - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 13.30 Vreme in mi - 4.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.30 Planinski kotiček - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Kinetoskop, Altergodba
PETEK
4.30 - 8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 14.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Večerni program

SOBOTA

6.00 Začetek, horoskop - 8.30 Glasba je življenje - 10.00 Kuharski recept - 11.00 Evropa ta teden - 11.45 Na sončni in senčni strani Gorjanec - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 13.30 Čestitke - 14.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.30 Voluhar ekspres - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Večerni program

NEDELJA

6.00 Začetek - 7.45 Horoskop - 8.00 Duhovna misel - 8.30 Kmetijska oddaja - 11.00 Mali oglasi - 12.30 Čestitke - 19.00 Glas evangelijski - 19.30 - 24.00 Večerni program (ob 21.30 Dee Jay Time)

PONEDELJEK

4.30 - 8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved, priložnostne oddaje - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 14.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 - 17.00 Lestvica NZ glasbe - 17.30 Zdravstvena oddaja - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Rezerviran čas

TOREK

4.30 - 8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved - 8.30 Svetovalna oddaja - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 14.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.30 Lestvica 3.3.3 - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Telefonske zabavne želje

SREDA

4.30 - 8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved - 8.30 Kulturni kašipot - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 14.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 1

LERAN, d.o.o.

promet z nepremičninami
Novo mesto, Lebanova 24

Prodamo:

- hiše: Vel. Poljane pri Šmarjeti, Osojnik pri Semiču, v Občicah, Novem mestu, Otočcu, Šmarjeti, Krškem, Senovem, Brežicah, Črnomlju, Sevnici, Dol. Toplicah, Straži, Soteski, Škocjanu, Žužemberku, Kočevju, Raki, Mirni, Mokronogu, Črmošnjicah pri Stopičah, Herinji vasi, Brestanici, Luciji pri Portorožu, Pišecah, Zdolah pri Krškem, Rebri pri Žužemberku, v Karteljevem, Kostanjevici, Srednji vasi pri Semiču, Zastava pri Črnomlju, Srednje Grčevje, Vel. Banu pri Šentjerneju, Mali Strmci in drugod.
- stanovanja: v Novem mestu, Šentjerneju, Žužemberku, Črnomlju;
- poslovne objekte, lokale in pisarne: v Novem mestu, Celju, Črnomlju, Krškem, Trebnjem, Mokronogu, Metliki;
- vikende in zidance: v Straži, Škocjanu, Raki, Beli krajini, Dol. Toplicah, Pahi, Zaplazu pri Čatežu, Gor. Leskovec, Doblička gora in drugod;
- parcele za gradnjo: v Mirni Peči, Bučki, Šentrupertu, Trški gori, Zagradski gori, Trebnjem, Semiču, Dolenji vasi pri Raki, Mihovo pri Šentjerneju, Stari vasi pri Brežicah, Karteljevo, Osrečje pri Škocjanu, Novo mesto in drugod;
- kmetijska zemljišča in gozdove po vsej Dolenjski, kmetije v Beli krajini, Krškem in Novem mestu;
- v najem oddamo: stanovanja, in poslovne prostore.

Tel./fax: 068/322-282, 069/342-470
Mobilni: 0609/633-553

AGENCIJA VSEVED

PASSAT 1.8 CL, l. 92
16.800 dem
GOLF 1.4 III, l. 92
14.900 dem
OPEL VECTRA 1.6, l. 92
15.500 dem
ASTRA 1.6i, l. 92
15.000 dem
FORD ESCORD 1.4 CLX, car. l. 92
15.900 dem
FIESTA 1.8D, l. 92
11.700 dem
AUDI 80 1.8E, l. 90
17.600 dem
HITRO IN BREZPLAČNO
POSREDOVANJE INF. PRI
PRODAJI IN NAKUPU VOZIL
Strošek: 65 SIT/0,5 min
Tel.: 090/42-67

vibroser

Priznana in uspešna firma
z ekskluzivnim izdelkom,
namenjenim zdravju.

VABI K SODELOVANJU po vsej Sloveniji

VSE, KI IMATE VOLJO DO
DELA NA PODROČJU
TRŽENJA IZDELKA,
NAMENJENEGA
PREDVSEM ZDRAVJU:
organizatorje skupin,
zastopnike, komercialiste
in mlajše upokojence.

SPREJMIŠTE IZZIV, POŠLJITE
PISNO PONUDBO V 8
dneh na naslov:

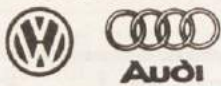
YANNI TRADE, d.o.o.
PE Kranj, Kidričeva 8b
Tel.: 064/224-574
Fax: 064/224-575

- Moč in lepota sta odliki mladosti, a razumnost je cvet starosti. (Demokrit)
- Sreča je, kar se zgodi drugim. (Petan)
- Z leti se preizkuša stopnjujejo. (Goethe)

Avtohiša Berus

NOVO MESTO

POOBlašČENA PRODAJA VOZIL
VOLKSWAGEN IN AUDI
RABLJENA VOZILA
ALFA 155 1.8 TS, l. 93, prvi lastnik,
prva reg. 1/94, 37000 km 20.900 DEM
DAIHATSU CHARADE CS TD, l. 90
prvi lastnik, 37000 km 8.950 DEM
JETTA JXD, 8/89, 92000 km 13.200 DEM
GOLF CL 1.4 I, 6/95, 5 vrat, 5000 km /
OPEL KADETT 1.8 GT, l. 91 112000 km 14.200 DEM
LANCIA DELTA HF INTEGRALE 16 V, l. 89, 71000 km 21.500 DEM
AUDI COUPE S2, l. 91 73000 km /
PASSAT VARIANT GL 1.6 E, 101 KS, metallic, l. 95 37.900 DEM
AUDI A 8, l. 95 vse oprema, model 96 /
AUDI A6 2.6 klima, metallic, novo vozilo /
Suzuki Maruti 800, l. 5/93 10100 km, prvi lastnik 7.100 DEM
Zastava 128 Skala, l. 12/88 75000 km, prvi lastnik 3.000 DEM

TEL.: 068/342-360. 25-098
FAX: 068/25-641

PREROKOVANJE IN TAROT, STE OSAMLJENI? VAS ZANIMA PRIHODNOST

090 42-24

ZDRAVJE, LJUBEZEN, DENAR?
7. - 24. URE POKLIČITE
78 SIT/0,5 min.

Venera klub in ženitna posredovalnica tudi pri vas. Spoznavni večer vseh, ki so sami, bo v restavraciji Griček v Trebnjem 3. februarja 1996 ob 19.30. Prisrčno vabljeni. Inf. 0609/631-868.

unicar, d.n.o.

Trgovina Anita
(pri gostišču Kos v Ločni)
Odprto vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 7. ure do 20.30.
Budget rent a car
Rozmanova 19, ☎ 068/27-174

DONUS

Davčno svetovanje in podjetništvo

Na območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja

- NUDIMO:
- VODENJE POSLOVNIH KNJIG — d.o.o., d.n.o. — samostojni podjetniki in obrtniki (veliki in majhni) — odvetniki, zdravniki
 - VODENJE TRGOVINSKIH EVIDENC — Prezemni listi — Trgovska knjiga TDR — Izračuni prom. davka brez evidentiranja tarif na register blagajni in opravljanja inventur — Vodenje s pomočjo PC MODEM-ov
 - IZDELAVO LETNIH BILANC IN DAVČNIH NAPOVEDI (za poslovno zdrava podjetja in podjetnike)
 - PODJETNIŠKO IN DAVČNO SVETOVANJE
 - KADROVSKA IN DRUGA ADMINISTRATIVNA DELA
 - RAČUNALNIŠKO PROGRAMSKO OPREMO ZA TRGOVINO — preverjena v velikih trgovinskih sistemih — kvalitetno programsko svetovanje
- Pokličite: 068/323-266, 0609/633-407

TLAKE - ESTRIHE izdelujemo strojno s črpalko na območju telefonskega omrežja 0608. Sigma, mtel. (0609) 622-014

Sprejemamo naročila za enodnevne piščance, bele, rjave, grahaste. Valilnica HUMEK tel. (068) 324-496, 67-108.

TAROT IN VEDEZEVANJE, VAS ZANIMA PRIHODNOST IN KAJ STORITI, DA VAM BO BOLJŠE? 090 42-23 7. - 24. URE V ŽIVO 78 SIT/0,5 min.

79KA
TRGOVINA & SERVIS
Stari trg 27, 68210 Trebnje
Tel.: 068/44-940, fax: 068/44-987

Akcija meseca

Zamrzovalna skrinja 39.139 SIT -5%

Štedilnik Gorenje 29.549 SIT -5%

Pralni stroj 44.436 SIT

068/44-940

ŠIŠKO STEKLARSTVO Borut Šiško, s.p. Podbevska 3 68000 Novo mesto

Razpisuje prosto delovno mesto:
POSLOVNE SEKRETARKE OZ. POSLOVNEGA SEKRETARJA

- POGOJI:
- V. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri
 - 4 leta delovnih izkušenj
 - znanje uporabe računalnika
 - znanje ang. oz. nem. jezika

Delo z izbranim kandidatom bomo sklenili za nedoločen čas. Poskusno delo traja 3 mesece. Samo pisne vloge z dokazili pošljite v roku 8 dni po objavi na naslov firme.

Mercator - Kmetijska zadruga Trebnje

razpisuje prosto delovno mesto
REFERENTA ZA SPLOŠNE IN KADROVSKE ZADEVE
Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednji pogoj:
- da imajo višjo upravno šolo z najmanj dveletno prakso na podobnih delovnih mestih
Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, poskusno delo traja tri mesece.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v roku 8 dni po dnevu objave na naslov:
M-Kmetijska zadruga Trebnje, Baragov trg 3, 68210 TREBNJE.
O izbiri bomo kandidate obvestili pisno v roku 5 dni po izbiri.

VIZIJA POSTALA DELNIČAR KRKE

Vizija je v javnih prodajah za gotovino kupila delnice Krke, tovarne zdravil iz Novega mesta, Leka in Petrola iz Ljubljane
V dosedanjem poteku privatizacije je na dveh javnih dražbah, kjer je sodelovala, kupila deleže devetih podjetij, med katerimi so najpomembnejši nakupi paketov delnic podjetij Interevropske iz Kopra, Lisce iz Sevnice, Konfekcije Komet iz Metlike in IGM Strešnik iz Dobruške vasi.
Poleg sodelovanja na javnih dražbah je DPB Vizija, pooblaščen investicijska družba, v okviru javnih prodaj za gotovino kupila tudi delnice uspešnih podjetij, kot so Krka, tovarna zdravil iz Novega mesta, Lek, tovarna farmacevtskih izdelkov, d.d., Ljubljana, in Slovenska naftna družba Petrol iz Ljubljane.
Navedeni nakupi delnic predstavljajo majhen delež v strukturi naložb DPB Vizije, je pa iz tega razvidno, da Vizija uresničuje zastavljeno naložbeno politiko – vlaganje v najuspešnejša podjetja.

Z VIZIJO POSTANITE DELNIČAR KRKE, LEKA, PETROLA, INTEREVROPE...

Kako vložiti certifikat v VIZIJO za delnice II. emisije Spoštovani lastniki certifikatov!

Radi bi Vam olajšali vpis certifikatov za delnice II. emisije, zato smo za Vas pripravili pooblastilo, ki Vam omogoča, da zase in svoje otroke, znance in prijatelje tudi po pošti vpišete svoj certifikat v domačo družbo. Z vpisom v Vizijo ostane denar doma, na našem področju.

Postopek vpisa je preprost:

1. Izpolnite in podpišite pooblastilo.
2. Po pošti pošljite na naslov VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novi trg 5, 68000 Novo mesto:
 - izpolnjeno in podpisano pooblastilo,
 - certifikat (obvestilo SDK).
3. Vpis za Vas izvrši VIZIJA, ki Vam potrdilo o vpisu vrne po pošti.

Izjava:
Pooblaščen VIZIJO, družbo za upravljanje investicijskih skladov d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5, za vpis in vplačilo delnic II. emisije v DPB Vizijo, pooblaščen investicijsko družbo, d.d., Novo mesto, Novi trg 5, do vrednosti, ki jo navajam v ustrezni rubriki pooblastila. Istočasno pooblaščen Vizijo, družbo za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto, za uresničevanje glasovalne pravice iz vplačanih delnic II. emisije v mojem imenu in za svoj račun na skupščini DPB Vizije, pooblaščen investicijske družbe, d.d., Novo mesto.

Izpolnjevanje pooblastila za mladoletnike in ostale opravilno nesposobne osebe
Pri pooblastilu za vpis certifikata mladoletnika ali opravilno nesposobne osebe se za vpis imetnika certifikata uporabijo podatki mladoletne osebe oz. opravilno nesposobne, pooblastilo pa podpiše eden od staršev oz. skrbnikov. Nad podpis je potrebno z velikimi tiskanimi črkami napisati ime in priimek podpisnika.

POOBLASTILO

IMETNIK CERTIFIKATA
(priimek in ime s tiskanimi črkami)

NASLOV IMETNIKA

EMŠO

Na podlagi lastninskega certifikata vpisujem: SIT

DAN MESEC LETO

KRAJ

PODPIS IMETNIKA CERTIFIKATA ALI ENEGA OD STARŠEV ZA MLADOLETNEGA OTROKA

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

- vsak dan ob 19. in 21. uri NOVICE
- vsak ponedeljek ob 18. uri ODDAJA ZA OTROKE in po NOVICAH ŠPORTNI PREGLED
- vsak torek ob 20. uri CELOVEČERNI FILM in ob 21.30 NOVICE
- vsako soboto ob 18. uri MALA KLINIKA CINIZMA
- vsako nedeljo ob 16. uri glasbena oddaja MED PRIJATELJI
- vsak dan od 15. ure dalje VIDEO STRANI

Avto boljši, cena nižja.

MODELI
'96

Omejene količine modela Accent 1,3 LSi 1000 DEM ceneje.

Sedaj že za 16.500 DEM.

Automobili Hyundai Accent so bogato opremljeni, zmogljivi, varni in udobni. Kupite jih lahko tudi na kredit ali leasing. Garancija za vse modele velja tri leta ali 100.000 prevoženih km.

PRODAJA:

• **EMINENT d.o.o.**, Kandijska 14, 68000 NOVO MESTO,
tel.: 068/28-950, 323-902

• **EMINENT d.o.o.**, Cesta krških žrtev 51, 68270 KRŠKO,
tel.: 0608/22-950

accent
KOMU MAR MOČ BREZ ZNACAJA

“ZDAJ SE ZNAM BRANITI SAMA!”

LUNA

VGRAJENA ALARMNA NAPRAVA

Prikupna zunanost devetnajstice, njena moč in udobje nepridiprava zlahka zvabijo v nečedne pose. Zato se je zapeljiva Renaultova najstnica odločila, da ne bo skrbela le za dobro počutje in varno vožnjo svojih potnikov, pač pa tudi za samoobrambo. Renault 19 ima odslej vgrajeno alarmno napravo!

RENAULT 19

Za dolgo bo zapeljal tudi vas.

RENAULT priporoča elf

PIONIR AVTOHIŠA

Servisno prodajni center Novo mesto d.d.

● AVTOHIŠA PIONIR iz Novega mesta

obvešča

vse lastnike Renaultovih vozil, serviserje in pogodbenne partnerje, da je prodajalna rezervnih delov v Revozu prenesena na lokacijo Avtohiše Pionir, Pod Trško goro 83, Novo mesto.

Ugodnost nakupa:

- SNEŽNE VERIGE WEISSENFELS
- SNEŽNE VERIGE PRAKTIS
- ZIMSKI AVTOPLAŠČI SAVA
- ZIMSKI AVTOPLAŠČI MICHELIN
- HLADILNA TEKOČINA
- AVTOALARM
- AVTORADIJI BLAUPUNKT
- ZVOČNIKI CLARION
- ZVOČNIKI BLAUPUNKT

Plačilo na več obrokov, pogodbenim partnerjem in serviserjem pa dodaten popust pri večjih nakupih.

Delovni čas od 7. do 17. ure
Sobote: od 7. do 12. ure

Telefon: 323-421, 321-243
Fax: 324-002

DOLENJSKI LIST

FIAT

Seidlova 4
Tel./fax: 068/22 903

POOBlašČENI PRODAJALEC

BRAVO & BRAVA

že za 22.300 DEM

V ceni je vključeno: AIR BAG, blokada vžiga, proti požarni sistem, avtoradio, tonirana stekla, po višini nastavljen voz. sedež, tretja zavorna luč...

PUNTO že od 16.500 DEM

TEMPRA 1.6SX že za 24.500 DEM

popust pri gotovinskem plačilu

- UGODNI KREDITI ŽE OD **R+1**
- VOZILA NA ZALOGI
- MENJAVA STARO ZA NOVO

G.P.B. d.o.o. Brežice, Poslovalnica Novo mesto, Seidlova 4

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO TREBNJE, Kidričeva 2

Telefon: 068/44-558
Telefax: 068/44-183

ŠE JE MOŽEN VPIS!

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

5., 6., 7. in 8. RAZRED

3-LETNE POKLICNE ŠOLE (IV. stopnja)

- TRGOVEC
- PREKVALIFIKACIJA V TRGOVCA (vpis 30. januarja ob 16. uri)
- GOSTINSTVO ZA POKLICA:
 - KUHAR
 - NATAKAR

2-LETNI NADALJEVALNI PROGRAM

- (V. stopnja)
- STROJNI TEHNIK — nad
- TRGOVINSKI POSLOVODJA
- GOSTINSKI POSLOVODJA

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

- Tečaji za:
- voznike viličarjev
 - upravjalce težke gradbene mehanizacije
 - higienski minimum
 - tečaj strojepisja na računalniku
 - vodenje poslovnih knjig — dvostavno knjigovodstvo

JEZIKOVNO IZOBRAŽEVANJE

- angleški, nemški, italijanski, francoski jezik za odrasle

RAČUNALNIŠTVO

- Windows
- Quatro pro for Windows
- Word for Windows
- Excel

SPLOŠNO IZOBRAŽEVANJE

- Tečaji:
- krojenje in šivanje
 - slikanje na svilo
 - aranžiranje

IZKORISTITE UGODNOSTI V MESECU JANUARJU!

AK TRADE, d.o.o.
Podbevškova 20, Novo mesto
tel. 342-444, 21-400

SALONSKA VOZILA LETNIK 95

Opel CORSA 1.2i 3V	15.590 DEM
Opel CORSA 1.2i 5V	16.490 DEM
Opel ASTRA 1.4i 5V (82 KM)	22.690 DEM
Opel VECTRA 1.6i 4V	24.890 DEM
Ford ESCORT 1.6i 5V (16V)	23.990 DEM
Ford MONDEO 1.8i 5V (16V)	29.990 DEM

Vozila so v garanciji. Servis zagotovljen. Vsa vozila so opremljena z: ES, CZ, ZS, klima, airbag, alarm. Prihranite si pot v tujino, kajti cene so pri nas najbolj ugodne!

PRODAJA NOVIH VOZIL KIA

PRIDE 1.3i 3V	14.990 DEM
(CZ, ES, ZS, RADIO, DZK)	
SEPHIA 1.6i 4V	19.990 DEM
SPORTAGE 2.0i 5V	36.990 DEM

BRAMAC

BRAMAC, d.o.o., Škocjan
Dobruška vas 45
68275 ŠKOCJAN

objavlja prosto delovno mesto

REFERENT V PRODAJNI SLUŽBI

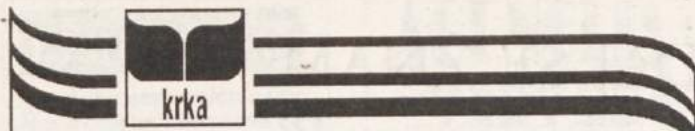
Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, ki jih določa zakon, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- V. stopnja strokovne izobrazbe – ekonomske smeri
- delovne izkušnje na področju komercialno-prodajnih del
- pasivno znanje nemškega jezika
- starost do 30 let

Delo objavljamo za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:

BRAMAC, d.o.o., Škocjan, Dobruška vas 45.

O izbiri vas bomo obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

M KZ KRKA, z.o.o.
PE AGROSERVIS
 Knafelčeva 2
 NOVO MESTO

v okviru tradicionalnega sejma, ki bo v nedeljo, 28. 1. 1996, objavlja javno licitacijo rabljenih in poškodovanih vozil:

1. R-Twingo EASY	letnik: 1994	izkl. cena	800.000,00 SIT
2. R-Laguna 1,8 RT	letnik: 1995	izkl. cena	1.500.000,00 SIT
3. R-Clio 1.4 RT	letnik: 1995	izkl. cena	200.000,00 SIT
4. FIAT UNO 1.0 IE	letnik: 1994	izkl. cena	380.000,00 SIT
5. FORD ESCORT 1.4 3V	letnik: 1991	izkl. cena	160.000,00 SIT
6. OPEL CORSA 1.4i SWING	letnik: 1995	izkl. cena	750.000,00 SIT
7. FIAT TIPO 1.6 SX	letnik: 1993	izkl. cena	500.000,00 SIT
8. ROVER 214 SI	letnik: 1994	izkl. cena	700.000,00 SIT
9. ŠKODA FAVORIT	letnik: 1991	izkl. cena	150.000,00 SIT
10. TWINGO	letnik: 1993	izkl. cena	650.000,00 SIT

Licitacija bo v nedeljo, 28. 1. 1996, ob 9. uri v prostorih PE AGROSERVIS, Knafelčeva 2, Novo mesto. Oglede vozil v petek, 26. 1. 96, od 8. do 12. ure ter eno uro pred začetkom licitacije. 10% vplačila sprejemamo eno uro pred začetkom licitacije. Na izlicitirano vrednost se plača 5% prometni davek.

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

zavarovalnica triglav

poslovna enota novo mesto

Novi trg, Novo mesto

Ponudba za nakup 4 skladišnih prostorov v poslovno trgovskem centru Novi trg, Novo mesto, v kletni etaži objekta A

V kolikor želite postati lastnik novih skladišnih prostorov v poslovno trgovskem centru Novi trg, Novo mesto, v kletni etaži objekta A v naslednji izmeri:

1. skladišni prostor:	34,80 m ²
2. skladišni prostor:	64,30 m ²
3. skladišni prostor:	146,60 m ²
4. skladišni prostor:	57,72 m ²

Vas vljudno vabimo, da se na osnovi naše ponudbe zglasite pri lastniku: Zavarovalnici Triglav, d.d., PE Novo mesto, Novi trg 2, pri g. Iztoku Pekolju, pri kateremu vam bodo na voljo tudi vsi željeni podatki. Dostop do teh prostorov je možen s kamionskim terminalom. Možna je zamenjava s poslovnimi prostori v poslovnem trgovskem centru.

KRKA

KRKA, tovarna zdravil, p.o.
 NOVO MESTO

V Službi za informacijske tehnologije in telekomunikacije v Novem mestu potrebujemo

SODELAVCA

- za delo na področju razvoja računalniških rešitev
- za delo na področju vzdrževanja osebnih računalnikov

Od bodočega sodelavca pričakujemo:

- pod 1)
- zaključeno VII. stopnjo ustrezne izobrazbe,
 - znanje programiranja,
 - poznavanje baz podatkov (client server tehnologije)
 - izkušnje v delu na Open VMS-OS, računalniški mreži,
 - uporabo razvojnih orodij (CASE, GUI ...)

- pod 2)
- zaključeno V. stopnjo izobrazbe-strojna, elektro, računalništvo
 - zaželeno so delovne izkušnje

Vse, ki izpolnjujete navedene pogoje, vabimo, da oddate svojo pisno ponudbo v roku 8 dni v kadrovske službi KRKE, tovarne zdravil, v Novem mestu, Šmarješka cesta 6, kjer dobite tudi ostale informacije.

RADIO

104.5 105.9

107.3 107.5

91.2

OGNJIŠČE

tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

DOLENJSKI LIST
 marketing
 tel. (068)323-610

SUZUKI

POSEBNA PONUDBA

SWIFT	že za 14.990 DEM
BALENO	že za 18.990 DEM
SAMURAI LX	24.390
VITARA LX	34.700
VITARA 5	39.700
	22.990 DEM
	31.490 DEM
	36.700 DEM

● Krediti ● Leasing ● Dobava takoj ●

MARUTI

Pooblaščen servis
in prodaja rezervnih delov

PRODAJA ● SERVIS ● REZERVNI DELI
AVTOSERVIS MURN
 Reslova 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

trgovsko podjetje

NOVO

Prodajno skladišče ELVOD

Na Livadi 1, Novo mesto (nekdanja vojaška skladišča v Bršljinu)

VELEPRODAJA ELEKTROMATERIALA

Tel. 068/322-037, 324-071

Za obisk se priporočamo!

kobra

Pooblaščen zastopnik za svetovanje, montažo in servis mobilov.

ŠMARJE 13, 68310 ŠENTJERNEJ
 Tel.: 068 / 81 118, Fax: 068 / 81 119

PE. Novo mesto
 Ljubljanska 27 - BTC
 Tel.: 068 / 323 000

ZAHVALA

Utrujena od dolgoletne bolezni je v 88. letu starosti za vedno zaspala naša draga mama, stara mama, prababica in teta

FRANCKA KULOVEC BEVČEVA

iz Vavte vasi

Z globoko žalostjo v srcih se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in našo mamo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni strežnemu osebju Doma starejših občanov Novo mesto za večletno skrb in nego ob njeni težki bolezni. Zahvaljujemo se tudi Tončki, Damjani, Berti in Jelki za njihovo nesebično pomoč, kolektivu in sindikatu NOVLES - EIS, pevcem za zapete žalostinke in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Sinovi z družinami in ostalo sorodstvo

V SLOVO

Mnogo prezgodaj nas je zapustil direktor podjetja STELEM, d.o.o.

VEKOSLAV GABRIČ

Jurčičeva 17, Žužemberk

Od pokojnika se bomo poslovili v četrtek, 25.1.1996, ob 15. uri, ko ga bomo pospremili izpred domače hiše na pokopališče v Žužemberku. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Sodelavci podjetja STELEM, d.o.o., Žužemberk

DELIMEX, d.o.o.

vam nudi naslednje storitve:

- Prevoz blaga doma in v tujini do 2300 kg ter 16 m³ volumna.
- V nujnih primerih pošiljko pripeljemo do 2000 km oddaljenih krajev v 24-tih urah.
- Sposojamo tovorno prikolico, primerno za vleko z osebnim vozilom.
- Iščemo razvoz vašega blaga po Sloveniji in po Hrvaški.

Telefon: 068/27937, tel./fax: 068/20557
 MOBILTEL: 0609/638598

ZAHVALA

Pomlad bo na naš vrt prišla in čakala, da prideš ti, in sedla bo na rožna tla in jokala, ker tebe ni. (S. Gregorčič)

V 84. letu starosti nas je po hudi boleznini zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in teta

ROZALIJA ABSEC

Francétova m̄ama
 roj. Kapš iz Mihelje vasi

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za vsestransko pomoč v najtežjih trenutkih, za podarjeno cvetje in izrečena sožalja. Posebna zahvala govornici za besede slovesa pred domačo hišo, pevkam za zapete žalostinke, osebju Internega oddelka novomeške bolnišnice in ZD Črnomelj za lajšanje bolečin, g. kaplanu za lepo opravljen obred in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili k njenemu zasluženemu večnemu počitku

Žalujoči otroci: Marija, Matija, Jože, Zinka, Tončka, Anica in Ivanka z družinami

ZAHVALA

V 64. letu nas je mnogo prezgodaj zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra, tašča in teta

ELIZABETA SCHWEIGER

roj. Malešič
 Šolska 3, Črnomelj

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki so z nami sočustvovali in pokojni darovali cvetje in sveče. Hvala za poslovilne besede, zapete žalostinke in lepo opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je zapustila naša draga mama

ANA JAMNIK

roj. Žnidaršič
 Trubarjeva c. 21, Šentjernej

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje, sveče in svete maše. Še posebno se zahvaljujemo sosedom za poštvalno pomoč, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem za lepo petje in kolektivu kartuzije Pleterje, Agenciji za šport in TPV sedeži, d.o.o.

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

29. januarja bo minilo eno leto, odkar te ni več med nami

MIRKO VESEL

Hvala vsem, ki na njegovem grobu prižigate svečke v njegov spomin.

Žalujoči: vsi njegovi

Hvala za pomoč

Srečanje ledvičnih bolnikov Dolenjske

Društvo ledvičnih bolnikov Dolenjske se iskreno zahvaljuje podjetjem, zavodom, samostojnim podjetnikom, gospodom županom in posameznikom iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja za denar-

no in materialno pomoč. Invalidom ste na ta način olepšali del življenja. Vsem zdravim priporočamo, naj pazijo na zdravje. Društvo ledvičnih bolnikov je ob prehodu v novo leto organiziralo družabno srečanje z bogatim sročelovom in kulturnim programom. Udeležba je bila velika, družina pa vesela in pisana, saj so bili z nami svojci, medicinsko osebje, zdravniki in tudi g. direktor novomeških bolnišnic. Vseh, ki na srečanje iz zdravstvenih razlogov

niso mogli priti, smo se spomnili z drobno pozornostjo.

Iskrena hvala bolnišnici Novo mesto, zdravnikom in vsemu medicinskemu osebju za njihovo humano, plemenito in požrtvovalno delo z nami in vsem, ki ste nam pomagali. V letu 1996 vam želimo veliko zdravja, sreče ter poslovnih in delovnih uspehov.

Društvo ledvičnih bolnikov, Novo mesto

KO JE GOSPODINJIL OČE

Ko gospodinjji očka, gre vse narobe. Neko nedeljo je bila mamica v bolnišnici, tako da je kosilo pripravljala očka. Jedli naj bi goveje zrezke in krompir. Komaj je začel kuhati, so na televiziji napovedali nogometno tekmo. Hitro je stekel v dnevno sobo, da bi si jo ogledal, in čisto pozabil na uboge zrezke. Po končani tekmi se je spomnil, da ta dan gospodinji on. Zrezki so bili kar pošteno

osmojeni. Rekel mi je: "Boš videla, Katja, da z zrezki ne bo nič narobe! Le na tej strani jih bom malo postrgal." Vsi smo bili zelo lačni, ko so na mizo priromali zrezki. Sestradani smo segli po njih, pa so se nam skremžili obrazi. Meso je bilo grenko, zato je očka dejal: "Da ne boš jutri mami povedala za to osmojeno kosilo!"

KATJA RAINER, 6.r.
OŠ Cerklje ob Krki

DANI GORJUP MED VINIŠKIMI UČENCI

V petek pred novoletnimi počitnicami nas je obiskal čarovnik Dani. Peto učno uro smo se učenci naše šole zbrali v telovadnici. Pred nastopom si je Dani pripravil sceno. Na predstavi so sodelovali tudi učenci. Čarovnije so bile zelo zabavne. Vsako je spremljal naš smeh in ploskanje. Nastop nam bo ostal vedno v spominu.

MATEJA BENEČ, 5.b
OŠ Vinica

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage sestre, tete in botre

REZKE PRESKAR

z Žejnega

se zahvaljujemo sosedom in vsem drugim, ki ste darovali cvetje, sveče, denarno pomoč in za sv. maše. Zahvaljujemo se g. župniku za opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke, Agrarii cvetje Čatež in g. Žičkarju.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Vsem, ki ste na zadnji poti pospremili mojega brata

JOŽETA MIHELČIČA

iz Regrče vasi 12

ter za darovano cvetje, najlepša hvala

Sestra Ivanka ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V Semiški gori ste se rodili, trdo delali in skromno živeli in zdaj, ko pomlad prihaja, ste odšli v dolino, k cerkvi, k počitku.

V 90. letu nas je za vedno zapustil dragi oče, dedek, pradedek in tast

JOŽEF MAVSAR

z Vrtače pri Semiču

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in vsem, ki ste pokojnega pospremili v njegov poslednji dom. Iskrena hvala tudi organizatorju pogreba in g. župniku za opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustil dragi oče, stari oče, tast in stric

ANTON STANIŠA

z Omote pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, vence in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Hvala govornikom za poslovilne besede, Gasilskemu društvu Štrekljevec, članom ZB, pevcem in g. župniku za opravljen obred. Lepa hvala tudi dr. Bostiču za ves trud.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je po dolgi bolezni zapustil naš dragi

JANEZ KRALJ

iz Dobrave 31 pri Škocjanu

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ga obiskovali v času bolezni na njegovem domu, ob njegovi smrti pa sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se osebju ZD Šentjerneje, duhovnikom iz Škocjana, GD Dobrava, pevcem, sosedom, vaščanom in vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube mamice

VIDE FINK

se iskreno zahvaljujemo vsem za izraženo ustno in pisno sožalje ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in sveče. Posebna zahvala Mestni občini Novo mesto, Upravi za obrambo-izpostava Novo mesto, Društvu invalidov Novo mesto, sosedom iz Ragovske ul. 21 - 21 a in ge. Ruži Modic za poslovilne besede.

Žalujoci: Stojanka in Mirjana z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti našega moža in očeta, brata, zeta, strica, svaka

JOŽETA STOPARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam ustno ali pisno izrazili sožalje, pokojniku darovali cvetje in sveče oziroma počastili njegov spomin. Posebna zahvala osebju Internega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, uslužbencem podjetij Gorjanci, Dolenjska banka, Renault-GimpeXu, Zvezi šoferjev in avtomehaničev kot tudi govorniku za izrečene besede slovesa.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 66. letu nas je zapustila mama, stara mama, tašča, sestra, teta

ANICA GORENC

roj. Ravnikar

iz Kamnja 11 pri Šentrupertu

Iskrena hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje, za sv. maše, sveče ter jo pospremili k večnemu počitku, kolektivu Dana Mirna, predsednici Društva invalidov Trebnje ge. Majer za poslovilne besede, gospodu župniku za lepo opravljen obred in cerkvenemu zboru. Zahvala vsem, ki ste nam pomagali pri negi pokojne ali kakorkoli nudili pomoč. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: sin Ciril z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je tiho zapustila naša draga teta

MARIJA ŽUPEVEC

iz Kočevja pri Črnomlju

od 1978. leta oskrbovanka Doma upokojencev Ljubljana Center, Tabor 10 a. Od drage pokojnice smo se poslovili na Žalah 19. januarja 1996. Ob boleči izgubi se najlepše zahvaljujemo zdravstvenemu, negovalnemu in ostalemu osebju Doma upokojencev za dolgoletno skrb in nego, oskrbovanki ge. Magdi Kostanjevec za nesebično pomoč in vsem, ki ste jo s svojimi obiski razveseljevali. Posebej se zahvaljujemo Javnemu podjetju Žale za organizacijo pogreba, ZZB NOV Ljubljana Center za poslovilni govor in podarjeni venec ter g. Antonu Zupanču za zvok trobente v slovo. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je po krajši, a hudi bolezni zapustila

MARIJA VOVKO

hkrati pa je tragično izgubil življenje njen sin 20-letni

JOŽE VOVKO

iz Velikih Vodenic 13 pri Kostanjevici

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, pokojnima darovali cvetje in sveče in za izrečena sožalja. Posebna zahvala delavcem Pionirja MKI s Cikave, osnovni šoli Kostanjevica, delavcem Lipe Novoles iz Kostanjevice, CBT Kovinarske Krško, osebju novomeške bolnišnice, kostanjeviškemu župniku, pevcem, sorodnikom, domačinom ter krajanom Brusnic in Rateža. Iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njuni

ZAHVALA

Delo in trpljenje bilo vaše, atek, je življenje. Pomlad v naš vinograd bo prišla in čakala, da pridete tudi vi. Usedla se bo na rožna tla in zajokala, ker vas več ni.

V 82. letu starosti je sredi načrtov in upov poklical Bog k večnemu počitku našega dragega moža, očeta, starega očeta, tasta, brata in strica

IVANA GORENCA

iz Hrastnega 5

Beseda je prešibka, da bi z njo mogli izraziti hvaležnost vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali ob strani ob tej nenadni izgubi in darovali za svete maše, prinesli cvetje, sveče in nam izrazili sožalje. Posebna zahvala cerkvenemu zboru iz Šentruperta in trebanjskemu oktetu. Bog plačaj gospodu škofu Uranu in salezijanskemu inšpektorju Hočevarju za izraženo sožalje in tolažilne besede, našima gospodoma župniku in kaplanu, Lojzu Zupanu in Blažu Cudermanu pa za opravljen pogrebni obred. Zahvaljujemo se tudi osnovni šoli Mirna Peč, Tesnilom Velika Loka, Dani Mirna, Osnovni šoli Vide Pregarc iz Ljubljane, Kolinski Mirna, ing. Francu Bartolju in sosedih Mici Slapšak za lepe in občutene besede ob odprtjem grobu ter sosedom za pomoč v težkih dneh. Vsem in vsakemu še enkrat iskren Bog plačaj!

Žalujoci: vsi njegovi domači

POZD. (1 ha) v Štravberku in njivo (10 a) v Herinji vasi prodam. ☎ (068)42-946.

VINOGRAD, 13 a, z zidanico, v Ljubnu, dostop po asfaltu, elektrika na parceli, prodam. ☎ (068)43-624.

STAREJŠI SADOVNJAK, 13 a, in vino-grad, 9 a, voda, elektrika in asfalt poleg parcel, prodam. ☎ (068)22-627.

LOKAL, 20 m², v PTC Metlika, 1. nad-stropje, oddam. ☎ (068)59-146.

STAREJŠO ZIDANICO (4 x 8 m), elek- trika, 10 a vinograda, 9 a travnika, primerne za sadovnjak, blizu Sevnice, ugodno prodam ali dam v najem. ☎ (068)81-082.

VINOGRADA na Koglem pri Šmar- jeti, elektrika na parceli, prodam. ☎ (068)49-659.

GOSPODARSKO POSLOPJE, 4,30 ha zemlje, voda, elektrika, hišna številka, prodam. ☎ 90608)79-673.

PARCELO za vikend v okolici Prečne, po- možnostni na Kuzarjevem Kalu, Suhorju ali Novi gori, kupim. ☎ (068) 324-235.

MANJŠO HIŠO, primerno tudi za vi- kend, na odlični lokaciji (Vel. Kamen pri Novem), parcela 50 a z manjšim vino- gradom in sadovnjakom, ugodno prodam. ☎ (061)483-923.

NA TRŠKI GORI - Razbore, prodam vinograd na sončni legi, možnost grad- nje. ☎ (068)89-020, zvečer.

V SADOVNJAKA in njive, 6 km iz novega mesta, prodam. ☎ (068)22-249.

PARCELO na Maverlenu pri Črnomlju, 10 a, ugodno prodam. Možnost gradnje. ☎ (068)47-871.

- prodam -

TELICO, brejo 8 mesecev, frizijko, v A kontroli, prodam. ☎ (068)25-044.

PRAŠIČA, težkega 130 in 140 kg, prodam. ☎ (068)68-348, od 19. do 21. ure.

DVE CISTERNI za mleko, 1500 l, s palčko, prodam. ☎ (064)688-105.

NOV BOJLER, 10 l, in rabljen, 80 l, prodam. ☎ (068)27-425.

PAŽ, 650 SIT z dostavo (smrekov, suh, dve klase), prodam. ☎ (063)451-082.

VIŠEČI TEHTNICI, 200 in 300 kg, prodam. ☎ (063)33-058.

SOBNO KOLO Atala ugodno prodam. ☎ (068)323-035.

VEČJO KOLIČINO sena prodam. ☎ (068)60-716, zvečer.

KROMPIR za nadaljnje sajenje (bel, rdeč, rumen) prodam. Dostavam na dom. ☎ (064)49-118.

INDUSTRIJSKI šivalni stroj Pfaff in voilgelni "iberdek" Rimoldi prodam. ☎ (068)57-817, zvečer.

NOV DVOSED TOM Mira, temno rjav, prodam. ☎ (068)25-118.

SIVO TELICO, brejo 4 mesece, prodam. Ciril Markelj, Rdeči Kal 7, Šentvid pri Stični, popoldan.

VEČJO KOLIČINO baliranega sena in granje ugodno prodam. ☎ (068)21-315.

NAVEŽE za govejo živino, za 6 glav, in omat za konja, 16 col, prodam. ☎ (068)31-457.

ŠNAVCERJE, srednje, cepljene, stare tri mesece in pol, prodam. ☎ (068)321-810.

PRAŠIČE, težke 100 do 150 kg, krmljene domačo hrano, prodam. ☎ (068)41-037.

TON kvalitete sena in otave prodam. ☎ (068)73-708.

STARINSKO POHIŠTVO in domače abločni kis ugodno prodam. ☎ (0608)87-161.

PRAŠIČA za zakol, težkega 130 kg, krm- ljene z domačo krmo, prodam. ☎ (0608)33-628.

FRIZIJKO s tetelom prodam. Janez Turnšek, Gradišče 2, Dolenjske Toplice.

MANJŠO količino sena oddam. ☎ (068)76-051.

VEČ TON SENA prodam. Alojz Bele, Čadraže 12, Šentjerneje.

T SENA in okno s polkni, 150 x 120, prodam. ☎ (068)76-301.

RABLJEN ŠTEDILNIK Gorenje (2 in 4) prodam. ☎ (068)65-116.

PRAŠIČE, težke od 30 do 130 kg, prodam. Po potrebi tudi očistim. ☎ (068)76-209.

V MIRNI PEČI poceni prodam 360 m² prostora za skladišče ali delavnico. ☎ (068)87-631 ali 324-449.

SEDEŽNO GARNITURO in sintesizer ugodno prodam. ☎ (068)322-998.

TV 523 plug, vitlo za TV in frezo Mundial z menjalnimi kolesi prodam. Prodaj tudi golf III, 5 v, letnik 1993, ohranjen. ☎ (068)49-410.

PRODAM ŠEST OVAC s štirimi jagen- čki. ☎ (068)57-575.

MALO RABLJENO monoski Elan (175) in avtomate Tyrolia 490 RD, ugodno prodam. ☎ (068)23-152.

TELICO frizijko, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (068)88-245.

KRAVO SIVKO, brejo 5 mesecev, prodam. ☎ (068)59-082.

ZAGANO kostonjevo kolje po 160 SIT/ komad in motorno kolo APN, prodam za 400 DEM. Jože Andrejčič, Gabrnik 5, Škočjan.

VILICARJE, rabljene, različnih nosilno- sti, dobro ohranjene, ugodno prodam. ☎ (065)640-016 ali (065)640-017.

HLEVSKI GNOJ prodam ali zamenjam za suho seno. Anderlič, Zbure.

STRESNO OPEKO, novo, model Vesna, ugodno prodam. ☎ (0608)80-460.

VEČ KRAV po izbiri iz zložitiv vozček Marelja za dvojčka prodam. Škrbec, Jugorje 4.

KRAVO, drugič brejo, sive barve, v tretjem letu starosti, prodam. ☎ (068)84-000.

PRAŠIČE, težke 120 do 150 kg, in svi- njo, 220 kg, prodam. ☎ (068)73-327.

PRAŠIČE, 200 kg, in pol mlade krave prodam. ☎ (068)78-086.

PUJSKE, težke 20 do 70 kg, in kobile po izbiri prodam. Alojz Šenica, Drča 5, Straža.

VETROBRANSKO STEKLO za kombi IMV 1600 ter nove zračnice in plašče za motor št. 3.25 - 18 M 9 prodam. ☎ (0608) 43-149.

KRAVO FRIZIJKO, brejo, prodam ali menjam za sivko, ter dve telici, breji 8 mesecev, prodam. ☎ (068)40-781.

NOVO etažno peč in 10 a vinograda ugodno prodam. ☎ (068)40-358.

PRAŠIČA, 130 kg, za zakol, prodam. Al- bina Mlakar, Hrastrulje 47, Škočjan.

SVINJE, plemenske, odlične mesnate pasme, stare 6 mesecev, in uležan hlevski gnoj prodam. ☎ (0608)79-471.

BIKCA, črno - belega, težkega cca 200 kg, za zakol ali nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (0608)87-337.

NOV STROJ za odmaikanje in pranje vin- skih steklenic, primeren za vinske kleti in polnilnice vina, prodam. ☎ (0608)75-367.

VEČJO KOLIČINO silivke prodam. ☎ (068)42-688.

10 M drv prodam. ☎ (068)49-502.

ELEKTRONSKI fliper prodam. ☎ (068) 85-671.

PRAŠIČA, težka do 140 kg, in odojke, težke do 20 kg, prodam. ☎ (068)76-232.

KRAVO in traktorski plug, 1 cola, prodam. Jože Lukšič, Šentjošt 3, Novo mesto.

NEMŠKE OVČARJE, mladiče z ro- dovnikom, prodam. V Brezov log 4, Novo mesto, ☎ 26-053.

ODOJKE krškopoljske pasme, črno bele, večje število, prodam. Baznik, Krška vas 86 a, Cerklje ob Krki.

TELICO rjave pasme, brejo 6 mesecev, prodam. ☎ (0609)625-690.

SINTHEZYZER Sportortone 3 B, 4 oktave, prodam. ☎ (068)21-658.

ROLAND E 16, skoraj nov, s kovčkom in stojalom, za 900 DEM in 2 zvočnika 2 x 400 W za 1200 DEM prodam. ☎ (068)44-680.

VINOGRAD s sadovnjakom, 32 a, zida- nico in nov nedokončan objekt za Zdolah pri Krškem prodam. ☎ (064)715-858.

SENO in polovico mesa od bika prodam. ☎ (068)81-507.

NA RADOVICI na lepi sončni legi pro- dam zidanico z vodo in elektriko ter vinograd. Jožefa Kokalj, Trnovec 21, Metlika.

VINOGRAD z zidanico na Debencu prodam. ☎ (068)47-389.

5 TON SENA prodam po 15 SIT ali men- jam za pujske. Ivan Kolše, Dole 8, Suhor.

SPALNICO, malo rabljeno, dobro ohran- jeno, ugodno prodam. ☎ (068)42-076.

MIZARSKO tračno brusilico prodam. ☎ (068)22-787.

ŠTEDILNIK Kalorex, bel, zelo malo rab- ljen, prodam. ☎ (068)52-164.

VEČ VRST semenskega krompirja pro- dam in dostavam na dom. ☎ (064)312-056.

RDEČE VINO in jedilni krompir prodam. ☎ (068)42-449.

KRAVO FRIZIJKO, brejo 9 mesecev, prodam ali menjam za kravo (za meso) ter teličko, staro 1 teden, prodam. ☎ (068)76-528.

SENO in otavo, balirano v kvadratne bale, prodam. ☎ (068)73-119.

WAT 7600 profi, 140 barov, malo rabljen, prodam. ☎ (068)78-132.

PUJSKE od 25 kg dalje, primerne za na- daljnjo rejo, prodam. Marjetka Žnidarič, Smalca vas 18, Šentjerneje.

HLODOVINO KOSTANJA kupim po 10.000 SIT/m³. Možen tudi posek in spravilo. ☎ (068)51-504.

KRAVO, brejo 3 mesece, pregledano, staro 6 let, prodam. Bajc, Ardro, ☎ (0608)75-024.

ODOJKE različnih velikosti prodam. ☎ (068)81-453.

TELICO, brejo 4 mesece, in bikca, težke- ga 270 kg, prodam. ☎ (068)85-819.

KRAVO, brejo 8 mesecev, četrto tele, prodam. ☎ (068)78-391.

ZAMRZOVALNO SKRINJO LTH, 380 l, in hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom zelo ugodno prodam. ☎ (068)28-121.

DOMAČE OCVRKE prodam po 300 SIT/kg. ☎ (068)49-113.

HRAŠTOV POD (skedenj), dolžine 8.5 m x 5 m, prodam. ☎ (068)40-785.

STAREJŠO SPALNICO z žimnato vz- metnico prodam. ☎ (068)60-423.

DVA PRAŠIČA, 140 kg, krmljena z doma- čo krmo, prodam. ☎ (068)42-179.

POSLOVNI PROSTOR v Čardaku 26, Črnomelj, oddam, in prodam novo blaga- jno Olivetti ECR 003 N. ☎ (068)51-669.

TELICO SIVKO, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (0608)87-296.

VINOGRAD na Hrastru pri Suhorju, primerno tudi za vikend, sončna lega, prodam. ☎ (068)27-248.

SAMOJEDI, beli polarni psi, mladiči, stari 8 tednov, z rodovnikom, odličnega porekla, naprodaj. ☎ (064)59-209, popold- an.

Žaluzije, rolete ter lamelne zavese izdelujemo in montiramo po zelo ugodni ceni. Možnost plačila na čke. Tel. 068/44-662.

DVE črno - beli plemenski telici, stari 16 mesecev, prodam. ☎ (068)40-706.

PLETILNI STROJ Singer z motorjem poceni prodam. ☎ (0608)59-001.

PRAŠIČE, 100 do 120 kg, krmljene z domačo krmo, prodam. ☎ (068)76-112.

ZLATE PRINAŠALCE, čistokrvne, z ro- dovnikom, prodam. ☎ (061)788-157.

ELEKTRICNE OMARICE, zunanje in notranje, kompletno opremljene, pro- dam. Opravljam tudi vsa elektroinstala- cijska dela. ☎ (061)751-432.

KRAVO, brejo 8 mesecev, s četrtil tele- tom, prodam. ☎ (068)89-146.

ODOJKE za nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)42-532.

BIKCA, starega 4 tedne, menjam za teličko, primerno za nadaljnjo rejo. ☎ (068)44-509.

FORNIRANE iverne plošče (hrast, debe- line 10 mm) prodam. ☎ (068)40-055.

BARVNI TELEVIZOR Philips, ttx, 52 cm, scart, star 5 let, za 18.000 SIT, tiskal- nik Epson Stylus 800, še v garanciji, za 30.000 SIT, videorekorder JVC, potreben popravila, za 9.000 SIT in pletilni stroj z vsemi dodatki za 90.000 SIT prodam. ☎ (0608)42-105.

HLADILNO SKRINJO (180 - 220 l), rab- ljeno, poceni prodam. Prodaj tudi kar- dan za traktorsko škropilnico. ☎ (068)78-368.

KRAVO za zakol ali nadaljnjo rejo pro- dam. ☎ (068)42-858.

BRZOPARILNE KOTLE izredno ugod- no prodam. Mini market Matic, Prečna 78, Novo mesto, ☎ (068)323-464.

ENOBRAZDNI PLUG s sponko za TV, skoraj nov, prodam, možna tudi menjava za brano. ☎ (0608)70-465.

DVOREDNI pletilni stroj prodam. ☎ (0608)80-404.

KUPERSBUSCH, nov, prodam za 600 DEM. ☎ (068)46-604.

PRTLJAZNIK za osebni avto Z 101 ko- ral 45, 55 ali 65 prodam. ☎ (068)28-736.

ZAPRAVLJIVKA - FEDERVENG, z lesenimi okovanimi kolesi, za prevoz 6 do 8 oseb, prodam. ☎ (0608)59-052.

AVTOMOBILSKO KOLIČICO (tudi za traktor), dodatno urejena kabina, upo- rabna za prevoz glasbil ali za kmete (prevoz prašičkov ali telet na sejem), pro- dam. ☎ (068)40-095.

TURBINI FRANCIS, požiralnost 350 l na sekundo, prodam ali menjam za večjo ali za osebni avto. Mirko Zakrajšek, Migol- ska Gora 10, Mirna, ☎ (068)47-340.

BUKOVA DRVA (dobra mera) prodam. Franc Klojučar, Ljuben 3, Uršna sela.

BILJARD zelo ugodno prodam. ☎ (068) 322-333.

NA RAVNINI oddam 1 ha prve in druge košnje. Tone Hren, Pod Trško goro 84, Novo mesto.

- obvestila -

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valilni- ca Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (068)79-375.

KOKOŠI, rjave nesnice, prodajamo na fermi na Gor. Lazah. Perutinarstvo Humeč, ☎ (068)67-108 ali 324-496.

TESNENJE oken in vrat - iščemo izva- jalca. ☎ (061)59-733.

RJAVE JARKICE pred nesnostjo proda- jamo vsak dan. Kuhelj, Šmarje 9, Šent- jernej, ☎ (068)42-524.

NAROČILA za enodnevnne piščance in večje bele, rjave in grahaste sprejemamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjerneje, ☎ (068)42-524.

POPRAVILA opravljam po konkurenčnih cenah. ☎ (068)42-229, po 16. uri.

BELE PIŠČANCE, težke od 1,8 do 2 kg, dobava 1. februarja in rjave kokoši, stare 1 leto, dobava 2. februarja. ☎ (068)68-064, trgovina Jelka, Semič.

RJAVE JARKICE pred nesnostjo proda- jamo vsak dan. Kuhelj, Šmarje 9, Šent- jernej, ☎ (068)42-524.

NAROČILA za enodnevnne piščance in večje bele, rjave in grahaste, sprejemamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjerneje, ☎ (068)42-524.

14 TEDNOV stare rjave jarkice in bele za zakol ali nadaljnjo rejo se dobijo v Šmar- jeti 15, ☎ (068)73-058.

POSTANITE najboljši med najboljšimi! Priključite se najboljši prodajni mreži po Sloveniji, ki se ukvarja z zbiranjem naročil velikih književnih uspešnic. ☎ (0609)637-492, (064)634-064, (064)56-105.

SPREJEMAM NAROČILA za servis in kontrolo plinskih štedilnikov in ostalih trošil. Plin servis Kraševce, ☎ (068)27-425.

ŠIVALNE STROJE popravljam. ☎ (068) 25-960.

PROFESOR kemije inštruiru kemijo za vse stopnje. ☎ (068)25-211, popoldan.

RTC ROGLA. Nudimo penzijske us- luge. ☎ (063)762-215.

NEGA NA DOMU za vse, ki potrebujete nego na vašem domu. Se priporoča ne- govalce bolničar izkušnjami. ☎ (068)27-996, po 20. uri.

Z VESTNIM in poštenim delom do odličnega zaslužka! Pogoj: osebni avto in prosti vikendi. ☎ (0609)628-612.

ZBIRAMO NAROČILA za 1 kg težke bele piščance brojlerje in grahaste ter rjave jarkice, stare 7 tednov, tudi enod- nevne. ☎ (0608)89-038 ali (0608)89-311, Martin Metelko, Hudo Brezje 16, Stude- nec.

KOŠIČI NESNICE prodam. Darko Ka- len, Zalog 17, Novo mesto, ☎ (068)21-279.

- službo dobi -

"PODJETJE zaposli prodajalko z večlet- no prakso v trgovini s tekstilom v Novem mestu. Ponudbe pod šifra: "DOBER OD".

KV STROJNEGA ključavničarja za- poslim. ☎ (068)83-562.

V NOVO MESTU redno ali honorarno zaposlimo urejeno dekle za delo v bistro- ju. ☎ (068)341-077.

DELO dobi podjeten komercialist za področje športnega marketinga. Možnost redne zaposlitve. Ciclotour Slovenije, ☎ (068)321-823.

VOZNIKA motornih vozil s 5-letno prak- so in pokleno šolo zaposlimo. ☎ (068)73-037.

NATAKARICO v bifeju zaposlim. Mož- nost stanovanja. Prodaj po 3 fliperje z manjšo okvaro za 900 DEM (3 kom.). ☎ (068)27-762.

GOSTIŠČE BRUNSKOLE na Hrastu zaposli 2 natakari. ☎ (068)50-125.

V LOKALU zaposlimo D.J. - ja. ☎ (068) 322-764, zvečer.

DELO NA DOMU! Zagotovite si 200 DEM dnevno s TELNET marketingom. ☎ (061)12-52-199.

HONORARNO DELO - 2000 DEM me- sečno. Obvezno avto. Informacije v petek v gostilni Pavlin ob 20. uri in v motelu Trebnje ob 16.30.

ZASTOPNIKE z lastnim prevozom red- no ali pogodbeno zaposlimo v Novem mestu ali v Trebnjem. Slovenska knjiga p.e. PIRS, Litijska cesta 38, 61119 Ljub- ljana, ☎ (061)14-04-282.

DEKLE za delo v gostinskem lokalu za- poslim. OD po dogovoru. ☎ (0608)31-435.

ZAČNITE LETO z novim delom, ki omogoča velik zaslužek! ☎ (068)42-630, od 18. do 21. ure.

STROJNIKA za delo na rokovopu red- no zaposlim. ☎ (068)21-030, zvečer.

GOSTILNA in picerija Račka iz Dolenj- skih Toplic zaposli redno ali honorarno dekle v střežbi. ☎ 65-510 ali osebno v piceriji.

DISTRIBUTERJE ZAPOSIM. Nudim 25% odst. provizijo. Naslov in oglasnem oddelku.

ALI STE BREZ ZAPOSILITVE? Iščete delo, primerno svojim sposobnostim? Nič lažjega kot poklicati linijo za delo, kjer vam lahko ponudimo najrazličnejše vrste del. ☎ (090)42-11, pit stroški 78 SIT/O.5 min.

FRIZERKO z večletnimi delovnimi izkušnjami zaposlim za določen čas (nadomeščanje delavke med porodni- škim dopustom). Kasneje možna redna zaposlitev. ☎ (068)21-544, dopoldan.

- stanovanja -

V NOVO MESTU, K Roku 1, takoj oddam prazno enosobno stanovanje. ☎ (061)448-329.

LOKAL v centru Črnomlja (31 m²), primeren za trgovino, oddam v najem. ☎ (068)52-030.

200 m od Term Zreče oddamo apartma za 6 oseb. Možnost smučanja na Rogli. Cena najema za 1 dan je 65 DEM. ☎ (063)760-127.

ENOSOBNO ali dvosobno stanovanje v Črnomlju, vseljivo do maja, kupim ali najamem. ☎ (068)51-378.

DVOSOBNO STANOVANJE na Ul. Slavka Gruma 22 prodam. ☎ (068)26-480.

FRIZERKI ali pedikerki oddam v najem prostor. ☎ (068)324-138.

ENOSOBNO STANOVANJE ali garso- njero v Novem mestu najameva (do 300 DEM mesečno), možnost predplačila. ☎ (068)23-648.

V LJUBLJANI (Bežigrad, center ali Vič) najamem ogrevano stanovanje s tele- fonom. Nudim predplačilo. ☎ (068)22-487.

ŽENSKA srednjih let išče garsonjero ali sobo v Črnomlju. ☎ (068)57-080.

GARSONJERO ali enosobno stanova- nje v Novem mestu ali bližnji okolici na- jame mlad par. ☎ (068)323-366.

"ENOSOBNO STANOVANJE, delno opremljeno, v Novem mestu, oddam. Šifra: "PREDPLAČILO".

NA RAČOVSKI prodam dveinpolosobno stanovanje. ☎ (068)322-282.

NA UL. SLAVKA GRUMA prodam dvo- sobno stanovanje. ☎ (068)342-470.

BIFE v Novem mestu oddam v najem z enoletnim predplačilom. ☎ (0609)633-553.

V CENTRU novega mesta oddam po- slovni prostor, 16 m². ☎ (068)21-120.

- preklici -

PREPOVEDUJEM možu Martinu Ka- planu prodajo vseh premičnin in nepre- mičin z naslova Volčkova vas 3, Šent- jernej. Morebitnega kupca bom sodno preganjal. Martina Kaplan.

TUGOMIR SALOPEK obveščam, da bom prenehal z dejavnostjo krovstva in kleparstva z 31. marcem 1996.

BRINEC, S.P., Slavka Gruma 30, Novo mesto, obveščam, da z 22.4.1996 prene- ham z dejavnostjo.

LAZAREVIČ, S.P., Šentjošt 20, obve- ščam, da z 22.4.1996 preneham z de- javnostjo.

JURIJ GROS, S.P., Novo mesto, Rago-vska 17, sporočam strankam in poslovnim partnerjem, da s 25. aprilom 1996 prene- ham s trgovsko dejavnostjo.

- razno -

PREVLJANJE in servis vseh vrst elektro- motorjev ter računalniško graviranje nu- dim. Se priporočam! ☎ (068)59-058.

POMOČ starejšim in bolnim nudim v dopoldanskem času v Novem mestu. ☎ (068)26-160.

INŠTRUKTORJA za 1. letnik ekonomske šole za poslovno matematiko iščem. ☎ (068)76-387.

DIPLOMSKE NALOGE od vnosa in lek- toriranja do vezave opravljam. ☎ (068) 21-202.

SADIKE sadnega drevja, trsne cepljenke in repromaterial prodaja trgovina Rast, Baznik, Krška vas 86 a, ☎ (0608)59-108.

SODELAVCI največje slovenske založbe vabijo k sodelovanju vse delovne in komunikativne ljudi, ki iščejo redno za- poslitev ali dodaten vir zaslužka. ☎ (064)218-402 ali (0609)637-492.

LJUBITELJU PSOV oddam dve psički mešanici, mati labradoriki. ☎ (068) 321-107.

STEKLARSTVO SELIŠKAR - Zastelju- jemo vse vrste balkonov, teras, vetrolofov in opravljamost ostala steklarska dela! ☎ (061)272-381.

TESNENJE OKEN IN VRAT. Uvožena tesnila, 10 let garancije. ☎ (061)813-553 ali (061)814-913.

INŠTRUKCIJE iz angleščine za osnovno in srednjo šolo nudi študentka. Cena ugodna! ☎ (068)42-491.

V TRGOVINI ROGELJ, Rdeči Kal, Do- brnič, zamenjujemo staro embalažo Uni- on za novo po ugodni ceni in nudimo ve- liko izbiro pustnih mask, odeje in emaj- lirano posodo.

Trgovski lokal 108 m² na Glavnem trgu v Sevnici oddam v najem. Informa- cije po telefonu (0608) 42-087 vsak dan med 10. in 17. uro.

V ČRNOMLJU ugodno oddam prostor ob glavni cesti, primeren za pisarno, trgovino ali mirno obrt. ☎ (068)51-378.

VPELJANO TRGOVINO z mešanim blagom v Novem mestu oddam v najem. ☎ (068)341-974, popoldan.

HITRO in brezplačno posredujemo in- formacije pri nakupu ter prodaji različnih modelov rabljenih in novih vozil. Strošek 65 SIT/0.5 min, AGENCIJA VSEVED, ☎ (090)42-67.

INŠTRUKCIJE matematike in gradbene mehanike nudim. ☎ (068)21-355.

NUJNO potrebujemo varstvo za 19 mese- cev staro deklečo na našem ali našem domu. ☎ (068)23-972.

SAMSKI MOŠKI, star 35 let, in njegovi prijatelji bi si želeli dopisovati. Pošljite fotografijo in odgovor v angleškem jeziku na naslov: Maury Hirschhorn, 925 Fulton St., Farmingdale, N.Y. 11735, USA.

- službo išče -

V STROKI GRAVERJA ali podobni iščem delo. Možnost sofinanciranja. ☎ (068)89-170.

IŠČEMO DELO (sestava, montaža, pa- kiranje, lepljenje, obrezovanje) INDE Sevnica, ☎ in faks: (0608)41-678.

KAKRŠNOKOLI DELO išče trgovka. ☎ (068)21-267.

KAKRŠNOKOLI DELO na svojem domu iščem. ☎ (068)23-674, Damjan.

DELO NA DOMU iščem. Roman Hri- bar, Zasp 18, Cerklje ob Krki.

KAKRŠNOKOLI DELO na domu išče- mo. Zanesljiv! Naslov v oglasnem od- delku.

- ženitne ponudbe -

PREPROST TREBANJEC, upokojenec, star 52 let, želim spoznati žensko za skup- no življenje. Lahko pridem k tebi ali ti k meni. Šifra: "LEPŠE ROŽCE NA SVETU NI, KOT JE DOLENJSKA MAMICA".

Iščete življenjskega sopotnika?
Brezplačno posredovanje po tel.: 090-41-57 (156 SIT/min).

AVTO-MOTO NOVO MESTO, d.o.o., Zwitrova 1, tel. (068) 322-159, odda na ugodni lokaciji več pisarniških prostorov.

AVTO LUKY

DO LADE BREZ DENARJA
Ne razmetavajte denarja
Vprašajte pri nas, kjer
dobite LADO na gotovo
najugodnejši kredit!
Nudimo tudi kredite in
leasing za rabljena vozila.

Tel. 068/24-612

WIENER STAEDTISCHE, zavarovalnica iz Dunaja, vam z našo pomočjo povrne del vplačanih premij. Hitro in zanesljivo. (062) 661-573 od 17. do 21. ure.

TERACO, d.o.o.
Nudimo ugodna gotovinska posojila za občane.
Garancija čeki tekočega računa.
☎ (068)26-749

Novoletni čas je priložnost za raznovrstne obračune, med drugim v tem času ljudje pogosteje kot sicer naročajo ali odpovedujejo časopise. Dolenjski list si odpovedi seveda ne želi, za nove naročnike pa je pripravil posebno novoletno ponudbo. Takale je.

Kdor se bo v decembru ali januarju naročil na Dolenjski list, bo v dar prejel zelo lep stenski koledar z umetniškimi slikami dolenskih slikarjev. Enaka nagrada čaka tudi tistega, ki bo pridobil novega naročnika.

Izpolnite torej spodnjo naročilnico, pošljite jo na naslov: Dolenjski list, 68000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p.212 - in prejeli ne boste samo ličnega koledarja, ampak vsak četrtek v letu vsebinsko bogat časopis, ki ga bere že blizu sto tisoč ljudi.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:</

Slavko Medle

nje vedno našel. Vodil je nešteto tečajev, od šolskih pa do vadiateljskih in klubskih. Kar tako mimogrede pa je svoje bogato smučarsko znanje ves čas prenašal tudi na prijatelje. Presmučal je skoraj vsa največja evropska smučišča. Marsikdo je z njim spoznal lepote Visokih Tur, Tirolske, Arlberskih ali Savojskih Alp in seveda Dolomitov, ki so mu najbolj prirasli k srcu. Odkar so ga zaradi zdravstvenih težav upokojili, je smučarsko sezono razširil čez celo leto. Že junija in potem skoraj celo poletje je obiskoval znana smučišča na ledenikih Kaprun, Solden, Hintertux in Tignes, s sabo pa je vedno popeljal še katerega izmed številnih prijateljev in znancev.

Ljudje so si o smučarskih učiteljih ustvarili svojo podobo in težko bi ga našli, ki bi temu idealnemu liku bolj ustrezal kot Slavko Medle. Vedno brezhibno urejena smučarska uniforma, od kape in očal do smučarskih čevljev, smučiči vedno pripravljene in dobro namazane, robniki ostrti kot brtev. Zavoji, ki jih niza, ko se umerjeno spušča po bregu navzdol, so brezhibni. Smučiči še po starem drži lepo skupaj, krmarico potisne nekoliko naprej, odklon telesa od brega je brezhiben. Smučarji, ki pogosto obiskujejo edino pravo dolenjsko smučišče na Gačah nad Črmošnjicami, ga zagotovo poznajo in prepoznajo.

Pa vendarle ima Slavko Medle, ki med okoli 20 novomeškimi učitelji smučanja velja za najstarejšega in najbolj izkušnega, tudi svojega vzornika. Ko je bil še mlad, pravi, so se vsi učili od Nena Perica. Slavko ga še vedno rad opazuje, kako uspešno krmari po bregu navzdol in si ob tem želi, da bi tudi sam čez 10 let, ko bo v njegovih letih, še vedno tako dobro vijugal.

Slavko je začel smučati pred 54 leti, ko mu je bilo vsega 5 let. Vadiateljski izpit je opravil leta 1955, učiteljskega pa enajst let kasneje skupaj z drugim Novomeščanom Jožetom Turkom. Čeprav mu služba ni puščala prav veliko prostega časa - 10 let je bil direktor takrat zelo uspešne Novolesove tovarne stilenega pohištva - je čas za smučanje vedno našel.

Ker ima za razliko od ostalih upokojencev, kot sam pravi, vedno dovolj časa, je spet ugriznil v vse bolj kislno jabolko vzgoje smučarskih kadrov, saj so bili dolenjski oziroma novomeški vadiatelji in učitelji smučanja po nizu zelenih zim vse bolj razpuščeni in tudi nedejavni. Predsezonski seminar je lepo uspel, žal pa se je sneg, ki je na začetku zime bogato obdaril Gače, prehitro stopil, in če ni snega fantje in dekleta ne morejo učiti. Prav zato je tudi Slavko eden izmed tistih, ki se že ves čas zavzemajo, da bi nad Črmošnjicami delali umetni sneg. Njegovi načrti o profesionalni smučarski šoli novomeškega smučarskega kluba Krka Rog po zgledu na znano mariborsko smučarsko šolo bi s snežnimi topovi na Gačah postali uresničljivi.

Ni pa Slavko vse življenje le smučal - je športnik od glave do pete. Še vedno rad kolesari in čolnari. Košarko, ki jo skupaj s prijatelji še igra, je imel vedno raje kot roketni, kjer pa je bil uspešnejši. Začel je leta 1954 v Novem mestu, kasneje pa je pri Slovanu in trboveljskem Rudarju igral v prvi rokometni ligi in se poskušil tudi kot trener. Žena mu sicer včasih očita, da odkar je upokojen, misli samo še na šport, vendar bi mu zdravniki zagotovo dali prav, saj je prav zaradi športa precej bolj gibčen kot večina njegovih vrstnikov. Ko bi ga le čimveč ljudi posnemalo!

IGOR VIDMAR

MANEKENSKI TEČAJ - V ponedeljek, 3. februarja, se bo v prostorih novomeške OŠ Grm začel manekenski tečaj za starostne skupine od predšolskih otrok do deklet in fantov nad 14 let starosti. Tečaj prireja Reklam studio iz Novega mesta, ki ima že 10-letno izkušnje s šolanjem manekenk in fotomodelov ter s prirejanjem modnih revij in z reklamnimi snemanji. Tečaj bo trajal mesec in pol in ga bo vodila Vesna Dolenc (na sliki), ena najboljših in najbolj cenjenih slovenskih manekenk in fotomodelov, prva nosilka naslova "kraljica Slovenije" in najbolj fotogenično dekle na izboru za Queen of the World v Moskvi. Po tem začetniškem tečaju bodo tudi nadaljevalni. Interesenti se lahko za tečaj prijavi 3. februarja ob 10. uri v avli OŠ Grm.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
Plesno zabaviščna restavracija
TANGO
za izbran okus in navode

V četrtek, 18. 1. 96 od 19.00 ure dalje priljubljene EVERGREENE. Izvajalec glasbe DJ LONGI!

V petek, 19. 1. od 20.00 ure dalje ANSAMBEL OBJEM.

V soboto, 20. 1. od 18. ure dalje plesni turnir. Organizator Boris in Mirjana Vovk.

Sobotna in nedeljska kosila 990 SIT, otroški meni 600 SIT. VSTOPNINE NI!

Z violinskimi citrami po svetu

73-letni Jože Zajc z Vidma je eden redkih, ki še igrajo na ta inštrument

DOBREPOLJE - Dobrepolje so nekoliko od rok, zato se je tu ohranilo marsikaj starega in zanimivega. Tudi violinske citre, ki jih igra Jože Zajc, po domače Pirčev z Vidma. 2. januarja je praznoval 73. rojstni dan in ima težave z boleznijo. Toda vseeno je ob našem obisku hitro prinesel violinske citre, jih na kuhinjski mizi ročno uglasil, nato pa zaigral nekaj narodnih. Povedal je, da so violinske citre redkost, da se jim reče tako zato, ker se nanje igra z lokom, da imajo 9 strun v dveh skalah in še tri oktave za spremljavo, nanje se lahko igra v A- ali v As-duru. Citre je dobil še v stari Jugoslaviji, pred drugo svetovno vojno. K njim jih je prinesel neki tihotapec, ki je citre dobil za svoje usluge nekje na Blokah. Jože se je nanje naučil

igrati, ko mu je bilo osem let, in to kar sam. Igra brez not, čeprav note pozna, saj je bil 44 let cerkveni pevec, zdaj pa pevsko tradicijo nadaljuje sin Ivan, ki poje kar v treh pevskih zborih. Za citre pa noben od otrok ne kaže zanimanja, "ker se nanje ne da naučiti igrati v enem dnevu. Rojen moraš biti za to".

S citrami je že trikrat nastopil v Cankarjevem domu, nazadnje 17. decembra lani na božični oddaji, ki jo je preko Euroradia in TV poslušalo 12 držav, tudi Kanada in ZDA, v dvorani pa je bilo 1500 poslušalcev. Sicer pa je javno nastopil s citrami preko 70-krat, tudi v Holandiji (Dorndrecht), Celovcu, Ohridu, Zagrebu, Budvi in drugod, na Dolenjskem pa v Novem mestu (radio Sraka), Ribnici, na Rašici, v Sodražici in Velikih Laščah.

Seveda v teh nastopih niso všteti nastopi na veselicah in drugod pred drugo svetovno vojno. Ob zvokih Jožetovih citer so plesali po

vsej dobrepoljski dolini. Veliko plesalcev je že pokojnih. Živa pa je še 96-letna sosedka Jožefa Prijatelj, ki ne je nič mesa, le riž, solato in pije čaj. Jožetove citre so utihnile med vojno, ko so ga komaj 17-letnega skupaj s 16-letnim bratom zaprli Italijani.

Po Jožetovem mnenju so njegove citre stare najmanj 100 let. Na njih ni nobene letnice in tudi ne imena izdelovalca. Spodnji del citre je smrekovega lesa, notranji (dodatki-opore) so iz hrške, zgornji del pa je iz neznanega lesa, se pravi iz lesa, ki ni iz naših krajev.

J. PRIMC

VIOLINSKE CITRE - Jože Zajc z Vidma v Dobrepoljah s svojimi violinskimi citrami, s katerimi nastopa po svetu in doma.

• **Ženske nas navdihujejo za velike stvari in nas ovirajo, da bi jih izpeljali.** (Dumas)

• **Če moški lepoto kake ženske bolj cenijo kot njeno inteligenco, je to zato, ker je na svetu večorcev kot slepcev.** (Vilmorin)

JAZZOVSKI DUO PRI SLONU

NOVO MESTO - V novomeškem lokalu Pri slonu, ki že nekaj let s prirejanjem občasnih razstav in glasbenih nastopov skuša svojim gostom ponuditi kaj več kot pijačo, bosta danes, 25. januarja, ob 20. uri zvečer nastopila znana slovenska jazzovska glasbenika: pevka Alenka Godec in kitarist Primož Grašič iz Ljubljane.

YURENA, d.o.o.
šola tujih jezikov

Vpis v tečaje od 10. — 13. ure in od 15. — 17. ure.
Tel. 068/341-434, 342-400, fax: 068/341-434.

SKB BANKA D.D.

Ekspozitura SKB banke d.d. v Črnomlju vabi!

V ekspozituri SKB banke d.d. v Poslovnem centru na Belokranjski ulici lahko opravite naslednje bančne storitve:

- kreditni in depozitni posli za pravne in fizične osebe,
- vodenje tekočih, žiro in deviznih računov ter tolarskih in deviznih hranilnih vlog,
- opravljanje plačilnega prometa in menjalniških poslov,
- nakup, prodaja in hramba vrednostnih papirjev,
- izvedba bančnih poslov v svojem imenu in za tuj račun (komisijsko poslovanje),
- finančno in drugo svetovanje komitentom banke,
- druge kreditne in bančne posle v okviru dejavnosti oz. pooblastil.

Obiščite nas vsak delavnik razen sobote od **8.30 do 12.00** in od **14.00 do 17.00**.

Naši telefonski številki sta **068/52-785** in **52-790**, fax pa **52-784**.

Veselimo se vašega obiska.

Z obeh strani Gorjancev
ANEKDATE IN PRIGODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Pozabljenost
Bilo je leta 1964, ko se je novinar Dolenjskega lista Miloš Jakopec dokopal do svojega prvega avta. Zadovoljen se je tako nekega jutra s fičkom odpravil čez Gorjance v Metliko. Tam je vozilo parkiralo, nato pa brž na lov za novicami. Nabral jih je že za prilično rešto. Še to in ono mora zapisati, potem pa hitro na avtobus. Ob pol dveh že odhaja iz Metlike. Jakopec ga je ujel še v zadnjem hipu in odpeljali so se. Ko pa so bili že na novomeški strani Gorjancev, se je Miloš nenadoma zdrnil: "Moj avto! Saj sem se vendar z njim pripeljal v Metliko!" Imel je srečo, da je na novomeški avtobusni postaji naletel na znanca, ki se je s svojim vozilom pravkar odpravil v Belo krajino. Prisedel je in znova čez Gorjance! In spet je imel Jakopec srečo, saj je tudi v Metliki kar brž našel svoj fičko. Tako se pač zgodi, če se človek preveč zanaša na javna vozila, na svoj avto pa pozabi.

Nenavadni okrasek
Leta 1980 so v Šentjerneju na Dolenjskem odpirali novo šolsko telovadnico. Seveda so k tej slovesnosti povabili tudi zastopnike tiska. Tako je takrat Dolenjski list zastopal novinar Miloš Jakopec. Kajpak si je za to priložnost oblekel temni "zakmašni gvan" in belo srnjako. Ko pa si jo je tlačil v hlače, mu je po nerodnosti delček srnjake zaštrlel iz hlačnega razporka. Na slavnosti je potem Jakopec veliko tekal pred zbrano množico in fotografiral. Z nenavadnim okraskom v hlačnem razporku, za katerega sam pač ni vedel, je pa zato med udeleženci zbujal priten hihot in smeh.

SMEH JE POL ZDRAVJA
Šale izbira Bojan Ajdič

Obema ne zaupa
Ljubil je njegovo hčerko, pa je vprašal očeta, če dovoli, da bi bila njegova hčerka z njim na izlet. Toda oče hčerki ni dovolil iti. Pa ljubimec vpraša očeta: "Ali mi ne zaupate?" "Seveda vam popolnoma zaupam." "Ali morda svoji hčerki ne zaupate?" Pa oče odgovori: "Tudi njej zelo zaupam, toda vama obema, če bosta skupaj, ne zaupam, to je tisto."

Šolarska
Učitelj vpraša Janezka: "Povej, kaj ljudje bolj potrebujejo: sonce ali luno?" "Luno, tovariš učitelj, kajti pod nevi sveti sonce in je vse svetlo."

Pozabljenost
"In kdaj vas spreleti občutek, da ste izgubili spomin, da kaj pozabljate?" zanima psihiatra. "Kadar sem v ženski družbi, vedno pozabljam, da sem poroččen."

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Občina preveč radodarna - Slabo osvetljeno križišče - Psi postajajo huda nadloga - Kdo bo počistil cesto in kdo pokojninski sistem? - Zavarujmo Krko pred kormorani

Da novinarsko pisanje oziroma teme, ki jih naši novinarji obdelajo v svojih prispevkih, ne grečo kar mimo ljudi, je potrdilo več naših bralecev, ki so se oglasili na zadnji dežurni telefon. Očitno odkup zemljišča za pokopališče v Srebrničah razburja ljudi, saj se je kot prva oglasila Marija iz Novega mesta, ki meni, da je bila občina pri odkupu zemljišča v Srebrničah preveč radodarna. Cenejša bi verjetno bila širitve že obstoječih pokopališč. Tako bi v občini lahko prihranili precej denarja, potrebna marsikje drugje, denimo za razširitev novomeškega doma starejših občanov, kjer je že velika stiska s prostorom.

Morda pa bi kakšen tolar kanil tudi v tisto blagajno, od koder se plačuje javna razsvetljava. Lojzka iz Novega mesta nas je opozorila na nevarno slabo osvetljeno križišče pred bolnišnico. Na njem ni

nobene luči, kar je v temnih jutranjih ali večernih urah nevarno predvsem za pešce, ki jih vozniki slabo vidijo.

Vse bolj pozorni pa morajo biti pešci tudi, kadar hodijo po nepremetnih poteh. Novomeščanka z Drske iz dneva v dan vse bolj ogorčena opazuje, kako je okolica posvinjana s pasjimi iztrebki, da se ne da že več nikamor varno stopiti. Lastnikom psov na Drski niso mar niti invalidi, saj pogosto svoje štirinožne ljubljence privežejo na dohodu pred trgovino, namenjen invalidom. Tako so ti prisiljeni voziti se po pasjih iztrebkih. "Morali bi kaj narediti, sprejeti občinski odlok, ki bi prisilil lastnike psov, da bi pospravili iztrebke za svojimi psi. Če jih že imajo tako radi, naj počistijo za njimi!" je zaključila Novomeščanka.

A niso neskrbni samo lastniki psov. Stane iz Trebnjega, ki se vsak dan vozi med Novim mestom in Trebnjem po stari cesti, se spomladi in jeseni srečuje z neljubo zadevo. Na odseku ceste v Biški vasi pri Mirni Peči je cesta pogosto vsa posvinjana z gnojem in gnojčevko. Doma mu potem cela hiša smrdi od avta. Misli, da bi bilo prav, ko bi tisti, ki cesto ponesnaži, cestišče tudi počistili.

J.S. iz Gradca bi rad počistil, a ne posvinjanih cest, mapak pokojninski sistem. Ko ob razpravah o pokojninskem sistemu v parlamentu sliši, da ni dovolj denarja za pokojnine, tega ne verjame. Misli, da ga je dovolj, le da ni prav razporejen. Pokojnine bi morali vzeti vsem tistim, ki so si jih pridobili nepravilno, in zmanjšati največje pokojnine. Nekateri so dobili partizanske penzije, pa partizanstva še povohali niso, drugi so izgnali komijske in dosegli invalidsko upokožitev, zdaj pa polni

zdravja postrani služijo velike denarce. Takim ne bi smeli dajati, pa bi bilo dovolj denarja za vse, ki so si pokojnino res zaslužili. Gradčana jeze tudi naši odnosi z Italijo. Italijanom ne bi smeli nič dati. Nikoli ne smemo pozabiti, da so bili okupatorji, da so začeli vojno, da so požigali, morili in ropali po naših krajih.

O pernatih "okupatorjih", ki pozimi prihajajo na Krko gostit se z ribami, je spregovoril ribič F.T. iz Novega mesta. Prebral je prispevke o kormoranah v zadnji številki Dolenjskega lista in zmotile so ga izjave Andreja Hudoklina, za katerega meni, da stvari ne pozna najbolje, ko govori o obilju rib v Krki. "Najbrž je g. Hudoklin še premlad in ne ve, kakšna je bila Krka pred 20 leti, ko je bilo v nji neprimerno več rib, kot jih zdaj, pa niso bili potrebni nikakršni kormorani, da bi delali red. Zdjaj je rib v Krki bistveno manj, kormoranov pa iz leta v leto več, tako da prihaja do pravega mesarjenja. Ker to niso ptice iz našega okolja, bi jih morali na nek način od tod pregnati. Zaščititi moramo predvsem Krko in ribe v nji," je zatrdil ribič.

Starčeva iz Ragovega je naša dolgoletna naročnica in Dolenjski list s Prilogo temeljito prebere. "Večkrat pišete o starejših ljudeh," pravi, "vendar pa nekateri ne pridejo na vaše strani." Spomnila je še na to, da tudi novomeškega župana, ki je sicer v tem pogledu kar skrben, ni na obisk k vsem 90-letnikom. "Menda ni na delu strankarstvo?" se sprašuje Starčeva.

Robert Žibert z Jelenika pri Raki pa se želi javno zahvaliti Dolenjskemu listu za darila, ki jih je prejel za hčerko, ki se je kot prvi otrok rodila v tem letu v breziški bolnišnici.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prishli niti vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Čakamo vas vsak četrtek med 18. in 19. uro na telefonski številki (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad prishlnil.